

วิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นายสวัสดิ์ วิชนะโกชน์
นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ

กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พฤษภาคม 2559

วิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นายสวัสดิ์ วิชนะโกชน์

นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ

กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พฤษภาคม 2559

ชื่อเรื่อง วิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้วิเคราะห์ นายสวัสดิ์ วิชระโกชน์
หน่วยงาน กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ปีที่พิมพ์ 2559

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ได้จัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค และมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ธุรกิจ และบุคคลในภูมิภาค การวิเคราะห์ในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 และเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ใน 11 ประเด็น ได้แก่ หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ผลการเปิดรายวิชาเรียน ผลการเทียบโอนผลการเรียน ผลการลงทะเบียนเรียน จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ผลการศึกษาของนิสิต จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน ข้อมูลจากระบบสารสนเทศ ข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล และกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล และข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี การวิเคราะห์ที่ได้จัดทำตารางเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อบันทึกข้อมูล ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 เดือน ตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559 การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเปรียบเทียบข้อมูล และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อคำนวณหาผลรวม (Σ) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอเป็นตาราง แผนภูมิ และบรรยายสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า 1.1) สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตมีแนวโน้มคงที่และเริ่มสูงขึ้น 1.2) สัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มีสัดส่วนรายได้รวมกันมากกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ทั้งหมด 1.3) มีคณะวิชามากกว่าร้อยละ 50 ที่มีค่าดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตน้อยกว่าค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย 1.4) อัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่ออยู่ในระดับสูง และ 1.5) นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาต่ำกว่าเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้า

2. จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยทั้ง 11 ประเด็น 5 ปีการศึกษา พบว่า 2.1) มหาวิทยาลัยมีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่หลากหลายสาขาวิชาและครอบคลุมทุกคณะ/วิทยาลัย จำนวน 88 หลักสูตร 2.2) มีจำนวนอาจารย์ประจำ เท่ากับ 1,157.60 คน และมีสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต เท่ากับ 1 : 40.71 2.3) มีจำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เท่ากับ 11,575.40 คน 2.4) ผลการเปิดรายวิชาเรียน พบว่า มหาวิทยาลัยเปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนสำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน เท่ากับ 6,775.40 รายวิชา และ 16,100.80 กลุ่มการเรียน มหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการเปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนสำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน ร้อยละ 96.96 รายวิชาที่เปิดส่วนใหญ่ไม่มีเงื่อนไขรายวิชา ร้อยละ 76.36 และอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน ร้อยละ 80.13 2.5) ผลการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า มีจำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 1,952.60 คน มีจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 29,638.60 รายวิชา และมีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 67,283.20 หน่วยกิต 2.6) ผลการลงทะเบียนเรียน พบว่า นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สมบูรณ์ครอบคลุม 3 ภาคการศึกษา เท่ากับ 85,632.20 คน นิสิตลงทะเบียนเรียนในภาคต้นมากที่สุด ร้อยละ 43.38 โดยนิสิตชั้นปีที่ 1 ลงทะเบียนเรียนมากที่สุด ร้อยละ 33.10 และนิสิตชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด ร้อยละ 20.07 นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สมบูรณ์ในช่วงของการลงทะเบียนเรียนปกติ ร้อยละ 76.97 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ ร้อยละ 23.03 และนิสิตได้เปลี่ยนแปลงวิชาเรียนโดยมีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มมากที่สุด ร้อยละ 58.61 2.7) จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน เฉลี่ย 14.50 หน่วยกิต 2.8) ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา เท่ากับ 754,032,472 บาท 2.9) ผลการศึกษาของนิสิต พบว่า ส่วนใหญ่นิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร B มากที่สุด ร้อยละ 18.48 และมีระดับคะแนนตัวอักษร F น้อยที่สุด ร้อยละ 2.99 2.10) จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต เท่ากับ 3,554.40 คน และ 2.11) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา เท่ากับ 3,384.80 คน ทั้งนี้ มีนิสิตสำเร็จการศึกษาจำนวนน้อย เนื่องจากอยู่ในช่วงกำลังศึกษา

3. ผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ในกรณีที่มหาวิทยาลัยรับนิสิตเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมากนั้น มหาวิทยาลัยสามารถบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพ ส่งผลให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ประมาณร้อยละ 68 (เทียบเคียงจากช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552) โดยผู้เข้าศึกษาต่อมีเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อ เฉลี่ย 2.99 อยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 และเมื่อสำเร็จการศึกษามีเกรดเฉลี่ยสะสม เฉลี่ย 2.80 ซึ่งอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าถ้ามหาวิทยาลัยรับผู้ที่มีผลการเรียนดีเข้าศึกษาต่อจะส่งผลให้นิสิตมีผลการเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับดีด้วย ทั้งนี้ หากมหาวิทยาลัยสามารถลดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตลงได้ อาจส่งผลให้ร้อยละของการพ้นสภาพการเป็นนิสิตลดลง นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมและมีร้อยละของการสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ มีบางประเด็นที่มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องจะต้องเร่งดำเนินการพัฒนา ได้แก่ สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต การเปลี่ยนแปลงข้อมูลการลงทะเบียนเรียน ผลการศึกษาของนิสิต การพัฒนาการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ร้อยละการสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมถึงมีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองไทยต่อไป

TITLE Analysis of Undergraduate Education Management During 2010 - 2014
Mahasarakham University

AUTHOR Mr. Sawat Wicharapote

DEPARTMENT Division of Registration, The President Office, Mahasarakham University

DATE 2016

ABSTRACT

Mahasarakham University is the institution that focuses on undergraduate education. The university aims to educate the students and produce graduates to mobilize the development and change in the region and takes parts in strengthen the organization both in governmental or private sectors and personnel in this region. This analysis has purposes to compare the education management in undergraduate level during 2010 - 2014 and to analyze the education management during 2010 - 2014 in according to the Mahasarakham University regulations of undergraduate study. There are 11 curriculums operate in the undergraduate level; the aspects are numbers of students enrolling in the bachelor degree level, numbers of students who transfer grades, courses offering, numbers of credits enrolled, results of course registered by students, tuition and service fee, numbers of graduates, and numbers of students. Data collected for analysis were common data from the information system from registration, curriculum development and data base, educational evaluation, registration and evaluation and data relates to undergraduate educational management. Data were collected from January to March and stored in analysis table. Data analysis and comparison used Microsoft Excel and found out in total number, percent and means and the analyzed data were presented in narration, graph and tables.

The analysis results were as followed ;

1. The undergraduate educational management can be described as
  - 1.1) The ratio of the total number of permanent teachers vs. students tend to be higher.
  - 1.2) The accumulated incomes from the Mahasarakham Business School, Humanities and Social Sciences, Public health, Engineering and Tourism and Hotel Management are higher than 50% of the whole university incomes.
  - 1.3) There are more than 50% of the programs having income per head lower than the university average.
  - 1.4) The ratio of the dismissed students and the registering students is high.
  - And 1.5) The students' final term GPA is lower than the initial grade.

2. From the statistical analysis result of the average of 11 aspects in 5 academic year found that
  - 2.1) There are 88 curricular in the university.
  - 2.2) the ratio

of the teachers vs. students are 1 : 40.71 and the total number of teachers is 1,157.60. 2.3) The total number of the undergraduate students is 11,575.40. 2.4) There are 6,775.40 groups of subjects provided with 16,100.80 subjects, the success rates are 96.96%. Most of the subjects offered are unconditional subjects and the 76.36% respectively. 2.5) There are 1952.60 students transferred credits of 29,638.60 subjects equated to 67,283.30 credits. 2.6) The results of registration revealed the complete rate covering three semesters of 85,632.20 students, the highest numbers of registration was in the 1st semester as 43.38%. The first year students registered as the highest percent of 33.10 and the 4th year students as 20.07 percent. 76.97 percent of students completed in registering during the period assigned while 23.03 percent registered late. There were 58.61 percents of students increased the credits registered. 2.7) The average credits registered were 14.50 credits. 2.8) The total registration fee was 754,032,472 Baht. 2.9) Regarding the grading results; the most frequent grade received was B at 18.48% the least frequent was F at 2.99%. 2.10) There were 3,554.40 students dismissed. And 2.11) There were 3,384.80 graduates while the rest of the students are still studying.

3. The results of the education arrangement during 2010 - 2014 are in according with the Maharakham University regulations of undergraduate study. In the high traffic year of students, the university still maintained good educational services, providing 68% students were able to graduate comparing to the period of 2005 - 2009. The average GPA at the beginning of studying was 2.99 (2.51 - 3.00) while finished with GPA 2.80 averagely (2.51 - 3.00). This reflected the process of in taking good students and consequently producing good graduates. Thus, it is recommended the university to reduce the ratio of teachers and students in order to increase the learning performance of students, quality of instructing and learning and the graduate rate an reducing the drop out rates.

In conclusion, the results of undergraduate education management analysis during 2010 - 2014 reflect the significant data and benefit to the university in managing the instruction. However, there are some aspects remained for further development such as ratio of teachers per students, an amendment of subject registration, study performance of students and numbers of graduating students. The aforementioned aspects are crucial in increasing rate of graduates in the timeframe and increasing numbers of graduates with life long learning skills and ability to adapt knowledge to use in daily living happily in society and having social responsibility as a Thai citizen.

ประกาศคุณูปการ

งานวิเคราะห์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ประเทพา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ นางอรอนงค์ เมฆพรรณโอภาส ผู้อำนวยการกองทะเบียนและประมวลผล และนางสาวศิริพร ไสยรัตน์ นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร และระบบฐานข้อมูล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ข้อบกพร่องทุกขั้นตอน ของการวิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ประเทพา รองศาสตราจารย์สมนึก ภัททิยธนี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ ธิติเมธาโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร กุมพล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภาพร ชุตินันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี ทองมูล นางอรนารถ จันทร์ศุภฤกษ์ นางอรอนงค์ เมฆพรรณโอภาส และนางสาวศิริพร ไสยรัตน์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบพระคุณ นายอภิชัย ชาญศิริรัตนานักวิชาการคอมพิวเตอร์ ปฏิบัติการ ที่ได้รวบรวม ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำหรับการวิเคราะห์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บุคลากรกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกคน ที่เป็นกำลังใจ ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

คุณค่า และประโยชน์จากงานวิเคราะห์ฉบับนี้ ผู้วิเคราะห์ขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุน ส่งผลให้การวิเคราะห์ข้อมูลประสบความสำเร็จ

สวัสดี วิชระโกชน

นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ
กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
หมายเลขโทรศัพท์ 0-4375-4234

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิเคราะห์	3
กรอบแนวคิดของการวิเคราะห์	4
คำจำกัดความเบื้องต้น	6
2 แนวคิดทฤษฎี งานวิเคราะห์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดทฤษฎี	11
หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา	11
มาตรฐานการอุดมศึกษา	11
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี	13
แนวปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี	17
มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา	21
หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี	
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	25
การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี	25
การเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบโอน ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย	38
แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา	41
ข้อมูลค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงิน ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นๆ	44

บทที่	หน้า
หลักเกณฑ์การอนุมัติและส่งผลการศึกษา	51
แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษา	53
หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์	54
งานวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง	77
งานวิเคราะห์ในประเทศ	77
งานวิเคราะห์ต่างประเทศ	80
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82
งานวิจัยในประเทศ	82
งานวิจัยต่างประเทศ	95
3 วิธีดำเนินการวิเคราะห์	99
ขั้นตอนการวิเคราะห์	99
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	104
ข้อมูลและแหล่งของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์	104
การเก็บรวบรวมข้อมูล	105
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	105
4 ผลการวิเคราะห์	106
ผลการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี	106
หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี	106
จำนวนอาจารย์ประจำ	113
จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี	126
ผลการเปิดรายวิชาเรียน	132
ผลการเทียบโอนผลการเรียน	168
ผลการลงทะเบียนเรียน	192
จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน	270
ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา	300
ผลการศึกษาของนิสิต	317
จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต	345
จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา	384

บทที่	หน้า
ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรี	436
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	446
สรุปผลการวิเคราะห์	446
อภิปรายผล	457
ข้อเสนอแนะ	468
บรรณานุกรม	470
ภาคผนวก	477
ภาคผนวก ก ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548	478
ภาคผนวก ข ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2547	486
ภาคผนวก ค ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2557	501
ภาคผนวก ง ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การลงทะเบียนเรียนการเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมการศึกษา พ.ศ. 2557	516
ภาคผนวก จ ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การย้ายคณะเรียน การเปลี่ยนสาขา และวิชาโท พ.ศ. 2557	521
ประวัติย่อของผู้วิเคราะห์	524

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุบบัญชีข้อมูลสรุปรายการค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี	45
2 ค่าธรรมเนียมการศึกษาอื่นๆ เรียกเก็บตามรายการ	50
3 แสดงจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	108
4 แสดงจำนวนอาจารย์ประจำ ปีการศึกษา 2553 - 2557	114
5 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	120
6 แสดงจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	127
7 แสดงจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	133
8 แสดงจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่ปิดและเปิดสอนจริงในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	140
9 แสดงจำนวนการเปิดรายวิชาจำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557	151
10 แสดงจำนวนการเปิดรายวิชาจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557	162
11 แสดงจำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	169
12 แสดงจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557	174
13 แสดงจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	178
14 แสดงจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามประเภทหมวดรายวิชา	183
15 แสดงจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	187
16 แสดงจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	193

ตาราง	หน้า
17 แสดงจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	198
18 แสดงจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557	206
19 แสดงจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนปกติและลงทะเบียนเรียนซ้ำ ปีการศึกษา 2553 - 2557	217
20 แสดงจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557	224
21 แสดงจำนวนรายการที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลง วิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557	228
22 แสดงรายวิชาที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก ปีการศึกษา 2553 - 2557	238
23 แสดงจำนวนหน่วยกิตโดยเฉลี่ยที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามปีการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	271
24 แสดงจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	276
25 แสดงจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามระบบการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	282
26 แสดงจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามลักษณะหน่วยกิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	288
27 แสดงจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557	294
28 แสดงค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	301
29 แสดงค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามประเภทของเงิน	306
30 แสดงค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามภาคการศึกษา	309

ตาราง	หน้า
31 แสดงรายได้ต่อหัวนิสิตที่ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	313
32 แสดงผลการประเมินผลการศึกษานิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 (เฉพาะผลการประเมินที่เป็นระดับคะแนนตัวอักษร A - F)	318
33 แสดงจำนวนร้อยละผลการศึกษานิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 (เฉพาะผลการประเมินที่เป็นระดับคะแนนตัวอักษร A - F) จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	323
34 แสดงผลการประเมินผลการศึกษานิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 (เฉพาะผลการประเมินที่เป็นระดับตัวอักษร S - U)	334
35 แสดงจำนวนร้อยละผลการประเมินผลการศึกษานิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 (เฉพาะผลการประเมินที่เป็นระดับ ตัวอักษร S - U)	337
36 แสดงจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามรายการพ้นสภาพการเป็นนิสิต ตามข้อบังคับฯ	346
37 แสดงจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	353
38 แสดงจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อและจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	358
39 แสดงเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนิสิต ที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามรายการ พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ	361
40 แสดงจำนวนนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ของนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามรายการ พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ	365
41 แสดงเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนิสิต ที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	368
42 แสดงจำนวนนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ของนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	373
43 แสดงเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	376

ตาราง	หน้า
44 แสดงจำนวนนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	381
45 แสดงจำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	385
46 แสดงจำนวนร้อยละนิสิตที่สำเร็จการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับผู้เข้าศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	390
47 แสดงเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	401
48 แสดงจำนวนนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	406
49 แสดงเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	409
50 แสดงจำนวนนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	414
51 แสดงเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	417
52 แสดงจำนวนนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	422
53 แสดงเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	425
54 แสดงจำนวนนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	430
55 แสดงดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตในระดับปริญญาตรีเทียบกับค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2553 - 2557	449

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิเคราะห์	5
2 ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล	56
3 แสดงแผนภูมิจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	110
4 แสดงแผนภูมิจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	112
5 แสดงแผนภูมิจำนวนอาจารย์ประจำ ปีการศึกษา 2553 - 2557	116
6 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละอาจารย์ประจำ ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	118
7 แสดงแผนภูมิร้อยละส่วนต่างจำนวนอาจารย์ประจำ ระหว่างปีการศึกษา 2553 กับปีการศึกษา 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	119
8 แสดงแผนภูมิสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557	123
9 แสดงแผนภูมิสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	125
10 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	129
11 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	131
12 แสดงแผนภูมิจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	137
13 แสดงแผนภูมิจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก	139
14 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่ปิดและเปิดสอนจริง ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	147
15 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายวิชาที่ปิดและเปิดสอนจริงในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก	149

ภาพประกอบ

หน้า

16	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละกลุ่มการเรียนรู้ที่ปิดและเปิดสอนจริงในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก	150
17	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดรายวิชาจำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557	158
18	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดรายวิชาจำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก	160
19	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดกลุ่มการเรียนรู้จำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก	161
20	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดรายวิชาจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557	165
21	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดรายวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามประเภทของหมวดวิชา	167
22	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	171
23	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	173
24	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557	177
25	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557	180
26	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	182
27	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามประเภทหมวดรายวิชา	186
28	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	189
29	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	191
30	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	195

31	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	197
32	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	205
33	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557	214
34	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	216
35	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนซ้ำ ปีการศึกษา 2553 - 2557	221
36	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนปกติ และลงทะเบียนเรียนซ้ำ ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตาม คณะ/วิทยาลัย	223
37	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนเพิ่ม และเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557	227
38	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายการที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนเพิ่ม และเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557	235
39	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายการที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนเพิ่ม และเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตาม คณะ/วิทยาลัย	237
40	แสดงแผนภูมิรายวิชาที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก ปีการศึกษา 2553 - 2557 กรณีรายวิชาศึกษาทั่วไป	266
41	แสดงแผนภูมิรายวิชาที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก ปีการศึกษา 2553 - 2557	269
42	แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามปีการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	273
43	แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามปีการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	275
44	แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	279

ภาพประกอบ	หน้า
45 แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามภาคการศึกษา	281
46 แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามระบบการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	285
47 แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามระบบการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามตามระบบการศึกษา	287
48 แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามลักษณะหน่วยกิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	291
49 แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามลักษณะหน่วยกิต ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามลักษณะของหน่วยกิต ที่ลงทะเบียนเรียน	293
50 แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557	297
51 แสดงแผนภูมิจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน กรณีเฉลี่ยตามชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามชั้นปี	299
52 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	303
53 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	305
54 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามประเภทของเงิน	308
55 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามภาคการศึกษา	312
56 แสดงแผนภูมิรายได้ต่อหัวนิสิตที่ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	315
57 แสดงแผนภูมิรายได้ต่อหัวนิสิตที่ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	316
58 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละผลการประเมินผลการศึกษาของนิสิต ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 (เฉพาะผลการประเมิน ที่เป็นระดับคะแนนตัวอักษร A - F)	331

59	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละผลการประเมินผลการศึกษาของนิสิต ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามผลการประเมิน ที่เป็นระดับคะแนนตัวอักษร A - F	333
60	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละผลการประเมินผลการศึกษาของนิสิต ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 (เฉพาะผลการประเมิน ที่เป็นระดับตัวอักษร S - U)	342
61	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละผลการประเมินผลการศึกษาของนิสิต ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามผลการประเมิน ที่เป็นระดับตัวอักษร S - U	344
62	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามรายการพ้นสภาพการเป็นนิสิต ตามข้อบังคับฯ	350
63	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามรายการพ้นสภาพการเป็นนิสิต ตามข้อบังคับฯ ในแต่ละเกณฑ์	352
64	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	355
65	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	357
66	แสดงแผนภูมิร้อยละนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวน เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	360
67	แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนิสิต ที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามรายการ พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ ในแต่ละเกณฑ์	363
68	แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนิสิต ที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	364
69	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรีของนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามรายการพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ	367

70	แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนิสิต ที่พื้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	370
71	แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนิสิต ที่พื้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	372
72	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรีของนิสิตที่พื้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	375
73	แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตที่พื้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	378
74	แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตที่พื้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	380
75	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมที่พื้นสภาพการเป็นนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	383
76	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	387
77	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	389
78	แสดงแผนภูมิจำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับผู้เข้าศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	393
79	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่สำเร็จการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับผู้เข้าศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557	394
80	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่สำเร็จการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับผู้เข้าศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	396
81	แสดงแผนภูมิจำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	398
82	แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	399
83	แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	403

ภาพประกอบ	หน้า
84 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	405
85 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	408
86 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	411
87 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	413
88 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	416
89 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	419
90 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	421
91 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	424
92 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	427
96 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ยของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย	429
94 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตตามช่วงเกรดเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2552	432
95 แสดงแผนภูมิสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต ปีการศึกษา 2553 - 2557	447
96 แสดงแผนภูมิสัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557	448
97 แสดงแผนภูมิอัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่รายงานตัว เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557	450
98 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าและเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษา ของนิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2557	451

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

มหาวิทยาลัยมหาสารคามจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2537 มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอนทำการวิจัย ให้บริการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2558 : 32) ในระยะเริ่มแรกมีหน่วยงานระดับคณะที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คณะ ปัจจุบันมีหน่วยงานระดับคณะที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี จำนวน 18 คณะ 2 วิทยาลัย ครอบคลุมกลุ่มคณะวิชาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยมีหลักการและสาระสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น ๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ธุรกิจ และบุคคลในภูมิภาค (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 126 - 133)

เพื่อให้การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันได้บังคับใช้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2557 ซึ่งมีทั้งหมด 6 หมวด จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย หมวดระบบการศึกษา หมวดจำนวนหน่วยกิต และระยะเวลาการศึกษา หมวดการรับเข้าเป็นนิสิต ประเภทนิสิต และสภาพนิสิต หมวดการลงทะเบียนเรียน หมวดการวัดและการประเมินผลการศึกษา และหมวดการสำเร็จการศึกษา การขอรับปริญญาและการอนุมัติปริญญา (กองทะเบียนและประมวลผล

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2558 : 60 - 85) รวมไปถึงการปฏิบัติตามระเบียบ ประกาศ และแนวปฏิบัติหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีผลบังคับใช้ในช่วงปีการศึกษา 2553 ถึง ปีการศึกษา 2557 ได้แก่ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2547 ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการลงทะเบียนของนิสิต พ.ศ. 2545 ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2546 ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2553 ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมการศึกษา พ.ศ. 2557 ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการย้ายคณะเรียน การเปลี่ยนสาขา และวิชาโท พ.ศ. 2557 และประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2557 เป็นต้น

การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีกองทะเบียน และประมวลผลเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ และประสานงานด้านวิชาการ ซึ่งมีการกิจหลักตั้งแต่การบริหารหลักสูตร การรับเข้าศึกษา การลงทะเบียนเรียน การประมวลผล การศึกษา การสำเร็จการศึกษา การออกเอกสารสำคัญทางการศึกษา และการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการปฏิบัติงานและการให้บริการสำหรับนิสิต บุคลากร และคณาจารย์ ตลอดจนการให้บริการแก่ผู้ปกครองนิสิต และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีการกำหนดข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งตั้งแต่มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2537 มหาวิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี หากนับระยะเวลาการจัดการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 ถึงปีการศึกษา 2557 พบว่า มีระยะเวลาในการจัดการศึกษาครบ 20 ปี แต่ยังไม่มีการวิเคราะห์การจัดการศึกษา ทั้งในภาพรวมหรือในแต่ละระดับการศึกษา ผู้วิเคราะห์จึงเลือกหัวข้อเรื่องในการวิเคราะห์การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจากมหาวิทยาลัยอยู่ในกลุ่มสถาบันที่เน้นผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี โดยเลือกช่วงระยะเวลา 5 ปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 ถึง ปีการศึกษา 2557 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่มีข้อมูลใกล้เคียงกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ในการนี้ ผู้วิเคราะห์ไม่ได้วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2558 เนื่องจากช่วงเวลาในการรวบรวมข้อมูลยังไม่สิ้นสุดปีการศึกษา ทั้งนี้ การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณจากรัฐในสัดส่วนประมาณร้อยละ 35 (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2559) ซึ่งมหาวิทยาลัยต้องอาศัยงบประมาณเงินรายได้ประมาณร้อยละ 65 จึงเป็นความท้าทายของมหาวิทยาลัยในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของสังคม และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสามารถ

นำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง การทำงาน การรับใช้สังคม และการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิเคราะห์จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ในประเด็นหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ผลการเปิดรายวิชาเรียน ผลการเทียบโอนผลการเรียน ผลการลงทะเบียนเรียน จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ผลการศึกษาของนิสิต จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุง วางแผนการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถนำข้อมูลเพื่อไปต่อยอดในการวิจัยหรือการวิเคราะห์การจัดการศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มหาวิทยาลัยได้ทราบผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557
2. มหาวิทยาลัยมีข้อมูลสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุง และวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิเคราะห์

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีขอบเขตของการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การดำเนินการวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 18 คณะ 2 วิทยาลัย ยกเว้น กรณีการวิเคราะห์ผลการเปิดรายวิชาเรียน ได้วิเคราะห์ เพิ่มจำนวน 1 หน่วยงาน คือ สำนักศึกษาทั่วไป เนื่องจากผลการเปิดรายวิชาเรียนศึกษาทั่วไป รายวิชา อยู่ในสังกัดของสำนักศึกษาทั่วไป

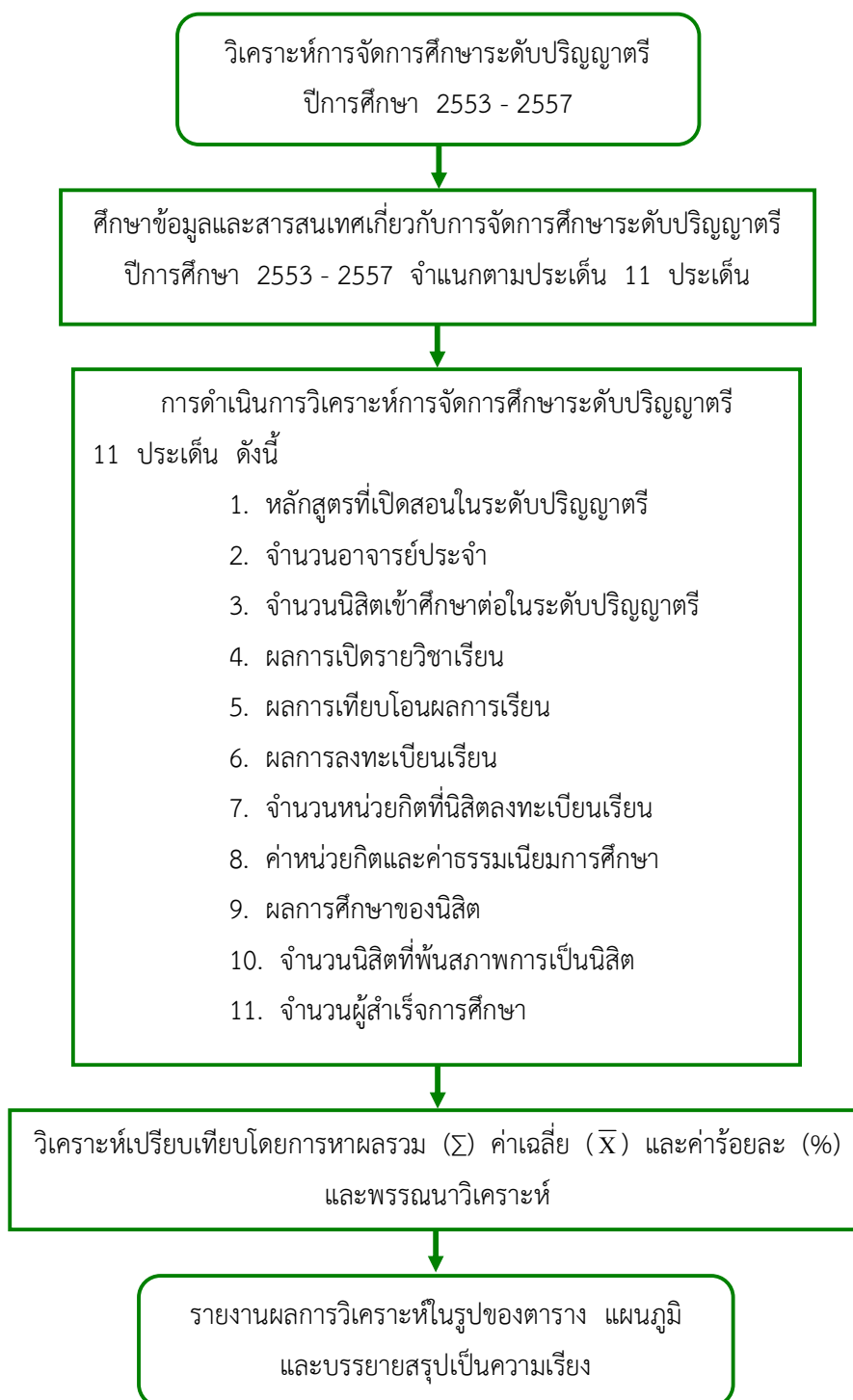
2. การดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย มหาสารคาม เฉพาะ

- 2.1 หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี
- 2.2 จำนวนอาจารย์ประจำ
- 2.3 จำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี
- 2.4 ผลการเปิดรายวิชาเรียน
- 2.5 ผลการเทียบโอนผลการเรียน
- 2.6 ผลการลงทะเบียนเรียน
- 2.7 จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน
- 2.8 ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา
- 2.9 ผลการศึกษาของนิสิต
- 2.10 จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต
- 2.11 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

3. การวิเคราะห์ครั้งนี้ วิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ระหว่างปีการศึกษา 2553 - 2557 เท่านั้น

กรอบแนวคิดของการวิเคราะห์

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัย มหาสารคาม มีกรอบแนวคิดการวิเคราะห์ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิเคราะห์

คำจำกัดความเบื้องต้น

1. การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาสารคามตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

2. ภาคการศึกษา หมายถึง ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน ประกอบไปด้วยภาคต้น ภาคปลาย และภาคฤดูร้อนหรือภาคการศึกษาพิเศษ

3. ปีการศึกษา หมายถึง ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนในช่วง 1 ปี ดังนี้

3.1 ปีการศึกษา 2553 - 2556 อยู่ในช่วงเดือน มิถุนายน ถึง เดือน พฤษภาคม ของปีถัดไป

3.2 ปีการศึกษา 2557 อยู่ในช่วงเดือน สิงหาคม ถึง เดือน กรกฎาคม ของปีถัดไป

4. ระบบการศึกษา หมายถึง รูปแบบการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบด้วยระบบปกติ ระบบพิเศษ และระบบเทียบเข้า

5. หลักสูตรระดับปริญญาตรี หมายถึง ข้อกำหนดในการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหารายวิชา คุณลักษณะของผู้เข้าศึกษา คณาจารย์ บัณฑิต การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการบริหารหลักสูตรที่สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

6. อาจารย์ผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการสอน การชี้แนะ และการบริหารจัดการในการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชาที่เปิดสอน

7. อาจารย์ประจำ หมายถึง อาจารย์ผู้สอนที่มีสถานภาพเป็นข้าราชการในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัยมหาสารคามและพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งได้รับการจ้างหรือค่าตอบแทนจากงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

8. ผู้เข้าศึกษาต่อ หมายถึง ผู้ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรีและมีคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

9. รายวิชาเรียน หมายถึง ข้อมูลของรหัสวิชา ชื่อรายวิชา และจำนวนหน่วยกิตที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาเรียน ดังนี้

9.1 กลุ่มการเรียน หมายถึง จำนวนกลุ่มที่นั่งเรียนในแต่ละรายวิชาที่เปิดรับสำหรับการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา

9.2 การเปิดรายวิชาเรียน หมายถึง การบันทึกข้อมูลรายละเอียดรายวิชาที่จะทำการเปิดสอนในระบบการจัดการตารางเรียนตารางสอนก่อนการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา

9.3 การปิดรายวิชาเรียน หมายถึง การยกเลิกการเปิดสอนรายวิชาและกลุ่มการเรียนในแต่ละภาคการศึกษา

9.4 เงื่อนไขรายวิชา หมายถึง รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้ต้องเรียนรายวิชาอื่นก่อนหรือบูรณาการ

9.5 หมวดรายวิชา หมายถึง กลุ่มของวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรี

10. การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง ผลการดำเนินการเทียบโอน การโอนผลการเรียน และการเทียบโอนทักษะและประสบการณ์ ตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

11. การลงทะเบียนเรียน หมายถึง การบันทึกข้อมูลรายวิชาเรียนของนิสิตในแต่ละภาคการศึกษาผ่านระบบปฏิบัติการตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

11.1 การลงทะเบียนเรียนปกติ หมายถึง การบันทึกข้อมูลรายวิชาเรียนของนิสิตในแต่ละภาคการศึกษาผ่านระบบปฏิบัติการตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยไม่มีค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนเรียนซ้ำ (ค่าปรับ)

11.2 การลงทะเบียนเรียนซ้ำ หมายถึง การบันทึกข้อมูลรายวิชาเรียนของนิสิตไม่ทันตามระยะเวลาที่ปฏิทินการศึกษาที่กำหนด โดยนิสิตดำเนินการขออนุมัติจากผู้มีอำนาจในการบันทึกข้อมูลรายวิชาเรียนภายหลังและมีค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนเรียนซ้ำ (ค่าปรับ)

11.3 การเพิ่มรายวิชาเรียน หมายถึง การบันทึกข้อมูลรายวิชาเรียนของนิสิตผ่านระบบปฏิบัติการในช่วงที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้เพิ่มรายวิชาเรียน

11.4 การถอนรายวิชาเรียน หมายถึง การดำเนินการยกเลิกข้อมูลการบันทึกข้อมูลรายวิชาเรียนของนิสิตผ่านระบบปฏิบัติการในช่วงที่มหาวิทยาลัยกำหนด การดำเนินการดังกล่าวนี้จะต้องศึกษารายละเอียดข้อมูลการดำเนินการให้ชัดเจนและรอบคอบ เนื่องจากการดำเนินการยกเลิกข้อมูลการบันทึกข้อมูลรายวิชาเรียนจะส่งผลถึงการได้รับหรือไม่ได้รับเงินคืน โดยรายวิชาที่ถอนจะไม่ปรากฏในใบแสดงผลการศึกษา

11.5 การถอนรายวิชาเรียนติด W หมายถึง การดำเนินการยกเลิกข้อมูลการบันทึกข้อมูลรายวิชาเรียนของนิสิตผ่านระบบปฏิบัติการในช่วงที่มหาวิทยาลัยกำหนดและจะปรากฏสัญลักษณ์ตัวอักษร W ในใบแสดงผลการศึกษา

11.6 Audit หมายถึง การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต

12. หน่วยกิต หมายถึง จำนวนตัวเลขที่กำหนดโดยสาขาวิชาเพื่อแสดงถึงจำนวนที่นิสิตนักศึกษาต้องศึกษาในรายวิชานั้น ๆ ซึ่งครอบคลุมการศึกษาทั้งในภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการศึกษด้วยตนเอง

13. ค่าหน่วยกิต หมายถึง อัตราค่าธรรมเนียมของรายวิชาที่มหาวิทยาลัยเรียกเก็บจากนิสิต ที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยกำหนดอัตราการเรียกเก็บตามบัญชี แนบท้ายระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นๆ ระดับปริญญาตรี หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง

14. ค่าธรรมเนียมการศึกษา หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่มหาวิทยาลัยเรียกเก็บจากนิสิต ในทุกภาคการศึกษาที่มีการลงทะเบียนเรียนรายวิชา โดยมหาวิทยาลัยกำหนดอัตราการเรียกเก็บ ตามบัญชีแนบท้ายระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม การศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นๆ ระดับปริญญาตรี หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง

15. ผลการศึกษา หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการเรียนการสอนของนิสิตในแต่ละรายวิชา โดยผู้สอนได้แจ้งผลเป็นระดับคะแนนตัวอักษรหรือสัญลักษณ์เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา ซึ่งจะต้อง ประเมินผลการศึกษาตามระดับคะแนนตัวอักษร ความหมาย และค่าคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนนตัวอักษร	ความหมาย	ค่าคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.0
B+	ดีมาก (Very Good)	3.5
B	ดี (Good)	3.0
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	2.5
C	พอใช้ (Fair)	2.0
D+	อ่อน (Poor)	1.5
D	อ่อนมาก (Very Poor)	1.0
F	ตก (Failed)	0.0

ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นค่าระดับคะแนนตัวอักษรได้ ให้ประเมินผล โดยกำหนดตัวอักษร ดังนี้

ตัวอักษร	ความหมาย
S	ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ (Satisfactory)
U	ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ (Unsatisfactory)
W	การถอนรายวิชา (Withdrawn)
AU	การเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)

16. การพ้นสภาพนิสิต หมายถึง การไม่มีสถานะเป็นผู้กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยของนิสิต ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับที่มหาวิทยาลัยกำหนด

17. การสำเร็จการศึกษา หมายถึง การศึกษาครบตามหลักสูตรและผ่านเงื่อนไข ตามที่หลักสูตรกำหนด และได้รับการอนุมัติการสำเร็จการศึกษาตามขั้นตอน และวิธีการ ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

18. คณะ/วิทยาลัย หมายถึง หน่วยงานระดับคณะที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 18 คณะ 2 วิทยาลัย ประกอบด้วย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะเทคโนโลยี คณะการบัญชีและการจัดการ คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ คณะวิทยาการสารสนเทศ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ คณะวัฒนธรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์

19. สำนักศึกษาทั่วไป หมายถึง หน่วยงานระดับคณะที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป

20. นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

21. ชั้นปี หมายถึง การกำหนดรหัสการเข้าศึกษาสำหรับนิสิต โดยยึดตามปีการศึกษาที่นิสิตเข้าศึกษาในปีแรก

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี งานวิเคราะห์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557
มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ผู้วิเคราะห์ได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎี งานวิเคราะห์ และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎี

1.1 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.1.1 มาตรฐานการอุดมศึกษา

1.1.2 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี

1.1.3 แนวปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี

1.1.4 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

1.2 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.2.1 การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

1.2.2 การเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วย
การโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์
ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

1.2.3 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา
และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

1.2.4 ข้อมูลค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต
ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นๆ

1.2.5 หลักเกณฑ์การอนุมัติและส่งผลการศึกษา

1.2.6 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษา

1.3 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์

2. งานวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิเคราะห์ในประเทศ

2.2 งานวิเคราะห์ต่างประเทศ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดทฤษฎี

1. หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.1 มาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรฐานการอุดมศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้าน 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 2 - 4)

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก

ตัวบ่งชี้

1.1 บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคม ให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

1.2 บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบต่อโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม

1.3 บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแลเอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

2.1 มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงความหลากหลายและความเป็นอิสระทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้

2.1.1 มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคมเพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คล่องตัว โปร่งใสและตรวจสอบได้ มีการจัด การศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน

2.1.3 มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา

การดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างมี คุณภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือรวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชน และสังคมในการจัดการ ความรู้

ตัวบ่งชี้

2.2.1 มีหลักสูตรและการเรียน การสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม โดยให้ความสำคัญ กับการพัฒนาผู้เรียนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐาน มีการประเมิน และใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการ หลักสูตร ตลอดจนมีการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียน การสอน

2.2.2 มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็น การขยายพรมแดนความรู้ และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของประเภทสถาบัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ ของสังคมและประเทศชาติ

2.2.3 มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการประสานความร่วมมือ ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้าง ความแข็งแกร่งและความยั่งยืนของสังคมและประเทศชาติ

2.2.4 มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการปรับใช้ ศิลปะ วัฒนธรรมต่างประเทศอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้
การแสวงหา การสร้างและการจัดการความรู้ตามแนวทาง/หลักการอันนำไปสู่
สังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

3.1 มีการแสวงหา การสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนที่เป็น
ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้

3.2 มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัยแบบ
บูรณาการ หลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลักการสร้างเครือข่ายและหลักการประสานความร่วมมือรวม
พลังอันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

1.2 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ช่วงระยะเวลาการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 - 2558
สถาบันอุดมศึกษาได้ใช้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 โดยมีหลักการและสาระสำคัญ ดังนี้ (สำนักมาตรฐานและประเมินผล
อุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 11 - 18)

1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมุ่งให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนา
การศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา
และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น ๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้
ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการคิด
วิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถติดต่อสื่อสาร
กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม

2. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น
2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์
สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วน
เทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค
ให้ถือแนวทางดังนี้

ระบบไตรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ
1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์

ระบบจตุรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ
1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบ
การศึกษานั้น รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาคไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย

3. การคิดหน่วยกิต

- 3.1 รายวิชาทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค
- 3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค
- 3.3 การฝึกงานหรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค
- 3.4 การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

4. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

- 4.1 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
- 4.2 หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 10 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 15 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
- 4.3 หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 180 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 18 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
- 4.4 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 4 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 6 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรี และจะต้องสะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรปริญญาตรีนั้น ๆ โดยครบถ้วน และให้ระบุคำว่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บต่อท้ายชื่อหลักสูตร

ทั้งนี้ ให้นับเวลาศึกษาจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษา
ในหลักสูตรนั้น

5. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

5.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้ อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้

สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชา หรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

อนึ่ง การจัดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้นรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา ทั้งนี้ จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าว เมื่อนับรวมกับรายวิชาที่จะศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

5.2 หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยให้มีหน่วยกิตรวม ดังนี้

5.2.1 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต

5.2.2 หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต

5.2.3 หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 144 หน่วยกิต

5.2.4 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

5.3 หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีโดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถที่สามารถวัดมาตรฐานได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐาน

หลักสูตรและเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่การศึกษาในระบบ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

6. จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอด ระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ซึ่งมีคุณสมบัติหรือสัมพันธ์กับสาขาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คน และในจำนวนนั้นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรง ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ อย่างน้อย 2 คน ทั้งนี้ อาจารย์ประจำ ในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

7. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

7.1 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี) จะต้อง เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

7.2 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญา (3 ปี) หรือเทียบเท่า ตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยหรือตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอนุปริญญา พ.ศ. 2548

8. การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียน ไม่เต็มเวลา และจะสำเร็จการศึกษาได้ดังนี้

8.1 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 6 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 14 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

8.2 หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 8 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 17 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

8.3 หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 10 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 20 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

8.4 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 4 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 8 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

สำหรับการลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็น การลงทะเบียนเรียน ที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือน ต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ ต้องเรียนให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร

9. เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์ การวัดผล เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องเรียน ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับ คะแนนหรือเทียบเท่า จึงถือว่าเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี

สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้ จะต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

10. ชื่อปริญญา สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญา ในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา นั้นในกรณีที่ปริญญาใดยังมีได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มี การตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาให้ใช้ชื่อปริญญา ตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

11. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกัน คุณภาพของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ

11.1 การบริหารหลักสูตร

11.2 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

11.3 การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

11.4 ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจ

ของผู้ใช้บัณฑิต

12. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมิน เพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี

1.3 แนวปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 กำหนดให้มีการเทียบโอน ผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และในการจัด การศึกษาระดับปริญญาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว เน้นให้สถานศึกษามีความเป็น อิสระ ความคล่องตัว และมีเสรีภาพทางวิชาการ ภายใต้การกำกับดูแลของสภามหาวิทยาลัย โดยที่ การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาสามารถดำเนินการได้หลายวิธี ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ควรจะกำหนดแนวปฏิบัติการเทียบโอน

ผลการเรียนระดับปริญญา เพื่อเป็นข้อแนะนำทั่วไปเกี่ยวกับหลักปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนผลการเรียน ให้สถาบันต่าง ๆ นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์ กระบวนการและวิธีปฏิบัติที่จะทำให้ การเทียบรายวิชาหรือกลุ่มวิชาเป็นไปอย่างยุติธรรม เชื่อถือและตรวจสอบได้ มีมาตรฐานเดียวกัน ทั้งยังคงรักษาไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ โดยมีแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนผลการเรียน ระดับปริญญา ดังนี้ (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 90 - 97)

หลักการ

1. การเทียบโอนผลการเรียนต้องสามารถเทียบโอนผลการเรียนทั้งการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
2. การเทียบโอนผลการเรียนยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่สถาบันอุดมศึกษายังคงรักษาไว้ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
3. สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีบุคลากร/หน่วยงานรับผิดชอบการเทียบโอน ผลการเรียน เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำ/ปรึกษาและดำเนินการให้มีการเทียบผลการเรียน ตามกระบวนการและหลักเกณฑ์ที่กำหนด
4. วิธีการและหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินการเทียบความรู้และโอนหน่วยกิต ต้องชัดเจน สมเหตุสมผล และเชื่อถือได้ รวมทั้งทำให้กระบวนการประเมินมีความโปร่งใส และประกันได้ว่าผู้ขอเทียบโอนผลการเรียนทุกคนได้รับการพิจารณาอย่างยุติธรรม
5. การประเมินการเทียบโอนผลการเรียนจะต้องชัดเจน และกรณีที่ผลการเรียน คล้ายกันจะต้องได้รับการพิจารณาด้วยบรรทัดฐานเดียวกัน
6. ควรมีการทบทวนวิธีการประเมินการเทียบโอนผลการเรียนเป็นระยะๆ เพื่อเพิ่มความชัดเจน ลดความซ้ำซ้อนของวิธีการประเมิน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ทางวิชาการและสังคม

แนวทางสำหรับวิธีการและหลักเกณฑ์การประเมิน

1. วิธีการทั่วไป
  - 1.1 การประเมินผลการเรียน ควรดำเนินการดังนี้
    - 1.1.1 ระบุระดับการศึกษา หลักสูตรและรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชา ที่จะเทียบโอนผลการเรียนให้ชัดเจน
    - 1.1.2 ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชา ในหลักสูตรระดับอุดมศึกษา หรือเทียบเท่าตามที่กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจ ตามกฎหมายรับรอง
    - 1.1.3 สถาบันอุดมศึกษาจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินว่าผลการเรียนนั้น เพียงพอที่จะให้เทียบโอนผลการเรียนหรือไม่

1.2 สถาบันอุดมศึกษาต้องประกาศวิธีการเทียบโอนผลการเรียนพร้อมแสดงรายละเอียดและขั้นตอนการขอเทียบโอนและการประเมินอย่างชัดเจน

1.3 สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดให้มีหน่วยงานหรืออาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญในรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่จะเทียบโอนผลการเรียนเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน รวมถึงการให้คำแนะนำแก่ผู้ขอเทียบโอนผลการเรียนด้วย

1.4 การประเมินต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักฐานการแสดงผลการเรียนตามวิธีการและเวลาที่กำหนด

1.5 การประเมินจะต้องคำนึงถึงการพิจารณาที่ผ่านมาของกรณีที่ผลการเรียนรู้คล้ายกัน และควรมีการรวบรวมการพิจารณาที่ผ่านมาเพื่อให้แนวทางการตัดสินใจเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน

2. หลักเกณฑ์การประเมิน

2.1 ผู้ขอเทียบโอนผลการเรียนต้องมีคุณสมบัติด้านความรู้พื้นฐานตามที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับที่ขอเทียบโอนผลการเรียน โดยกรณีการขอเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรีจะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าขึ้นไป

2.2 สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดคุณสมบัติอื่น ๆ (ถ้ามี) ของผู้ขอเทียบโอนผลการเรียนให้ชัดเจน เช่น ผู้ขอเทียบโอนผลการเรียนจะต้องสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาในคณะวิชาที่ต้องการขอเทียบโอนผลการเรียนตามวิธีที่สถาบันอุดมศึกษาหรือคณะวิชากำหนด เป็นต้น

2.3 สถาบันอุดมศึกษาควรดำเนินการเทียบความรู้และโอนหน่วยกิตภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

2.3.1 หลักเกณฑ์การเทียบวิชาเรียนและโอนหน่วยกิตระหว่างการศึกษาในระบบระดับปริญญาตรี

2.3.1.1 เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าที่กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายรับรอง

2.3.1.2 เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่ขอเทียบ

2.3.1.3 เป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนนตัวอักษร C หรือแต้มระดับคะแนน 2.00 หรือเทียบเท่า

2.3.1.4 เทียบรายวิชาเรียนและโอนหน่วยกิตได้ไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรที่รับโอน

2.3.1.5 รายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่เทียบโอนจากต่างสถาบันอุดมศึกษาจะไม่นำมาคำนวณแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

2.3.1.6 นักศึกษาจะต้องใช้เวลาศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาที่รับโอนอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา

2.3.1.7 ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาเปิดหลักสูตรใหม่จะเทียบโอนนักศึกษาได้ไม่เกินกว่าชั้นปีและภาคการศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้นักศึกษาเรียนอยู่ตามหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว

2.3.2 หลักเกณฑ์การเทียบโอนความรู้และการให้หน่วยกิตจากการศึกษานอกระบบ/หรือการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าสู่การศึกษาในระบบ

2.3.2.1 การเทียบความรู้และเทียบเป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาตามหลักสูตร และระดับการศึกษาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้ขอเทียบต้องการ

2.3.2.2 การเทียบประสบการณ์จากการทำงานต้องคำนึงถึงความรู้ที่ได้จากประสบการณ์เป็นหลัก

2.3.2.3 วิธีการประเมินเพื่อการเทียบความรู้ในแต่ละรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาและเกณฑ์การตัดสินของการประเมินในแต่ละวิธีให้เป็นไปตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดโดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา

2.3.2.4 ผลการประเมินต้องเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนนตัวอักษร C หรือแต่มีระดับคะแนน 2.00 หรือเทียบเท่าสำหรับรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาระดับปริญญาตรี จึงจะให้จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชานั้น แต่จะไม่ให้ระดับคะแนนตัวอักษรและไม่มีให้นำมาคิดคะแนนผลการเรียนหรือคำนวณแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

2.3.2.5 การบันทึกผลการเรียนให้บันทึกตามวิธีการประเมิน เช่น ถ้าได้หน่วยกิตจากการทดสอบมาตรฐาน (Standard Tests) ให้บันทึก “CS” (Credits from Standardized Tests) ถ้าได้หน่วยกิตจากการทดสอบที่ไม่ใช่การทดสอบมาตรฐาน (Non-standardized Tests) ให้บันทึก “CE” (Credits from Exam) ถ้าได้หน่วยกิตจากการประเมินการศึกษา/อบรมที่จัดโดยหน่วยงานอื่นไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา (Evaluation of Non-sponsored Training) ให้บันทึก “CT” (Credits from Training) และถ้าได้หน่วยกิตจากการเสนอแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ให้บันทึก “CP” (Credits from Portfolio) เป็นต้น

2.3.2.6 การเทียบรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาจากการศึกษานอกระบบและ/หรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้หน่วยกิตได้รวมกันไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ขอเทียบและใช้เวลาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาที่รับโอนอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา

ระยะเวลาการดำเนินการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องประกาศปฏิทินการดำเนินการเพื่อการเทียบโอนผลการเรียนให้ชัดเจน

1. กำหนดการเข้ารับฟังคำชี้แจงวิธีการและหลักเกณฑ์การประเมินรวมทั้งการพบอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ผู้ให้คำแนะนำในการเทียบโอนผลการเรียน
2. กำหนดการในการยื่นใบสมัครขอเทียบโอนรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชา
3. กำหนดการประเมิน เช่น วัน เวลา การทดสอบหรือการส่งแฟ้มสะสมผลงานหรือเสนอการเรียนรู้อื่น
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้อื่น และแจ้งผลการประเมินให้ผู้ขอเทียบโอนความรู้ทราบ

ค่าธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการเพื่อการเทียบโอนผลการเรียนและหน่วยกิตให้เป็นไปตามที่สถาบันอุดมศึกษาโดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

ข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการ

1. สถาบันอุดมศึกษาควรเผยแพร่สารสนเทศที่เป็นมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการขอเทียบโอนผลการเรียนแก่ผู้สนใจ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือ แนะนำวิธีการขอเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งมีรายละเอียดทุกขั้นตอนตั้งแต่การยื่นขอเทียบโอนผลการเรียน ค่าธรรมเนียม และการประเมิน เช่น การเตรียมตัว วิธีการวัดและประเมินผล หลักเกณฑ์ การตัดสิน การแจ้งผล และการอุทธรณ์ผลการประเมินในกรณีที่ผู้ขอเทียบโอนผลการเรียนเห็นว่าไม่เป็นธรรม เป็นต้น
2. ผู้ขอเทียบโอนผลการเรียนมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ความรู้และทักษะที่ตนได้เรียนรู้มาว่าสอดคล้องกับรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่ขอเทียบตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินที่สถาบันอุดมศึกษา/คณะวิชากำหนด ผู้ขอเทียบโอนผลการเรียนจึงต้องจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ให้ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน

1.4 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดการจัดทำมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มสถาบันที่มีปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้ (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 126 - 133)

1. มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยมาตรฐาน 2 ด้าน ดังนี้

1.1 มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา

ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่าง ๆ 4 ด้าน

1.1.1 ด้านกายภาพ

สถาบันอุดมศึกษามีอาคารที่ประกอบด้วยลักษณะสำคัญของอาคารเรียนที่ดี มีห้องครบทุกประเภท พื้นที่ใช้สอยที่ใช้ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทุกประเภทมีจำนวน

เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนนักศึกษาในแต่ละหลักสูตร และจำนวนนักศึกษาตามแผนการรับนักศึกษา ตามเกณฑ์พื้นที่ใช้สอยอาคารโดยประมาณ รวมทั้งต้องจัดให้มีห้องสมุดตามเกณฑ์มาตรฐาน มีครุภัณฑ์ประจำอาคาร ครุภัณฑ์การศึกษา และคอมพิวเตอร์จำนวนเพียงพอต่อการจัดการศึกษา

ทั้งนี้ อาคารและบริเวณอาคารจะต้องมีความมั่นคง ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะหรือความจำเป็นอย่างอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

1.1.2 ด้านวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติการกิจ ด้านวิชาการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถาบันอุดมศึกษาและแผนการผลิตบัณฑิต ที่ตอบสนองความต้องการของประเทศและผู้ใช้บัณฑิตโดยรวม มีหลักประกันว่าผู้เรียนจะได้รับการบริการการศึกษาที่ดี สามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างมีคุณภาพ สถาบันต้องมีการบริหารวิชาการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลทั้งในด้านการวางแผนรับนักศึกษาและการผลิตบัณฑิต การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนาปรับปรุงการบริหารวิชาการ

1.1.3 ด้านการเงิน

สถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมด้านการเงินทั้งงบการเงินรวมและงบที่จำแนกตามกองทุน มีแผนการเงินที่มั่นคง เป็นหลักประกันได้ว่าสถาบันจะสามารถจัดการศึกษาได้ตามพันธกิจและเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสอดคล้องกับแผนการพัฒนาในอนาคต เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและผู้ให้บริการอุดมศึกษา สถาบันมีการจัดทำรายงานการเงินที่แสดงถึงการได้มาของรายได้ รายรับ การจัดสรร การใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพและทั่วถึงเป็นธรรมอย่างชัดเจน รวมทั้งการนำรายได้ไปลงทุนภายใต้การประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง มีระบบการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการใช้เงินทุกประเภท และมีระบบการติดตาม ตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนของบุคลากรทุกระดับ

1.1.4 ด้านการบริหารจัดการ

สถาบันอุดมศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และพันธกิจที่กำหนดไว้ โดยมีสภาสถาบันทำหน้าที่กำกับ นโยบาย การดำเนินการตามแผน การบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณและทรัพย์สิน การบริหารสวัสดิการที่จัดให้กับนักศึกษาและบุคลากรทุกระดับ รวมทั้งกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายที่กำหนดไว้ มีการเผยแพร่ผลการกำกับ การดำเนินงานของสภาสถาบันและการบริหารจัดการของผู้บริหารทุกระดับสู่ประชาคมภายในสถาบันและภายนอก

สถาบัน ภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วย หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

1.2 มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา

ประกอบด้วยมาตรฐานย่อยด้านต่าง ๆ 4 ด้าน

1.2.1 ด้านการผลิตบัณฑิต

สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติ และจำนวนตรงตามแผนการรับนักศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สามารถผลิตบัณฑิตได้ตามคุณลักษณะ จุดเน้นของสถาบัน ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีข้อเสนอแนะที่ชัดเจน เผยแพร่ต่อสาธารณะในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตรและตอบสนองความต้องการของนักศึกษา

1.2.2 ด้านการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินพันธกิจด้านการวิจัยอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และภายใต้จุดเน้นเฉพาะ โดยมีการดำเนินการตามนโยบาย แผน งบประมาณ มีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการทำวิจัยกับหน่วยงานภาคนอกสถาบันเพื่อให้ได้ผลงานวิจัย ผลงานประดิษฐ์ และงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ สนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ในวงกว้างและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชน

1.2.3 ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

สถาบันอุดมศึกษามีการให้บริการทางวิชาการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในวงกว้างและกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งอาจให้บริการโดยการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในระดับสถาบันและระดับบุคคลได้ในหลายลักษณะ อาทิ การให้คำปรึกษา การศึกษาวิจัย การค้นคว้าเพื่อแสวงหาคำตอบให้กับสังคม การให้บริการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ การจัดให้มีการศึกษาต่อเนื่องบริการแก่ประชาชนทั่วไป การให้บริการทางวิชาการนี้ สามารถจัดในรูปแบบของการให้บริการแบบให้เปล่าหรือเป็นการให้บริการเชิงพาณิชย์ที่ให้ผลตอบแทนเป็นรายได้หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

1.2.4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ของชาติทั้งในระดับหน่วยงานและระดับสถาบัน มีระบบและกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้ผู้เรียน และบุคลากรของสถาบันได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่า เกิดความซาบซึ้ง และมีสุนทรียะต่อศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องจรรโลงความดีงาม

ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ มีวิถีชีวิตที่ปรารถนาและเรียนรู้วิธีการจัดการวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่ไม่พึงปรารถนาได้ สถาบันมีการควบคุมการดำเนินงานด้านนี้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมของสถาบัน

2. ประเภทหรือกลุ่มสถาบันที่กำหนดไว้ภายใต้มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษานี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิต ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จัดฝึกอบรมสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังคน ที่มีความรู้เข้าสู่ภาคการผลิตจริงในชุมชน สถาบันสนับสนุนรองรับการเปลี่ยนอาชีพพื้นฐาน เช่น แรงงานที่ออกจากภาคเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี หมายความว่า สถาบันที่เน้น การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อน การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค สถาบันมีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้กับ หน่วยงาน ธุรกิจและบุคคลในภูมิภาค เพื่อรองรับการดำรงชีพ สถาบันอาจมีการจัดการเรียนการสอน ในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาโทด้วยก็ได้

2.3 กลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิต บัณฑิตเฉพาะทางหรือเฉพาะกลุ่มสาขาวิชา ทั้งสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ ชีวภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง สถาบันอาจเน้นการทำ วิทยานิพนธ์หรือการวิจัย หรือเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะ ในการประกอบอาชีพระดับสูง หรือเน้นทั้งสองด้าน รวมทั้งสถาบันอาจมีบทบาทในการพัฒนา ภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและบริการ สถาบันในกลุ่มนี้อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ

2.3.1 ลักษณะที่ 1 เป็นสถาบันที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา

2.3.2 ลักษณะที่ 2 เป็นสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี

2.4 กลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก และเน้นการทำวิทยานิพนธ์และการวิจัยรวมถึงการวิจัยหลังปริญญาเอก สถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทางความคิดของประเทศ สถาบันมีศักยภาพในการขับเคลื่อน อุดมศึกษาไทยให้อยู่ในแนวหน้าระดับสากล มุ่งสร้างองค์ความรู้ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่ทางวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะเป็นผู้เลือกประเภทหรือกลุ่มสถาบันตนเอง ตามปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาอาจเปลี่ยนแปลงกลุ่ม ที่เลือกไว้ได้

2. หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.1 การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนี้ (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2558 : 61 - 85)

ระบบการศึกษา

ระบบการจัดการศึกษา ให้ใช้ระบบดังนี้

1. ระบบทวิภาค โดยหนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ หนึ่ง ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคการศึกษาพิเศษ โดยกำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันกับการศึกษาภาคการศึกษาปกติ

2. ระบบไตรภาค หนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ รวมภาคฤดูร้อน หนึ่งภาคการศึกษาปกติระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์

3. มหาวิทยาลัยอาจจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือรูปแบบผสมผสาน โดยการจัดการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบให้พิจารณาตามความเหมาะสมกับแต่ละหลักสูตร ทั้งนี้ จะต้องจัดให้ได้เนื้อหาสอดคล้องกับจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตร โดยเทียบได้ตามการคิดหน่วยกิตตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดและให้จัดทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

การคิดหน่วยกิต

1. ระบบทวิภาค

1.1 รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

1.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

1.3 การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

1.4 การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย ที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

2. ระบบไตรภาค

หนึ่งหน่วยกิตระบบไตรภาค เทียบได้กับ 12/15 หน่วยกิตระบบทวิภาค หรือ 4 หน่วยกิตระบบทวิภาค เทียบได้กับ 5 หน่วยกิตระบบไตรภาค

จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาการศึกษา

ให้จัดหลักสูตรระดับปริญญาตรี ไว้ดังนี้

1. หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาและไม่เกิน 12 ปีการศึกษาสำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
2. หลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 10 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเต็มเวลาและไม่เกิน 15 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
3. หลักสูตรปริญญาตรี 6 ปี ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 180 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาและไม่เกิน 18 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
4. หลักสูตรปริญญาตรี (ระบบเทียบเข้า) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม เท่ากับ หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี 5 ปี และ 6 ปี แล้วแต่กรณีใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา การลงทะเบียนเรียนของนิสิตหลักสูตรปริญญาตรี (ระบบเทียบเข้า) เป็นการลงทะเบียนไม่เต็มเวลา ทั้งนี้ ให้นับเวลาศึกษาจากวันที่เปิดการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษา ในหลักสูตรนั้น

ในกรณีที่มีความจำเป็นสภามหาวิทยาลัยอาจอนุมัติจำนวนหน่วยกิตแตกต่าง จากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ต้องเรียนให้ครบหลักสูตรตามจำนวนหน่วยกิตตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร

การรับเข้าเป็นนิสิต ประเภทนิสิตและสภาพนิสิต

1. คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนิสิต
  - 1.1 หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี หรือ 5 ปี หรือ 6 ปี จะต้องเป็นผู้สำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
  - 1.2 หลักสูตรปริญญาตรีระบบเทียบเข้าจะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า
  - 1.3 เป็นผู้มีคุณสมบัติอื่นตามเกณฑ์คุณสมบัติผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาที่กำหนดไว้ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาวิชานั้น ๆ และหรือตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เกี่ยวข้อง กับการรับเข้าศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาวิชานั้น ๆ หรือของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา
2. การรับบุคคลเข้าเป็นนิสิต สามารถดำเนินการได้ ดังนี้
  - 2.1 การรับผ่านระบบการคัดเลือกกลางของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (Admissions)

2.2 การรับโดยวิธีรับตรงและวิธีพิเศษ

2.3 การรับเข้าศึกษาตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบัน หรือข้อตกลงของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบัน

2.4 การรับโดยวิธีอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

3. การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

3.1 ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตจะมีสภาพเป็นนิสิตเมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและได้ชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

3.2 ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตที่ไม่รายงานตัวและขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต ตามวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนดเป็นอันหมดสิทธิ์ที่จะขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต เว้นแต่จะได้แจ้งเหตุขัดข้องให้มหาวิทยาลัยทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายในวันที่กำหนดให้รายงานตัว และเมื่อได้รับอนุมัติแล้วต้องมารายงานตัวภายในเจ็ดวัน นับจากวันสุดท้ายที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้รายงานตัว

3.3 ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตจะต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต ณ ศูนย์การจัดการศึกษานั้น ๆ

3.4 ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและได้ชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดแล้ว มหาวิทยาลัยจะไม่คืนเงินให้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

4. ประเภทนิสิตแบ่งเป็น 2 ประเภท

4.1 นิสิตระบบปกติ ได้แก่ นิสิตที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในระบบปกติตามประกาศมหาวิทยาลัยหรือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

4.2 นิสิตระบบพิเศษ ได้แก่ นิสิตที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในระบบพิเศษตามประกาศมหาวิทยาลัย

5. การย้ายศูนย์การจัดการศึกษา

5.1 นิสิตที่สอบคัดเลือกได้ ณ ศูนย์การจัดการศึกษาใดจะต้องศึกษา ณ ศูนย์การจัดการศึกษานั้น ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นอาจขอย้ายไปศึกษา ณ ศูนย์การจัดการศึกษาอื่นได้

5.2 ระยะเวลาการศึกษาของนิสิตที่ย้ายศูนย์การจัดการศึกษา ให้นับตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา ณ ศูนย์การจัดการศึกษาเดิม

6. การย้ายคณะเรียน การเปลี่ยนสาขา และวิชาโท

6.1 การย้ายคณะเรียน มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

6.1.1 มีเวลาศึกษาอยู่ในคณะเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษา ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักการเรียนหรือถูกให้พักการเรียนและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

6.1.2 นิสิตย้ายคณะเรียนได้ไม่เกิน 2 ครั้ง และให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

6.1.3 นิสิตที่ประสงค์จะย้ายคณะเรียน จะต้องยื่นเอกสารต่าง ๆ ต่อกองทะเบียนและประมวลผลตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

6.1.4 การย้ายคณะเรียนจะกระทำได้เมื่อได้รับการอนุมัติจากคณบดีที่สังกัดเดิม และคณบดีที่จะรับย้ายคณะเรียน

6.1.5 การนับระยะเวลาการศึกษาให้นับตั้งแต่เข้าศึกษาในคณะเดิม

6.1.6 คุณสมบัติและเงื่อนไขการย้ายคณะให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะ

6.1.7 นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ย้ายคณะเรียนจะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

6.2 การเปลี่ยนสาขา และวิชาโท มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

6.2.1 นิสิตอาจเปลี่ยนสาขาได้ไม่เกิน 2 ครั้ง และให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

6.2.2 นิสิตที่เปลี่ยนสาขาจะต้องมีเวลาเรียนในสาขาเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษา

6.2.3 นิสิตอาจขอเปลี่ยนวิชาโทได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าหัวหน้าภาควิชา และได้รับอนุมัติจากคณบดี

6.2.4 นิสิตที่ประสงค์จะเปลี่ยนสาขาและวิชาโท จะต้องยื่นคำร้องต่อกองทะเบียนและประมวลผลตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

6.2.5 นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนสาขาและวิชาโทจะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

6.3 หลักเกณฑ์การโอนรายวิชา

6.3.1 การโอนรายวิชาต้องได้รับอนุมัติจากคณะที่รับผิดชอบสาขานั้น

6.3.2 การคิดค่าธรรมเนียมค่านานเฉลี่ยสะสม นิสิตที่ย้ายคณะเรียนหรือเปลี่ยนสาขาให้คำนวณค่าธรรมเนียมเฉลี่ยสะสมจากรายวิชาทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติให้โอนรายวิชามาจากคณะ/สาขาเดิมรวมกับรายวิชาที่เรียนในคณะ/สาขาที่รับเข้าศึกษาด้วย

7. การรับโอนนิสิตหรือนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น

7.1 มหาวิทยาลัยอาจพิจารณารับโอนนิสิตหรือนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น และกำลังศึกษาในหลักสูตรที่มีระดับและมาตรฐานเทียบเคียงกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและให้คณะที่จะรับเข้าศึกษาเป็นผู้พิจารณารับโอนโดยได้รับอนุมัติจากคณบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะที่รับโอน

7.2 คุณสมบัติของนิสิต หรือนักศึกษาที่จะได้รับการพิจารณารับโอน

7.2.1 คุณสมบัติครบถ้วนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

7.2.2 เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเดิม

7.2.3 ได้ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักการเรียน

7.3 นิสิตหรือนักศึกษา ที่ประสงค์จะโอนมาศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะต้องยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่สัปดาห์ ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาที่ประสงค์เข้าศึกษานั้น พร้อมกับแนบเอกสารตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

7.4 การเทียบโอนผลการเรียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

8. การโอนผลการเรียน

นิสิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี อาจขอโอนผลการเรียนในหลักสูตรระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วจากการศึกษาในหลักสูตรอื่น หรือหลักสูตรเดียวกันในมหาวิทยาลัย หรือจากสถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

9. การพ้นจากสภาพนิสิต

9.1 ตาย

9.2 ลาออก

9.3 โอนย้ายสถานศึกษา

9.4 สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

9.5 ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

9.6 เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อรักษาสภาพนิสิต

9.7 ขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง

9.8 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 1.50 เมื่อมีหน่วยกิตสะสมตั้งแต่ 30 - 59 หน่วยกิต ตามระดับคะแนนตัวอักษรในข้อ 30.1 ยกเว้นรายวิชาที่เทียบโอนหน่วยกิตจากสถาบันอื่น

9.9 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 1.75 เมื่อมีหน่วยกิตสะสมตั้งแต่ 60 หน่วยกิต ขึ้นไป ตามระดับคะแนนตัวอักษรในข้อ 30.1 ยกเว้นรายวิชาที่เทียบโอนหน่วยกิตจากสถาบันอื่น

9.10 ไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

9.11 ต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

9.12 กระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานเท็จต่อมหาวิทยาลัย และกระทำการร้ายแรงในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัยแทนบุคคลอื่น โดยมีได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต

10. การคืนสภาพนิสิต

นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ 9.6 อาจขอคืนสภาพนิสิตได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็น การลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิตจนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียม การคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง

การลงทะเบียนเรียน

1. การลงทะเบียนเรียน

1.1 นิสิตทุกคนต้องลงทะเบียนเรียน และชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละ ภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

1.2 ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนภาคการศึกษาละ ไม่ต่ำกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิต ส่วนในภาคการศึกษาพิเศษไม่ต่ำกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 15 หน่วยกิต

1.3 ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องลงทะเบียนเรียนเกินกว่าที่ได้กำหนด นิสิตต้องยื่นคำร้องขออนุมัติจากคณบดี แต่เพิ่มได้ไม่เกินภาคการศึกษาละ 3 หน่วยกิต

1.4 การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่าที่กำหนดจะกระทำได้อีกกรณีที่ นิสิตจะจบหลักสูตรและเหลือรายวิชาเรียนตามหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หรือกรณีอื่น ๆ ต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

1.5 นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนตามวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดจะต้องชำระ ค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนเรียนซ้ำตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด

1.6 เมื่อพ้นระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด มหาวิทยาลัยจะไม่อนุญาต
ให้นิสิตลงทะเบียนเรียน เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควรและต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

1.7 ในรายวิชาใดที่หลักสูตรมีข้อกำหนดว่าต้องเรียนรายวิชาอื่นก่อน
หรือบูรพวิชา นิสิตต้องลงทะเบียนและสอบผ่านรายวิชาหรือบูรพวิชาที่กำหนดไว้ก่อน เว้นแต่ได้รับ
อนุมัติจากคณบดี จึงจะมีสิทธิลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้นได้

1.8 นิสิตที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติจะต้องลาพักการเรียน
ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด มิฉะนั้นจะพ้นสภาพการเป็นนิสิต

1.9 คณะสามารถพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อควบคุมดูแล
การลงทะเบียนเรียนของนิสิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

1.10 วิธีและขั้นตอนการลงทะเบียนเรียนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2. การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)

2.1 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต หมายถึง
การลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวมเข้าในจำนวนหน่วยกิตในภาคการศึกษา และจำนวน
หน่วยกิตตามหลักสูตร ไม่บังคับให้นิสิตสอบและมีผลการเรียนเป็น AU

2.2 นิสิตจะลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตได้ เมื่อได้รับ
ความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้น และให้นิสิตระบุในการลงทะเบียนด้วยว่าเป็น
การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต

2.3 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตให้ลงในช่องผลการเรียน
รายวิชา ที่เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตเฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
ของรายวิชานั้น

2.4 มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้บุคคลภายนอกที่มีใบนิสิต เข้าเรียนบางรายวิชาได้
แต่ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

3. การเพิ่ม หรือถอนรายวิชา

ให้นิสิตทำรายการผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยตามระยะเวลา
ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

4. การรับเงินคืนในรายวิชาที่ถอน ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

5. การรักษาสภาพนิสิต

5.1 นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
และลงทะเบียนเรียนให้ต่อเนื่องทุกภาคการศึกษา พร้อมทั้งชำระเงินค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัย
กำหนด

5.2 การรักษาสภาพนิสิต โดยไม่ต้องลงทะเบียนเรียน สามารถทำได้ในกรณี
ต่อไปนี้

5.2.1 การลาพักการเรียน

5.2.2 ถูกสั่งพักการเรียน

5.2.3 นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแล้วแต่ยังไม่ผ่านเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาอื่น ๆ เช่น ไม่ยื่นขอสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาหรือรอผลการศึกษา กรณีนี้ ต้องรักษาสภาพนิสิตและชำระค่าธรรมเนียมรักษาสภาพตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ ต้องคงสถานภาพนิสิตได้ไม่เกินระยะเวลาการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

5.3 นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแล้ว แต่อยู่ระหว่างรอผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรืออื่น ๆ ตามเงื่อนไขที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งไม่ต้องลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น ๆ เมื่อคณะแจ้งผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรืออื่น ๆ ตามเงื่อนไขที่หลักสูตรกำหนดไปยังกองทะเบียนและประมวลผลแล้วให้กองทะเบียนและประมวลผลบันทึกข้อมูลแล้วแต่กรณีในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย โดยนิสิตไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมรักษาสภาพ

6. การลาพักการเรียน

6.1 นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนได้ ในกรณีต่อไปนี้

6.1.1 ถูกเกณฑ์หรือระดมพลเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

6.1.2 ได้รับทุนแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศหรือทุนอื่นใด

ที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

6.1.3 เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานเกินร้อยละ 20

ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ซึ่งเป็นของเอกชนที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

6.1.4 เมื่อนิสิตมีความจำเป็นส่วนตัว อาจยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนได้ ถ้าได้ลงทะเบียนโดยสมบูรณ์ในมหาวิทยาลัยมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งภาคการศึกษา

6.2 การลาพักการเรียน นิสิตต้องยื่นคำร้องภายในสัปดาห์ที่สามของภาคการศึกษาที่ลาพักการเรียน โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี ยกเว้นการลาพักการเรียนในกรณี ข้อ 6.1.1

ข้อ 6.1.2 และข้อ 6.1.3 ต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

6.3 การลาพักการเรียน ให้อนุมัติครั้งละไม่เกินหนึ่งภาคการศึกษา ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องขอลาพักการเรียนในภาคการศึกษาต่อไปให้นิสิตยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนใหม่

6.4 ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียน ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการเรียนรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาด้วย

6.5 กรณีนิสิตถูกสั่งให้พักการเรียนตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยวินัยนิสิต กองทะเบียนและประมวลผลจะบันทึกการลาพักการเรียนในระบบทะเบียน

6.6 นิสิตที่ลาพักการเรียนต้องชำระค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดจึงจะถือว่าการลาพักการเรียนสมบูรณ์

7. การลาออก

นิสิตต้องยื่นคำร้องขอลาออกและหลักฐานการแสดงว่าไม่มีหนี้สินค้างชำระ โดยผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีที่นิสิตสังกัด การลาออกจะสมบูรณ์ให้ถือตามวันที่อนุมัติจากคณบดี

การวัดและการประเมินผลการศึกษา

1. นิสิตต้องมีเวลาเรียนในรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชา จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบ
2. ให้มีการวัดผลการศึกษาระหว่างภาคการศึกษาและปลายภาคการศึกษา
3. การประเมินผลการศึกษา ให้คณะกรรมการประจำคณะอนุมัติผลการศึกษาแต่ละรายวิชา

3.1 เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาให้มีการประเมินผลการศึกษาตามระดับคะแนนตัวอักษร ความหมาย และค่าคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนนตัวอักษร	ความหมาย	ค่าคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.0
B+	ดีมาก (Very Good)	3.5
B	ดี (Good)	3.0
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	2.5
C	พอใช้ (Fair)	2.0
D+	อ่อน (Poor)	1.5
D	อ่อนมาก (Very Poor)	1.0
F	ตก (Failed)	0.0

3.2 ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นค่าระดับคะแนนตัวอักษรได้ ให้ประเมินผลโดยกำหนดตัวอักษร ดังนี้

ตัวอักษร	ความหมาย
S	ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ (Satisfactory)
U	ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ (Unsatisfactory)
I	ผลการประเมินยังไม่สมบูรณ์ (Incomplete)
W	การถอนรายวิชา (Withdrawn)
AU	การเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)
R	ลงทะเบียนเรียนซ้ำแล้วผ่าน (Course Repeated Later)

3.3 การให้ระดับคะแนนตัวอักษร F ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

3.3.1 นิสิตถูกตัดสิทธิ์ไม่ให้เข้าสอบหรือขาดสอบปลายภาค

3.3.2 นิสิตทำผิดระเบียบการสอบ และได้รับการตัดสินโทษให้ได้

ระดับคะแนนตัวอักษร F ตามระเบียบเกี่ยวกับการสอบประจำภาคที่มหาวิทยาลัยกำหนดหรือไม่ ปฏิบัติตามเกณฑ์หรือเงื่อนไขการประเมินตามเกณฑ์การวัดผลและการประเมินผลในแต่ละรายวิชา

3.3.3 นิสิตมีเวลาเรียนไม่ครบตามเกณฑ์ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชา)

3.3.4 นิสิตทุจริตในการสอบ

3.3.5 นิสิตได้รับการให้ตัวอักษร I แต่มิได้ดำเนินการขอประเมินผล

เพื่อแก้ตัวอักษร I ให้เสร็จสิ้นภายในสองสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นิสิตมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียน

3.4 การให้ตัวอักษร S กระทำได้ในการประเมินรายวิชาเรียนที่ไม่นับหน่วยกิต

และผลการเรียนในรายวิชานั้นผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด

3.5 การให้ตัวอักษร U กระทำได้ในการประเมินรายวิชาเรียนที่ไม่นับหน่วยกิต

และผลการเรียนรายวิชานั้นไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด

3.6 การให้ตัวอักษร I ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

3.6.1 นิสิตมีเวลาเรียนครบตามเกณฑ์ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชา) แต่ไม่ได้สอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุมัติจากคณบดี

3.6.2 อาจารย์ผู้สอนและคณบดี เห็นสมควรให้รอผลการศึกษาเพราะนิสิต

ยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นไม่สมบูรณ์โดยมิใช่เป็นความผิดของนิสิต นิสิตที่ได้ตัวอักษร I จะต้องขอรับการประเมินผลเพื่อเปลี่ยนตัวอักษร I ให้เสร็จสิ้นภายในสองสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นิสิตมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียน หากพ้นกำหนดดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะเปลี่ยนตัวอักษร I เป็นระดับคะแนนตัวอักษร F โดยอัตโนมัติ เว้นแต่อธิการบดีอนุมัติให้ขยายเวลา เนื่องจากเหตุสุดวิสัยอันมิใช่เกิดจากการกระทำหรือร่วมกระทำของนิสิตผู้นั้น

การนับภาคการศึกษาที่นิสิตระบบปกติมีสิทธิ์ลงทะเบียนนั้น ให้นับเฉพาะภาคต้นและภาคปลายเท่านั้น

3.7 การให้ตัวอักษร W ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

3.7.1 นิสิตได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชานั้น

3.7.2 นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

3.7.3 นิสิตถูกสั่งพักการเรียนในภาคการศึกษานั้น

3.7.4 นิสิตได้รับอนุมัติจากคณบดีให้เปลี่ยนจากตัวอักษร I แล้วแต่

การป่วยหรือเหตุอันสุดวิสัยยังไม่สิ้นสุด โดยมีหลักฐานที่เชื่อถือได้

3.8 การให้ตัวอักษร AU ในรายวิชาใดจะกระทำในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิตตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

3.9 การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยให้นับจากรายวิชาที่มีระบบการให้คะแนนแบบระดับคะแนนตัวอักษร ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนในรายวิชาใดให้นำจำนวนหน่วยกิตและค่าระดับคะแนนตัวอักษรที่ได้ไปใช้ในการคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยด้วย

3.10 การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนิสิตเพื่อให้ครบหลักสูตร ให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

3.11 ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยเฉพาะรายภาคการศึกษาให้คำนวณจากผลการเรียนของนิสิตในภาคการศึกษานั้น โดยนำผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนตัวอักษรของแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมของภาคการศึกษานั้น การคำนวณดังกล่าวให้ตั้งหารถึงทศนิยม 3 ตำแหน่ง และให้ปัดเศษเฉพาะทศนิยมตำแหน่ง ที่ 3 ที่มีค่าตั้งแต่ 5 ขึ้นไปเพื่อให้เหลือทศนิยม 2 ตำแหน่ง

3.12 ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมให้คำนวณจากผลการเรียนของนิสิตตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยนำผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนตัวอักษรของแต่ละรายวิชาที่เรียนทั้งหมดตามข้อ 3.9 เป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมทั้งหมด การคำนวณดังกล่าวให้ตั้งหารถึงทศนิยม 3 ตำแหน่ง และให้ปัดเศษเฉพาะทศนิยมตำแหน่งที่ 3 ที่มีค่าตั้งแต่ 5 ขึ้นไปเพื่อให้เหลือทศนิยม 2 ตำแหน่ง

4. การลงทะเบียนเรียนซ้ำ หรือเรียนแทน

4.1 รายวิชาใดที่นิสิตสอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D หรือ D+ นิสิตอาจลงทะเบียนเรียนซ้ำได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี

4.2 รายวิชาเลือกที่นิสิตได้รับระดับคะแนนตัวอักษร F นิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือจะเลือกเรียนรายวิชาอื่นที่มีลักษณะเนื้อหาคล้ายคลึงแทนกันได้ และรายวิชาเลือกเสรีนิสิตจะเลือกเรียนรายวิชาอื่นแทนได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี

4.3 นิสิตที่สอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D+ D หรือ F ในรายวิชาใดเมื่อได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนในรายวิชานั้น และได้รับคะแนนตัวอักษรสูงกว่าเดิม ผลการศึกษาในรายวิชาที่เคยได้รับค่าคะแนนตัวอักษร D+ D หรือ F จะถูกเปลี่ยนเป็นตัวอักษร R ในใบแสดงผลการศึกษา เมื่อนิสิตได้ลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนในรายวิชานั้น

4.4 นิสิตที่ได้ผลการประเมินตัวอักษร U ในรายวิชาใด จะปรากฏตัวอักษร U ในใบแสดงผลการศึกษา นิสิตต้องลงทะเบียนซ้ำหรือเรียนแทนในรายวิชานั้นจนกว่าจะได้ผลการประเมินตัวอักษร S และตัวอักษร U จะถูกเปลี่ยนเป็นตัวอักษร R ในใบแสดงผลการศึกษาเมื่อนิสิตได้ลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนในรายวิชานั้น

5. การจำแนกสภาพนิสิต

5.1 การจำแนกสภาพนิสิต จะกระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาแต่ละภาค

5.2 นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคฤดูร้อนหรือภาคการศึกษาพิเศษ

ให้ถือว่าเป็นภาคการศึกษาต่อเนื่องในการจำแนกสภาพนิสิต

6. การสอบ ให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการสอบของนิสิต

การสำเร็จการศึกษา การขอรับปริญญา และการอนุมัติปริญญา

1. การสำเร็จการศึกษา

1.1 ให้คณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้รับรองการสำเร็จการศึกษา และวันที่สำเร็จการศึกษาให้ถือวันที่กองทะเบียนและประมวลผลส่งรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาให้คณะกรรมการประจำคณะพิจารณาอนุมัติ

1.2 คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

1.2.1 สอบผ่านทุกรายวิชาให้ครบถ้วนตามหลักสูตร รวมทั้งรายวิชาอื่นที่ลงทะเบียนเรียนและผ่านเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด

1.2.2 มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

1.2.3 ต้องมีเวลาเรียนครบตามหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา หรือไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรเทียบเข้าหรือไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา สำหรับกรณีเทียบโอนรายวิชา

1.2.4 ไม่มีพันธะหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

1.2.5 ไม่อยู่ระหว่างการถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยวินัยนิสิต

1.3 นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาใด ต้องยื่นความจำนงขอสำเร็จการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาสามสิบวันนับตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษานั้น และให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

2. การขอรับปริญญา

ผู้มีสิทธิ์ขอรับปริญญาต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

2.1 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.2 เป็นผู้มีความประพฤติดี

2.3 ไม่มีพันธะหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

3. การให้ปริญญา

มหาวิทยาลัยจะพิจารณาให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์

ดังต่อไปนี้

3.1 ปริญาบัณฑิต

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาบัณฑิตต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตรและได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

3.2 ปริญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งและเหรียญทอง

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งและเหรียญทองต้องเป็นผู้ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงสุดในกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษาเดียวกันของแต่ละคณะ ทั้งนี้ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต้องไม่ต่ำกว่า 3.75 ขึ้นไป และไม่เคยสอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D หรือ D+ หรือ F หรือ U หรือ R ในรายวิชาใด กรณีที่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมเท่ากัน ให้พิจารณาถึงทศนิยมตำแหน่งที่ 4 หากยังเท่ากันให้พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสมในหมวดวิชาเฉพาะในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอกของหลักสูตร

3.3 ปริญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.75 ขึ้นไป และไม่เคยสอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D หรือ D+ หรือ F หรือ U หรือ R ในรายวิชาใด

3.4 ปริญาเกียรตินิยมอันดับสอง

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับสองต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25-3.74 และไม่เคยสอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D หรือ D+ หรือ F หรือ U หรือ R ในรายวิชาใด

3.5 นิสิตทุกระบบที่ขอเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา หรือนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรเทียบเข้า หรือนิสิตที่โอนจากสถาบันการศึกษาอื่น หรือนิสิตที่ย้ายคณะเรียน/เปลี่ยนสาขาวิชา ไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งหรืออันดับสอง

4. การให้เกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดี

มหาวิทยาลัยจะพิจารณาเสนอชื่อนิสิตที่สำเร็จการศึกษาและที่มีผลการเรียนดีต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย เพื่ออนุมัติให้เกียรติบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลการเรียนดี มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

4.1 นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดีเยี่ยมต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบหลักสูตรได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.75 ขึ้นไป

4.2 นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดีต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบหลักสูตรได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป

4.3 นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดีและเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียน ดีเยี่ยม ต้องไม่เป็นนิสิตที่ได้ปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยม

5. การอนุมัติปริญญา ให้มหาวิทยาลัยเสนอชื่อผู้สมควรได้รับปริญญา
ต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่ออนุมัติ

2.2 การเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการโอน
ผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์
ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ดังนี้ (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
2551 : 131 - 141)

2.2.1 การโอนผลการเรียน มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.2.1.1 นิสิตหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เคยศึกษาในหลักสูตรที่เปิดสอนใน
มหาวิทยาลัยมาแล้วไม่เกิน 2 ปีหรือสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่เกิน 4 ปี อาจขอ
โอนหน่วยกิต รายวิชาในระดับเดียวกับที่ได้เคยศึกษามาแล้ว เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
โดยยื่นคำร้องต่อคณะภายในระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันเปิดภาคเรียนที่เข้าศึกษา

2.2.1.2 รายวิชาที่นำมาขอโอนผลการเรียน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุม
ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอโอนและจำนวนหน่วยกิตที่ขอโอนได้จะต้องไม่เกินสามในสี่
ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับโอน และมหาวิทยาลัยอาจให้โอนหน่วยกิต
ในรายวิชาวิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ หรือการศึกษาปัญหาพิเศษ แล้วแต่กรณี ทั้งให้เป็นไป
ตามประกาศของมหาวิทยาลัย ในกรณีที่ขอโอนหน่วยกิตเกินกว่าที่กำหนดไว้ให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ

2.2.1.3 ให้คณะกรรมการประจำคณะ ตั้งแต่คณะกรรมการจากภาควิชาหรือสาขา
ที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการโอนผลการเรียนของนิสิตที่ยื่นคำร้องเฉพาะรายวิชาที่มีผลการเรียน
ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่าระดับชั้น C หรือ S แล้วแต่กรณี แล้วนำเสนอคณะกรรมการ
ประจำคณะ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

2.2.1.4 นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการโอนผลการเรียนตามที่มีมหาวิทยาลัย
กำหนด ทั้งนี้รายวิชาและผลการเรียนที่โอนได้ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้
และนำไปคิดค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสม

2.2.1.5 นิสิตต้องลงทะเบียนศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา
นิสิตที่พ้นสภาพหรือสำเร็จการศึกษามาแล้วเกินระยะเวลาตามที่มีมหาวิทยาลัยกำหนด อาจยื่นคำร้อง
ขอโอนผลการเรียนเป็นกรณีพิเศษได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะ
และจะต้องยื่นคำร้องต่อคณะภายในกำหนดเวลาตามที่มีมหาวิทยาลัยกำหนดด้วย

2.2.2 การเทียบโอนผลการเรียน มีหลักเกณฑ์ดังนี้

2.2.2.1 นิสิตหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เคยศึกษาในหลักสูตรที่เปิดสอน
ในสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรองมาแล้วไม่เกิน 2 ปี หรือสำเร็จการศึกษาจาก

สถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรองมาแล้วไม่เกิน 4 ปี อาจขอเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในระดับเดียวกับที่ได้เคยศึกษามาแล้ว เพื่อขึ้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา โดยยื่นคำร้องต่อคณะภายในระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันเปิดภาคเรียนที่เข้าศึกษา

2.2.2.2 รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอนผลการเรียน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับโอน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

2.2.2.3 ให้คณะกรรมการประจำคณะ แต่งตั้งคณะกรรมการจากภาควิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนของนิสิตที่ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการเรียนในหลักสูตรระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่าชั้น C หรือ S แล้วแต่กรณี แล้วนำเสนอคณะกรรมการประจำคณะ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

2.2.2.4 นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการโอนผลการเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้จำนวนรายวิชาและผลการเรียนที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ แต่ไม่ต้องนำไปคิดค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสม

2.2.2.5 นิสิตต้องลงทะเบียนศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา นิสิตที่พ้นสภาพหรือสำเร็จการศึกษามาแล้วเกินระยะเวลาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด อาจยื่นคำร้องขอเทียบโอนผลการเรียนเป็นกรณีพิเศษได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะ และจะต้องยื่นคำร้องต่อคณะภายในกำหนดเวลาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดด้วย

2.2.3 การเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.2.3.1 นิสิตของมหาวิทยาลัยอาจยื่นคำร้องต่อคณะให้เทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของนิสิต เพื่อนับเป็นหน่วยกิตเทียบเท่ากับรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยภายในภาคเรียนที่เข้าศึกษา

2.2.3.2 ให้คณะกรรมการประจำคณะ แต่งตั้งคณะกรรมการจากภาควิชาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการเทียบระดับความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของนิสิตที่ยื่นคำร้อง ด้วยวิธีการหลากหลายทั้งด้วยการทดสอบ การประเมินแฟ้มสะสมงาน หรือการสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ให้ครอบคลุมลักษณะของนิสิตตามมาตรฐานของรายวิชาที่เทียบโอน โดยผลการประเมินจะต้องเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับชั้น C หรือ S แล้วแต่กรณีสำหรับรายวิชา ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี แล้วนำเสนอผลการเทียบโอนให้คณะกรรมการประจำคณะ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

2.2.3.3 จำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ขอเทียบ ทั้งนี้ นิสิตจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.2.3.4 ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษา แต่ไม่ต้องนำไปคิดค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสม

2.2.3.5 นิสิตต้องลงทะเบียนศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา

2.2.4 นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย หากสอบผ่านและมีหน่วยกิตสะสมครบสามในสี่ของหลักสูตรที่กำลังศึกษา อาจยื่นคำร้องต่อคณะที่นิสิตสังกัดหรือคณะอื่นที่นิสิตต้องการเข้าศึกษาเพื่อขอโอนรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วเทียบเข้าศึกษา เพื่อขอรับปริญญาในสาขาอื่นที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยได้ สาขาวิชาที่นิสิตสามารถเข้าศึกษา และจำนวนหน่วยกิตที่ขอโอนได้ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย และต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.2.5 การเทียบโอนผลการเรียนของนิสิตระดับปริญญาเทียบเข้าตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบรายวิชาและโอนหน่วยกิต สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรเทียบเข้า ดังนี้ (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 142 - 145)

2.2.5.1 ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าในหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรองมาแล้วไม่เกินสี่ปี การเทียบรายวิชาและโอนหน่วยกิตในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าที่ได้เคยศึกษามาแล้ว เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของหลักสูตรเทียบเข้า โดยให้คณะกรรมการประจำคณะดำเนินการพิจารณาเทียบโอนหน่วยกิตเสนอกองทะเบียนและประมวลผล ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเปิดภาคเรียนที่เข้าศึกษา

2.2.5.2 รายวิชาที่ศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าที่นำมาขอเทียบรายวิชาและโอนหน่วยกิตต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอนผลการเรียน และจำนวนหน่วยกิตที่ขอเทียบโอนผลการเรียนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรเทียบเข้า ในกรณีที่ขอเทียบรายวิชาและโอนหน่วยกิตรวมเกินกว่าที่กำหนดไว้ หรือในกรณีหน่วยกิตรายวิชาที่เทียบโอนสูงกว่าวิชาที่ขอเทียบรายวิชาและโอนหน่วยกิตให้พิจารณาเทียบจากทักษะและประสบการณ์ของนิสิตหรือกรณีอื่นใดที่ไม่เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ

2.2.5.3 การพิจารณาเทียบรายวิชาและโอนหน่วยกิตให้พิจารณาดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนของนิสิตเฉพาะรายวิชาที่มีผลการเรียน ไม่ต่ำกว่าชั้น C หรือ S หรือ 2.00 แล้วแต่กรณี โดยให้คณะกรรมการประจำคณะพิจารณาอนุมัติ ส่วนจำนวนรายวิชาและผลการเรียนที่เทียบรายวิชาและโอนหน่วยกิต ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ แต่ไม่ต้องนำมาคิดค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสม

2.2.5.4 นิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีเทียบเข้า หรือผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ที่เปิดสอนในสถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรองมาแล้วเกินระยะเวลาสี่ปี อาจยื่นคำร้องขอเทียบรายวิชาและโอนหน่วยกิตได้ เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่ง

ของการศึกษาหลักสูตรเทียบเข้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะ เสนอมายัง กองทะเบียนและประมวลผลภายในสัปดาห์วัน นับแต่วันเปิดภาคเรียนที่เข้าศึกษา

2.2.5.5 ในกรณีที่มหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรใหม่จะเทียบโอนนิสิตเข้าศึกษาได้ ไม่เกินกว่าชั้นปีและภาคการศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้มินิสิตเรียนอยู่ตามหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว

2.2.5.6 ให้ยกเว้นการชำระค่าธรรมเนียมการเทียบรายวิชาและโอนหน่วยกิต สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี

2.2.5.7 นิสิตที่จะสำเร็จการศึกษาได้ต้องลงทะเบียนศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย อย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา

2.3 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชาและการชำระเงิน ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ดังนี้ (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. 2558 : 87 - 95)

2.3.1 การลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษาให้ดำเนินการ ดังนี้

2.3.1.1 การลงทะเบียนเรียนช่วงก่อนเปิดภาคการศึกษา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

การลงทะเบียนเรียนช่วงก่อนวันเปิดภาคการศึกษา นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียน ผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ สามารถแบ่งช่วงของการลงทะเบียนเรียนเป็นชั้นปี หรือวิธีการอื่นได้ตามความเหมาะสม โดยจะต้องชำระค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ตามวิธีการ อัตรา และระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษาจึงจะถือเป็นการลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์

2.3.1.2 การลงทะเบียนเรียนช่วงเปิดภาคการศึกษา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

การลงทะเบียนเรียนช่วงเปิดภาคการศึกษา นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียน ได้ภายในหนึ่งสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ สามารถแบ่งช่วงของการลงทะเบียนเรียนเป็นชั้นปี หรือวิธีการอื่นได้ตามความเหมาะสม โดยจะต้อง ชำระค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาตามวิธีการ อัตรา และระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ไว้ในปฏิทินการศึกษาจึงจะถือเป็นการลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์

2.3.1.3 การลงทะเบียนเรียนซ้ำ

ในกรณีที่ไม่สามารถลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์ได้ภายในกำหนด นิสิตสามารถ ลงทะเบียนเรียนซ้ำผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการลงทะเบียนเรียน โดยสมบูรณ์ให้เสร็จภายในหนึ่งสัปดาห์ถัดมา นับจากครบกำหนดลงทะเบียนเรียนตามข้อ 2.31.2 และนิสิตจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนเรียนซ้ำตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนดด้วย

2.3.2 นิสิตที่ไม่สามารถลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์ได้ภายในสองสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษาให้ถือว่าเป็นผู้ไม่มีสิทธิ์เรียนในภาคการศึกษานั้น และนิสิตจะต้องทำเรื่องลาพักการเรียนในภาคการศึกษานั้น ๆ

2.3.3 กรณีนิสิตไม่อาจลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์ได้ตามกำหนด โดยมีเหตุผลจำเป็นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้อธิการบดีหรือคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาอนุมัติแล้วแต่กรณี

2.3.4 คณะหรือบัณฑิตวิทยาลัยสามารถพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อควบคุมดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนของนิสิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

2.3.5 การเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ตั้งแต่การลงทะเบียนเรียนก่อนเปิดภาคการศึกษาและภายในสองสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย

2.3.6 การถอนรายวิชา นิสิตสามารถดำเนินการผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย หรือวิธีการ ดังนี้

2.3.6.1 การถอนรายวิชาช่วงก่อนวันเปิดภาคการศึกษาและภายในสองสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษา รายวิชาที่ถอนจะไม่ปรากฏในใบแสดงผลการศึกษาและได้รับเงินคืนค่าถอนรายวิชาเต็มจำนวน ทั้งนี้ กรณีที่ถอนทุกรายวิชาและได้ชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาแล้ว หากมีเหตุผลความจำเป็นสามารถขออนุมัติค่าธรรมเนียมการศึกษาคืน โดยให้อธิการบดีหรือคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาอนุมัติแล้วแต่กรณี และจะต้องดำเนินการลาพักการเรียนในภาคการศึกษานั้น ๆ และชำระเงินค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.3.6.2 การถอนรายวิชาหลังจากที่กำหนดไว้ในข้อ 2.3.6.1 ต้องดำเนินการก่อนถึงวันแรกของวันสอบปลายภาคไม่น้อยกว่าสี่สัปดาห์ รายวิชาที่ถอนจะไม่ปรากฏในใบแสดงผลการศึกษาและไม่ได้รับเงินคืนค่าถอนรายวิชา

2.3.6.3 การถอนรายวิชาหลังจากที่กำหนดไว้ในข้อ 2.3.6.2 ต้องดำเนินการก่อนถึงวันแรกของวันสอบปลายภาคไม่น้อยกว่าสองสัปดาห์ รายวิชาที่ถอนจะปรากฏตัวอักษร W ในใบแสดงผลการศึกษาและไม่ได้รับเงินคืนค่าถอนรายวิชา

2.3.7 การเพิ่มหรือถอนรายวิชาแล้ว จำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนจะต้องเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.3.8 การลงทะเบียนเรียน การเพิ่มหรือถอนรายวิชา หลังจากที่กำหนดไว้ในข้อ 6.3 จะไม่สามารถดำเนินการได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ

2.3.9 การลงทะเบียน การเพิ่ม หรือถอน รายวิชาวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สามารถดำเนินการได้ภายในภาคการศึกษานั้น ๆ โดยต้องมาชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาภายในสองสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษาตามปฏิทิน ทั้งนี้ การถอนรายวิชาให้ดำเนินการตามข้อ 2.3.6

2.3.10 การลงทะเบียนเรียนกรณีที่พ้นระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 2.3.1.3 ให้ดำเนินการ ดังนี้

2.3.10.1 การลงทะเบียนเรียน การลงทะเบียนเรียนซ้ำ การลงทะเบียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา การยกเลิกการลงทะเบียนเรียน การยกเลิกการถอนรายวิชา การขอรับเงินคืน หรือกรณีอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหรือการลงทะเบียนเรียน เมื่อพ้นกำหนดตามปฏิทินการศึกษาแล้ว ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันแรกของวันสอบกลางภาคของแต่ละภาคการศึกษา เท่านั้น

2.3.10.2 การขออนุมัติกรณีพิเศษเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน ตามข้อ 2.3.10.1 วรรคหนึ่ง เมื่อพ้นกำหนดตามปฏิทินการศึกษาจะไม่อนุมัติให้ดำเนินการใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นมีเหตุผลความจำเป็น ดังนี้

- 1) นิสิตที่เข้าศึกษาต่อในภาคการศึกษาแรก
- 2) นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษานั้น ๆ
- 3) นิสิตที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา 2557 และมีสถานภาพอุปนิสิต (มีค่าระดับชั้นคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ต่ำกว่าเกณฑ์ตามข้อบังคับ)
- 4) นิสิตเจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุจนต้องพักรักษาตัวเป็นระยะเวลานาน ตามคำสั่งของแพทย์ (มีใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลของรัฐ) จนไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด

2.3.11 การลงทะเบียนเรียนทุกภาคการศึกษา นิสิตต้องดำเนินการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดในปฏิทินการศึกษา จึงจะถือว่าเป็นการลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์

2.3.12 การชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา นิสิตสามารถชำระเงินได้ตั้งแต่วันที่แรกของการลงทะเบียนเรียนช่วงก่อนวันเปิดภาคการศึกษา ช่วงเปิดภาคการศึกษาจนถึงช่วงการลงทะเบียนเรียนซ้ำตามที่ปฏิทินการศึกษากำหนด

2.3.13 การลงทะเบียนเรียนทุกภาคการศึกษา หากนิสิตไม่ชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา กองทะเบียนและประมวลผล จะดำเนินการยกเลิกผลการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น ทั้งนี้ กรณีเป็นภาคการศึกษาบังคับ นิสิตต้องดำเนินการลาพักการเรียนและชำระเงินค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.3.14 นิสิตสามารถชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ได้ช่องทาง ดังนี้

2.13.14.1 ชำระเงินผ่านเคาน์เตอร์ธนาคาร ได้แก่

- 1) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- 2) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
- 3) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
- 4) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
- 5) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
- 6) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
- 7) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
- 8) ธนาคารธนาชาติ จำกัด (มหาชน)

2.13.14.2 ชำระเงินผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิส

2.13.14.3 ชำระเงินผ่านช่องทางอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.3.15 การขอรับเงินค่าลงทะเบียนเรียน หรือการถอนรายวิชาภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้วได้เงินคืนค่าถอนรายวิชา หรือการได้รับเงินค่าลงทะเบียนเรียนกรณีได้รับอนุมัติให้ปิดรายวิชาเรียน สามารถรับเงินคืนได้ที่กองคลังและพัสดุ

2.4 ข้อมูลค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นๆ ดังนี้ (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 96 - 123, 363 - 366)

2.4.1 การเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่นๆ ในแต่ละภาคการศึกษาของระดับปริญญาตรี ให้เก็บตามตารางแนบท้าย

2.4.2 กรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่ม ลดหย่อน ยกเว้น หรือเรียกเก็บค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษาหรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ ให้แก่นิสิตรายใดที่ต่างไปจากที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาอนุมัติเป็นรายๆ ไป แล้วทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย กรณีที่มีเหตุผลหรือความจำเป็นพิเศษ อธิการบดีโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการบริหาร จะประกาศลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษาให้แก่นิสิตเป็นการทั่วไปตามระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ แล้วให้นำเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบ

2.4.3 สรุปข้อมูลสรุปอัตราค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรี และค่าธรรมเนียมการศึกษาอื่นๆ เรียกเก็บตามรายการทุกครั้ง ดังตาราง 1 - 2

ตาราง 1 สรุปข้อมูลสรุปอัตราค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรี

คณะ/สาขาวิชา	ค่าหน่วยกิต		ค่าธรรมเนียมการศึกษา	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
คณะศึกษาศาสตร์				
กศ.บ. วิทยาศาสตร์ทั่วไป (หลักสูตร 5 ปี)	200	-	2,000	-
กศ.บ. คณิตศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี)	200	-	2,000	-
กศ.บ. สังคมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี)	200	-	2,000	-
กศ.บ. ภาษาอังกฤษ (หลักสูตร 5 ปี)	200	-	2,000	-
กศ.บ. ภาษาไทย (หลักสูตร 5 ปี)	200	-	2,000	-
กศ.บ. การศึกษาปฐมวัย (หลักสูตร 5 ปี)	200	-	2,000	-
กศ.บ. เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (หลักสูตร 5 ปี)	200	-	2,000	-
วท.บ. จิตวิทยา	200	400	2,000	4,000
วท.บ. วิทยาศาสตร์การกีฬา	200	400	2,000	4,000
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์				
ศศ.บ. ภาษาไทย	200	400	3,000	6,000
ศศ.บ. ภาษาเพื่อการสร้างสรรค์งานสื่อสิ่งพิมพ์	200	400	2,000	4,000
ศศ.บ. ภาษาอังกฤษ	200	400	4,000	8,000
ศศ.บ. ภาษาจีน	200	400	2,000	4,000
ศศ.บ. ภาษาญี่ปุ่น	200	400	4,000	8,000
ศศ.บ. ภาษาเกาหลี	200	400	2,000	10,000
ศศ.บ. ภาษาฝรั่งเศส	200	400	2,000	4,000
ศศ.บ. ประวัติศาสตร์	200	400	2,000	4,000
ศศ.บ. การพัฒนาชุมชน	200	400	2,000	4,000
ศศ.บ. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ (หลักสูตรนานาชาติ)	800	800	8,000	10,000
ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษธุรกิจ)	500	500	5,000	8,000
วท.บ. ภูมิศาสตร์พัฒนาเพื่อการจัดการทรัพยากร	200	400	4,000	8,000
ศศ.บ. ภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน	200	400	4,000	6,000

ตาราง 1 (ต่อ)

คณะ/สาขาวิชา	ค่าหน่วยกิต		ค่าธรรมเนียมการศึกษา	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
คณะวิทยาศาสตร์				
วท.บ. เคมี	200	-	4,000	-
วท.บ. ชีววิทยา	200	-	4,000	-
วท.บ. ฟิสิกส์	200	-	4,000	-
วท.บ. ฟิสิกส์ประยุกต์	200	-	4,000	-
วท.บ. คณิตศาสตร์	200	-	4,000	-
วท.บ. สถิติ	200	-	4,000	-
วท.บ. จุลชีววิทยา	200	-	6,000	-
คณะเทคโนโลยี				
วท.บ. เทคโนโลยีการอาหาร	200	400	4,000	8,000
วท.บ. เทคโนโลยีชีวภาพ	200	400	4,000	8,000
วท.บ. เทคโนโลยีการเกษตร	200	400	4,000	8,000
วท.บ. พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร	200	400	4,000	8,000
วท.บ. สัตวศาสตร์	200	400	4,000	8,000
วท.บ. ประมง	200	400	4,000	8,000
คณะวิทยาการสารสนเทศ				
ศศ.บ. สารสนเทศศาสตร์	200	400	2,000	4,000
วท.บ. เทคโนโลยีสารสนเทศ	200	400	4,000	8,000
วท.บ. วิทยาการคอมพิวเตอร์	200	400	4,000	8,000
วท.บ. คอมพิวเตอร์แอนิเมชันและเกม	300	500	6,000	6,000
วท.บ. ภูมิสารสนเทศ	200	400	4,000	8,000
นศ.บ. นิเทศศาสตร์	200	400	2,000	4,000

ตาราง 1 (ต่อ)

คณะ/สาขาวิชา	ค่าหน่วยกิต		ค่าธรรมเนียมการศึกษา	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ				
บัญชีบัณฑิต (หลักสูตรภาษาอังกฤษ)	1,000	-	20,000	-
บัญชีบัณฑิต	500	-	5,000	-
บธ.บ. การตลาด	500	-	5,000	-
บธ.บ. การจัดการ	500	-	5,000	-
บธ.บ. คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	500	-	5,000	-
บธ.บ. ธุรกิจระหว่างประเทศ (หลักสูตรนานาชาติ)	500	-	15,000	-
บธ.บ. การบริหารการเงิน	500	-	5,000	-
บธ.บ. เทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ	500	-	5,000	-
บธ.บ. การจัดการการประกอบการ	500	-	5,000	-
บธ.บ. การจัดการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	500	-	5,000	-
บธ.บ. การจัดการทรัพยากรมนุษย์	500	-	5,000	-
ศ.บ. เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	500	-	5,000	-
คณะศิลปกรรมศาสตร์				
ศป.บ. ทัศนศิลป์	200	400	2,000	4,000
ศป.บ. ศิลปะการแสดง	200	400	2,000	4,000
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์				
สถ.บ. สถาปัตยกรรม (หลักสูตร 5 ปี)	400	400	6,000	8,000
สถ.บ. สถาปัตยกรรมผังเมือง (หลักสูตร 5 ปี)	200	400	4,000	8,000
สถ.บ. สถาปัตยกรรมภายใน (หลักสูตร 5 ปี)	400	400	6,000	8,000
ศป.บ. นฤมิตศิลป์	400	400	6,000	8,000
ภ.สถ.บ. ภูมิสถาปัตยกรรม	400	400	6,000	8,000

ตาราง 1 (ต่อ)

คณะ/สาขาวิชา	ค่าหน่วยกิต		ค่าธรรมเนียม การศึกษา	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
คณะวิศวกรรมศาสตร์				
วศ.บ. วิศวกรรมชีวภาพ	200	400	10,000	20,000
วศ.บ. วิศวกรรมโยธา	200	400	10,000	20,000
วศ.บ. วิศวกรรมเครื่องกล	200	400	10,000	20,000
วศ.บ. วิศวกรรมการผลิต	200	400	10,000	20,000
วศ.บ. วิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์	200	400	10,000	20,000
วศ.บ. วิศวกรรมไฟฟ้า	200	400	10,000	20,000
วศ.บ. วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	200	400	10,000	20,000
คณะพยาบาลศาสตร์				
พย.บ. พยาบาลศาสตร์	200	-	4,000	-
คณะเภสัชศาสตร์				
ภ.บ. การบริหารทางเภสัชกรรม เฉพาะชั้นปีที่ 6 ค่าฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ เภสัชกรรม รายวิชาละ 2,500	400	400	10,000	25,000
คณะสาธารณสุขศาสตร์				
ส.บ. สาธารณสุขศาสตร์	200	400	4,000	8,000
วท.บ. โภชนาการและการจัดการความปลอดภัยในอาหาร	200	400	4,000	8,000
วท.บ. อนามัยสิ่งแวดล้อม	200	400	4,000	8,000
คณะแพทยศาสตร์				
พ.บ. แพทยศาสตร์ (หลักสูตร 6 ปี)	500	-	10,000	-
การแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต	400	-	6,000	-
วท.บ. เวชกิจฉุกเฉิน	400	-	6,000	-

ตาราง 1 (ต่อ)

คณะ/สาขาวิชา	ค่าหน่วยกิต		ค่าธรรมเนียมการศึกษา	
	ปกติ	พิเศษ	ปกติ	พิเศษ
คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม				
ศศ.บ. การจัดการท่องเที่ยว	400	-	6,000	-
ศศ.บ. การจัดการโรงแรม	400	-	6,000	-
ศศ.บ. การจัดการท่องเที่ยวนานาชาติ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ)	800	-	10,000	-
คณะสิ่งแวดล้อมทรัพยากรศาสตร์				
วท.บ. เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	200	400	4,000	8,000
วท.บ. การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร	200	400	4,000	8,000
วท.บ. สิ่งแวดล้อมศึกษา	200	400	4,000	8,000
วิทยาลัยการเมืองการปกครอง				
ร.บ. รัฐศาสตรบัณฑิต	200	400	2,000	4,000
ศศ.บ. สิทธิมนุษยชนศึกษา	200	400	2,000	4,000
คณะนิติศาสตร์				
น.บ. นิติศาสตร์	200	400	2,000	4,000
คณะสัตวแพทยศาสตร์				
สพ.บ. สัตวแพทยศาสตร์	500	500	10,000	20,000
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์				
ดุริยางคศาสตรบัณฑิต	200	400	4,000	8,000
คณะวัฒนธรรมศาสตร์				
ศศ.บ. การจัดการวัฒนธรรม	400	400	6,000	6,000

ตาราง 2 ค่าธรรมเนียมการศึกษาอื่นๆ เรียกเก็บตามรายการ

รายการ	ระบบปกติ	ระบบพิเศษ
1. ค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนเรียนซ้ำ ภาคการศึกษาละ	500	500
2. ค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียน ภาคการศึกษาละ	500	800
- ภาคการศึกษาปกติ	500	500
- ภาคการศึกษาฤดูร้อน		
3. ค่าธรรมเนียมรักษาสถานภาพนิสิต (กรณีศึกษาครบหลักสูตร) และค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิต	500	800
- ภาคการศึกษาปกติ	500	500
- ภาคการศึกษาฤดูร้อน		
4. ค่าย้ายคณะ ครึ่งละ	500	500
5. ค่าเปลี่ยนสาขาวิชา/เปลี่ยนสาขาวิชาโท ครึ่งละ	300	300
6. ค่าเปลี่ยนประเภทนิสิต ย้ายสถานศึกษา และรับโอนนิสิต หรือนักเรียนจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น รายละเอียด	500	500
7. ค่าใบแสดงผลการศึกษา (Transcript) กรณีกำลังศึกษา ฉบับละ	30	30
8. ค่าใบแสดงผลการศึกษา (Transcript) กรณีสำเร็จศึกษา ฉบับละ	100	100
9. ค่าใบรับรองทางการศึกษา ทุกประเภท ฉบับละ	30	30
10. ค่าใบแทนใบรับรองคุณวุฒิ (ยกเว้นฉบับแรก) ฉบับละ	100	100
11. ค่าแปลใบปริญญาบัตร/ใบรับรองคุณวุฒิ/หนังสือรับรอง ทางการศึกษา ฉบับภาษาต่างประเทศ ฉบับละ	150	150
12. ค่าขึ้นทะเบียนปริญญา (นิสิตชำระพร้อมกับการยื่นคำร้อง ขอสำเร็จการศึกษา) ครึ่งละ	500	500
13. ค่าธรรมเนียมการส่งเอกสารทางการศึกษาทางไปรษณีย์	100	100
- ภายในประเทศ ครึ่งละ	300	300
- ต่างประเทศ ครึ่งละ		
14. ค่ากองทุนสวัสดิการและสวัสดิภาพนิสิต ตามอัตรามหาวิทยาลัย กำหนด ปีการศึกษาละ	200	200
15. ค่าเทียบโอนรายวิชา รายวิชาละ	100	200
16. ค่าทำบัตรประจำตัวนิสิต (ยกเว้นฉบับแรก)	100	100
17. ค่าธรรมเนียมการยื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษาล่าช้า ครึ่งละ	100	100
18. ค่าธรรมเนียมการสอบถามรหัสผ่าน ครึ่งละ	10	10

2.4.4 ค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อน ให้เรียกเก็บเป็นครั้งหนึ่งของภาคการศึกษาปกติ

2.4.5 กรณีที่จัดการเรียนการสอนนอกจังหวัดมหาสารคาม ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจัดการศึกษานอกสถานที่เพิ่มเติม ในอัตราภาคการศึกษาปกติ 2,000 บาท และภาคการศึกษาฤดูร้อน 1,000 บาท

2.4.6 การขอรับเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาคืนให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย กรณีมีเหตุผลความจำเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ นิสิตประสบอุบัติเหตุรุนแรง หรือเจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์ต้องมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาลของทางราชการ หรือสถานพยาบาลของเอกชน โดยให้อธิการบดี มีอำนาจพิจารณาอนุมัติเป็นรายๆ ไป

2.4.7 กรณีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิต ด้วยผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าเกณฑ์ตามข้อบังคับฯ แต่นิสิตลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาถัดไปแล้ว นิสิตสามารถขอรับเงินคืนค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาถัดจากภาคการศึกษาที่นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตได้

2.4.8 กรณีเป็นนิสิตต่างประเทศ ให้เรียกเก็บค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ดังนี้

2.4.8.1 นิสิตชาวต่างประเทศ ให้เรียกเก็บค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา เท่าอัตราของนิสิตไทย

2.4.8.2 กรณีนิสิตต่างประเทศ ที่มาจากสถาบันการศึกษาที่มีข้อตกลงแลกเปลี่ยน นักศึกษากับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้เรียกเก็บค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ตามข้อตกลงนั้น

2.5 หลักเกณฑ์การอนุมัติและส่งผลการศึกษา ดังนี้ (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551 : 156 - 160)

2.5.1 การอนุมัติผลการศึกษาในแต่ละรายวิชาที่เปิดทำการสอนในมหาวิทยาลัย ให้ดำเนินการใน 3 ระดับ ดังนี้

2.5.1.1 ระดับภาควิชา สาขาวิชาหรือระดับเทียบเท่าภาควิชา

2.5.1.2 ระดับคณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก

2.5.1.3 ระดับมหาวิทยาลัย

2.5.2 การอนุมัติผลการศึกษาในระดับภาควิชา สาขาวิชาหรือระดับเทียบเท่าภาควิชา ให้ดำเนินการ ดังนี้

2.5.2.1 ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา จัดทำรายงานแสดงรายละเอียด และข้อมูลการประเมินผลรายวิชารวมทั้งผลการให้ระดับคะแนนของนิสิตทุกคนที่ลงทะเบียนเรียน

ในภาคการศึกษานั้น เสนอต่อหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าสาขาวิชาหรือระดับเทียบเท่าภาควิชาแล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 วัน นับแต่วันสุดท้ายของการสอบปลายภาค

2.5.2.2 ให้มีการประชุมอาจารย์เพื่อพิจารณาอนุมัติผลการศึกษาพร้อมแสดงระดับชั้นและคะแนนที่นิสิตได้รับ โดยให้พิจารณาความสมบูรณ์ครบถ้วนและถูกต้อง ตลอดจนการกระจายผลการศึกษาอย่างเหมาะสม ตามหลักการประเมินผลการศึกษา การประชุมอาจารย์ของภาควิชา หรือสาขาวิชาเพื่อพิจารณาผลการศึกษา ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาไม่เกิน 7 วัน นับแต่วันสุดท้ายของการสอบปลายภาค และให้จัดทำบันทึกการประชุมไว้เป็นหลักฐานด้วย

2.5.2.3 ให้หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าสาขาวิชาหรือระดับเทียบเท่าภาควิชาแล้วแต่กรณี รายงานผลการศึกษาที่ได้รับอนุมัติจากภาควิชาหรือสาขาวิชาหรือระดับเทียบเท่าภาควิชาต่อคณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ หรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ แล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 วัน นับแต่วันประชุมภาควิชาหรือสาขาวิชาหรือระดับเทียบเท่าภาควิชา

2.5.2.4 ในการแจ้งผลการศึกษา ห้ามอาจารย์หรือภาควิชาแจ้งผลการศึกษาให้นิสิตทราบจนกว่าจะได้รับอนุมัติผลการศึกษาอย่างเป็นทางการในระดับคณะ

2.5.3 การอนุมัติผลการศึกษาระดับคณะให้ดำเนินการ ดังนี้

2.5.3.1 ให้คณะจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ หรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาผลการศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการศึกษาจากภาควิชาหรือสาขาวิชาหรือระดับเทียบเท่าภาควิชา โดยให้พิจารณาความสมบูรณ์ครบถ้วนและถูกต้อง ตลอดจนการกระจายผลการศึกษาอย่างเหมาะสม คณะกรรมการดังกล่าวอาจมีมติให้ภาควิชาหรือสาขาวิชาทบทวนผลการศึกษาที่เสนอมาใหม่ได้ เมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าการอนุมัติผลศึกษานั้นอาจไม่ถูกต้อง และขาดมาตรฐานการประเมินผลที่เพียงพอและห้ามอนุมัติผลการศึกษาในระดับคณะโดยการแจ้งเวียน

2.5.3.2 ให้คณะดำเนินการส่งผลการศึกษาที่เห็นชอบแล้ว พร้อมด้วยต้นฉบับเอกสารที่แสดงรายละเอียดการอนุมัติไปยังกองทะเบียนและประมวลผลภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 วัน นับแต่วันประชุมพิจารณาผลระดับคณะ

2.5.4 การอนุมัติผลการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยให้กองทะเบียนและประมวลผลดำเนินการ ดังนี้

2.5.4.1 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของผลการศึกษาในแต่ละรายวิชา หากพบข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดให้มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง แล้วแจ้งผลการตรวจสอบให้คณะได้รับทราบภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 วัน นับแต่วันได้รับผลการศึกษาจากคณะ

2.5.4.2 ตรวจสอบรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา หากยังไม่ได้รับผลการศึกษาในรายวิชาใดภายในระยะเวลา 20 วันนับแต่วันสุดท้ายของการสอบปลายภาค

ให้สรุปรายงานเสนออธิการบดี เพื่อวินิจฉัยสั่งการให้คณะดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงต่อไป

2.5.5 ขั้นตอนการส่งผลการศึกษาให้ดำเนินการ ดังนี้

2.5.5.1 ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ต้องรายงานผลการศึกษาในรายวิชาที่รับผิดชอบต่อคณะภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา

2.5.5.2 ให้คณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะหรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นชอบผลการศึกษาแล้วส่งผลการศึกษาไปยังกองทะเบียนและประมวลผลภายใน 13 วัน นับจากวันสุดท้ายของการสอบปลายภาค

2.5.5.3 ให้ผลการศึกษามีผลสมบูรณ์ต่อเมื่อคณะได้ส่งผลการศึกษาถึงกองทะเบียนและประมวลผลและปรากฏผ่านระบบบริการการศึกษาแล้วเท่านั้น

2.5.6 กรณีที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชาใด ไม่ส่งผลการศึกษา หรือส่งผลการศึกษาล่าช้าตามที่กำหนดในปฏิทินการศึกษา ให้ผู้บังคับบัญชาของอาจารย์ผู้นั้นพิจารณาดำเนินการทางจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์หรือดำเนินการสอบสวนเพื่อพิจารณาลงโทษทางวินัยตามสมควรแล้วแต่กรณี

2.6 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษา ดังนี้ (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2558 : 185 - 187)

2.6.1 นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาใด ให้ยื่นความจำนงขอสำเร็จการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศมหาวิทยาลัย ภายในระยะเวลา 30 วัน นับตั้งแต่วันที่เปิดภาคการศึกษานั้น และให้เป็นไปตามปฏิทินการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

2.6.2 นิสิตต้องสอบผ่านทุกรายวิชาให้ครบถ้วนตามหลักสูตร รวมทั้งรายวิชาอื่นที่ลงทะเบียนเรียนผ่านเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นไปตามคุณสมบัติการสำเร็จการศึกษาตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.6.3 นิสิตที่ยื่นความจำนงขอสำเร็จการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศ ให้ดำเนินการชำระค่าขึ้นทะเบียนปริญญา และค่าธรรมเนียมการขอใบแสดงผลการศึกษา (Transcript Record กรณีสำเร็จการศึกษา) หากไม่ชำระเงินจะถือว่าการยื่นความจำนงขอสำเร็จการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศ ไม่สมบูรณ์ และถือเป็นโมฆะในภาคการศึกษานั้น

2.6.4 นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ต้องตรวจสอบข้อมูลทางการศึกษาให้ถูกต้อง หากมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางการศึกษา ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนประกาศรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา กรณีสำเร็จการศึกษาแล้วไม่สามารถแก้ไขข้อมูลทางการศึกษาได้

2.6.5 นิสิตที่เคยยื่นความจำนงขอสำเร็จการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศ พร้อมทั้งชำระค่าขึ้นทะเบียนปริญญา และค่าธรรมเนียมการขอใบแสดงผลการศึกษา (Transcript Record

กรณีสำเร็จการศึกษา) แล้วภายหลังไม่สำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาที่ยื่น นิสิตต้องยื่นความจำนงขอสำเร็จการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศใหม่ โดยไม่ต้องชำระค่าขึ้นทะเบียนปริญญาและค่าธรรมเนียมขอใบแสดงผลการศึกษา (Transcript Record กรณีสำเร็จการศึกษา)

2.6.6 กรณีที่นิสิตเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตร และยื่นความจำนงขอสำเร็จการศึกษาแล้ว และไม่ประสงค์ขอสำเร็จการศึกษา ต้องดำเนินการยื่นเรื่องผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาหัวหน้าภาควิชาหรือประธานกรรมการบริหารหลักสูตร และคณบดีเป็นผู้อนุมัติ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน 15 วัน นับจากวันสุดท้ายของการยื่นความจำนงขอสำเร็จการศึกษา

2.6.7 นิสิตลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตร แต่ยังไม่ผ่านคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2557 ข้อ 34.2 และตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2557 ข้อ 47 นิสิตจะต้องรักษาสภาพนิสิตได้ไม่กินระยะเวลาการศึกษา พร้อมชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และให้ถือว่านิสิตสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษานั้น

2.6.8 วันที่สำเร็จการศึกษา ให้ถือวันที่กองทะเบียนและประมวลผลส่งรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาให้คณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการบัณฑิตประจำคณะเป็นผู้รับรองการสำเร็จการศึกษาพิจารณาอนุมัติ

3. แนวคิดและเอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์

3.1 ความหมายของการวิเคราะห์ (Analysis)

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์ ดังนี้

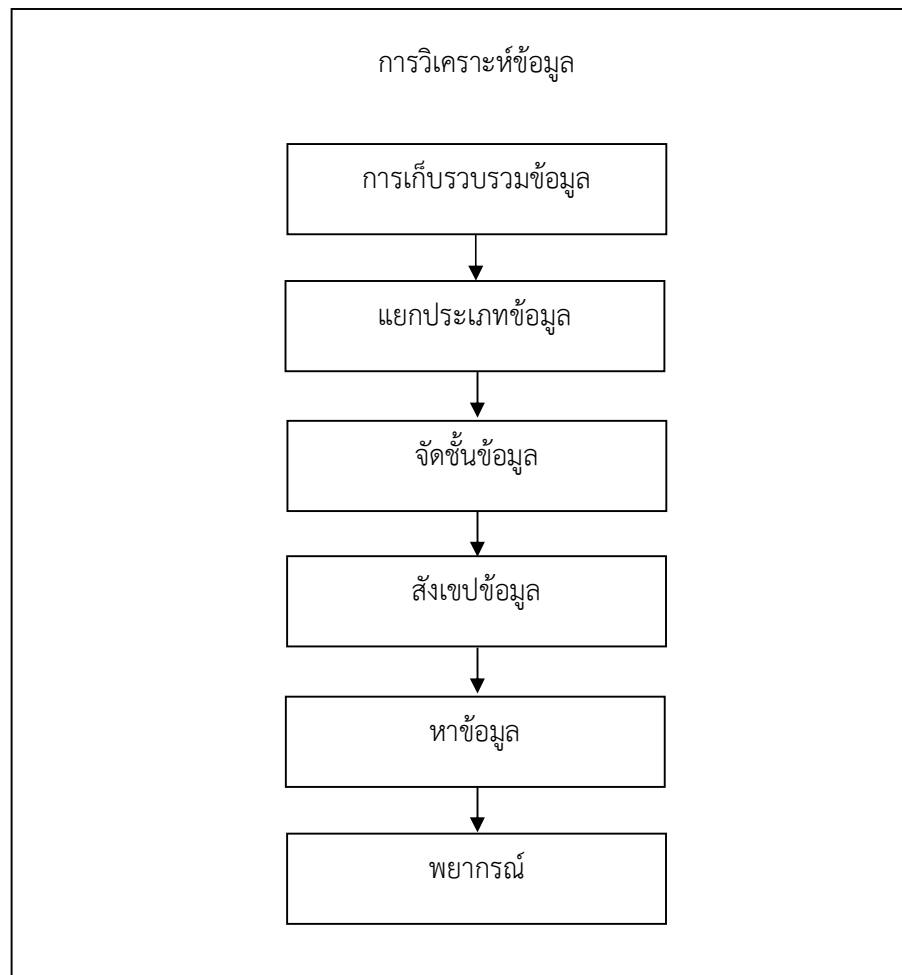
เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2552) ได้นิยามไว้ว่า การวิเคราะห์ หมายถึง กระบวนการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่ามาจากอะไร เชื่อมโยงกับอะไร สัมพันธ์กันอย่างไร การวิเคราะห์เป็นกระบวนการคิดเชิงลึกที่ผู้ศึกษาต้องใช้ความสามารถและทักษะในการตั้งสมมติฐาน การสังเกต การสืบค้นและการหาความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันได้อย่างมีเหตุมีผล

ภัทรศักดิ์ ธรรมศิริรักษ์ และเรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2554) ได้นิยามไว้ว่า การวิเคราะห์เป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อยที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อทำความเข้าใจแต่ละส่วนให้แจ่มแจ้ง รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง โดยพื้นฐานแล้ว การวิเคราะห์ถือเป็นทักษะที่มนุษย์ฝึกได้ โดยมีผู้กล่าวไว้ว่าทักษะการวิเคราะห์ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์และทัศนคติในเรื่องที่จะวิเคราะห์นั้น ๆ รวมเรียกว่าศาสตร์ 2) ศิลปะการใช้ภาษา การสื่อสารการถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจ มุมมอง รวมเรียกว่าศิลป์ และ 3) สัญชาตญาณความกล้าหาญ เรียกว่า พรสวรรค์

3.2 การวิเคราะห์และการตีความหมาย (Analysis and Interpretation of Data)

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์และการตีความหมาย ดังนี้

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (สมโภชน์ ถิ่นปรุ. 2557 : 26 - 30 ; อ้างอิงมาจาก ชูชาติ พ่วงสมจิตร. 2554) ได้นิยามไว้ว่า การวิเคราะห์และการตีความหมาย หมายถึง การเก็บรวบรวม ข้อมูลอย่างรอบด้าน แล้วนำข้อมูลที่ทำกรเก็บรวบรวม ซึ่งโดยทั่วไปจะมีจำนวนมาก มาดำเนินการ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแยกประเภท การจัดชั้น การสังเขป การหาข้อสรุป เกี่ยวกับลักษณะ ต่าง ๆ ของข้อมูล การพิจารณาหาว่า ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ มีความสัมพันธ์กับข้อมูลอื่นหรือไม่ อย่างไร ตลอดจนอาจทำการพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคต จากข้อมูลที่ได้รวบรวมได้กระบวนการ ต่าง ๆ เหล่านี้ เรียกว่า การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะดำเนินการในรายละเอียดอย่างไร และเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล และเรื่องที่ต้องการศึกษา ในบางกรณี การวิเคราะห์ข้อมูลก็ทำได้โดยใช้ กราฟ ดังนั้น เมื่อพิจารณาให้ดูจะเห็นว่า บางขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การจัดชั้น การแยกประเภทของข้อมูล จะต้องเตรียมวางแผนพร้อมกันไปกับการเก็บรวบรวม และการนำเสนอ ข้อมูล กระบวนการวิเคราะห์และตีความหมายข้อมูลแสดงให้เห็นได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อข้อมูลได้รับการวิเคราะห์แล้ว ขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการ คือ การตีความหมายข้อมูลเหล่านั้น การตีความหมายก็คือ การพิจารณาหาว่า อะไรคือ ข้อสรุป ที่ได้จากการวิเคราะห์ ตัวเลขที่ได้จากการวิเคราะห์ช่วยสนับสนุน หรือปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ และตัวเลขที่ได้จากการวิเคราะห์บอกอะไรบางอย่างใหม่ ๆ แก่เราบ้าง

การตีความหมายข้อมูลเป็นเรื่องที่ทำได้ไม่มากนัก เนื่องด้วยความรู้ และเอกสาร เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องมักมีจำกัด ดังนั้น การตีความหมายข้อมูล จึงไม่ควรสรุปลงไปยังแน่นอนตายตัวว่า ต้องเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ นอกจากนั้นเหตุผลอีกประการหนึ่ง ที่สนับสนุนการกระทำดังกล่าวนี้ ก็คือ ตัวข้อมูลเองได้เคยกล่าวไว้แล้วว่า ข้อมูลประกอบด้วยข้อเท็จและข้อจริง มิใช่ข้อจริงล้วน ๆ และตัวเลขที่ได้จากการวิเคราะห์ ก็เป็นเพียงค่าประมาณ ดังนั้น การตีความหมายข้อมูล

โดยการสรุปอย่างแน่นอนตายตัว จึงมีโอกาสผิดพลาดได้ง่ายมาก อย่างไรก็ตาม การตีความหมายที่ดีขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. มีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะค้นหาความจริงทุกอย่างที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อมูล
2. มีความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวางในเหตุการณ์หรือเรื่องที่กำลังศึกษา
3. มีความคิดที่เป็นระเบียบและมีเหตุผลในการทำงาน
4. มีความสามารถในการใช้ถ้อยคำที่ชัดเจน ทำให้อ่านเข้าใจได้ง่าย

กระบวนการต่าง ๆ ของการวิเคราะห์ข้อมูลแยกกล่าวเป็นข้อ ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. การแยกประเภทข้อมูล (Classification) ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้อาจมีมากประเภทหรือน้อยประเภท แล้วแต่เรื่องที่ต้องการศึกษา ตัวอย่างข้อมูลเกี่ยวกับชวานา เช่น จำนวนชวานา เนื้อที่เพาะปลูก และผลผลิตของข้าว รายได้ เป็นต้น ข้อมูลแต่ละประเภทเหล่านี้อาจจำแนกเป็นชนิดย่อยออกไปอีก ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาในรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ให้มากขึ้นตามความต้องการ เช่น จำนวนชวานา อาจจำแนกตามเพศ อายุ และชั้นการศึกษา เนื้อที่เพาะปลูก และผลผลิตข้าวอาจจำแนกออกเป็น ข้าวเจ้า และข้าวเหนียว รายได้อาจจำแนกตามแหล่งที่มา เช่น เงินที่ได้จากการขายข้าว ค่าเช่าที่นา ค่าแรงงานรับจ้าง เป็นต้น การแยกประเภทข้อมูล อาจเป็นขั้นตอนที่พอเพียงสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลบางอย่าง ซึ่งไม่ต้องศึกษาข้อมูลในขั้นลึกซึ้งนัก แต่การศึกษาบางอย่าง การแยกประเภทข้อมูลเป็นเพียงขั้นเตรียมงานเท่านั้น ซึ่งในประการหลังนี้ ลักษณะต่าง ๆ ของข้อมูลทั้งที่เป็นรายข้อมูล และในส่วนรวมจะต้องได้รับการพิจารณาและศึกษาอย่างละเอียดลออ
2. การสังเขปข้อมูล (Condensation) ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ในขั้นแรก จะอยู่ในสภาพที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ยังไม่สามารถทำการหาข้อสรุปของลักษณะต่าง ๆ ของข้อมูลได้ ข้อมูลที่อยู่ในรูปเช่นนี้มีชื่อเรียกว่า “ข้อมูลดิบ” (Raw Data) ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในสภาพพร้อมที่จะสามารถหาข้อสรุปหรือทำการวิเคราะห์โดยวิธีอื่น ๆ ได้ จึงอาจดำเนินการสังเขปข้อมูลดิบหรือจัดข้อมูลดิบทั้งสิ้น ให้อยู่ในรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีขนาดกะทัดรัดสะดวกต่อการดำเนินการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป การสังเขปข้อมูลตามที่ได้กล่าวมานี้เรียกว่า “การแจกแจงความถี่” (Frequency Distribution)
3. การหาข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของข้อมูล (Summarization) ข้อมูลแต่ละชุดที่เก็บรวบรวมมาได้อาจมีลักษณะการแจกแจงความถี่แตกต่างกันไปดังได้กล่าวแล้วในข้อ 2 (การสังเขปข้อมูล) ในการวิเคราะห์ข้อมูล เราจำเป็นต้องศึกษาอย่างละเอียดลออว่า ข้อมูลชุดนั้น ๆ บอกอะไรแก่เราบ้าง เช่น สมมุติว่ามีข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ต่อปีของคนจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวอย่างของประชากรทั้งประเทศ สิ่งต่าง ๆ ที่อาจต้องการทราบก็คือ ประชากรมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยคนละเท่าไร รายได้ของคนมั่งมี และคนยากจนแตกต่างกันมากหรือไม่ และถ้าคนส่วนใหญ่

ค่อนข้างยากจน คนเหล่านี้มีมากเพียงไร ค่าเหล่านี้คือ ค่าซึ่งบอกลักษณะต่าง ๆ ของข้อมูล ซึ่งเป็นค่าสถิติอย่างหนึ่ง และสามารถคำนวณหาได้

4. แนวโน้มของข้อมูล (Trend) ข้อมูลบางชนิดแสดงถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นรายคาบเวลา เช่น ปริมาณสินค้าส่งออกเป็นรายปี จำนวนอุบัติเหตุรถยนต์บนท้องถนนเป็นรายสัปดาห์ ปริมาณน้ำฝนที่ตกเป็นรายเดือน เป็นต้น ข้อมูลประเภทนี้เรียกว่าข้อมูลอนุกรมเวลา (Time-series Data) ถ้านำข้อมูลประเภทนี้ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งซึ่งยาวนานพอสมควรมาลงจุดจะได้เส้นกราฟ ซึ่งมีลักษณะโดยส่วนรวมอาจขึ้นขึ้นหรือลาดลง หรือมีทั้งขึ้นขึ้นหรือลาดลงในระยะเวลาหนึ่งในรอบ 1 ปี เป็นต้น ลักษณะโดยส่วนรวมที่ขึ้นขึ้น หรือลาดลงของเส้นกราฟในช่วงเวลายาวนานนี้ เรียกว่า แนวโน้มของข้อมูล วิธีการหาแนวโน้มของข้อมูลอาจแบ่งได้เป็น 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ

4.1 วิธีการประมาณ ซึ่งโดยมากใช้การลากเส้นอย่างอิสระ (Freehand Method)

4.2 วิธีการคำนวณ ที่นิยมใช้ก็มีการถ่วงเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average Method) และวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Least Squares Method)

5. การพยากรณ์ทางสถิติ เมื่อเอ่ยคำว่าพยากรณ์ บางคนอาจนึกถึงโหรหรือหมอดู เพราะการพยากรณ์ก็คือ การทำนายล่วงหน้า ซึ่งมักเป็นงานของโหร แต่การพยากรณ์มิใช่ งานผูกขาดของโหร ใคร ๆ ก็พยากรณ์ได้ ต่างกันก็แต่ว่า หลักเกณฑ์หรือวิธีการที่ใช้ในการพยากรณ์ แตกต่างกันอย่างไรมากเท่านั้น การพยากรณ์ที่ทำกันโดยทั่วไปมีอยู่ 3 วิธี คือ

5.1 พยากรณ์โดยอาศัยประสบการณ์และความชำนาญ วิธีนี้นิยมใช้กันมาก เนื่องจากไม่ต้องมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนอะไร เพียงแต่อาศัยประสบการณ์และความรู้ความชำนาญทางด้านนี้ ตลอดจนเข้าใจแจ่มแจ้งในปัญหาของเรื่องที่จะพยากรณ์ เช่น สมาคมผู้ค้าข้าวโพดทำการประเมินผลผลิตข้าวโพดประจำปี โดยการส่งคณะเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจดูสภาพของต้นข้าวโพดในท้องที่ที่มีการปลูกข้าวโพดมากทั่วประเทศ แล้วเปรียบเทียบว่า สภาพต้นข้าวโพดในปีนี้ดีหรือเลวกว่าปีที่แล้วเพียงไร ปลูกในเนื้อที่มากขึ้นหรือลดลง จากนั้นก็พยากรณ์ผลผลิตข้าวโพด โดยใช้ผลผลิตของปีที่แล้วเป็นหลักว่า ควรเพิ่มหรือลดลงเท่าไร อย่างไรก็ตาม การพยากรณ์ด้วยวิธีนี้ แม้จะเป็นวิธีที่ง่าย แต่ก็มีโอกาสผิดพลาดได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้พยากรณ์ไม่มีประสบการณ์ หรือขาดความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการพยากรณ์

5.2 พยากรณ์โดยอาศัยเหตุการณ์และหลักฐานบางอย่าง การพยากรณ์ด้วยวิธีนี้ มักมีการอภิปรายประกอบหลักฐานกันอย่างกว้างขวางแล้วสรุปหาข้อยุติ หลักฐานเหล่านี้ อาจเป็นหลักฐานทางนิติศาสตร์ ทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และสังคม ตัวอย่างเช่น เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองได้สิ้นสุดลง ก็มีผู้พยากรณ์ว่า จะเกิดภาวะข้าวยากหามาแพง โจรผู้ร้ายชุกชุม เช่นเดียวกับ

ที่เคยเกิดมาแล้ว ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง เป็นต้น การพยากรณ์แบบนี้อาจกล่าวในเชิงคณิตศาสตร์ได้ว่าตั้งอยู่บนรากฐานของ “ตัวแปรที่วัดค่าไม่ได้”

5.3 การพยากรณ์ทางสถิติ เป็นการพยากรณ์โดยใช้ข้อมูลสถิติประเภทนี้ เรียกว่า ข้อมูลอนุกรมเวลาเป็นเครื่องมือ การพยากรณ์โดยวิธีนี้จะต้องศึกษาถึงพฤติกรรมของเรื่องนั้น ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตว่ามีลักษณะอย่างไรเสียก่อนแล้วจึงทำการพยากรณ์ ข้อมูลอนุกรมเวลาจะบอกให้ทราบถึงพฤติกรรมนั้น ๆ ตัวอย่างการพยากรณ์ทางสถิติในเรื่องที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและธุรกิจ ได้แก่ การพยากรณ์จำนวนประชากรของประเทศ การพยากรณ์ผลผลิตทางการเกษตร ปริมาณการขาย ระดับราคาสินค้า ฯลฯ เป็นต้น

การพยากรณ์ทางสถิติจะกระทำได้ต่อเมื่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในอดีตมีความแปรผันตามปกติ เช่น แต่ละปีที่ผ่านมา จำนวนประชากรของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ หรืออัตราการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี มีแนวโน้มลดลงอย่างสม่ำเสมอ หรือสินค้าเครื่องกันหนาวจะขายได้มากในฤดูหนาว แต่จะขายได้น้อยในฤดูอื่น ๆ เป็นต้น แต่ถ้าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในอดีตมีความแปรผันผิดปกติ เช่น สินค้าเครื่องกันหนาวแทนที่จะขายได้น้อยในฤดูอื่นนอกเหนือจากฤดูหนาวเป็นประจำทุกปี กลับกลายเป็นว่า บางปีขายได้มากบางปีก็ขายได้น้อย เอาแน่นอนอะไรไม่ได้ พฤติกรรมทำนองนี้การพยากรณ์ทางสถิติไม่สามารถทำได้

3.3 การวิเคราะห์งาน (Job Analysis)

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์งานไว้ดังนี้

กฤษฎา ผ่องพิทยา (สมโภชน์ ถิ่นปรุ. 2557 : 30 - 31 ; อ้างอิงมาจาก กฤษฎา ผ่องพิทยา. 2554) ได้นิยามไว้ว่า การวิเคราะห์งาน หมายถึง กระบวนการกำหนดลักษณะขอบเขตของงานต่าง ๆ (The Nature a Specific Job) ทั้งนี้โดยมีการสำรวจและศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ผู้ทำงานจำต้องมีย่างครบถ้วน คือ ทั้งในแง่ ความชำนาญที่ต้องการ (Skills) ความรู้ที่ต้องใช้ (Knowledge) ความสามารถที่ต้องมี (Abilities) และความรับผิดชอบที่ต้องมีอยู่ (Responsibilities) ซึ่งจะช่วยให้พนักงานสามารถทำงานจนสำเร็จผลลงได้ และข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ที่วิเคราะห์ขึ้นมาสำหรับแต่ละงาน ในที่สุดก็จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างงานต่าง ๆ ด้วย

สำหรับขอบเขตความหมายของคำว่า วิเคราะห์งาน ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้นั้น ได้มีการใช้กับการศึกษางานเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน เพื่องานทางด้านบริหารงานบุคคล กล่าวคือ เพื่อสำหรับการคัดเลือกพนักงาน การประเมินค่างาน การกำหนดค่าจ้าง การอบรม การป้องกันอุบัติเหตุและอื่น ๆ นอกจากนี้ในบางครั้งยังหมายรวมถึง การศึกษารายละเอียดของงานในเชิงปริมาณต่าง ๆ ในแง่ของการศึกษาเกี่ยวกับเวลาและการเคลื่อนไหวในการทำงาน (Time & Motion Study) เพื่อการปรับปรุงวิธีทำงานและการจัดการต่าง ๆ ของบุคลากรในองค์กร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป การวิเคราะห์งานเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่กระทำขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงาน ดังนี้

1. รายละเอียดเนื้อหาของงาน (Job Entails)
2. ชนิดของบุคคล ซึ่งพิจารณาในเชิงของความชำนาญหรือประสบการณ์ที่จำเป็นเพื่อการทำงานนั้น ๆ

ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์งานนั้น จะมีการบันทึกในแบบฟอร์ม 2 ชนิดที่จะกลายเป็นหลักฐานสำคัญเพื่อการใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการบริหารงานบุคคลด้านต่าง ๆ ตามฟอร์มเอกสารบันทึกอันแรกคือ คำบรรยายลักษณะงาน (Job Description) และอีกอันหนึ่งคือคุณลักษณะของพนักงานที่ต้องการ (Job Specification)

การวิเคราะห์งานเมื่อทำเสร็จครบถ้วนแล้วจะเอื้ออำนวยให้ได้ความจริงเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเนื้อหาสาระสำคัญของงานนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้จัดทำคำอธิบายลักษณะงาน (Job Description) และคุณสมบัติของบุคคลที่จำเป็นสำหรับงาน (Job Specification)

ในการวิเคราะห์งานนั้น สิ่งที่บันทึกออกมาเป็นคำบรรยายลักษณะงานและคุณสมบัติของพนักงานที่ต้องการนั้น ส่วนประกอบและเนื้อหาของข้อมูลที่บันทึกหรือเขียนขึ้นมานั้น อาจจะแตกต่างกันไปในองค์การแต่ละแห่ง และโดยเฉพาะที่เป็นปัญหามากที่สุดก็คือ การไม่สามารถเขียนแยกมาให้ชัดเป็นข้อมูล 2 แบบที่ต่างกัน และมักจะสับสนแยกกันไม่ออก ซึ่งนับว่าจะเป็อุปสรรคสำคัญและยากที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน จึงเป็นเรื่องที่ต้องเข้าใจให้ถูกต้องชัดเจนว่าในเรื่อง “คำบรรยายลักษณะงาน” วัตถุประสงค์ คือ การมุ่งที่จะให้ได้เรื่องราวที่เกี่ยวกับงาน คือ ตำแหน่งงาน ส่วนประกอบเนื้อหาของงานโดยย่อและภารกิจหน้าที่งานต่าง ๆ ที่ต้องทำ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งคือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติและคุณลักษณะของตัวพนักงานที่จำเป็นต้องมีสำหรับมาทำงานนั้น ๆ แล้ว จะหมายถึง “คุณลักษณะของพนักงานที่ต้องการ” และเพื่อป้องกันการสับสน มีข้อสังเกตที่ควรเข้าใจอย่างหนึ่งที่เป็นหลักการก็คือ คุณสมบัติของพนักงานที่ต้องการนั้น จะได้มาจากการแปลงความมาจากคำบรรยายลักษณะงานที่ได้มาจากการวิเคราะห์งาน หากแต่จะพยายามสรุปดูจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานให้ได้เป็นข้อมูลในแง่ของคนที่จะเป็นผู้ทำงานนั้น โดยพยายามชี้ให้เห็นเป็นคุณสมบัติประการต่าง ๆ ที่เป็นความชำนาญและความสามารถที่คนผู้ทำงานจะต้องมีอยู่เป็นอย่าง ๆ ไป ด้วยเหตุนี้การกำหนดเป็นคุณสมบัติขึ้นมานั้น การต้องใช้ดุลยพินิจแปลงความขมวดเข้ามาเป็นคุณสมบัติของคนเป็นข้อ ๆ จึงเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ นอกจากนี้ ในบางกรณีการกำหนดเป็นคุณสมบัติอย่างไรวนั้น การต้องพิจารณาถึงนโยบายและความต้องการของฝ่ายจัดการในองค์การแต่ละแห่งก็เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาประกอบการกำหนดด้วย

3.4 การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis)

นิภา ศรีไพโรจน์ (สมโภชน์ ถิ่นปฐ. 2557 : 31 - 32 ; อ้างอิงมาจาก นิภา ศรีไพโรจน์. 2551) ได้นิยามการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ไว้ว่า เป็นการสำรวจสภาพความเป็นจริงของเหตุการณ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยอาศัยเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นหลักฐาน เป็นการวิจัยที่มุ่งสำรวจข้อบกพร่องของเนื้อหา กิจกรรม โครงสร้างของหลักสูตร บทเรียน ตำรา กฎหมาย ระเบียบราชการ คำสั่ง เป็นต้น เพื่อช่วยในการปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป ทั้งยังทำให้ทราบแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกด้วย

ขั้นตอนในการวิเคราะห์เอกสาร

1. กำหนดเรื่องหรือหัวข้อที่จะทำการวิเคราะห์
2. กำหนดวัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์
3. กำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์
4. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา คัดเลือกเอาเอกสารที่เชื่อถือได้

ที่มีความสมบูรณ์

5. ศึกษา/วิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์แนวคิด ทฤษฎีเทคนิคของการวิเคราะห์
6. สรุปผลการศึกษา
7. เขียนรายงานการวิเคราะห์

3.5 การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)

มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายและรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ระบบไว้ดังนี้ (สมโภชน์ ถิ่นปฐ. 2557 : 32 - 33)

การวิเคราะห์ระบบ คือ การศึกษาวิถีทางหรือแนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบและสร้างระบบงานสารสนเทศด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ นักวิเคราะห์ระบบ คือ ผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์ ออกแบบ และบางครั้งเขียนโปรแกรม นักวิเคราะห์ระบบควรมีความรู้ด้านเทคนิค มีทักษะด้านการวิเคราะห์ ด้านการจัดการ และการสื่อสารระหว่างบุคคล การวิเคราะห์ระบบโดยวิธีวงจรพัฒนาระบบ เป็นวิธีการแบบเดิม ขั้นตอนของวงจร พัฒนาระบบ เป็นกระบวนการของการวิเคราะห์ออกแบบและสร้างระบบสารสนเทศจนกระทั่งนำระบบไปใช้ ซึ่งแสดงขั้นตอนของกิจกรรมที่ต้องทำตามลำดับก่อนหลัง เหมาะสำหรับระบบงานใหญ่ที่มีข้อกำหนดและคุณสมบัติที่คงที่และมีโครงสร้างระบบงานซ้ำซ้อน

การวิเคราะห์ระบบสารสนเทศ ตามวิธีวงจรพัฒนาระบบ ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหา การศึกษาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทางเทคนิค ทางเศรษฐกิจ กำหนดเวลา และกลยุทธ์ขององค์กร การกำหนดความต้องการของระบบใหม่ และการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจ เพื่อนำไปใช้สำหรับออกแบบระบบ

ขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบสารสนเทศ (Systems Analysis Phase) ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหา คือ การเข้าใจถึงปัญหาของระบบงานปัจจุบัน หรือการกำหนดปัญหาของระบบงานใหม่
2. การศึกษาความเป็นไปได้ คือ การศึกษาความเป็นไปได้ของระบบงานใหม่ ด้านเทคนิค ด้านการปฏิบัติงาน ด้านเศรษฐกิจหรือความคุ้มค่าของการลงทุน ด้านกำหนดระยะเวลา ด้านกลยุทธ์ ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนแปลงระบบหรือไม่
3. การวิเคราะห์ความต้องการ ผลจากการศึกษาความเป็นไปได้นำมาใช้พิจารณาว่าจะจัดทำระบบใหม่หรือไม่ เมื่อต้องการทำระบบใหม่จะต้องทำการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ความต้องการเพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจนของความต้องการระบบใหม่ระหว่างผู้ใช้และผู้พัฒนาระบบ
4. การวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจ คือ การนำข้อกำหนดความต้องการของระบบมาจัดทำแผนภาพช่วยการอธิบาย โดยใช้เครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์และออกแบบระบบที่แสดงแบบจำลองกระบวนการ แบบจำลองข้อมูล หรือแบบจำลองเชิงวัตถุ ขั้นตอนนี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการออกแบบเชิงตรรกะ
5. การออกแบบ คือ การออกแบบรายละเอียดหรือการออกแบบเชิงกายภาพ ประกอบด้วย การออกแบบผลลัพธ์ การออกแบบวิธีการนำข้อมูลเข้า การออกแบบส่วนต่อประสานกับผู้ใช้ การออกแบบแฟ้มข้อมูลและฐานข้อมูล การพิจารณาด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์การสื่อสารที่ต้องใช้ในระบบ
6. การสร้างระบบ คือ การกำหนดความต้องการด้านซอฟต์แวร์ หมายถึง การนำระบบที่ได้ออกแบบไว้มาทบทวนเพื่อกำหนดการจัดทำซอฟต์แวร์ การออกแบบซอฟต์แวร์ การเขียนโปรแกรม และการทดสอบโปรแกรม
7. การนำระบบไปใช้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนระบบ การจัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรมผู้ใช้ ตลอดจนการบำรุงรักษาระบบ

3.6 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีผู้กล่าวถึงการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2531 : 9) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นวิธีการวิจัยที่ใช้กระบวนการหลายแบบมาสรุปข้อวินิจฉัยที่ได้จากข้อความ ข้อสรุปจะเกี่ยวเนื่องกับผู้ส่งข้อความ หรือผู้รับข้อความ หลักการสำคัญของการวิเคราะห์เนื้อหา คือ การจำแนกคำ กลุ่มคำ หรือประโยคจากข้อความ จากนั้นจึงจัดกลุ่มนำเสนอข้อค้นพบพร้อมทั้งแปลความหมาย การวิเคราะห์เนื้อหามีลักษณะการวิเคราะห์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยพัฒนาจากการวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ โฆษณา วรรณคดี

สุภางค์ จันทวานิช (2540 : 144) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่รวมกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ที่มุ่งไปสู่การทำความเข้าใจข้อมูลที่ผู้วิจัย ได้มา ได้แก่ การตีความสร้างข้อสรุป การจำแนกชนิดและการเปรียบเทียบลักษณะของข้อมูลการหา ความเกี่ยวข้องของปรากฏการณ์ต่าง ๆ การหาคำอธิบายและข้อสรุปทั้งหมดนี้ก็เพื่อตอบคำถามแก่ตัว ผู้วิจัย ว่าสามารถทำความเข้าใจสิ่งที่ปรากฏได้หรือไม่ การวิเคราะห์จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารอาจทำได้โดยวิธีการเชิงปริมาณ และวิธีการเชิงคุณภาพ วิธีการเชิงปริมาณ คือ การทำให้ข้อมูลเอกสาร ได้แก่ ถ้อยคำ ประโยค หรือใจความในเอกสารเป็นจำนวนที่วัดได้ และแจกแจงจำนวนของถ้อยคำ ประโยค หรือใจความเหล่านั้น หรือเรียกว่า การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนวิธีการเชิงคุณภาพ คือ การตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากเอกสารดังกล่าวประกอบกับเอกสารอื่น ๆ โดยอาจมีการแบ่งประเภทตามเนื้อหาของเอกสารแล้ว เปรียบเทียบเนื้อหาประเภทต่าง ๆ

นัยนา ตันติวิสุทธิ (2546 : 38) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการวิจัยเชิงบรรยายประเภทหนึ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นการศึกษาที่มุ่งค้นหา ลักษณะของการสื่อสารโดยเฉพาะ ซึ่งรวมทั้งที่เป็นเอกสารที่เขียนและที่พูดด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา มีลักษณะที่คล้ายกับการวิเคราะห์เอกสาร เพียงแต่จะมีขอบเขตแคบกว่า เพราะมุ่งวิเคราะห์เนื้อหา สารของเอกสารเป็นสำคัญ

Holsti (สโลพร ตรีพงษ์พันธ์. 2547 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Holstr. 1969) ได้จำแนกการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์หาลักษณะของการสื่อ ความหมาย คือ วิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคำถามว่าในสาระต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ เนื้อหาเป็นเรื่องอะไร มีความเป็นมาอย่างไรและเกี่ยวข้องกับใคร 2) การวิเคราะห์เชิงเหตุผล คือ วิเคราะห์หาเหตุผล ตลอดจนตรวจจากข้อมูล 3) การวิเคราะห์ผล คือ วิเคราะห์เฉพาะส่วนที่เป็นผล ของการสื่อความหมาย

Krippendorff (อุทุมพร จามรมาน. 2531 : 10 - 11 ; อ้างอิงมาจาก Krippendorff. 1980) เสนอการวิเคราะห์เนื้อหาเป็น 6 ประเภท คือ 1) การวิเคราะห์เนื้อหา ระบบ โดยคำนึงถึงว่า เนื้อหาสาระที่มุ่งวิเคราะห์นั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง องค์ประกอบดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีการแปลงรูปแบบออกมาในรูปความสัมพันธ์อื่นได้บ้างหรือไม่ 2) วิเคราะห์เพื่อหามาตรฐาน เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินคุณค่าของเนื้อหาสาระว่ามีคุณค่ามากน้อย เพียงใด หรือเพื่อวิเคราะห์ว่าเนื้อหาสาระแตกต่างไปจากมาตรฐานมากน้อยเพียงใด 3) การวิเคราะห์ เนื้อหาดัชนีบางอย่าง เช่น ความถี่ของคำสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นแรงจูงใจของผู้เขียน หรือหาดัชนี เพื่อชี้ให้เห็นความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจต่อเหตุการณ์บางอย่าง 4) วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกลุ่มคำ แบบต่าง ๆ เช่น การอ้างอิงถึงนายกรัฐมนตรี อาจทำได้โดยตำแหน่ง ยศ ปี สถานที่ ชื่อ เป็นต้น 5) การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาความหมาย เช่น การสรุปประเด็น การหาสาเหตุ และผลการอธิบาย

พฤติกรรม และ 6) การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหากระบวนการภายใน เช่น การวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในแต่ละพื้นที่ต่อการทำนุบำรุงสภาวะแวดล้อมในพื้นที่ของตน

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นกระบวนการหรือวิธีการที่มีความสำคัญในการจำแนก แยกแยะ จัดประเภท หรือการตีความข้อมูลหรือเนื้อหาออกมาอย่างเป็นระบบ โดยใช้การจัดลำดับและแปรผลข้อมูลหรือเนื้อหาด้วยวิธีการเชิงปริมาณด้วยความเที่ยงตรง และเชื่อมั่นได้

3.6.1 ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา

มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ ดังนี้

สุภาค์ จันทวนิช (2540 : 144) ได้กล่าวถึงความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาว่าเป็นเทคนิคการวิจัยที่พยายามจะบรรยายเนื้อหาของข้อความหรือเอกสาร โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณอย่างเป็นระบบและเน้นสภาพวัตถุวิสัย (Objective) การบรรยายเน้นที่เนื้อหา ตามที่ปรากฏในข้อความ พิจารณาจากเนื้อหา โดยผู้วิจัยไม่มีกติกาก่อน หรือความรู้สึกของตัวเอง ไม่เน้นตีความหรือหาความหมายที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง ซึ่งสรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ ความเป็นระบบ ความเป็นสภาพวัตถุวิสัย และอิงกรอบแนวคิดทฤษฎี

มนตรี วงษ์สะพาน (2544 : 13) ได้สรุปความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การแยกแยะสภาพของเนื้อหาออกจากเอกสาร ให้มีความกระชับ ชัดเจน และเป็นจริงนำไปสู่การบรรยายสารสนเทศที่ปรากฏอย่างเป็นระบบ

กษกรณ เอากิตติ (2545 : 12) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่าเป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่การทำความเข้าใจในข้อมูลที่นักวิจัยได้มา โดยการจำแนกประเภทของข้อมูล เปรียบเทียบลักษณะของข้อมูล ความเกี่ยวข้องของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของข้อมูล และอธิบายเพื่อให้ได้ข้อมูลโดยสรุปและนำไปสู่การตอบคำถามของปัญหาในการวิจัย การวิเคราะห์เนื้อหาส่วนประกอบที่สำคัญคือ ตัวข้อมูล การจัดประเภทของข้อมูล การวางระบบข้อมูล การวางแนวความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้วิจัยแต่ละคน

กิตติชัย แสนสุวรรณ (2551 : 43) ได้สรุปความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การแยกแยะ จัดประเภทและตีความ ข้อมูลหรือเนื้อหาในงานวิจัย ออกมาอย่างเป็นระบบและใช้การจัดลำดับและแปรผลข้อมูลหรือเนื้อหา ด้วยวิธีการเชิงปริมาณ ด้วยความเที่ยงตรง และเชื่อมั่นได้

Kerlinger (1973 : 603 - 604) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ว่า คือ การจัดระเบียบ การแยกประเภทข้อมูลออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้ได้คำตอบในปัญหาที่วิจัย

จากความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนก แยกแยะ จัดประเภท และการตีความข้อมูลหรือเนื้อหาออกมาอย่างเป็นระบบ

โดยใช้การจัดลำดับและแปรผลข้อมูลหรือเนื้อหาด้วยวิธีการเชิงปริมาณ ด้วยความเที่ยงตรง และเชื่อมั่นได้

3.6.2 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เนื้อหา

มีผู้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2531 : 11) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหา มีวัตถุประสงค์ใหญ่ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อสรุปข้อมูล
2. เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายใน
3. เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายนอก

Best และ Jam (1998 : 129 - 130) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เนื้อหาดังนี้

1. เพื่ออธิบายสภาพของเนื้อหา
2. เพื่อศึกษาความสำคัญหรือความสนใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหรือปัญหาเฉพาะ
3. เพื่อศึกษาระดับความยากง่ายของการเสนอเนื้อหาในตำราเรียน หนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ
4. เพื่อวิเคราะห์ความผิดพลาดแบบต่าง ๆ ในงานของนักศึกษา
5. เพื่อประเมินอคติ หรือการโฆษณาชวนเชื่อของการศึกษาเนื้อหา
6. เพื่อวิเคราะห์การใช้สัญลักษณ์ ที่แสดงถึงบุคคล พรรคการเมือง สถาบันหรือความคิดเห็นต่าง ๆ

3.6.3 เกณฑ์ในการจำแนกการวิเคราะห์เนื้อหา

มีผู้ให้เกณฑ์ในการจำแนกการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ ดังนี้

Krippendorff (พรชูลี อาชวอำรุง. 2543 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Krippendorff. 1980) เสนอการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาแบบ โดยคำนึงถึงว่าเนื้อหาสาระที่มุ่งวิเคราะห์นั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง องค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และมีการแปลงรูปแบบออกมาในรูปความสัมพันธ์อื่นได้บ้างหรือไม่
2. วิเคราะห์เพื่อหามาตรฐาน เป็นการวิเคราะห์ว่าเนื้อหาสาระแตกต่างไปจากมาตรฐานมากน้อยเพียงใด
3. วิเคราะห์เนื้อหาดัชนีบางอย่าง เช่น ความถี่ของคำ สัญลักษณ์ ที่แสดงให้เห็นแรงจูงใจของผู้เขียน หรือดัชนีเพื่อชี้ให้เห็นความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจต่อเหตุการณ์บางอย่าง

4. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหากลุ่มคำแบบต่าง ๆ เช่น การอ้างอิงถึง นายกรัฐมนตรีอาจทำได้โดยใช้ตำแหน่ง ยศ ปี สถานที่ ชื่อ เป็นต้น

5. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหาความหมาย เช่น การสรุปประเด็น การหาสาเหตุ และผลการอธิบายพฤติกรรม

6. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อหากระบวนการภายใน เช่น การวิเคราะห์เอกสาร เกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของคน ในแต่ละพื้นที่ต่อการทำนุบำรุงสภาวะแวดล้อมในพื้นที่ของตน

Holsti (อุทุมพร จามรมาน. 2531 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Holsti. 1969) ได้จำแนกการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักขณะของการสื่อความหมาย นั่นคือวิเคราะห์ในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับคำถามว่า ในสาระต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์เนื้อหานี้เป็นเรื่องอะไร มีความเป็นมาอย่างไร และเกี่ยวข้องกับใคร

2. การวิเคราะห์เชิงเหตุผล นั่นคือวิเคราะห์หาเหตุผล ตลอดจนผลจากข้อมูล

3. การวิเคราะห์ผล นั่นคือ วิเคราะห์เฉพาะส่วนที่เป็นผลของการสื่อความหมายแม้ว่าการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นงานของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ก็ตาม แต่การวิเคราะห์ จะต้องมืองค์ประกอบอื่นนอกจากผู้เชี่ยวชาญ (อุทุมพร จามรมาน. 2531 : 11 - 12) ดังนี้

4. เนื้อหาที่จะวิเคราะห์ เนื้อหาในที่นี้ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปเอกสาร สิ่งพิมพ์ เสมอไป อยู่ในรูปอื่นก็ได้ เช่น รูปภาพ การ์ตูน ละคร เพลง การโฆษณา ฟิล์มภาพยนตร์ บท คำพูด คำกล่าว หลักฐานทางประวัติศาสตร์ การสนทนา

5. วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหามีวัตถุประสงค์ใหญ่ ๆ 3 ประการ คือ

5.1 เพื่อสรุปข้อมูล

5.2 เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายใน

5.3 เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายนอก

6. หน่วยในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิเคราะห์ต้องมีความกระจ่างในเรื่องหน่วย ที่วิเคราะห์ว่าเป็นหน่วยแบบใด โดยปกติหน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหามีดังนี้

หน่วยจากการสุ่ม ได้มาจากการสังเกต หรือการสัมผัส แต่ละหน่วย นั้นมีลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน เช่น ประโยคแต่ละประโยคถือเป็น 1 หน่วย

หน่วยจากการบันทึกเป็นการจัดกระทำข้อมูลจากการสุ่มมาย่อ เป็นกลุ่มเป็นพวกหน่วยจากเนื้อหา เป็นการรวบรวมหน่วยจากการบันทึกมาจัดกลุ่มอีกทีหนึ่ง

3.6.4 องค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นงานของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องมีองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย (อุทุมพร จามรมาน. 2531 : 11 - 13) กล่าวถึงองค์ประกอบของเนื้อหา ดังนี้

1. เนื้อหาที่จะวิเคราะห์ เนื้อหาที่ใช้ในการวิเคราะห์อาจเป็นข้อความในตำรา บทความหนังสือ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ หรืองานวิจัยต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษาหาข้อสรุปข้อมูล ความสัมพันธ์หรือองค์ประกอบ
2. วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เนื้อหา มีวัตถุประสงค์ใหญ่ ๆ 3 ประการ คือ เพื่อสรุปข้อมูล เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายใน และเพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ ภายนอก
3. หน่วยในการวิเคราะห์ โดยปกติหน่วยในการวิเคราะห์มี 3 ประการ คือ
  - 3.1 หน่วยจากการสุ่ม จากการสังเกต หรือการสัมผัส แต่ละหน่วยนั้น มีลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน เช่น ประโยคแต่ละประโยค ถือเป็น 1 หน่วย
  - 3.2 หน่วยจากการบันทึก จัดทำข้อมูลจากการสุ่ม มาย่อยเป็นกลุ่มเป็นพวก
  - 3.3 หน่วยจากเนื้อหา รวบรวมหน่วยจากการบันทึกมาจัดกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง
 เกณฑ์ในการสร้างหน่วยอาจทำได้จากการพิจารณาลักษณะทั่วไปทางกายภาพ เช่น จำนวนเล่ม ของรายงาน การพิจารณาภาษา ได้แก่ การแจ่งนับคำ การพิจารณาอ้างอิง เช่น จากวัตถุ บุคคล หรือ การกระทำจากโครงสร้าง เช่น ทางด้านความรู้สึก ภาษาละความหมาย และการพิจารณา จากความหมาย โดยอาศัยความหมายของภาษาสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง เช่น เป็นการขอร้อง หรือบังคับ หรือให้ โดยอาศัยการวิเคราะห์เนื้อหา
4. การวิเคราะห์เอกสารต้องเกี่ยวข้องกับปริมาณของสิ่งที่นำมาวิเคราะห์ มากมาย ผู้วิเคราะห์ต้องสามารถจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องที่จะวิเคราะห์ออกจากสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง หลังจากได้ปริมาณสิ่งที่วิเคราะห์ออกมาแล้ว ต้องทำการสุ่มเนื้อหาสาระสิ่งที่วิเคราะห์ออกมา ตามความต้องการ

3.6.5 วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

อุทุมพร จามรมาน (2531 : 13 - 15) ได้แบ่งวิธีวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การแปลภาษาเป็นข้อมูล กระทำได้เมื่อผู้วิเคราะห์จับประเด็นที่ซ่อน อยู่ในเนื้อหาสาระได้อย่างชัดเจนก่อนแล้วแยกเนื้อหาสาระออกเป็นส่วนย่อย ๆ ซึ่งมีหลายแบบ เช่น การแยกเป็นสาย เช่น เนื้อหาสาระที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต นำมาจัดเรียงเป็นเส้น เดียวกัน หรือเนื้อหาสาระที่รุนแรงต่างกัน ก็นำมาจัดเรียงกันตามความรุนแรงมากจนถึงน้อย การแยก เป็นวงกลมย่อย เนื้อหาสาระใดที่นำมาจัดพวกเข้าด้วยกันเป็นวง ๆ การแยกตามมิติ (มิติเดียวหรือ

มากกว่าหนึ่งมิติ) เช่น จัดกลุ่มตัวแปรตามบุคลิกของคน 5 แบบ จะได้ 5 มิติ การจัดทำเป็นกิ่งก้านของต้นไม้ ได้แก่ การจัดทำเป็นระเบียบแยกย่อยเป็นสาย ๆ เหมือนรากต้นไม้ เช่น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเครือญาติ

2. การแปลงข้อมูลออกเป็นตัวเลข หลังจากการแปลงเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยแล้ว การแปลงข้อมูลจากส่วนย่อยเป็นตัวเลขสามารถทำได้ 2 แบบ คือ แปลเป็นจำนวนหรือความถี่ และแปลเป็นค่าหรือคะแนน

Hayman (นัยนา ตันติวิสุทธิ. 2546 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Hayman. 1968 : 80 - 81) การวิเคราะห์เนื้อหาที่มีลักษณะและขั้นตอนคล้ายกับการวิเคราะห์เอกสาร แต่มีขอบเขตแคบกว่าเพราะมุ่งวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเอกสารเป็นสำคัญ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การกำหนดหน่วยวิเคราะห์ เมื่อเลือกเอกสารที่จะวิเคราะห์ได้แล้ว ขั้นแรกของการวิเคราะห์จะต้องกำหนดหน่วยวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าจะใช้หน่วยอะไรเป็นตัวกำหนดนับ เช่น กำหนดหน่วยเป็นคำ ๆ เดียว เป็นวลี เป็นประโยคสมบูรณ์ เป็นย่อหน้า เป็นบทความ 1 บท เป็นหนังสือที่สมบูรณ์ 1 เล่ม แต่ละหน่วยวิเคราะห์จะต้องกำหนดให้แน่นอน ชัดเจน และบอกลักษณะให้สามารถวัดได้

2. การนับความถี่ จดนับความถี่ของเนื้อหาเป็นจำนวนหน่วยวิเคราะห์ จำแนกตามประเภทของเนื้อหาที่ต้องการ

3. การระบุทิศทางและปริมาณ เช่น ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉย ๆ หรือเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจ ไม่น่าสนใจ หรือเฉย ๆ ส่วนปริมาณ หมายถึง ปริมาณมาก หรือน้อย ทิศทาง เช่น ชอบมาก ชอบน้อย ไม่ชอบเลย เป็นต้น

4. การแจกแจงความถี่ แยกเป็นรายประเภท ทำให้เห็นว่าเป็นเนื้อหาที่ชอบมากที่สุด ไม่ชอบเลย เป็นจำนวนมากน้อยเท่าใด

5. การสุ่มตัวอย่าง หน่วยการวิเคราะห์ที่กำหนดต้องเป็นตัวแทนของเนื้อหาทั้งหมด เพราะผลที่ได้สรุปอ้างอิงจะเป็นผลการวิเคราะห์ทั้งหมด

6. การสร้างเครื่องมือบันทึก โดยจัดทำเป็นแบบฟอร์มสำหรับใช้จดบันทึกผลการวิเคราะห์ ซึ่งต้องจัดทำแบบฟอร์มและจดบันทึกอย่างระมัดระวัง เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ที่ได้ถูกต้องและเชื่อถือได้มากที่สุด

ความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์เนื้อหา มักอิงกับผู้วิเคราะห์ เนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ จะเห็นได้ว่าผลการวิเคราะห์เนื้อหาเดียวกันแต่ต่างกันที่คนวิเคราะห์ มักให้คำตอบแตกต่างกัน ทั้งนี้มาจากแหล่งความคาดเคลื่อนหลายอย่าง เช่น ลักษณะและความสามารถของผู้วิเคราะห์ ความสมบูรณ์ของข้อมูล การสุ่มข้อมูลมาวิเคราะห์ วิธีการวิเคราะห์ และการจัดทำรายงาน ความเชื่อถือได้ในที่นี้ จำแนกเป็นความเที่ยงกับความตรง ดังนี้ (อุทุมพร จามรมาน. 2531 : 14 - 15)

ความเที่ยงของผลการวิเคราะห์เนื้อหา มีความหมาย 3 อย่าง คือ ความคงที่ ความเหมือนเดิม และความแม่นยำ มีวิธีการตรวจสอบที่แตกต่างกัน คือ

1. ความคงที่ การตรวจสอบความคงที่ทำได้โดยการวิเคราะห์ซ้ำแล้ว เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ทั้งสองครั้งว่าแตกต่างกันหรือเหมือนกัน

2. ความเหมือนเดิม การตรวจสอบความเที่ยงแบบนี้ทำได้โดยการตรวจสอบทุกขั้นตอน

3. ความแม่นยำ การตรวจสอบเกี่ยวกับเกณฑ์หรือมาตรฐานทุก ๆ ขั้นตอน ความตรงของผลการวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง ผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับความเป็นจริง มากน้อยเพียงใด ความตรงของผลการวิเคราะห์เนื้อหา มี 5 ประเภท คือ

3.1 ความตรงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล หมายความว่า ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ สอดคล้องกับข้อเท็จจริงเพียงใด

3.2 ความตรงตามความหมาย หมายความว่า มีการวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่มเนื้อหา ให้คำจำกัดความของคำตรงตามความหมายหรือไม่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

3.3 ความตรงตามการสุ่ม หมายถึง เนื้อหาสาระที่จะนำมาวิเคราะห์นี้ มีปริมาณมากจำเป็นต้องมีการสุ่มออกมา การอธิบายการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงแบบนี้

3.4 ความตรงตามวิธีการ หมายถึง ผลการวิเคราะห์ที่ใช้วิธีการ

2 อย่างน่าจะให้วิธีการวิเคราะห์ออกมาเหมือนกัน

3.5 ความตรงตามทฤษฎี หมายถึง ผลการวิเคราะห์ที่น่าจะสอดคล้องกับทฤษฎีหลักการหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

3.6.6 เทคนิคในการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาทางวิจัยที่ให้ความแม่นยำ ถูกต้อง มีเทคนิควิธีที่ควรคำนึงถึง ดังนี้ (อุทุมพร จามรมาน. 2531 : 21 - 22)

1. การกำหนดแนวความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 การกระทำ (Acts) เป็นเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ หรือพฤติกรรม ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่ยาวนานหรือต่อเนื่อง

1.2 กิจกรรม (Activities) เป็นเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ หรือขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรมที่เกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง และมีความสัมพันธ์กับบุคคลบางคนหรือบางกลุ่ม

1.3 ความหมาย (Meanings) เป็นเรื่องที่บุคคลอธิบายให้ความหมาย เกี่ยวกับการกระทำและหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโลกทัศน์ ความเชื่อ ค่านิยม และบรรทัดฐาน

1.4 ความสัมพันธ์ (Relationship) เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหลายคนในสังคมที่ศึกษา อาจมีความร่วมมือหรือขัดแย้งกัน

1.5 การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการปรับตัวของบุคคลในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1.6 สภาพสังคม (Setting) เป็นสถานการณ์หรือกิจกรรมที่ทำการศึกษาที่ต้องศึกษาทั้งหมด

2. การกำหนดแนวทางของทฤษฎีในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยทั่วไปการวิจัยเชิงคุณภาพมักจะไม่นิยมนำทฤษฎีมาวิเคราะห์ข้อมูลหรือการกำหนดทฤษฎีไว้แล้วจึงทำการรวบรวมข้อมูล ในที่นี้เป็นแนวทางของทฤษฎีในการวิเคราะห์ข้อมูลไม่ใช่เน้นเฉพาะการใช้ทฤษฎีในการวิเคราะห์ข้อมูล แต่มีทฤษฎีอยู่เบื้องหลังเป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล และมีลักษณะของความยืดหยุ่นโดยนักวิจัยจะพิจารณาข้อมูลเป็นสำคัญ เนื่องจากบางทฤษฎีไม่สามารถจะอธิบายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด จึงมีลักษณะนักวิจัยจะต้องพยายามค้นหาความรู้ใหม่ จากการวิเคราะห์ข้อมูล ทฤษฎีจึงเป็นเพียงแนวทางหรือเป็นการช่วยเหลือหรือเสนอแนะ เพื่อให้เกิดความกระจ่างในข้อมูลนั้น อนึ่ง แนวทางของทฤษฎีที่นักวิจัยใช้มักจะแตกต่างกันไปตามการศึกษา และความถนัดของนักวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากทัศนคติของคนในการวิจัยเชิงคุณภาพเน้นในเรื่องการศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็น ค่านิยมของบุคคลภายในชุมชนวิเคราะห์และตีความหมาย นักวิจัยเป็นเพียงการประมวลและสรุปผลของการศึกษา ก็อาจถือว่าการวิเคราะห์ข้อมูลจากทัศนคติของคนในเรื่องการวิเคราะห์นี้มีความสำคัญมากต่อการวิจัยเชิงคุณภาพ นักวิจัยจะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะทำอย่างไรให้บุคคลในชุมชนได้บอกข้อเท็จจริงมากที่สุดโดยไม่ปิดบัง นักวิจัยจึงต้องอาศัยในชุมชนเพื่อเข้าไปสังเกตการณ์เป็นระยะเวลาสั้น จึงจะให้ข้อมูลที่นักวิจัยได้รับเป็นข้อมูลในทัศนะของคนอย่างแท้จริง

4. การร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างนักวิจัยและผู้ถูกวิจัยการวิจัยเชิงคุณภาพได้มีการพัฒนาไปอย่างมาก โดยเฉพาะการวิจัยติดตามประเมินผลงานพัฒนา ซึ่งจะต้องอาศัยเทคนิควิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ถูกวิจัย โดยผู้ถูกวิจัยหรือชาวบ้านช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลของการวิจัย อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการวิจัยที่ผู้ถูกวิจัยได้รับข้อมูลทันที และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้

สุภางค์ จันทวานิช (2540 : 148) ได้กล่าวถึงเทคนิคที่เป็นหัวใจของการวิเคราะห์เนื้อหาไว้ว่า เทคนิคสำคัญที่สุดในการวิเคราะห์เนื้อหา คือ การวางระบบข้อมูลโดยการจัดประเภทของคำและข้อความที่จะวิเคราะห์ เมื่อได้เอกสารมาแล้ว ผู้วิจัยจะจัดจำแนกประเภท (Categories) ของคำและข้อความอย่างไรจึงจะได้ประเภทที่ดี ครอบคลุม ตรงตามปัญหาของการวิจัย

วิธีจัดประเภทจะต้องดำเนินเป็น 3 ขั้นตอน ซึ่งเกี่ยวพันกันไปมา ดังนี้

ในขั้นแรก ผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงปัญหาของการวิจัยว่าอาจครอบคลุมประเภทของคำหรือข้อความอะไรบ้าง เช่น ในการวิเคราะห์เนื้อหาของความรุนแรงทางร่างกายที่ปรากฏในภาพยนตร์โทรทัศน์ ผู้วิจัยจะต้องแยกแยะว่าแนวคิดเรื่องความรุนแรงทางร่างกาย อาจจำแนกเป็นประเภทย่อย ๆ อะไรบ้าง เช่น การทรมานร่างกาย การลอบสังหาร การทำร้าย ฯลฯ เมื่อได้ประเภทย่อยของแนวคิดแล้ว ผู้วิจัย จะต้องกำหนดในขั้นต่อไปว่าหน่วย (Unit) ของเนื้อหาที่จะลงมือจำแนกและแ่งนั้นได้แก่อะไรบ้าง ถ้าเป็นข้อความในลักษณะวลีหรือประโยค ได้แก่ ข้อความอะไรบ้าง และในขั้นสุดท้าย ผู้วิจัยจะต้องกำหนดว่าวิธีการแ่งนับที่จะใช้คือวิธีใดการทำระบบจำแนกประเภทที่ดีในการวิเคราะห์เนื้อหาควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ระบบจำแนกประเภทควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย นั่นคือตรงกับนิยามกรอบแนวคิด นิยามตัวแปร และนิยามเชิงปฏิบัติการในการวิจัยนั้น ๆ นิยามเชิงปฏิบัติการของการวิจัยถือเป็นตัวบ่งชี้ของประเภทที่เหมาะสมมากกว่าอย่างหนึ่งที่นักวิจัยควรใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกประเภท
2. ระบบจำแนกประเภทควรมีความครอบคลุม นั่นคือ สามารถรองรับคำและข้อความที่จะถูกแ่งนับได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยสร้างคุณลักษณะครอบคลุมนี้ได้โดยการระบุรายละเอียดของแนวคิดย่อยและตัวแปรของการวิจัยให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้แ่งนับหรือผู้ลงทะเบียนไม่ประสบความสำเร็จในการตัดสินใจว่าคำใดควรจัดอยู่ในประเภทใด นอกจากนั้นผู้วิจัยควรจะได้อ่านเอกสารอย่างละเอียดจนจบ เพื่อจะได้ทราบว่ามีคำหรือเอกสารที่วิเคราะห์มีค่าสำคัญใดบ้างที่ตรงกับปัญหาของการวิจัยและแนวคิดย่อย ๆ ที่แตกออกจากปัญหานั้น มิฉะนั้นจะต้องมีการสร้างประเภทของคำและข้อความใหม่เพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย เพราะระบบจำแนกประเภทที่สร้างไว้ไม่ครอบคลุมการลงทะเบียนก็จะวุ่นวายเพราะต้องย้อนกลับไปนำข้อมูลส่วนที่วิเคราะห์แล้วมาวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อหาคำตอบและข้อความในประเภทที่สร้างขึ้นใหม่
3. ระบบจำแนกประเภทควรมีความเด่นชัดในตัวเอง เพื่อให้การจำแนกข้อมูลทำได้โดยสะดวก ไม่เกิดปัญหาว่าคำหรือข้อความสามารถถูกจำแนกเข้าได้หลายประเภทพร้อม ๆ กัน
4. ระบบจำแนกประเภท ไม่ควรมีความซับซ้อนเหลือเกิน นั่นคือ ไม่ควรมีประเภทที่คล้ายคลึงกันในบางส่วน เช่น การจำแนกประเภท เป็นสถาบันชาติกับสถาบันพระมหากษัตริย์ การจำแนกเป็นสองประเภทเช่นนี้อาจเหลือเกินได้บ้าง ทำให้คำและข้อความบางอย่างอยู่ได้ทั้งสองประเภทเช่นกัน เช่น คำว่าสิ้นแผ่นดิน อาจสื่อความหมายของชาติหรือสถาบันกษัตริย์ก็ได้
5. ผู้สร้างระบบจำแนกประเภทควรใช้หลักการเดียวกันในการจัดประเภทต่าง ๆ ไม่ใช้มิติของเวลาบ้าง ใช้สถานที่บ้าง ใช้ตึกหรือความรู้สึกบ้าง จะทำให้ประเภท

ที่จัดขาดเอกภาพไม่อาจนำมาเทียบเคียงกันได้ ข้อจำเป็นจะต้องจำแนกประเภทข้อมูลเหล่านั้น ออกจากกัน ประเด็นนี้รวมถึงการแยกข้อมูลเป็นข้อมูลที่ปรากฏและข้อมูลที่แฝงอยู่ด้วย ผู้วิจัย ไม่ควรนำข้อมูลสองระดับนี้มาเปรียบเทียบกัน

3.6.7 ขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหา

ในการวิเคราะห์เนื้อหา อาจประมวลขั้นตอนหลัก ๆ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลได้ 5 ขั้น ดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช. 2540 : 17)

1. การใช้แนวคิดทฤษฎีและการสร้างกรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์
2. การตรวจสอบข้อมูล
3. การจัดบันทึกและทำดัชนีข้อมูล
4. การทำข้อสรุปชั่วคราวและการกำจัดข้อมูล
5. การสร้างข้อสรุปและการพิสูจน์ข้อสรุป

อุทุมพร จามรมาน (2531 : 13) ได้อธิบายขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การแปลภาษาเป็นข้อมูล

การแปลภาษาเป็นข้อมูลนี้จะทำได้ก็ต่อเมื่อผู้วิเคราะห์จับประเด็นที่ซ่อน อยู่ในเนื้อหาสาระได้อย่างชัดเจนเสียก่อน แล้วแยกเนื้อหาสาระออกเป็นส่วนย่อย ๆ การแยกเนื้อหา สาระออกเป็นส่วนย่อย ๆ มีหลายแบบ เช่น

- 1.1 แยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหาหรือตัวแปร

1.2 แยกเป็นสาย (Chain) เช่น เนื้อหาสาระที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต นำมาจัดเรียงบนเส้นเดียวกัน หรือเนื้อหาสาระที่รุนแรงแตกต่างกันก็นำมาจัดเรียงกัน ตามความรุนแรงมากจนถึงความรุนแรงน้อย

1.3 แยกเป็นวงกลมย่อย (Loop) เนื้อหาสาระใดที่นำมาจัดพวก เข้าด้วยกันเป็นวง ๆ

1.4 แยกตามมิติ (Dimension) (มิติเดียวหรือมากกว่าหนึ่งมิติ) เช่น จัดกลุ่มตัวแปรตามบุคลิกของคน 5 แบบ ก็จะได้ 5 มิติ

1.5 จัดทำเป็นกิ่งก้านของต้นไม้ (Trees) ซึ่งได้แก่ การจัดทำเป็น ระเบียบแยกย่อยเป็นสาย ๆ เหมือนรากต้นไม้ เช่น การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเครือข่าย

2. การแปลข้อมูลออกเป็นตัวเลข

หลังจากที่วิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยแล้ว การแปลงข้อมูล จากส่วนย่อยเป็นตัวเลขสามารถทำได้ 2 แบบ คือ แปลเป็นจำนวน (หรือความถี่) กับแปลเป็นค่า หรือคะแนน

สุภางค์ จันทวานิช (2540 : 146 - 148) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1. ผู้วิจัยต้องตั้งเกณฑ์ขึ้นสำหรับการคัดเลือกเอกสาร และหัวข้อที่จะทำการวิเคราะห์ ใครก็ตามที่มาเป็นผู้วิเคราะห์เนื้อหาต่อไป จะได้มีเกณฑ์และระเบียบเดียวกันในการคัดเลือก ไม่ใช่ผู้วิเคราะห์แต่ละคนต่างก็มีเกณฑ์ของตนและรับช่วงงานต่อกันไม่ได้
2. ผู้วิจัยต้องวางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความในเอกสารที่จะถูกนำมาวิเคราะห์แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) การทำเช่นนี้จะช่วยให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ ผู้วิเคราะห์สามารถตัดสินใจว่าจะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบท (Text) และจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป
3. ผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ด้วย ดังที่ได้กล่าวแล้วในเรื่องวิธีใช้ข้อมูลเอกสาร ผู้วิจัยควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ เช่น ใครเป็นผู้เขียน เขียนให้ใครอ่าน ช่วงเวลาที่เขียนเป็นอย่างไร ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์เป็นไปอย่างลึกซึ้งขึ้น การพิจารณาเอกสารในสภาพที่เป็นองค์ประกอบจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น การบรรยายคุณลักษณะเฉพาะของเนื้อหา โดยไม่โยงไปสู่ลักษณะของเอกสารของผู้ส่งสาร และผู้รับสาร จะทำให้ผลการวิเคราะห์มีคุณค่าน้อย แต่ถ้าได้มีการเปรียบเทียบคุณลักษณะของเนื้อหาเข้ากับบริบทของเอกสารและมีการโยงคุณลักษณะดังกล่าวเข้ากับกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เหมาะสมที่ผู้วิจัยเลือกมาเปรียบเทียบจะทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างใช้กับข้อมูลอื่น ๆ ได้
4. โดยปกติการวิเคราะห์เนื้อหาจะกระทำกับเนื้อหาตามที่ปรากฏ (Manifest Content) ในเอกสารมากกว่ากระทำกับเนื้อหาที่ซ่อนอยู่ (Latent Content) การวัดความถี่ของคำหรือข้อความในเอกสารก็หมายถึงคำหรือข้อความที่มีอยู่ ไม่ใช่คำหรือข้อความที่ผู้วิจัยตีความได้ การตีความข้อความจะกระทำในอีกขั้นตอนหนึ่งภายหลัง เมื่อผู้วิจัยจะสรุปข้อมูลความเชื่อถือได้ในการวิเคราะห์เนื้อหา

อุทุมพร จามรมาน (2531 : 14 - 15) ได้อธิบายถึงความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

การวิเคราะห์เนื้อหามักอิงกับผู้วิเคราะห์เป็นส่วนใหญ่ จะเห็นได้ว่าผลการวิเคราะห์เนื้อหาเดียวกัน แต่ต่างที่คนวิเคราะห์มักให้คำตอบแตกต่างกัน ทั้งนี้มาจากแหล่งความคลาดเคลื่อนหลายอย่าง เช่น ลักษณะและความสามารถของผู้วิเคราะห์ ความสมบูรณ์ของข้อมูล การสุ่มข้อมูลมาวิเคราะห์ วิธีการวิเคราะห์ และการจัดทำรายงานความเชื่อถือได้ในที่นี้จำแนกออกเป็นความเที่ยง (Reliability) กับความตรง (Validity) ความเที่ยงของผลการวิเคราะห์เนื้อหา มีความหมาย 3 อย่าง คือ

1. ความคงที่ แหล่งความคลาดเคลื่อนมาจากผู้วิเคราะห์ มีความไม่แน่นอนในการพิจารณา วิเคราะห์ และสรุปความหมาย การตรวจสอบความคงที่ ทำได้โดยการวิเคราะห์ซ้ำแล้วเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ทั้งสองครั้งว่าแตกต่างกันหรือเหมือนกัน

2. ความเหมือนเดิม แหล่งความคลาดเคลื่อนมาจากความไม่คงเส้นคงวาของผู้วิเคราะห์แต่ละคน และความไม่สอดคล้องของผลการวิเคราะห์หลายคน เช่น ผู้วิเคราะห์ให้รหัสแตกต่างกันออกไปทั้ง ๆ ที่เห็นเรื่องเดียวกัน หรือผู้วิเคราะห์สองคนแปลเนื้อหาต่างกัน การตรวจสอบความเที่ยงแบบนี้ได้โดยการตรวจสอบทุกขั้นตอน

3. ความแม่นยำ แหล่งความคลาดเคลื่อนมาจากความไม่คงเส้นคงวาของผู้วิเคราะห์แต่ละคน ความไม่สอดคล้องของผลการวิเคราะห์ด้วยตนเองและผลการวิเคราะห์แตกต่างจากมาตรฐาน หรือเกณฑ์ที่ยอมรับกัน วิธีตรวจสอบความเที่ยงแบบนี่คือการตรวจสอบเกี่ยวกับเกณฑ์หรือมาตรฐานทุก ๆ ขั้นตอน

3.6.7 ความตรงของผลการวิเคราะห์เนื้อหา

มีความหมายว่าผลวิเคราะห์สอดคล้องกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด ความตรงของผลวิเคราะห์เนื้อหามี 5 ประเภท คือ

1. ความตรงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล หมายความว่า ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงใด หรืออีกนัยหนึ่งคือ นำเนื้อหาที่ถูกต้องมาวิเคราะห์หรือไม่

2. ความตรงตามความหมาย หมายความว่ามีการวิเคราะห์เนื้อหาจัดกลุ่มเนื้อหาให้คำจำกัดความของคำตรงตามความหมายหรือไม่ วิธีการตรวจสอบความตรงแบบนี้ได้โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญอื่นมาตรวจสอบ

3. ความตรงตามการสุ่ม ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าเอกสารสิ่งพิมพ์เนื้อหาสาระที่จะนำมาวิเคราะห์นี้มีปริมาณมาก จำเป็นต้องมีการสุ่มออกมา เช่น การวิเคราะห์โปรแกรมทางโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน การสุ่มโปรแกรมจึงมีความสำคัญมาก การระบุประชากรของเนื้อหาจึงมีความจำเป็น การอธิบายการสุ่มตัวอย่างอย่างไม่ลำเอียงเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงแบบนี้

4. ความตรงตามวิธีการ ผลการวิเคราะห์น่าจะสอดคล้องกับทฤษฎีหลักการวิเคราะห์ออกมาเหมือนกัน

5. ความตรงตามทฤษฎี ผลการวิเคราะห์น่าจะสอดคล้องกับทฤษฎีหลักการหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

3.6.8 ประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหา

อุทุมพร จามรมาน (2531 : 34 - 35) ได้สรุปประโยชน์ของการวิเคราะห์เอกสารไว้ ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันของสิ่งที่ศึกษา
2. ทำให้ทราบแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้
3. เพื่อสำรวจจุดอ่อนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน
4. ใช้เป็นเทคนิคหนึ่งในการศึกษาพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลง
5. เป็นแนวทางในการค้นหาข้อแตกต่างระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในเชิงปฏิบัติ ซึ่งอาจเปรียบเทียบลักษณะและผลของการปฏิบัติงานได้
6. ใช้ประเมินผลงานว่าสอดคล้องตามเป้าหมายหรือทฤษฎีที่ตั้งไว้หรือไม่
7. ใช้สำรวจความลำเอียง ทศนคติ หรือความคิดเห็นอื่น ๆ ที่สอดแทรกอยู่ในการปฏิบัติงาน

สุรเดช พันธุ์วิเศษ (2532 : 32) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

การวิเคราะห์เนื้อหาได้เปรียบการวิจัยประเภทอื่น ๆ คือ ประหยัดค่าใช้จ่าย และเวลาไม่จำเป็นต้องใช้นักวิจัยหลายคน ไม่ต้องใช้เครื่องมือมากมาย การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นระเบียบวิธีที่มีความสะดวกต่อการดำเนินงานวิจัย ข้อดีอีกประการหนึ่ง คือ การวิเคราะห์เนื้อหา มีลักษณะของความไม่สอดใส่ นั่นคือ การที่นักวิจัยไม่เข้าไปยุ่งย่ำและสอดแนมเกี่ยวกับพฤติกรรม การดำเนินชีวิตและความรู้สึกนึกคิดของประชากร เพราะสิ่งที่ศึกษาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว เอกสาร และสิ่งต่าง ๆ ไม่มีชีวิตจิตใจ และไม่ทำให้นักวิจัยต้องวิตกกังวลต่อการยุ่งเกี่ยวในเรื่องราวของผู้อื่น

ประโยชน์ของการวิเคราะห์เนื้อหา สามารถสรุปได้ว่า เป็นการศึกษาวิจัย จากเอกสารที่มีผู้ได้ทำไว้แล้ว เพื่อจะได้ทราบสภาพปัจจุบัน รวมทั้งแนวโน้มในอนาคต และได้เห็นจุดอ่อนต่าง ๆ เพื่อเป็นสารสนเทศครั้งต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป การวิเคราะห์ข้อมูลแบบนี้มีอยู่ด้วยกัน 3 ชนิด ดังนี้ (สมโภชน์ ถิ่นปฐุ 2557 : 34 - 37)

3.7.1 การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ การตีความสร้างข้อสรุป ข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น เช่น พิธีกรรม การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ การทำงาน ฯลฯ เมื่อผู้วิจัยได้เห็นหรือสังเกตหลาย ๆ เหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วจึงลงมือสรุป แต่หากข้อมูลนั้นยังไม่ได้รับการตรวจสอบอื่น ๆ ก็ถือว่า ผลที่ได้เป็นสมมุติฐาน หากได้รับการยืนยันก็ถือว่าเป็นข้อสรุปได้ ในการที่ข้อสรุปไม่ได้รับการยืนยันนั้น เรียกว่าสมมุติฐานชั่วคราว เช่น สมมุติฐาน ที่อาจตั้งขึ้นจากการพิจารณาข้อมูลเบื้องต้น จากนั้นจึงศึกษารวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ดังนั้น ตลอดเวลาที่นักวิจัยทำการวิจัย และลงมือวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น มีการบันทึกโดยจำแนกออกเป็น 6 ขั้นตอน ในหนึ่งเหตุการณ์ได้แก่ใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร อะไร มีความหมายอย่างไรในการทำสิ่งเหล่านี้ นักวิจัยจะต้องหัดสนใจ และมีวุฒิภาวะ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งโดยปกติแล้วจะทำได้โดยการบันทึก ซึ่งเป็นการบังคับให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ในระดับหนึ่ง และสร้างเป็นข้อสรุปในการพิสูจน์สมมุติฐานนั้น

การวิจัยเชิงคุณภาพแตกต่างจากการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีการตีกรอบทฤษฎีแต่ผู้วิจัยจะไม่กำหนดสมมุติฐานจากการรอบแนวคิดอันใดอันหนึ่งได้โดยเฉพาะ ตรงกับผู้วิจัยจะปรับและเปลี่ยนแปลงสมมุติฐานอยู่เสมอโดยการพิสูจน์สมมุติฐานเหล่านั้นตลอดเวลา สมมุติฐานอาจถูกหรือผิดก็ได้ เมื่อสมมุติฐานนี้ถูกพิสูจน์และตรวจสอบแล้ว จึงจะเป็นข้อสรุป ซึ่งจะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ หัวใจสำคัญอยู่ที่การสร้างสมมุติฐาน

3.7.2 การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด คำว่า Typologies หมายถึง ขั้นตอนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง วิธีการวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูลมีอยู่ 2 วิธี คือแบบใช้ทฤษฎีและแบบไม่ใช้ทฤษฎี ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะวิธีแบบใช้ทฤษฎี ซึ่งเป็นการแยกชนิดในเหตุการณ์นั้น ๆ โดยการยึดแนวคิดทฤษฎีเป็นกรอบ ซึ่งสามารถแยกชนิดออกได้ ดังนี้

3.7.2.1 การกระทำ คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

3.7.2.2 กิจกรรม คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ชนบประเพณีที่เกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง มีความผูกพันกับคนบางกลุ่ม

3.7.2.3 ความหมาย คือ การที่บุคคลอธิบายหรือสื่อสารในความหมายเกี่ยวกับการกระทำหรือกิจกรรมอาจเป็นการให้ความหมายในลักษณะเกี่ยวกับโลกทัศน์

3.7.2.4 ความสัมพันธ์ คือ ความเกี่ยวข้องระหว่างบุคคลหลาย ๆ คน ในสังคมที่ศึกษาในรูปแบบหนึ่ง อาจเป็นการให้ความหมายในลักษณะเกี่ยวกับโลกทัศน์

3.7.2.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ การที่บุคคลมีความผูกพัน และเข้าร่วมกิจกรรมหรือปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์

3.7.2.6 สภาพหรือเหตุการณ์ คือ สภาพการณ์ที่การกระทำ หรือกิจกรรมเกิดขึ้นจริง ผู้วิจัยจะต้องแยกออกเป็นขั้นตอน เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ และตรวจสอบ ซึ่งในการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยจะต้องพยายามตอบคำถามว่าสิ่งที่วิเคราะห์นั้น มีรูปแบบอย่างไร เกิดขึ้นอย่างไร ซึ่งการตอบคำถามเหล่านั้นจะต้องอาศัยการเก็บข้อมูลหลายอย่าง หลายวิธี ผู้วิจัยเองจะต้องวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง และรอบคอบ เพราะเหตุที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นจากเรื่อง ๆ เดียว ดังนั้นจึงมีผลกระทบ และเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสาเหตุต่าง ๆ นั้น อาจแบ่งออกได้เป็น

- 1) เกิดขึ้นจากสาเหตุเดียว
- 2) หลายสาเหตุแต่ไม่ซับซ้อน
- 3) หลายสาเหตุ ซึ่งพอกพูนทำให้ซับซ้อน ซึ่งโดยปกติแล้ว กรอบทฤษฎี

ที่นิยม ผู้วิจัยจะได้กำหนดหน่วยวิเคราะห์ให้แก่ข้อมูลด้วย

3.7.3 การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) คือ การใช้วิธีการเปรียบเทียบโดยการนำข้อมูลมาเทียบเป็นปรากฏการณ์ มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น

สามารถทำได้โดยการที่ผู้วิจัยสังเกต หรือรวบรวมข้อมูลได้หลาย ๆ อย่าง แล้วนำมาแยกตามชนิด นำมาเปรียบเทียบกันโดยทำตารางหาความสัมพันธ์จากสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น และสรุปผลออกมา

ขั้นตอนในการวิเคราะห์แบบเปรียบเทียบมี 4 ขั้นตอน คือ

1. เปรียบเทียบเหตุการณ์ โดยการแยกเหตุการณ์ออกเป็นประเภท
2. ประมวลประเภทของข้อมูลและคุณลักษณะของประเภทเข้าด้วยกัน

เป็นการสังสมข้อค้นพบ หรือข้อสรุปย่อย ๆ จากการเปรียบเทียบประเภทของข้อมูล และคุณลักษณะของประเภทซึ่งกันและกัน เมื่อเปรียบเทียบแล้ว ผู้วิจัยก็จะเริ่มเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้น ทำให้เกิดความสัมพันธ์และเกิดเป็นแนวคิดย่อย ๆ ขึ้น

3. ขยายวงของการเปรียบเทียบแล้ว เลือกเฟ้นเป็นเหตุการณ์ที่เป็นกุญแจสำคัญ ผู้วิจัยจะใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสรุปลักษณะความสัมพันธ์ของข้อมูลในเหตุการณ์ต่าง ๆ มาพิจารณาเหตุการณ์อื่น ๆ ที่มีอยู่ เมื่อขยายวงของการเปรียบเทียบออกไป คุณสมบัติที่ได้คล้ายคลึงและที่แตกต่างกันของข้อมูลก็ยิ่งมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้ผู้วิจัยพบข้อสรุปได้

4. สร้างข้อสรุป เมื่อผู้วิจัยได้เปรียบเทียบจนข้อมูลอิมตัวแล้ว สิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องทำต่อ คือ การตัดทอนคุณลักษณะของข้อมูลที่เปรียบเทียบกันจนเหลือแต่คุณลักษณะร่วมที่มีความหมายและมีความสัมพันธ์แล้ว นักวิจัยก็จะสร้างข้อสรุปจากข้อมูลนั้น ๆ

โดยสรุป การวิเคราะห์เป็นกระบวนการที่รวมถึงกิจกรรมหลายอย่างที่มีมุ่งไปสู่การทำ ความเข้าใจ ข้อมูลที่ได้มา ได้แก่ การตีความสร้างข้อสรุป การจำแนกชนิด และการเปรียบเทียบ ข้อมูล การเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ เพื่อหาคำอธิบายและข้อสรุปทั้งหมดเพื่อหาคำตอบภายใต้กรอบความคิด หรือทฤษฎี เพื่อให้ได้คำตอบที่น่าเชื่อถือและแม่นยำที่สุด

งานวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิเคราะห์ในประเทศ

พัฒนา จันทนา และคณะ (2551 : บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์หลักสูตรการผลิตครู การศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ หลักสูตรการผลิตครูขั้นพื้นฐานในด้านโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหากระบวนวิชา กระบวนการจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล และเพื่อพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 19 คน วิทยาศาสตร์ จำนวน 15 คน คณิตศาสตร์ จำนวน 22 คน ภาษาไทย จำนวน 16 คน และภาษาอังกฤษ จำนวน 26 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาแกน จำนวน 7 คน อาจารย์ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์หลักสูตร และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ หลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ด้านโครงสร้างหลักสูตร นักศึกษา อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร จำนวน 174 - 176 หน่วยกิต ว่ามีความเพียงพอ ในส่วนของ ความเหมาะสมอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิเคราะห์ว่าหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชา เฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีมีความเหมาะสม แต่นักศึกษาวิเคราะห์ว่าหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาเอก ไม่เหมาะสม

2. ด้านเนื้อหากระบวนวิชา

2.1 เนื้อหากระบวนวิชาแกน นักศึกษาวิเคราะห์ว่าเนื้อหากระบวนวิชาแกน นำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง การศึกษาต่อ และนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ปานกลาง ส่วนอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิเคราะห์ว่านำไปใช้ประโยชน์ได้มากทุกด้าน นอกจากนี้ นักศึกษาวิเคราะห์ว่า เนื้อหากระบวนวิชาแกน ทุกกระบวนวิชามีความน่าสนใจ ความทันสมัย ความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความเหมาะสมกับการวัดและ ประเมินผลปานกลาง แต่อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิเคราะห์ว่ามาก

2.2 เนื้อหากระบวนวิชาเอก อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิเคราะห์ว่า เนื้อหากระบวนวิชาเอกบังคับและเลือกบังคับของทั้ง 5 สาขาวิชา นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง การศึกษาต่อ การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบ อาชีพอื่น ๆ ได้มากเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังมีความน่าสนใจ ความทันสมัย ความเหมาะสม กับจำนวนหน่วยกิต ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลมากด้วย

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอน

3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอนกระบวนวิชาแกน นักศึกษา ทั้ง 5 สาขาวิชาวิเคราะห์ว่า ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ทั้งมากและปานกลาง ส่วนอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิเคราะห์ว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่ปฏิบัติมีทั้งมาก และปานกลาง

3.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนกระบวนวิชาเอก นักศึกษา ทั้ง 5 สาขาวิชาวิเคราะห์ว่า กระบวนวิชาเอกทางการศึกษาทั้งวิชาบังคับและบังคับเลือก ผู้สอน ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ มาก ส่วนกระบวนวิชาเอกทางด้านเนื้อหาทั้งวิชาบังคับ และบังคับเลือก ผู้สอนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ มากและปานกลาง

4. ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาทั้ง 5 สาขาวิชาวิเคราะห์ว่า ระเบียบ การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมาก ส่วนอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้อง กับหลักสูตรวิเคราะห์ว่ามีความเหมาะสมมากทุก ๆ ด้าน

ส่วนการพัฒนาหลักสูตรนั้น โครงสร้างหลักสูตรในหมวดเฉพาะ กลุ่มวิชาเอกทางการศึกษาควรเพิ่มกระบวนวิชาให้มากขึ้น และปรับลดกลุ่มวิชาเอกทางด้านเนื้อหา ในส่วนของเนื้อหากระบวนวิชาโดยเฉพาะหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาแกน กระบวนวิชา 100200 ควรปรับเนื้อหาให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพครูได้มากยิ่งขึ้น และควรปรับเนื้อหากระบวนวิชา 100201 ให้ทันสมัย ตลอดจนปรับจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสมกับเนื้อหากระบวนวิชา 100204 และ 100400 สำหรับกระบวนจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการทดสอบก่อนเรียน การจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และการกำหนดเกณฑ์การวัดประเมินผล

สมโภชน์ ถิ่นปรุ (2557 : 114 - 115) ได้วิเคราะห์การจัดการศึกษาภาคการศึกษาฤดูร้อน ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2555 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

1. ด้านการเปิดรายวิชา พบว่า มหาวิทยาลัยเปิดรายวิชาให้นักศึกษาได้สำเร็จในระดับสูงมาก คือ เกินกว่าร้อยละ 90 ในทุกปีการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการขอเปิดรายวิชาเพิ่มเติม เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 61.08 ส่วนใหญ่เปิดรายวิชาให้กับนักศึกษาภาคปกติ เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 60.24 ส่วนใหญ่เปิดรายวิชาแบบมีเงื่อนไข เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 75.16 รายวิชาที่เปิดส่วนใหญ่อยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 70.53 และมีการจำกัดจำนวนนักศึกษาที่จะลงทะเบียนเรียน เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 97.19

2. ด้านการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ลงทะเบียนเรียนภาคการศึกษาฤดูร้อนมากที่สุด เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 31.24 และชั้นปีที่ 4 ลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 13.21 ส่วนใหญ่เป็นการลงทะเบียนเรียนปกติ เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 89.72 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนที่มีเงื่อนไขเพื่อแก้ F เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 39.14 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนที่มีเงื่อนไขอื่น อาทิ Regrade, สะสมหน่วยกิตเพื่อให้จบการศึกษาที่กำหนดหรือจบตามแผนการศึกษา เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับร้อยละ 60.86 และจำนวนหน่วยกิตที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน เฉลี่ย 3 ปีการศึกษาเท่ากับ 6.4 หน่วยกิต

3. ด้านผลการเรียน พบว่า เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา นักศึกษาได้คะแนนระดับ A ร้อยละ 56.83 ระดับคะแนน B+ ร้อยละ 17.73 ระดับคะแนน B ร้อยละ 10.43 ระดับคะแนน C+ ร้อยละ 5.83 ระดับคะแนน C ร้อยละ 3.60 ระดับคะแนน D+ ร้อยละ 1.97 ระดับคะแนน D ร้อยละ 1.84 ระดับคะแนน F ร้อยละ 1.57

4. ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่นักศึกษาต้องจ่าย เฉลี่ย 3 ปีการศึกษา เท่ากับ 57,154,666 บาท

2. งานวิเคราะห์ต่างประเทศ

Pacheco, Victor Michale (2003 : 3878-A) ได้วิเคราะห์นโยบายที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในนิวเม็กซิโก การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับบริบททั่วไปและสถานะของการศึกษาระดับอุดมศึกษาในนิวเม็กซิโกเพื่อระบุว่ามีความสัมพันธ์ของนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ที่ได้จะนำมาวิเคราะห์กับโมเดลเชิงแนวคิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้เห็นผลกระทบของนโยบายที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของการศึกษาเชิงคุณภาพ คือ เพื่อทดสอบโมเดลเชิงแนวคิดเพื่อหาข้อยืนยัน กลั่นกรอง และปรับปรุง โดยอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ในกรณีของนิวเม็กซิโก ข้อมูลปฐมภูมิของการศึกษาค้นคว้านี้เก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์ผู้นำของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในนิวเม็กซิโก องค์กรที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร และผู้กำหนดนโยบาย โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย หรือเอกสารตีพิมพ์ของรัฐ รวมถึงการสังเกตจากสถานที่จริง มีการนำระบบการสร้างดัชนีหรือรหัสมาใช้เพื่อวิเคราะห์โดยโปรแกรมข้อมูลเชิงคุณภาพ รวบรวม คัดแยก และเก็บข้อมูล เมื่อข้อมูลถูกคัดแยกและกำหนดรหัสการวิเคราะห์เชิงแมทริกซ์แล้ว จะถูกนำมาใช้เพื่อสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บในนิวเม็กซิโกแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายและการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ไม่ได้กล่าวไว้ในโมเดลเชิงความคิดที่นำมาทดสอบ มีความชัดเจนและยืนยันได้ว่าผลกระทบของนโยบายที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่ได้กล่าวไว้ในโมเดลเชิงวิเคราะห์ที่นำมาทดสอบ โดยการวิเคราะห์ที่นิวเม็กซิโกนั้นไม่สามารถบรรยายได้แน่ชัดว่าสอดคล้องกับโมเดลเชิงความคิดที่นำมาทดสอบเช่นเดียวกันที่การวิเคราะห์แสดงให้เห็นชัดเจนว่าการขาดอิทธิพลของนโยบายที่มีต่อผลของการดำเนินงานของรัฐทางใดทางหนึ่งนั้นยังไม่สามารถนำมากล่าวถึงได้อย่างชัดเจนในโมเดลเชิงความคิดที่นำมาทดสอบได้ ดังนั้น จึงเป็นผลที่ว่าโมเดลเชิงความคิดที่ได้จะสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบจากนโยบายที่มีต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาในนิวเม็กซิโก นอกจากนั้น จากผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าตัวแปรของการสร้างนโยบายมีดังนี้ คือ

- 1) มีระดับของอิทธิพลที่แตกต่างกันต่อผลการดำเนินงาน
- 2) อาจจะมีผลกระทบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับตัวแปรของนโยบายอื่น ๆ
- 3) ดำเนินการเป็นอิสระ และ
- 4) ดำเนินการในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปรของนโยบาย

Mills, Leslie S. (2015 : unpagged-E) ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระเบียบวิธีการลงทะเบียน การคงอยู่ของนักศึกษา และการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ตัวแปรส่วนบุคคลและตัวแปรของสถาบันถูกระบุว่ามีความสัมพันธ์กับการคงอยู่ของนักศึกษา ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา พื้นฐานความรู้เดิม ความตั้งใจเล่าเรียน และความมุ่งมั่นถูกบูรณาการร่วมกันเข้าสู่สถาบันและเป็นตัวแปรเชิงสถาบันที่งานวิจัยต่าง ๆ ได้ระบุว่าเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่ของนักศึกษา การศึกษาค้นคว้านี้เน้นถึงปัจจัยเชิงสถาบันเกี่ยวกับระเบียบวิธีการลงทะเบียนที่ได้ระบุไว้

ตามระยะเวลาในการลงทะเบียน และความสัมพันธ์ที่มีต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา และการคงอยู่ การศึกษาครั้งนี้มีสมมุติฐานการวิจัย คือ 1) มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการลงทะเบียนและการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาโดยวัดจากเกรดเฉลี่ยปลายเทอมจริงหรือไม่ 2) มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการลงทะเบียนและการคงอยู่ของนักศึกษาโดยวัดจากการลงทะเบียนในภาคการศึกษาถัดไปจริงหรือไม่ และ 3) มีความแตกต่างกันเกิดขึ้นหรือไม่ระหว่างนักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานะแรกเข้า การได้รับทุนสนับสนุนการศึกษา และระเบียบวิธีการลงทะเบียนแตกต่างกัน ตัวแปรอิสระถูกทดสอบโดย t-test และ Chi-square เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 การทดสอบด้วย t-test ถูกนำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ยระหว่างผู้ลงทะเบียนล่วงหน้า ผู้ลงทะเบียนตามระยะเวลา และผู้ลงทะเบียนช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้ ความแตกต่างของเกรดเฉลี่ยระหว่างผู้ลงทะเบียนล่วงหน้าหรือผู้ลงทะเบียนตามระยะเวลาและผู้ลงทะเบียนช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้ พบว่า มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ การทดสอบโดย Chi-square ได้นำมาทดสอบความเป็นอิสระในการระบุความแตกต่างที่มีนัยสำคัญนั้นเกิดขึ้นหรือไม่ระหว่างผู้ลงทะเบียนล่วงหน้า ผู้ลงทะเบียนตามระยะเวลา และผู้ลงทะเบียนช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้ รวมถึงความถี่ของการลงทะเบียนในภาคการศึกษาถัดไปได้ พบว่า ผู้ที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดไว้ จะกลับมาลงทะเบียนซ้ำในภาคการศึกษาถัดไปในอัตราที่ต่ำกว่าผู้ลงทะเบียนล่วงหน้าหรือผู้ลงทะเบียนตามระยะเวลา ทั้งนี้ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระเบียบวิธีการลงทะเบียนและอายุ อย่างไรก็ตาม พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างกลุ่มเพศและระเบียบวิธีการลงทะเบียน การศึกษานี้พบว่านักศึกษาชายจะลงทะเบียนล่าช้ากว่านักศึกษาหญิง โดยที่สถานะแรกเข้าและนักศึกษาที่ได้รับทุนสนับสนุนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระเบียบวิธีการลงทะเบียน ผลของการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยทางสถิติเกิดขึ้นระหว่างระยะเวลาของการลงทะเบียนของนักเรียนและความสำเร็จของนักศึกษา รวมทั้งอัตราคงอยู่ของนักศึกษา และนักศึกษาที่ลงทะเบียนล่าช้าจะแสดงให้เห็นถึงความคงอยู่ในเทอมต่อไปน้อยลงและแสดงความสำเร็จทางวิชาการน้อยด้วย

Weiyi, Wang (2015 : 183 - 200) ได้วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างชนชั้นในโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ ปี 1982 ถึง 2010 จากการสำรวจเชิงประจักษ์ในมหาวิทยาลัย 16 แห่ง ของประเทศจีน ผลจากการสำรวจเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่าใน 30 ปีที่ผ่านมา มีการขยายโอกาสทางการศึกษาเพียงเล็กน้อยในช่วงตอนต้นปี 1990 ความแตกต่างโดยรวมของโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็กทุกชนชั้นของประเทศจีนมีอัตราลดลง ส่วนด้านเพศที่ต่างกันส่งผลให้โอกาสทางการศึกษาในระดับประถมศึกษามีความแตกต่างกัน สำหรับการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยชั้นนำได้มีการขยายพื้นที่และลดความแตกต่างในการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาทั่ว ๆ ไปและสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ลดลงตั้งแต่ปี 1983 จากการศึกษาพบว่า สอดคล้องกับทฤษฎี MMI และ MEI ทั้งนี้ เหนือกว่าวัดหรือการประเมิน

ต่าง ๆ ได้ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มคุณภาพในการเข้าศึกษาในสถานศึกษาระดับปริญญาตรีทั่ว ๆ ไป และสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้โอกาสในการเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกันในสังคมทุกชนชั้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุทัศน์ ชันเลข (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสาเหตุการลาออกและการฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสาเหตุการลาออกและการฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษาในลักษณะต่าง ๆ และเปรียบเทียบความแตกต่างการฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษาระหว่างนักศึกษาคณะปกติและนักศึกษาคณะพิเศษ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาการฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ จำนวนนักศึกษาที่ฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษาแล้วกลับเข้ามาศึกษาใหม่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลลักษณะการฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษาจากประกาศของมหาวิทยาลัยและฐานข้อมูลของหน่วยทะเบียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการลาออกของนักศึกษาส่วนใหญ่เนื่องมาจากนักศึกษาต้องการสมัครสอบเข้าใหม่ในสาขาวิชาที่ต้องการ ส่วนการฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษาเนื่องมาจากผลการเรียนและกลับเข้ามาศึกษาใหม่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีสาเหตุจากนักศึกษามีความรู้พื้นฐานไม่ดีพอ ขาดความขยัน ไม่ชอบสาขาที่ได้รับการคัดเลือก ทำกิจกรรมมากเกินไป และขาดผู้แนะนำด้านการวางแผนการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาต้องฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษา เนื่องมาจากผลการเรียนประการหนึ่ง คือ ประกาศ เรื่อง แนวปฏิบัติในการโอนหน่วยกิตจากสถาบันอุดมศึกษา และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างการฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษาโดยการทดสอบทางสถิติพบว่านักศึกษาคณะปกติและนักศึกษาคณะพิเศษไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

กฤติกา สุ่มโยง และคณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามสภาพปัญหาของข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร แบบสอบถามแนวทางแก้ไขปัญหาของข้อมูลหลักสูตร และแบบประเมินความพึงพอใจการใช้ระบบฐานข้อมูลหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ให้บริการ และผู้ใช้บริการ ซึ่งได้แก่ อาจารย์ นักวิชาการศึกษาคณะ และนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของระบบฐานข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรีการทำงานระบบเดิมมีความล่าช้า ต้องผ่านขั้นตอนหลายขั้นตอน และยังมีข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่ครอบคลุมความต้องการ

ของผู้ใช้ สภาพปัญหาของข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรี ผู้บริหารมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ผู้ให้บริการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการออกแบบระบบฐานข้อมูลหลักสูตรมีแนวทางแก้ไขปัญหาของข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรี ผู้ใช้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ การนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาพัฒนาระบบฐานข้อมูลหลักสูตร จัดสรรงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรให้เพิ่มขึ้น และควรพัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการแทนให้มีความเข้าใจในข้อมูลหลักสูตรที่ให้บริการ และผลการประเมินความพึงพอใจการใช้ระบบฐานข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

เชมิกา แสนโสม และคณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551 และวิเคราะห์องค์ประกอบในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนต่อไป กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 450 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทัศนคติและความพึงพอใจต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและความพึงพอใจต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.34 ปัญหาและข้อเสนอแนะ พบว่า นักศึกษาต้องการให้คณะวิทยาการจัดการจัดหาเพิ่มกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือกองทุนอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ นักศึกษาสามารถกู้ยืมได้ทุกคน คณะวิทยาการจัดการควรจัดฝึกอบรมวิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียนให้มีความรู้ที่พร้อมสามารถปฏิบัติงานได้จริง เช่น การฝึกอบรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมต่าง ๆ ฝึกอบรมวิชาชีพทางการบัญชีเพิ่มเติม และวิชาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียนให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน คณะวิทยาการจัดการควรจัดหาตลาดแรงงานที่รองรับนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาให้นักศึกษามีความมั่นใจว่า หลังสำเร็จการศึกษาแล้วมีงานรองรับ และต้องการให้คณะวิทยาการจัดการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมและซ่อมบำรุงเครื่องเก่าให้ใช้งานได้ตามปกติ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกประสบการณ์ในด้านไอทีและข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษา และควรจัดหาน้ำดื่มที่สะอาดและเพียงพอต่อนักศึกษา ซึ่งมีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก คณะวิทยาการจัดการควรจัดอบรมบุคลิกภาพ มารยาทการใช้ชีวิตร่วมกับสังคมได้อย่างถูกต้อง

ชัคตตรีย ระยะสวัสดิ์ และคณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสถานภาพนักศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีการศึกษา 2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล

ของนักศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีการศึกษา 2552 สำหรับประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่เข้ารับการศึกษานอกระบบในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีการศึกษา 2552 ทั้งภาคปกติและภาค กศ.ปช. จำนวน 11 หลักสูตร ได้แก่ วิศวกรรมบัณฑิต วิทยาศาสตร์บัณฑิต ศิลปศาสตรบัณฑิต บริหารธุรกิจบัณฑิต นิติศาสตรบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต เศรษฐศาสตรบัณฑิต อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต นิเทศศาสตรบัณฑิต ศิลปะกรรมศาสตรบัณฑิต และสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต รวมทั้งสิ้น 6,523 คน ในการวิจัยครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 4,932 คน คิดเป็นร้อยละ 75.61 ของจำนวนนักศึกษาใหม่ แบ่งออกเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยภาค กศ.ปช. จำนวน 3,720 คน และนักศึกษาภาค กศ.ปช. จำนวน 1,212 คน ด้วยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

นักศึกษาใหม่ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีการศึกษา 2552 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 74.57 มีอายุระหว่าง 19 - 20 ปี ร้อยละ 57.93 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 74.41 และอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ร้อยละ 66.53 ส่วนนักศึกษาใหม่ภาค กศ.ปช. ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.72 อายุอยู่ระหว่าง 21 - 25 ปี ร้อยละ 51.07 โดยมากนักศึกษามีสถานะโสด ร้อยละ 80.53 ซึ่งส่วนมากประกอบอาชีพลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด ร้อยละ 24.01 และมีเงินเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน มากที่สุด ร้อยละ 44.22 สำหรับภูมิลำเนาของนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ 80.12 และตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 51.32

2. ข้อมูลการศึกษาของนักศึกษา

นักศึกษาใหม่ภาคปกติ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (จากระบบโรงเรียน) ร้อยละ 72.98 โดยมีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ที่เกรด 2.51 - 2.99 ร้อยละ 37.20 โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาจากสถานศึกษาสังกัดของรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 91.94 โดยปีที่จบการศึกษามากที่สุด คือ ปีการศึกษา 2551 ร้อยละ 79.09 ส่วนนักศึกษาใหม่ภาค กศ.ปช. ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ 46.62 โดยมีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ที่เกรด 2.00 - 2.50 ร้อยละ 38.20 โดยนักศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาจากสถานศึกษาสังกัดของรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 73.60 โดยปีที่จบการศึกษามากที่สุด คือ ปีการศึกษา 2550 - 2551 ร้อยละ 52.23

3. ข้อมูลการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

นักศึกษาใหม่ภาคปกติ ส่วนใหญ่เข้ารับการศึกษาดังกล่าวโดยวิธีการสอบคัดเลือกทั่วไป ร้อยละ 69.54 หลักสูตรที่นักศึกษาเข้าเรียนโดยมากเป็นหลักสูตรประเภทปริญญาตรี 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.88 เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลในการเลือกโปรแกรมวิชาที่ศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าตรง

กับความต้องการในการประกอบอาชีพมากที่สุด ร้อยละ 71.91 เมื่อพิจารณาเหตุผลในการเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นักศึกษาเห็นว่ามิโปรแกรมวิชาที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 35.24 ทั้งนี้ นักศึกษาได้วางแผนด้านการศึกษาในปีการศึกษาหน้าด้วยการเรียนต่อในสาขาวิชาเดิมที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ 95.51 ส่วนนักศึกษาภาค กศ.ปช. ส่วนใหญ่เข้าศึกษาด้วยเหตุผลว่าเวลาเรียนไม่กระทบกับการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 79.87 โดยส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรประเภทปริญญาตรี 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.03 สำหรับเหตุผลในการเลือกโปรแกรมวิชาที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาให้เหตุผลว่าตรงกับความต้องการในการประกอบอาชีพมากที่สุด ร้อยละ 60.07 ส่วนเหตุผลในการเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาเลือกเรียนเพราะมีโปรแกรมวิชาที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 35.51

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผู้สำเร็จการศึกษาในประเด็น ภาวะการมีงานทำและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประชากร ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2,192 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2551 ที่มารายงานตัวเพื่อขอเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และผู้บันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลภาวะมีงานทำของบัณฑิต จำนวน 1,938 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2551 ผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 43.00 และสำเร็จการศึกษาจากสาขาศิลปศาสตรบัณฑิต ร้อยละ 34.40 ไม่มีงานทำประจำก่อนเข้าศึกษาจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร้อยละ 50.60 ศึกษาต่อระดับบัณฑิตวิทยาลัยจากคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 43.30 มีงานทำก่อนเข้าศึกษาจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 63.00 ไม่มีงานทำก่อนเข้าศึกษาและได้ทำงานหรือประกอบอาชีพอิสระ หลังสำเร็จการศึกษาจากคณะวิทยาการจัดการ ร้อยละ 58.80 สถานภาพการทำงาน พบว่า ทำงานแล้ว ร้อยละ 67.30 บัณฑิตที่ไม่มีงานทำประจำก่อนเข้าศึกษา และได้ทำงานหรือประกอบอาชีพ อิสระที่ได้รับเงินเดือน สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 49.50 ได้รับเงินเดือนตามเกณฑ์ สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 61.40 ประเภทงานที่ทำ ส่วนใหญ่พนักงานบริษัท/องค์กรธุรกิจเอกชน ร้อยละ 39.30 ความรู้ ความสามารถพิเศษที่ช่วยให้ได้ทำงาน ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 54.20 ร้อยละ 61.80 ความรู้ลึกพอใจต่องานที่ทำ พอใจ ร้อยละ 81.50 ระยะเวลาที่ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา ได้งาน ระหว่างศึกษา ร้อยละ 43.30 งานที่ทำตรงกับสาขาที่เรียน ร้อยละ 57.10 การนำความรู้จากสาขาที่เรียนมาประยุกต์ใช้กับหน้าที่การงานที่ทำอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 37.50 สาเหตุที่ยังไม่ได้งานทำ เพราะรอฟังคำตอบจากหน่วยงาน ร้อยละ 39.80

ไม่มีปัญหาในการหางานทำ ร้อยละ 59.60 ความ ต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ ไม่ต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 62.70 ระดับการศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ ระดับปริญญาโท ร้อยละ 79.20 สาขาวิชา ที่ต้องการศึกษาต่อ สาขาวิชาเดิม ร้อยละ 54.10 สถาบัน ที่ต้องการศึกษาต่อ รัฐบาล ร้อยละ 93.20 เหตุผลที่ศึกษาต่อ คือ งานที่ต้องการต้องใช้วุฒิสูงกว่า ปริญญาตรี ร้อยละ 40.30 ส่วนใหญ่ มีปัญหาในการศึกษาต่อ ร้อยละ 51.80 รายวิชาที่ควรเพิ่มใน หลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ คือ คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 50.50

พอตา วิทยารุ่งเรืองศรี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพ การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2) เพื่อนำข้อผิดพลาดในการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาไปแก้ไขปรับปรุงการลงทะเบียนเรียน ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มี 2 กลุ่ม คือ แบบสัมภาษณ์ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคการศึกษาที่ 1/2552 จำนวน 48 คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การเพิ่มประสิทธิภาพการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา ผลการวิเคราะห์ การเพิ่มประสิทธิภาพการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา ภาพโดยรวม พบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ ด้านมหาวิทยาลัย/เจ้าหน้าที่ สาเหตุด้านบุคคล รองลงมาคือ ด้านมหาวิทยาลัย/เจ้าหน้าที่ สาเหตุ ด้านอุปกรณ์ และด้านที่มีความคิดเห็นต่ำที่สุด คือ ด้านนักศึกษา

2. ข้อผิดพลาดในการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา นำไปแก้ไขปรับปรุง ด้านนักศึกษา ควรมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาเอง ก่อนที่จะมาลงทะเบียน ด้านมหาวิทยาลัย ควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับวัน เวลา ลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานลงทะเบียน ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้เพียงพอต่อนักศึกษา และด้านสถานที่ ควรขยายให้กว้างขวาง สะดวก เพียงพอ สำหรับการลงทะเบียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และควรมีโต๊ะเก้าอี้ เนื้อที่สำหรับให้นักศึกษานั่งรอและกรอกข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมบ้างไม่ต้องนั่งหรือก้มเขียน

นพวรรณ ศรีฮาด (2553 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาการบริการส่งข้อความสั้นสำหรับการ ประกาศวิชาเรียนและผลการเรียนของนักศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีเว็บเซอร์วิส ในแต่ละ ภาคการศึกษานักศึกษาจำเป็นต้องมีการลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรที่เปิดสอนซึ่งมีอย่างต่ำ 9 หน่วยกิต หรือ 3 รายวิชาเป็นอย่างน้อย และแต่ละรายวิชาที่มีการเรียนการสอนยังมีการแจ้งข่าว ประกาศให้นักศึกษาได้รับทราบทุกสัปดาห์ทั้งในชั่วโมงเรียนและในเว็บไซต์ประจำรายวิชาซึ่งนักศึกษา บางส่วนอาจมีข้อจำกัดในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตจึงทำให้นักศึกษาเหล่านั้นไม่ได้รับข่าวประกาศได้ อย่างทันท่วงที การศึกษาอิสระเล่มนี้ได้นำเสนอระบบบริการส่งข้อความสั้นสำหรับการประกาศวิชาเรียน

และผลการเรียนของนักศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีเว็บเซอร์วิส ซึ่งเป็นระบบที่สามารถส่งข้อความประกาศไปยังนักศึกษาได้อย่างอัตโนมัติหากมีการแจ้งประกาศที่แต่ละหน้าเว็บเซอร์วิสประจำรายวิชา และนอกจากนี้ยังสามารถเข้าถึงข้อมูลเว็บเซอร์วิสประจำรายวิชาที่มีโครงสร้างการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันหรือถูกสร้างขึ้นด้วยภาษาโปรแกรมที่แตกต่างกันได้ โดยอาศัยการให้บริการจากเว็บไซต์เมสเซจดีดีตอทคอม เป็นผู้ให้บริการส่งข้อความสั้นผ่านเว็บไซต์ไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ของนักศึกษา สำหรับการประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาระบบนั้น พบว่าระบบสามารถเข้าถึงข้อมูลประกาศจากเว็บเซอร์วิสประจำรายวิชาได้อย่างถูกต้อง นั้นหมายความว่าระบบสามารถแก้ปัญหาด้านการเข้าถึงข้อมูลที่มีโครงสร้างการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันหรือทำงานบนแพลตฟอร์มที่มีความแตกต่างกันได้ การศึกษานี้ได้สร้างข้อความสั้นเพื่อทดลองส่งไปยังผู้รับจำนวน 500 ข้อความ ผลปรากฏว่าข้อความถูกส่งไปถึงผู้รับร้อยละ 99.4 ของข้อความสั้นทั้งหมดและเวลาที่ใช้ตั้งแต่เริ่มส่งข้อความจนกระทั่งผู้รับได้รับข้อความคิดเวลาเฉลี่ยในการส่งต่อ 1 ข้อความคือ 3.52 วินาที โดยทั้งนี้ ร้อยละ 93.2 ของผู้รับข้อความทั้งหมดได้รับข้อความภายในเวลา 10 วินาที ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถแจ้งข่าวประกาศให้แก่นักศึกษาทราบในเวลาอันรวดเร็วนอกจากนั้นการสูญหายของข้อความยังมีน้อย จึงทำให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาช่วยในการเสริมประสิทธิภาพเกี่ยวกับการแจ้งประกาศการเรียนการสอนให้ได้รับประสิทธิผลมากขึ้น

กัญจนา ลินทรตันศิริกุล และคณะ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการลงทะเบียนเรียนในระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคและจุดเด่นจุดด้อยของการลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2) ศึกษารูปแบบการลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ และ 3) ศึกษารูปแบบการลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสมกับการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีหลายช่องทางให้นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนได้ คือ ที่เคาน์เตอร์ธนาคารทางโทรศัพท์ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ผ่าน Pay at Post และทางอินเทอร์เน็ต จากช่องทางลงทะเบียนเรียนดังกล่าว นักศึกษาลงทะเบียนเรียน ณ ที่ทำการไปรษณีย์ผ่าน Pay at Post มากที่สุด (ร้อยละ 62.9) สำหรับปัญหาอุปสรรคของการลงทะเบียนเรียนพบว่า มีปัญหาอุปสรรคจากแต่ละช่องทางการลงทะเบียนเรียน ปัญหาอุปสรรคจากการประมวลผลข้อมูล และปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ส่วนจุดเด่นของการลงทะเบียนเรียนพบว่า มีช่องทางการลงทะเบียนเรียนหลายช่องทาง ส่วนจุดด้อยของการลงทะเบียนเรียน คือ ในแต่ละช่องทางยังมีความไม่สมบูรณ์ในตนเอง 2) รูปแบบการลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า ส่วนมากใช้การลงทะเบียนเรียนทางอินเทอร์เน็ตผ่านระบบออนไลน์ และบางมหาวิทยาลัยมีการลงทะเบียนเรียนโดยใช้ช่องทางอื่นที่มีเจ้าหน้าที่ช่วยดำเนินการให้ 3) รูปแบบการลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสมกับการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า การลงทะเบียนเรียน

ของนักศึกษาที่มี 2 ลักษณะ คือ ลงทะเบียนเรียนด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ และเจ้าหน้าที่ดำเนินการลงทะเบียนเรียนให้ซึ่งต้องพัฒนาปัจจัยนำเข้า คือ มีเว็บไซต์การลงทะเบียนเรียน และเว็บไซต์การชำระเงิน สำหรับกระบวนการต้องพัฒนาระบบเตรียมข้อมูลทะเบียน ระบบแก้ปัญหาการลงทะเบียนเรียนและระบบประมวลผลข้อมูลทะเบียน ส่วนผลลัพธ์เป็นการจัดพิมพ์รายงานในลักษณะต่าง ๆ

กานต์พิชชา กระป๋นน้อย และคณะ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสาเหตุการสละสิทธิ์ของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2554 โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการตัดสินใจเลือกสละสิทธิ์ของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และเหตุผลของการเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพและเพื่อให้การรับนักศึกษาเป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษาประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นผู้ที่สละสิทธิ์การเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,008 คน โดยรวบรวมข้อมูลจากการกรอกแบบสอบถามบนระบบ Internet เว็บไซต์ <http://www3.reg.cmu.ac.th/survey54> ซึ่งมีผู้สละสิทธิ์ที่ Login เข้าระบบเพื่อกรอกข้อมูล แบบสอบถามจำนวน 636 คน ผลการศึกษาพบว่าคณะที่มีผู้สละสิทธิ์มากที่สุด คือ คณะวิทยาศาสตร์ รองลงมา คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ และคณะเศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ ผู้สละสิทธิ์ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในเขตภาคเหนือ รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก และภาคใต้ ตามลำดับ สำหรับผลการศึกษาตัวแปรตามวัตถุประสงค์ปรากฏผลดังนี้

1. สาเหตุการสละสิทธิ์ของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2554 พบว่าสาเหตุสำคัญเนื่องจากการขาดทุนทรัพย์ในการศึกษา รองลงมาคือ ผู้สละสิทธิ์คิดว่าคณะ หรือสาขาวิชาที่สอบได้เมื่อเรียนจบแล้วหางานทำยาก
2. การเปรียบเทียบสาเหตุการสละสิทธิ์ของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาจำแนกตามคณะที่สอบได้พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 2 สาเหตุ คือ สาเหตุที่ผู้สละสิทธิ์ต้องการเปิดโอกาสให้พี่หรือน้องได้เรียนมากกว่า และสาเหตุต้องการทดสอบความรู้ ไม่สนใจที่จะเข้าศึกษาจริงๆ
3. การเปรียบเทียบสาเหตุการสละสิทธิ์ของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาจำแนกตามภูมิภาคพบว่า มี 1 สาเหตุ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ สาเหตุที่ผู้สละสิทธิ์คิดว่าคณะหรือสาขาวิชาที่สอบได้ เมื่อเรียนจบแล้วหางานทำยาก และยังพบอีกว่า มี 3 สาเหตุที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ สาเหตุเนื่องจากขาดทุนทรัพย์ในการศึกษา, สาเหตุที่ผู้สละสิทธิ์ไม่ชอบคณะ/สาขาวิชาที่สอบได้ และสาเหตุที่ผู้สละสิทธิ์ไม่ชอบระบบการรับน้อง

4. การศึกษาเหตุผลในการเลือกเรียนสถาบันอุดมศึกษาอื่นของผู้สละสิทธิ์จำแนกตามสถาบัน พบว่าผู้สละสิทธิ์ส่วนใหญ่เลือกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล, มหาวิทยาลัยนเรศวร, มหาวิทยาลัยศิลปากร, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยราชภัฏ

5. บุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์ของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ตัวนักศึกษาเองมีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด รองลงมา คือ บิดามารดา หรือผู้ปกครองรองถัดลงมาคือ บุคคลที่ผู้สละสิทธิ์สนิท หรือให้ความเคารพนับถือ ส่วนบุคคลที่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์ของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา คือ เพื่อน

พจนีย์ ราชญา (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการคืนเงินค่าเล่าเรียน กรณีสำรองจ่ายเงินค่าเล่าเรียนของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการคืนเงินค่าเล่าเรียน กรณีสำรองจ่ายเงินค่าเล่าเรียนของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขรวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นผลทำให้เกิดปัญหาในขั้นตอนการคืนเงินค่าเล่าเรียน การประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงานทั้งทางด้านนักศึกษา เจ้าหน้าที่และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน ปัญหาเกี่ยวกับการคืนเงินค่าเล่าเรียน กรณีสำรองจ่ายเงินค่าเล่าเรียนของนักศึกษากองทุนฯ พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากปัญหา 4 ด้านใหญ่ๆ คือ ด้านการบริหารจัดการของทางธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ด้านการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัยฯ ด้านส่วนตัวนักศึกษา และปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ แนวทางการแก้ไขปัญหามีเกี่ยวกับการคืนเงินค่าเล่าเรียน กรณีสำรองจ่ายเงินค่าเล่าเรียนของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ พบว่า ควรมีการสร้างความเข้าใจให้กับผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ เกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยก่อนการคืนเงินให้กับนักศึกษาผู้กู้ยืมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความคืบหน้าในขั้นตอนต่างๆ เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์งานกองทุนไปยังคณะต่างๆ และจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในแผนกกองทุนฯ และเจ้าหน้าที่แผนกอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกัน

ยุพดี หัตถสิน และคณะ (2554 : 59 - 60) ได้ศึกษาระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาในการแนะแนวทางเพิ่ม - ลดวิชาเรียนแก่นักศึกษาปริญญาตรีในหลักสูตรที่มีวิชาเทียบโอน พบว่า ตัวแบบสำหรับการวิเคราะห์สถานภาพวิชาเรียนของนักศึกษา เป็นส่วนหนึ่ง

ของระบบสนับสนุนการตัดสินใจ เพราะเป็นการนำเสนอให้ตัวผู้เรียนและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทราบถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ ผลจากการทดสอบกับข้อมูลจริงในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 มีวิชาพื้นฐานวิชาชีพ คือ วิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นตัวแปรต้นเพื่อให้นักศึกษาหรือตัวผู้เรียนในสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต เทียบกับค่าพยากรณ์จากตัวแบบได้ โดยนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชั้นสูงเพราะคาดหวังว่าจะขอเทียบวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้ผ่านนั้น ครั้นพอเข้าเรียนวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชั้นสูงไปได้ถึงกลางเทอม ก็จะมีขอยกถอนวิชาเรียนนี้ สาเหตุเพราะไม่สามารถจะเข้าใจเนื้อหาวิชานี้ได้ จึงต้องรอในภาคเรียนถัดไปเพื่อที่ลงทะเบียนเรียนปรับพื้นฐานของตนเองในวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ผ่านเสียก่อน ด้วยเหตุนี้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษาที่ 2 จึงยังมีทั้งนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในห้องเรียนที่มีครูผู้สอน และยังมีอีกบางส่วนที่พยายามจะศึกษาด้วยตนเองแล้วยื่นขอสอบเทียบอีกครั้ง ในภาคเรียนนี้ส่วนนักศึกษาที่สามารถเรียนผ่านวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชั้นสูงจากภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 1 ก็จะสามารถลงทะเบียนเรียนวิชาชีพเลือกการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชั้นสูง ซึ่งเป็นวิชาโครงสร้างข้อมูลและขั้นตอนวิธี ต่อไปได้เลย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษาที่ 2 ในขณะที่นักศึกษาบางคนยังพยายามที่จะเข้าเรียนวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชั้นสูง ต่อไปในช่วงที่กำลังรอฟังผลการสอบเทียบ ซึ่งผลลัพธ์ส่วนมากจะทำให้สอบตก (ได้เกรด F) ในปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษาที่ 2 การขาดความรู้ในการตัดสินใจเพื่อลงทะเบียนเรียน และความกระวนกระวายใจที่จำเป็นต้องรอฟังผลการสอบเทียบโอนรายวิชาของนักศึกษา เป็นเหตุให้เกิดความไม่รอบคอบตามมา จนส่งผลให้ระดับการเรียนของนักศึกษาค่อนข้างเสี่ยงต่อการสอบตกให้ออกในอนาคต ดังนั้น เมื่อมีการใช้ระบบการตัดสินใจเข้ามาช่วย จะทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาและตัวนักศึกษาเองได้มีสติ มีความสุขุม มีความคิดวางแผนการเรียนให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันมิให้ระดับการศึกษาหรือเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาลดลงมากไปกว่านี้

สาวิตรี อดกลั่น (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและระดับความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านขั้นตอนการดำเนินการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา ความพึงพอใจในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านขั้นตอนการดำเนินการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง

สุนิสา จั๋ยม่วงศรี (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการลงทะเบียนเรียนในระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา อุปสรรค และจุดเด่นจุดด้อยของการลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2) ศึกษารูปแบบการลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ 3) ศึกษารูปแบบการลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสมกับการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย 1) นักศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จากทุกสาขาวิชาจำนวน 1,797 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน 2) บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการลงทะเบียน จำนวน 43 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพการลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีหลายช่องทางให้นักศึกษาสามารถลงทะเบียนได้ คือ ที่เคาน์เตอร์ธนาคาร ทางโทรศัพท์ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ผ่าน Pay at Post และทางอินเทอร์เน็ต จากช่องทางการลงทะเบียนดังกล่าว นักศึกษาลงทะเบียน ณ ที่ทำการไปรษณีย์ผ่าน Pay at Post มากที่สุด (ร้อยละ 62.9) สำหรับปัญหาอุปสรรคของการลงทะเบียนพบว่า มีปัญหา อุปสรรคจากแต่ละช่องทางการลงทะเบียน ปัญหาอุปสรรคจากการประมวลผลข้อมูล และปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ส่วนจุดเด่นของการลงทะเบียนพบว่า มีช่องทางการลงทะเบียนหลายช่องทาง ส่วนจุดด้อยของการลงทะเบียนคือ ในแต่ละช่องทางยังมีความไม่สมบูรณ์ในตัวเอง

2. รูปแบบการลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่า ส่วนมากใช้การลงทะเบียนทางอินเทอร์เน็ตผ่านระบบออนไลน์ และบางมหาวิทยาลัยมีการลงทะเบียนโดยใช้ช่องทางอื่นที่มีเจ้าหน้าที่ช่วยดำเนินการให้

3. รูปแบบการลงทะเบียนที่เหมาะสมกับการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่าการลงทะเบียนของนักศึกษามี 2 ลักษณะ คือ ลงทะเบียนด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ และเจ้าหน้าที่ดำเนินการลงทะเบียนให้ซึ่งต้องพัฒนาปัจจัยนำเข้า คือ มีเว็บไซต์การลงทะเบียน และเว็บไซต์การชำระเงิน สำหรับกระบวนการต้องพัฒนาระบบเตรียมข้อมูลทะเบียนระบบแก้ปัญหาการลงทะเบียน และระบบประมวลผลข้อมูลทะเบียน ส่วนผลลัพธ์เป็นการจัดพิมพ์รายงานในลักษณะต่าง ๆ

ภาณุวัฒน์ สว่างแสง และนุชชานา เหลืองอังกูร (2555 : 172) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง ประจำปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวมและการแยกตามคณะ และเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการตัดสินใจในการสมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง ประจำปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อจำแนกตามคณะ

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนที่รายงานตัวเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 485 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ชนิดมาตราส่วน 5 ระดับ จำนวน 48 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านค่าใช้จ่าย ด้านชื่อเสียงสถาบัน และด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ นิสิตที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง ในคณะต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สวัสดี วิชระโกชน์ (2555 : 123 - 127) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาระบบการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาของระบบการลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาของระบบการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตส่วนใหญ่ทราบวารหัสผ่านเข้าสู่ระบบการลงทะเบียนเรียนมีความสำคัญและเก็บรักษาไม่ให้ผู้อื่นรู้ ข้อมูลการลงทะเบียนเรียนนิสิตรับทราบจากปฏิทินการศึกษา การลงทะเบียนเรียนนิสิตดำเนินการลงทะเบียนเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่บ้าน การลงทะเบียนเรียนนิสิตดำเนินการด้วยตนเองสามารถลงทะเบียนเสร็จสมบูรณ์ในช่วงที่ 1 (ก่อนเปิดภาคเรียน) การชำระเงินค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมการศึกษาดำเนินการในช่วงที่ 2 (เปิดภาคเรียน 14 วัน) โดยชำระผ่านธนาคาร และนิสิตแก้ไขปัญหาในการลงทะเบียนเรียนโดยการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา 2) นิสิตมีปัญหาในการลงทะเบียนเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และ 3) แนวทางการพัฒนาระบบการลงทะเบียนเรียน ได้แก่ ควรมีการกำกับ ติดตามควบคุมดูแล และเฝ้าระวังระบบการลงทะเบียนเรียนไม่ให้ล้มบ่อยครั้ง มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ควรแบ่งช่วงการลงทะเบียนให้เหมาะสม ควรพัฒนาเว็บไซต์รวมถึงระบบไม่ให้ขัดข้องและมีความรวดเร็ว ควรกำหนดให้มีการลงทะเบียนเรียนทีละชั้นปี และควรเพิ่มความสามารถของ Server ให้สามารถรองรับผู้ใช้บริการจำนวนมากได้

สุพัสรี อังคสุวรรณ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีที่รับตามโครงการพิเศษของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างปีการศึกษา 2533 - 2543 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีที่รับตามโครงการพิเศษของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งการรับเข้าศึกษาโดยคณะเป็นผู้คัดเลือก นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ งานวิจัยนี้วิเคราะห์การสำเร็จการศึกษา การออกกลางคัน

ผลิตภาพของการผลิตบัณฑิต อัตราการสูญเสีย จำนวนปีเฉลี่ยในการศึกษาและดัชนีสะสมเฉลี่ย
 จำแนกตามคณะ รุ่นปีการศึกษา และโครงการพิเศษต่าง ๆ ประชากร คือ นักศึกษาโครงการพิเศษ
 ระดับปริญญาตรี วิทยาเขตหาดใหญ่ ตั้งแต่รุ่นปีการศึกษา 2533 - 2543 จำนวน 11 รุ่นปี
 การศึกษา รวมจำนวน 456 คน วิจัยดำเนินการวิจัย โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
 นักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและค่าคำนวณด้วยสูตรดัชนีสัมฤทธิ์ผล
 การผลิตบัณฑิต แล้วเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผล การผลิตบัณฑิต ตามคณะ รุ่นปีการศึกษา
 และโครงการที่รับเข้าศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม 11 รุ่นปีการศึกษา มหาวิทยาลัย
 มีผลิตภาพการผลิตบัณฑิตโครงการพิเศษ ร้อยละ 95.67 อัตราการสูญเสีย ร้อยละ 80.70 อัตรา
 การออกกลางคัน ร้อยละ 19.30 ดัชนีสะสมเฉลี่ย 2.75 และจำนวนปีเฉลี่ยในการศึกษา หลักสูตร
 4 ปี 4.06 ปี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มากที่สุด 4.14 ปี คณะพยาบาลศาสตร์ น้อยที่สุด 4.00 ปี
 หลักสูตร 5 ปี 5.04 ปี หลักสูตร 6 ปี 6.47 ปี ผลิตภาพการผลิตบัณฑิต จำแนกตามรุ่น
 ปีการศึกษา พบว่า มีผลิตภาพการผลิตบัณฑิตระหว่างร้อยละ 92.06 - 100.00 อัตราการสูญเสีย
 ระหว่างร้อยละ 0.00 - 7.94 อัตราการสำเร็จการศึกษาของทุกรุ่นปีการศึกษาไม่แตกต่างกันมาก
 ยกเว้นรุ่นปีการศึกษา 2542 ที่มีผลิตภาพการผลิตบัณฑิตร้อยละ 100.00 อัตราการสูญเสียร้อยละ
 0.00 เนื่องจากมีผู้สำเร็จการศึกษาตามกำหนดทั้งหมด การออกกลางคัน พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ คือ
 ไม่รายงานตัวและไม่ลงทะเบียน สำหรับรุ่นปีการศึกษา 2542 ไม่มีนักศึกษาออกกลางคัน เนื่องจาก
 นักศึกษาสำเร็จการศึกษาทั้งหมด จำแนกเป็นคณะ พบว่า หลักสูตร 4 ปี มีผลิตภาพการผลิตบัณฑิต
 โดยเฉลี่ยร้อยละ 94.72 อัตราการสูญเสียร้อยละ 5.28 หลักสูตร 5 ปี มีผลิตภาพการผลิตบัณฑิต
 โดยเฉลี่ยร้อยละ 99.22 อัตราการสูญเสียร้อยละ 0.78 หลักสูตร 6 ปี มีผลิตภาพการผลิตบัณฑิต
 โดยเฉลี่ยร้อยละ 93.08 อัตราการสูญเสียร้อยละ 6.92 จากการศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการผลิต
 บัณฑิตโครงการพิเศษ ตั้งแต่รุ่นปีการศึกษา 2533 - 2543 จำนวน 13 โครงการ จำแนกตามหลักสูตร
 พบว่า หลักสูตร 4 ปี จำนวน 3 โครงการที่มีสัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิตสูงสุดและอัตราการสูญเสีย
 ต่ำสุด อัตราร้อยละ 100.00 และ 0.00 เท่ากัน คือ โครงการโอลิมปิกวิชาการ โครงการโควตาพิเศษ
 และโครงการทักษะ - วิทย์ รองลงมาคือ โครงการวิษณุพิเศษ และโครงการมหาดไทย มีสัมฤทธิ์ผล
 ในการผลิตบัณฑิตและอัตราการสูญเสีย ร้อยละ 99.49, 0.51 และ 98.63, 1.37 ตามลำดับ ต่ำสุด
 คือ โครงการวิทยาลัยชุมชนศึกษาต่อหลักสูตรวาริชศาสตร์ (วชภ.ต่อวาริช) มีสัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิต
 และอัตราการสูญเสีย 76.92 และ 23.08 เนื่องจากนักศึกษาที่รับเข้าตามโครงการพิเศษส่วนใหญ่
 เป็นนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี บางโครงการรับนักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษด้านอื่น ๆ ด้วย
 จากการศึกษาพบว่า โครงการที่รับนักศึกษาที่มีความสามารถด้านผลการเรียนดี จะมีสัมฤทธิ์ผล
 ในการผลิตบัณฑิตสูงกว่าอัตราสูญเสียต่ำกว่าโครงการที่รับนักศึกษาด้วยความสามารถด้านอื่น ๆ
 โดยสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนดเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ผลการวิจัยนี้ เป็นข้อมูลสำคัญ
 ที่นำไปเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการรับนักศึกษาโครงการพิเศษต่าง ๆ

และคณะใช้ประโยชน์ในการศึกษาติดตาม พัฒนาระบบการเรียนการสอน แก้ไขปัญหาการออกกลางคัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตโครงการพิเศษ และเพิ่มผลิตภาพการผลิตบัณฑิตในภาพรวมของมหาวิทยาลัยให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

อนุทิตา เล็กเพชร (2556 : บทคัดย่อ) ได้พยากรณ์การฟื้นสภาพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกเปรียบเทียบกับวิธีตรรกศาสตร์คลุมเครือ นำเสนอการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการฟื้นสภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลผลการเรียนสถานศึกษาเดิม และข้อมูลผลการเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปี พ.ศ. 2548 - 2551 สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี จำนวน 199 คน ทั้งสิ้น 34 ตัวแปร และนำข้อมูลการฟื้นสภาพนักศึกษาทุกสาเหตุมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน ซึ่งมีความเป็นไปได้เพียงสองทาง คือ การฟื้นสภาพนักศึกษากับการคงสภาพนักศึกษา ทำให้สามารถคัดแยกข้อมูลได้ง่ายขึ้น โดยได้ทำการวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการฟื้นสภาพและพยากรณ์การฟื้นสภาพโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกเปรียบเทียบกับวิธีตรรกศาสตร์คลุมเครือ เพื่อเปรียบเทียบวิธีที่ดีกว่า เพื่อสร้างระบบพยากรณ์การฟื้นสภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการทดลองพบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญ 2 ปัจจัย คือ ระดับคะแนนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับคะแนนวิชาการงานอาชีพ และเทคโนโลยี และได้พยากรณ์ผลการฟื้นสภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก พยากรณ์ถูกต้องมากกว่าที่ร้อยละ 97 และใช้เพียง 1 สมการในการพยากรณ์ ส่วนวิธีตรรกศาสตร์คลุมเครือพยากรณ์ถูกต้องที่ร้อยละ 94 และใช้ 7 กฎ ในการพยากรณ์

อนุชิต ยอดใจยา (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแบบกฎความสัมพันธ์ระหว่างวิชา สำหรับการแนะนำการลงทะเบียนชุดวิชาเรียนภาคการศึกษาถัดไปในคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น โดยมีวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าแบบอิสระนี้คือ การพัฒนาตัวแบบกฎความสัมพันธ์ เพื่อใช้แนะนำการลงทะเบียนในภาคการศึกษาถัดไปของคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น โดยใช้เครื่องมือการประยุกต์กฎความสัมพันธ์ที่เรียนรู้จากรายวิชา ที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาก่อนหน้า เพื่อทำนายชุดวิชาที่เหมาะสมที่จะลงทะเบียนในภาคการศึกษาถัดไป โดยพิจารณาความเป็นไปได้ของผลการเรียนจากตัวอย่างข้อมูลนักศึกษาจำนวน 301 คน ที่ศึกษาอยู่สาขาวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 ถึงปี 2556 โดยแบ่งข้อมูลการเรียนรู้ และชุดข้อมูลในการทดสอบในอัตราส่วน 80 ต่อ 20 โดยผลการศึกษาพบว่าค่าความแม่นยำของตัวแบบที่สร้างด้วยเทคนิคการค้นหากฎความสัมพันธ์เท่ากับร้อยละ 78.33

สวัสดี วิชระโกชน์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้การศึกษารูปแบบการให้บริการ ด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบการให้บริการ

ด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียนและปัญหาการลงทะเบียนเรียนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการลงทะเบียนเรียนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการลงทะเบียนเรียนแตกต่างกัน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า 1) มหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้กำหนดรูปแบบการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีเป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้นิสิตนักศึกษาลงทะเบียนเรียนด้วยตนเองผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเลือกลงทะเบียนรายวิชาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดและเลือกรายวิชาโดยอิสระตามความต้องการ ซึ่งมีระยะเวลาในการลงทะเบียนเรียน ประมาณ 7 - 14 วัน และกำหนดให้ชำระเงินค่าลงทะเบียนผ่านธนาคาร 2) บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการลงทะเบียนเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการลงทะเบียนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการพัฒนาการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัยควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการลงทะเบียนเรียนให้สามารถรองรับการเข้าใช้งานของผู้รับบริการที่มีจำนวนมากได้ ควรพัฒนาฐานข้อมูลด้านหลักสูตรหรือฐานข้อมูลรายวิชาเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการตรวจสอบเงื่อนไขรายวิชา ควรพัฒนาระบบการชำระเงินค่าลงทะเบียนเรียนที่หลากหลายช่องทาง และสามารถตัดยอดหนี้ผ่านระบบทันที และควรมีการลดขั้นตอนและวิธีการในการติดต่อหรือการดำเนินการในด้านการลงทะเบียนเรียน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Sullivan - Ham, Katheryn (2011 : unpagged) ได้ศึกษาผลกระทบของการเข้าเรียนในโปรแกรมการเรียนควบกับเกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาแรกในมหาวิทยาลัย มีนักศึกษาจำนวนมากในวิทยาลัยที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ต้องมีการลงเรียนแก้รายวิชาให้มีความสมบูรณ์ ซึ่งจะต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจำนวนมาก ในส่วนของเกรดเฉลี่ย (GPA) ที่มีค่าต่ำกว่า 2.0 นั้นมีความเกี่ยวข้องกับการลดลงของอัตราการคงอยู่และอัตราการสำเร็จการศึกษา การวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการลงเรียนควบเพิ่มอัตราการสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและมีแนวโน้มที่จะมีการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่ามีช่องว่างระหว่างโอกาสในการลงเรียนควบ ซึ่งมีผลกระทบต่อ GPA ของภาคการศึกษาแรกในวิทยาลัย ตามทฤษฎีการรับรู้และทฤษฎีโครงสร้างทางสังคม การศึกษาเชิงปริมาณในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าการเข้าเรียนในโปรแกรมการเรียนควบมีผลกระทบต่อเกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาแรกในวิทยาลัยของนักศึกษาหรือไม่ รวมถึงเพศ เชื้อชาติ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (SES) และจำนวนของรายวิชาที่เรียนควบ มีความเกี่ยวข้องกันกับเกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาแรกในวิทยาลัยหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนใช้ข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 464 คน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของผลการเรียน (GPA) เทอมแรกของนักศึกษาที่เรียนควบและไม่ได้เรียนควบ

ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนรายวิชาที่นักศึกษาผ่านการลงเรียนควบ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ และเกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาแรกในวิทยาลัย พบว่า มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ การวิเคราะห์การถดถอยก่อให้เกิดตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนต่อเกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาแรกในวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ การวิจัยในครั้งนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในเชิงบวก โดยสามารถชี้ให้เห็นได้ว่าการเรียนในโปรแกรมการเรียนควบจะนำไปสู่ความสำเร็จทางวิชาการของแต่ละคนในวิทยาลัย ซึ่งนำไปสู่อัตราการสำเร็จการศึกษาที่สูงกว่าเดิม มีโอกาสการจ้างงาน รายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ชุมชนได้รับประโยชน์จากการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น และรายได้ที่เกิดจากการจัดเก็บภาษี และจำนวนคนที่ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐบาลที่น้อยลง

Hartunian, Vaughn (2012 : unpagged) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่มีประสิทธิภาพ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ กรณีศึกษาในครั้งนี้มุ่งตรวจสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการเชิงกลยุทธ์ของการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และการศึกษาจากเอกสาร ข้อมูลที่ได้แสดงหลักฐานที่เกิดขึ้นทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเชิงกลยุทธ์ของการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี รวมถึงบทบาทของอธิการบดีและผู้บริหารระดับสูงในกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่ประสบผลสำเร็จ จากการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม และการสื่อสาร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์ข้อมูล และการเฝ้าสังเกต เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการจัดการเชิงกลยุทธ์ของการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี การศึกษานี้ได้ช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาเข้าใจกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและช่วยให้สถาบันเหล่านั้นพัฒนาโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ของการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

Wolter, Stefan C. และคณะ (2014 : 471 - 483) ได้ศึกษาการลาออกในมหาวิทยาลัยของสวิสเซอร์แลนด์ : การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ของนักศึกษาทั้งหมดระหว่างปี 1975 - 2008 การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์เชิงประจักษ์เกี่ยวกับอัตราการลาออกจากทุกมหาวิทยาลัยของสวิสเซอร์แลนด์ โดยใช้ประชากรเป็นนักศึกษาทั้งหมดระหว่างปี 1975 ถึง 2008 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่สามารถระบุให้เห็นได้ชัดเจนว่าสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของความเป็นไปได้ที่จะลาออกนั้น เป็นตัวแปรอันเดียวกันกับค้นพบในบทวิเคราะห์ Systematic Review ของ Larson และคณะ เมื่อปี 2013 การค้นพบหลัก คือ 1) ตั้งแต่ปี 1970 มีแนวโน้มอัตราการการลาออกลดลง เนื่องจากนักศึกษาหญิงมีอัตราการลาออกลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาชาย 2) ไม่เพียงแต่การยุติการเรียนลดลงแต่พบความแตกต่างไปจนถึง

การศึกษาในระดับปริญญาตรีด้วย ซึ่งบ่งชี้ว่าทักษะที่จำเป็นก่อนการเข้ามหาวิทยาลัยนั้นมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียน และ 3) นักศึกษาที่เปลี่ยนวิชาเอกมักจะเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการลาออก

Adaboh, Samuel (2015 : unpagued-E) ได้ประเมินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาบัญชีของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศกานา โดยเป็นความมุ่งหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่าง ๆ ในการเตรียมบัณฑิตของแต่ละสถาบันการศึกษาในช่วงศตวรรษที่ 21 ซึ่งความท้าทายหรือความมุ่งหวังเหล่านั้นทำให้เกิดความสนใจที่จะมีการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกแง่มุมของระดับวิทยาลัย รวมถึงมีการเรียกร้องให้เกิดนวัตกรรมทางการสอนที่จะช่วยพัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้ของนักศึกษาในระดับวิทยาลัยด้วย เพื่อเป็นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่าง ๆ จำเป็นต้องมีข้อมูลที่เชื่อถือได้ ข้อมูลเหล่านั้นสามารถนำไปจัดทำเนื้อหาสำหรับการเรียนการสอนได้ด้วยกระบวนการประเมินที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถทำให้เกิดการตรวจสอบตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรและผลการเรียนของนักศึกษาด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญต่าง ๆ ในการประเมินผลการดำเนินงานของหลักสูตรวิชาการบัญชีระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเอกชนประเทศกานา กระบวนการวิจัยการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด ที่ถูกพัฒนาและนำมาใช้ในการประเมินแนวคิดของนักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษา รวมถึงอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาบัญชีในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเอกชนประเทศกานา การศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิด CIPP Model ในการประเมินผลรวมทั้งข้อคำถามทางวิจัย ข้อคำถามทางวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานจะถูกวิเคราะห์และอภิปรายตามรูปแบบที่กำหนด การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาแนวคิดของนักเรียน อาจารย์ บัณฑิต และผู้บริหารในหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการธุรกิจ สาขาวิชาบัญชีในมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศกานา เนื่องจากสาขาวิชาดังกล่าวได้รับการยอมรับเกี่ยวกับบริบทและคุณภาพของบัณฑิต แต่ทางด้านการรับนักศึกษาเข้าศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้รับการยอมรับในระดับรองลงมา นอกจากนั้น การศึกษาครั้งนี้ยังชี้ให้เห็นถึงแนวคิดของนักศึกษา บัณฑิต อาจารย์ และผู้บริหารของหลักสูตรนี้ไม่แตกต่างกัน นอกเหนือไปจากนี้ยังคงมีบางแง่มุมที่จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น รวมถึงห้องสมุด การพัฒนาหน่วยสนับสนุน การพัฒนาการสนับสนุนเฉพาะในห้องเรียน วัสดุในการเรียนการสอน โอกาสในการพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนของผู้บริหาร โดยสรุป การประเมินส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับได้ของสาขาวิชานั้น อาจจะเป็นที่จำเป็นที่จะต้องมีการหาค่าความเชื่อมั่นของคำตอบในการสำรวจนี้ รวมถึงอาจจะต้องเพิ่มการสัมภาษณ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การสังเกตการณ์ร่วมและการศึกษาหลักสูตร และเอกสารของสถาบัน

Bombaugh, Michelle D. (2015 : unpagged) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของช่วงเวลาในการคงอยู่ก่อนการเข้าเรียนและระยะเวลาที่ใช้เวลาในการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักศึกษาที่โอนย้ายของมหาวิทยาลัย Metropolitan การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับปัจจัยก่อนการเข้าเรียนในการรับสมัครเข้าศึกษาและช่วงเวลาการปฐมนิเทศในการเข้าเรียนของนักศึกษาโอนย้าย ซึ่งความสำเร็จวัดจากการคงอยู่และระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี การศึกษาเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลขั้นทุติยภูมิ (N = 357) ที่มีขนาดใหญ่โดยมีระยะเวลา 4 ปี โดยสถาบันการวิจัยของรัฐในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกถูกนำมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาก่อนการเข้าเรียนและการคงอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาการรับสมัครการเข้าเรียนและการคงอยู่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ช่วงเวลาในการปฐมนิเทศในการเข้าเรียน มีความสัมพันธ์กับการคงอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีช่วงเวลาในการปฐมนิเทศในการเข้าเรียนเพิ่มขึ้น มีแนวโน้มที่จะยังคงอยู่ในการสำรวจความสัมพันธ์นี้ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโลจิสติก โดยการกำหนดกลุ่มผู้สนใจจากภายนอกก่อนการเข้าเรียนและตัวแปรการเข้าเรียน ความสัมพันธ์ของช่วงเวลาการปฐมนิเทศในการเข้าเรียนและการคงอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การใช้เทคนิคโลจิสติกถูกนำมาใช้ในการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการสมัครและช่วงเวลาการปฐมนิเทศในการเข้าเรียนและระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษา ซึ่งพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษา ไม่มีการอภิปรายการนำไปประยุกต์ใช้ในส่วนของระยะเวลาในการสมัครหรือการปฐมนิเทศต่อการช่วยในการเปลี่ยนผ่านระหว่างนักศึกษาโอนย้าย

จากการศึกษาเอกสาร งานวิเคราะห์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญและดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ภายใต้การเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค และมีมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้วิเคราะห์จึงได้วิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุง และวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาสารคามให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาสารคามต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิเคราะห์

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิเคราะห์ทำการศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมข้อมูลหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ผลการเปิดรายวิชาเรียน ผลการเทียบโอนผลการเรียน ผลการลงทะเบียนเรียน จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ผลการศึกษาของนิสิต จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2556 ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2547 และจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557 ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2557 โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ปีการศึกษา 2553 - 2557 โดยมีระยะเวลาตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษาจนกระทั่งถึงวันปิดภาคการศึกษา ในช่วง 5 ปี คือ ตั้งแต่ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2553 ถึง เดือน กรกฎาคม 2558 ซึ่งมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผน การปรับปรุง หรือการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในอนาคตต่อไป สำหรับการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิเคราะห์ดำเนินการตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ข้อมูลและแหล่งของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์

ผู้วิเคราะห์ได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการ
  - 1.1 กำหนดเรื่องที่จะวิเคราะห์

ตั้งแต่มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2537 มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้จัดการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา ประกอบด้วย ระดับประกาศนียบัตร

ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เมื่อครั้งถือกำเนิดมาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม ต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม จนกระทั่งได้แยกตัว เป็นเอกเทศภายใต้ชื่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อนับระยะเวลาการจัดการศึกษา ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2537 ถึงปีการศึกษา 2557 จะพบว่ามหาวิทยาลัยมหาสารคามมีระยะเวลาในการจัดการศึกษาครบ 20 ปี โดยยังไม่มีภาระจัดการศึกษาทั้งในภาพรวมหรือในแต่ละระดับ การศึกษา ผู้วิเคราะห์จึงเลือกหัวข้อเรื่องในการวิเคราะห์จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี เนื่องจาก มหาวิทยาลัยมหาสารคามอยู่ในกลุ่ม ข สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี และผู้วิเคราะห์ เลือกระยะเวลา 5 ปีการศึกษาล่าสุด เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาที่มีข้อมูลใกล้เคียงกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ทั้งนี้ ผู้วิเคราะห์ไม่ได้วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2558 เนื่องจากช่วงเวลาในการรวบรวมข้อมูลยังไม่สิ้นสุดปีการศึกษา ผลของข้อมูลจึงไม่สามารถนำมา วิเคราะห์ได้ การวิเคราะห์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบข้อมูลในการวิเคราะห์ การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับมหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน หรือผู้เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลไปวางแผน ปรับปรุง หรือพัฒนาการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย ในอนาคตให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

1.2 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย งานวิเคราะห์ หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์

ผู้วิเคราะห์ได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย งานวิเคราะห์ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ ประกอบด้วย หลักการและแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แนวคิดและเอกสารเกี่ยวกับภาระวิเคราะห์ รวมไปถึง งานวิจัยและงานวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.2.1 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.2.1.1 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา

1.2.1.2 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548

1.2.2 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.2.2.1 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษา

ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2547

1.2.2.2 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษา

ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2557

1.2.2.3 ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการลงทะเบียนของนิสิต พ.ศ. 2545

1.2.2.4 ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ตามหลักสูตร ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2546

1.2.2.5 ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2553

1.2.2.6 ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนการเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียม การศึกษา พ.ศ. 2557

1.2.2.7 ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการย้ายคณะเรียนการเปลี่ยนสาขา และวิชาโท พ.ศ. 2557

1.2.2.8 ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2557

1.2.3 ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.2.4 ข้อมูลจากระบบสารสนเทศหรือข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล และกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.2.5 แนวคิดและเอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์

1.2.6 งานวิจัยและงานวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคามในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการวิเคราะห์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ ความสอดคล้องของผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ใน 11 ประเด็นหลัก ได้แก่

1.3.1 หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี

1.3.2 จำนวนอาจารย์ประจำ

1.3.3 จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

1.3.4 ผลการเปิดรายวิชาเรียน

1.3.5 ผลการเทียบโอนผลการเรียน

- 1.3.6 ผลการลงทะเบียนเรียน
- 1.3.7 จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน
- 1.3.8 ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา
- 1.3.9 ผลการศึกษาของนิสิต
- 1.3.10 จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต
- 1.3.11 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

1.4 จัดเตรียมความพร้อมด้านเอกสารและจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์

ผู้วิเคราะห์ได้ดำเนินการจัดทำเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นตารางเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิเคราะห์ได้สร้างขึ้นและได้รับการพิจารณาตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย

- 1.4.1 ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ประเทพา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการและการบริหารจัดการศึกษา
- 1.4.2 รองศาสตราจารย์สมนึก ภัททิยธนี ผู้เชี่ยวชาญประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการการวัดและประเมินผลการศึกษา
- 1.4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ อิติเมธาโรจน์ อาจารย์ประจำคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินหลักสูตรและประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.4.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร กุมพล อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติ ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและคณิตศาสตร์
- 1.4.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภาพร ชุตินันต์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถิติ ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและคณิตศาสตร์
- 1.4.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี ทองมูล อาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและคณิตศาสตร์
- 1.4.7 นางอรนารถ จันทร์ศุภฤกษ์ ผู้อำนวยการฝ่ายทะเบียนการศึกษา สำนักงานการทะเบียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการและการบริหารจัดการศึกษา
- 1.4.8 นางอรอนงค์ เมฆพรรณโอภาส นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการและการบริหารจัดการศึกษา

1.4.9 นางสาวศิริพร ไสยรัตน์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการและหลักสูตร

1.5 กำหนดเครื่องมือและเทคนิคในการวิเคราะห์

ผู้วิเคราะห์ได้เตรียมความพร้อมด้านเอกสารและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น ต้องใช้ในการวิเคราะห์ จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำตารางเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel และนำเสนอเป็นตาราง แผนภูมิ และบรรยายสรุปเป็นความเรียง

2. ขั้นตอนการดำเนินการ

2.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิเคราะห์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1.1 ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.1.2 ข้อมูลจากระบบสารสนเทศหรือข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล และกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2 จัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิเคราะห์ดำเนินการจัดระบบข้อมูลให้อยู่ในระบบเดียวกันส่งผลให้การวิเคราะห์ มีความสะดวก วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ และทำการออกแบบตาราง เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel ในการคำนวณค่าสถิติ ต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 แปลผลและสรุปผลการวิเคราะห์

ผู้วิเคราะห์ดำเนินการแปลความหมายและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสรุปผล ในรูปตาราง แผนภูมิ และบรรยายสรุปเป็นความเรียง

3. ขั้นตอนการรายงานผล

3.1 จัดทำรายงานผลการวิเคราะห์

3.2 เสนอรายงานผลการวิเคราะห์ต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.3 เผยแพร่ผลงานการวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์เป็นตารางเก็บรวบรวมข้อมูล
 ที่ผู้วิเคราะห์ได้สร้างขึ้นและได้รับการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ครอบคลุมข้อมูล
 ตามที่ต้องการ โดยการรวบรวมข้อมูลจากรายงานในฐานะข้อมูลระบบงานทะเบียน ข้อมูลจากระบบ
 สารสนเทศ ข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบ
 ฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
 สำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี
 ได้แก่ หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับ
 ปริญญาตรี ผลการเปิดรายวิชาเรียน ผลการเทียบโอนผลการเรียน ผลการลงทะเบียนเรียน จำนวน
 หน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ผลการศึกษาของนิสิต
 จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 ระหว่างปีการศึกษา 2553 - 2557

ข้อมูลและแหล่งของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี
 ปีการศึกษา 2553 - 2557 ประกอบด้วย หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวนอาจารย์
 ประจำ จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ผลการเปิดรายวิชาเรียน ผลการเทียบโอน
 ผลการเรียน ผลการลงทะเบียนเรียน จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิต
 และค่าธรรมเนียมการศึกษา ผลการศึกษาของนิสิต จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวน
 ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ข้อมูลในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิเคราะห์รวบรวมข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน
 กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้โปรแกรม
 คอมพิวเตอร์ในการดึงข้อมูลออกมาใช้ในการวิเคราะห์
3. ข้อมูลจากระบบสารสนเทศหรือข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล
 และกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และและข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับ
 ปริญญาตรี โดยใช้ตารางเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิเคราะห์ได้สร้างขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิเคราะห์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน ผู้วิเคราะห์ได้ขอความอนุเคราะห์ข้อมูล โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์และข้อมูลที่ต้องการจากผู้ดูแลระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน ในการดึงข้อมูล ตรวจสอบ และรวบรวมข้อมูลออกจากกระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน
2. ข้อมูลจากระบบสารสนเทศหรือข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล และกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิเคราะห์ได้ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการจากผู้เกี่ยวข้องโดยใช้ ตารางเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิเคราะห์ได้จัดทำตารางเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อบันทึกข้อมูลที่ต้องการ จากนั้น ผู้วิเคราะห์จึงได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำมาบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิเคราะห์ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 เดือน ตั้งแต่ เดือน มกราคม ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิเคราะห์ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการรวบรวม จากรายงานในฐานข้อมูลระบบงานทะเบียน ข้อมูลจากระบบสารสนเทศ ข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเปรียบเทียบข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อคำนวณหาผลรวม (Total : Σ) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าร้อยละ (Percentage : %) แล้วนำเสนอเป็นตาราง แผนภูมิ และบรรยายสรุปเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิเคราะห์ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี
  - 1.1 หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี
  - 1.2 จำนวนอาจารย์ประจำ
  - 1.3 จำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี
  - 1.4 ผลการเปิดรายวิชาเรียน
  - 1.5 ผลการเทียบโอนผลการเรียน
  - 1.6 ผลการลงทะเบียนเรียน
  - 1.7 จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน
  - 1.8 ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา
  - 1.9 ผลการศึกษาของนิสิต
  - 1.10 จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต
  - 1.11 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

1. หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี

ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมุ่งให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น ๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 12) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงได้กำหนดหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐาน

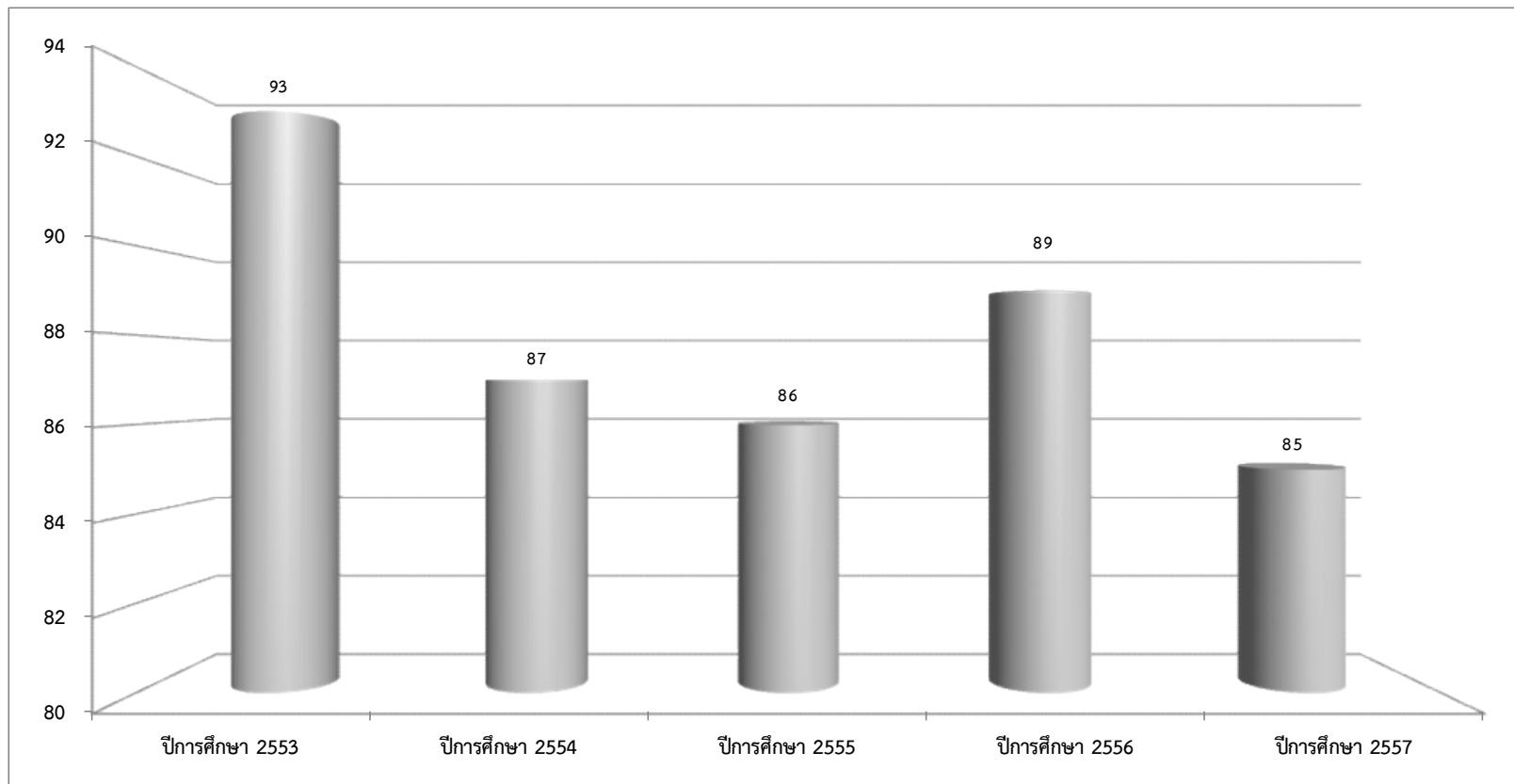
หลักสูตรระดับปริญญาตรีของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับการวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้นำเสนอ
ผลการวิเคราะห์จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557
และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา									
		2553	ร้อยละ	2554	ร้อยละ	2555	ร้อยละ	2556	ร้อยละ	2557	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	17	18.28	14	16.09	12	13.95	13	14.61	13	15.29
2	คณะวิทยาศาสตร์	7	7.53	7	8.05	7	8.14	7	7.87	7	8.24
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	7	7.53	7	8.05	7	8.14	7	7.87	7	8.24
4	คณะพยาบาลศาสตร์	1	1.08	1	1.15	1	1.16	1	1.12	1	1.18
5	คณะศึกษาศาสตร์	10	10.75	10	11.49	9	10.47	9	10.11	9	10.59
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	2	2.15	2	2.30	2	2.33	2	2.25	2	2.35
7	คณะเภสัชศาสตร์	1	1.08	1	1.15	1	1.16	1	1.12	1	1.18
8	คณะเทคโนโลยี	5	5.38	5	5.75	4	4.65	6	6.74	6	7.06
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	12	12.90	11	12.64	11	12.79	11	12.36	11	12.94
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	2	2.15	2	2.30	3	3.49	3	3.37	3	3.53
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	4	4.30	5	5.75	6	6.98	6	6.74	5	5.88
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	6	6.45	6	6.90	6	6.98	6	6.74	6	7.06
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	6	6.45	3	3.45	5	5.81	5	5.62	1	1.18
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	3	3.23	3	3.45	3	3.49	3	3.37	3	3.53
15	คณะแพทยศาสตร์	3	3.23	3	3.45	3	3.49	3	3.37	3	3.53
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	3	3.23	3	3.45	3	3.49	3	3.37	3	3.53
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	3	3.23	3	3.45	2	2.33	1	1.12	1	1.18
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	1	1.08	1	1.15	1	1.16	1	1.12	1	1.18
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	1	1.12	1	1.18
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.18
	รวม	93	100.00	87	100.00	86	100.00	89	100.00	85	100.00

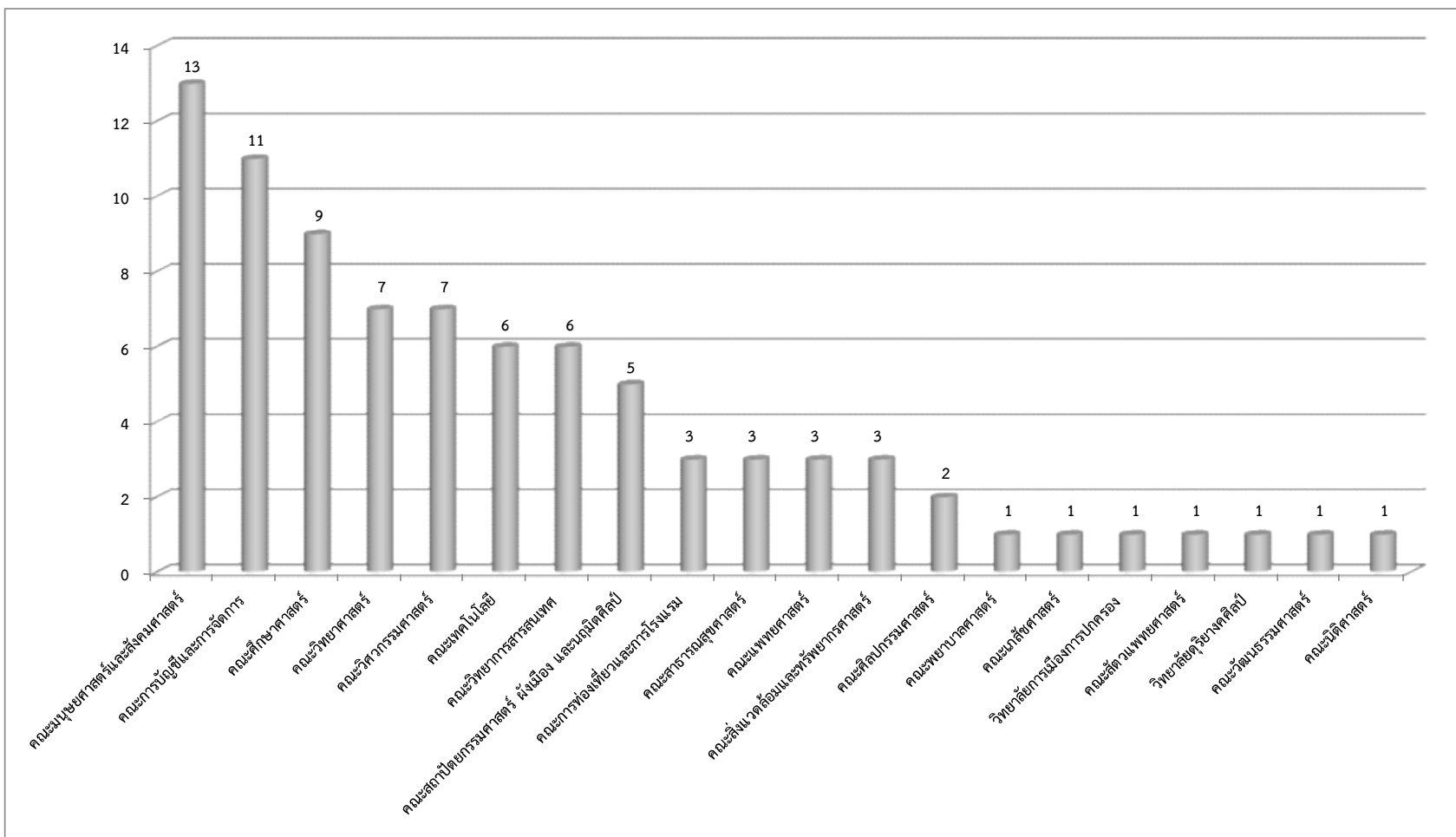
จากตาราง 3 จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวน 93 หลักสูตร ปีการศึกษา 2554 จำนวน 87 หลักสูตร ปีการศึกษา 2555 จำนวน 86 หลักสูตร ปีการศึกษา 2556 จำนวน 89 หลักสูตร และปีการศึกษา 2557 จำนวน 85 หลักสูตร

เปรียบเทียบจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 93 หลักสูตร รองลงมาในปีการศึกษา 2556 จำนวน 89 หลักสูตร และปีการศึกษา 2554 จำนวน 87 หลักสูตร ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2557 มีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี น้อยที่สุด จำนวน 85 หลักสูตร ดังแสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงแผนภูมิจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2557 ซึ่งเป็นปีการศึกษาล่าสุด จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 13 หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 15.29 รองลงมาเป็นคณะการบัญชีและการจัดการ จำนวน 11 หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 12.94 และคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 9 หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 10.59 ตามลำดับ โดยคณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง คณะสัตวแพทยศาสตร์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ คณะวัฒนธรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ มีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 1 หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 1.18 ดังแสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงแผนภูมิจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

2. จำนวนอาจารย์ประจำ

การจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษา คณะ/วิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เปิดรายวิชาจะกำหนดผู้สอนในแต่ละรายวิชา เพื่อแสดงให้เห็นสัดส่วนและใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อเลือกรายวิชาเรียนหรือลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้น ๆ ทั้งนี้ คณะ/วิทยาลัยหรือหน่วยงานต้นสังกัดรายวิชาจะต้องดำเนินการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนโดยจะต้องมีคุณสมบัติและคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ อาจารย์ผู้สอนมีหน้าที่หลักที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ การสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำบารุงศิลปวัฒนธรรม รวมไปถึงการเขียนเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา หรือเอกสารทางวิชาการ ในภาพรวมของมหาวิทยาลัยพบว่า จำนวนอาจารย์ผู้สอนมีจำนวนน้อยและในบางสาขาวิชาขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ซึ่งถือเป็นความท้าทายของคณะ/วิทยาลัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมหาวิทยาลัยในการเสาะแสวงหาหรือคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณภาพสำหรับการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่ออนักศึกษาเต็มเวลาแยกตามกลุ่มสาขา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558 : 101)

กลุ่มสาขา	สัดส่วน
1. วิทยาศาสตร์สุขภาพ	1 : 8
2. วิทยาศาสตร์กายภาพ	1 : 20
3. วิศวกรรมศาสตร์	1 : 20
4. สถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง	1 : 8
5. เกษตร ป่าไม้ และประมง	1 : 20
6. บริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว เศรษฐศาสตร์	1 : 25
7. นิติศาสตร์	1 : 50
8. ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์	1 : 30
9. ศิลปกรรมศาสตร์ ทัศนศิลป์และประยุกต์ศิลป์	1 : 8
10. สังคมศาสตร์/มนุษยศาสตร์	1 : 25

สำหรับการวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์จำนวนอาจารย์ประจำ (กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2559) และสัดส่วนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2553 - 2557 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย ดังแสดงในตาราง 4 - 5

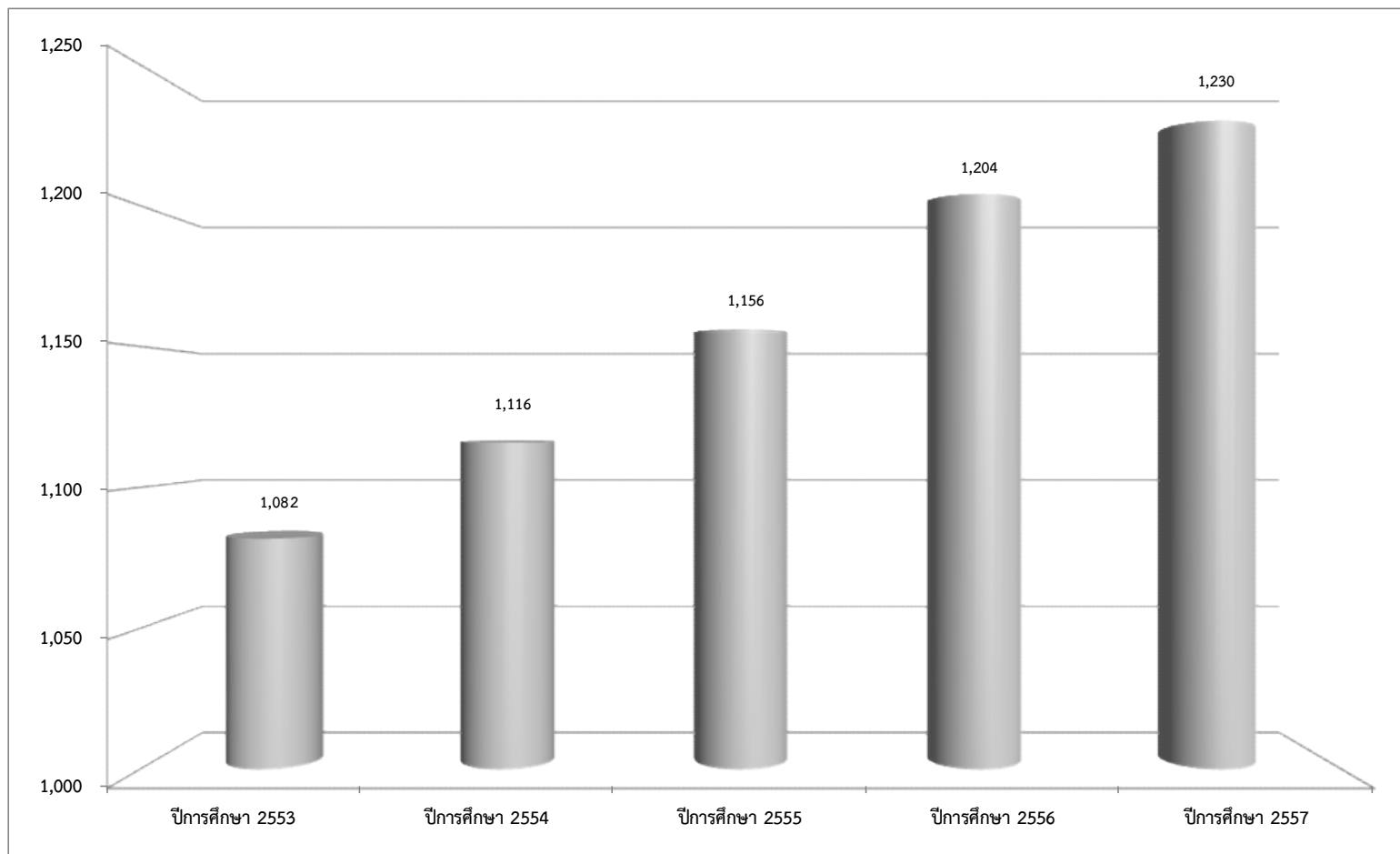
ตาราง 4 แสดงจำนวนอาจารย์ประจำ ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา													
		2553	ร้อยละ	2554	ร้อยละ	2555	ร้อยละ	2556	ร้อยละ	2557	ร้อยละ	เฉลี่ย	ร้อยละ	ส่วนต่าง จำนวน อาจารย์	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	111	10.26	119	10.66	129	11.16	128	10.63	128	10.41	123.00	10.63	17	15.32
2	คณะวิทยาศาสตร์	150	13.86	150	13.44	151	13.06	156	12.96	160	13.01	153.40	13.25	10	6.67
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	38	3.51	39	3.49	40	3.46	43	3.57	42	3.41	40.40	3.49	4	10.53
4	คณะพยาบาลศาสตร์	39	3.60	38	3.41	40	3.46	44	3.65	48	3.90	41.80	3.61	9	23.08
5	คณะศึกษาศาสตร์	64	5.91	67	6.00	73	6.31	82	6.81	81	6.59	73.40	6.34	17	26.56
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	44	4.07	46	4.12	46	3.98	46	3.82	41	3.33	44.60	3.85	-3	-6.82
7	คณะเภสัชศาสตร์	50	4.62	50	4.48	50	4.33	48	3.99	49	3.98	49.40	4.27	-1	-2.00
8	คณะเทคโนโลยี	65	6.01	69	6.18	72	6.23	74	6.15	73	5.93	70.60	6.10	8	12.31
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	137	12.66	142	12.72	145	12.54	146	12.13	148	12.03	143.60	12.40	11	8.03
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	35	3.23	35	3.14	34	2.94	37	3.07	36	2.93	35.40	3.06	1	2.86
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	44	4.07	47	4.21	55	4.76	58	4.82	60	4.88	52.80	4.56	16	36.36
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	81	7.49	79	7.08	80	6.92	83	6.89	84	6.83	81.40	7.03	3	3.70
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	30	2.77	28	2.51	31	2.68	34	2.82	35	2.85	31.60	2.73	5	16.67
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	30	2.77	29	2.60	28	2.42	27	2.24	29	2.36	28.60	2.47	-1	-3.33
15	คณะแพทยศาสตร์	66	6.10	71	6.36	73	6.31	77	6.40	81	6.59	73.60	6.36	15	22.73
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	29	2.68	29	2.60	29	2.51	30	2.49	29	2.36	29.20	2.52	0	0.00
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	9	0.83	15	1.34	15	1.30	23	1.91	37	3.01	19.80	1.71	28	311.11
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	29	2.68	31	2.78	33	2.85	34	2.82	34	2.76	32.20	2.78	5	17.24
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	17	1.57	18	1.61	17	1.47	19	1.58	20	1.63	18.20	1.57	3	17.65
20	คณะนิติศาสตร์	14	1.29	14	1.25	15	1.30	15	1.25	15	1.22	14.60	1.26	1	7.14
	รวม	1,082	100.00	1,116	100.00	1,156	100.00	1,204	100.00	1,230	100.00	1,157.60	100.00	148	13.68

จากตาราง 4 จำนวนอาจารย์ประจำ ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนอาจารย์ประจำ จำนวน 1,082 คน ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,116 คน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,156 คน ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,204 คน และปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,230 คน

เปรียบเทียบจำนวนอาจารย์ประจำ 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2557 มีจำนวนอาจารย์ประจำมากที่สุด จำนวน 1,230 คน รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,204 คน และปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,156 คน ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2553 มีจำนวนอาจารย์ประจำน้อยที่สุด จำนวน 1,082 คน ดังแสดงในภาพประกอบ 5

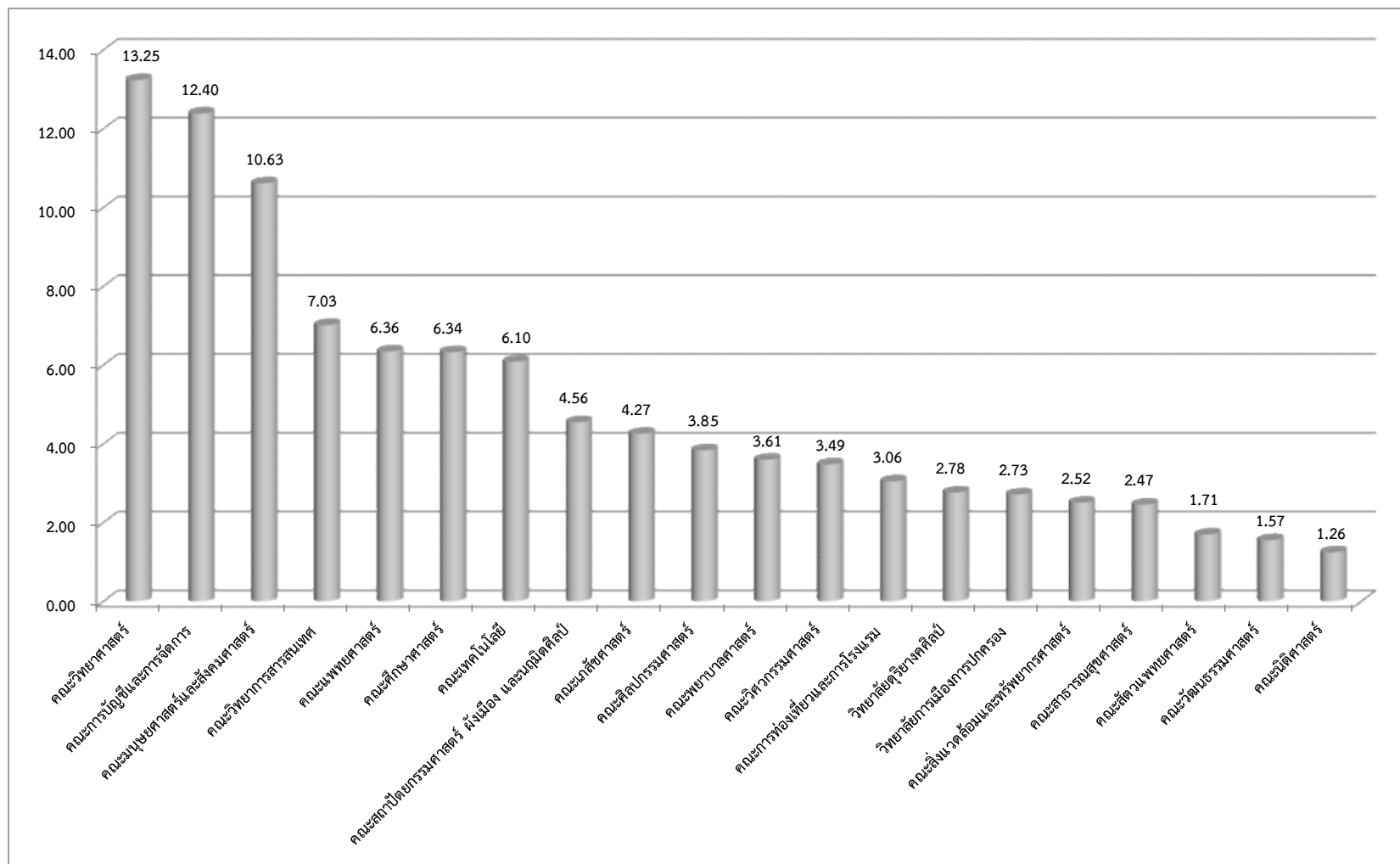

ภาพประกอบ 5 แสดงแผนภูมิจำนวนอาจารย์ประจำ ปีการศึกษา 2553 - 2557

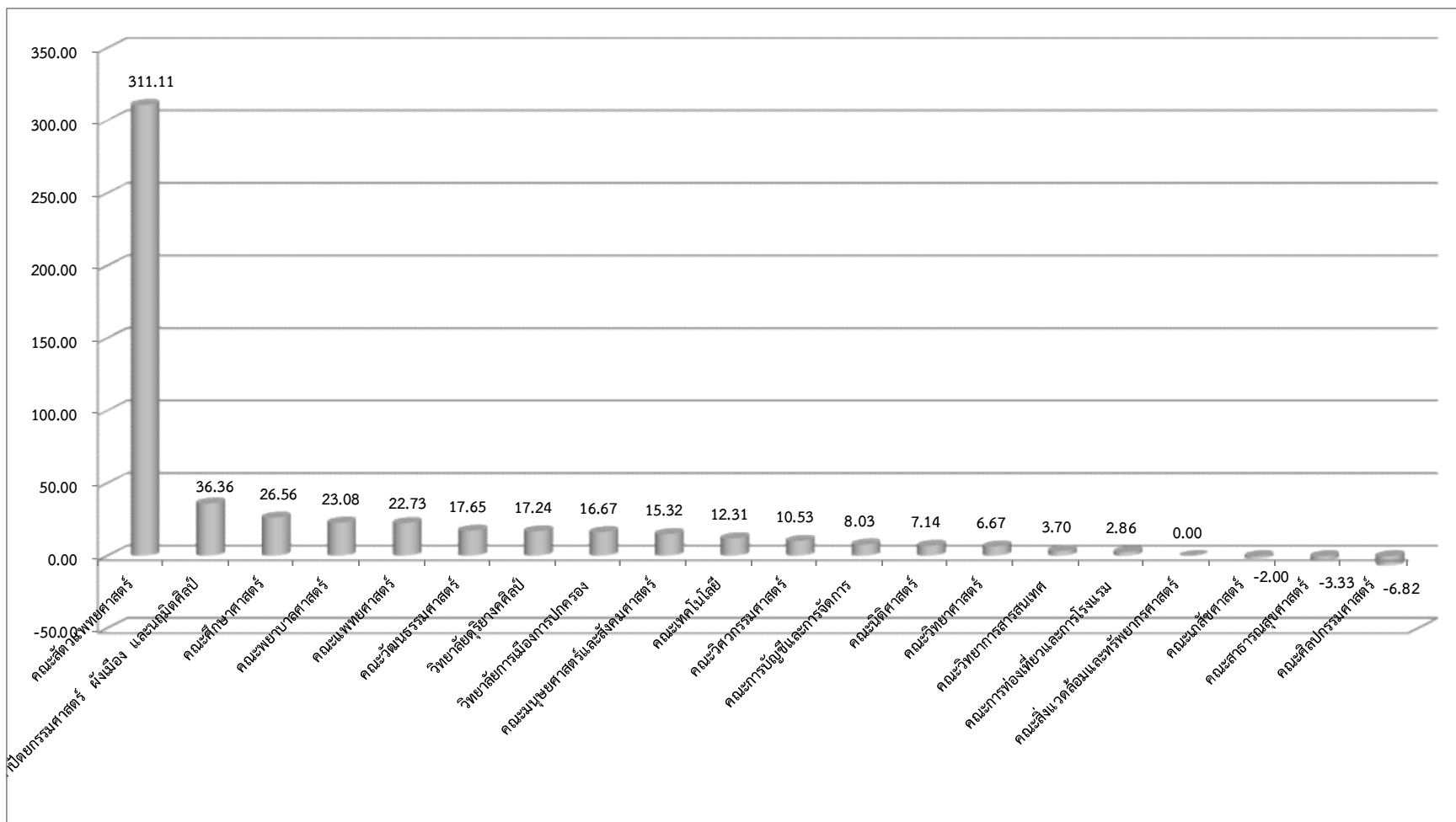
เปรียบเทียบจำนวนอาจารย์ประจำ 5 ปีการศึกษา จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ประจำมากที่สุด จำนวน 153.40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 รองลงมาเป็นคณะการบัญชีและการจัดการ จำนวน 143.60 คน คิดเป็นร้อยละ 12.40 และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 123.00 คน คิดเป็นร้อยละ 10.63 ตามลำดับ โดยคณะนิติศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ประจำน้อยที่สุด จำนวน 14.60 คน คิดเป็นร้อยละ 1.26

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนอาจารย์ประจำในปีการศึกษา 2557 กับจำนวนอาจารย์ประจำในปีการศึกษา 2553 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะสัตวแพทยศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ประจำเพิ่มขึ้นมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 311.11 รองลงมาเป็นคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 26.56 โดยคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ลดลง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ - 6.82 ทั้งนี้ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ประจำคงที่

ดังแสดงในภาพประกอบ 6 - 7

ภาพประกอบ 6 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละอาจารย์ประจำ ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

ภาพประกอบ 7 แสดงแผนภูมิร้อยละส่วนต่างจำนวนอาจารย์ประจำ ระหว่างปีการศึกษา 2553 กับปีการศึกษา 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

ตาราง 5 แสดงสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2553			ปีการศึกษา 2554			ปีการศึกษา 2555		
		จำนวน อาจารย์	จำนวน นิสิต	คิดเป็น สัดส่วน	จำนวน อาจารย์	จำนวน นิสิต	คิดเป็น สัดส่วน	จำนวน อาจารย์	จำนวน นิสิต	คิดเป็น สัดส่วน
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	111	2,902	1 : 26.14	119	2,904	1 : 24.40	129	3,285	1 : 25.47
2	คณะวิทยาศาสตร์	150	2,247	1 : 14.98	150	2,353	1 : 15.69	151	2,257	1 : 14.95
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	38	2,068	1 : 54.42	39	2,123	1 : 54.44	40	1,960	1 : 49.00
4	คณะพยาบาลศาสตร์	39	473	1 : 12.13	38	473	1 : 12.45	40	473	1 : 11.83
5	คณะศึกษาศาสตร์	64	2,864	1 : 44.75	67	2,958	1 : 44.15	73	2,892	1 : 39.62
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	44	636	1 : 14.45	46	747	1 : 16.24	46	756	1 : 16.43
7	คณะเกษตรศาสตร์	50	839	1 : 16.78	50	832	1 : 16.64	50	717	1 : 14.34
8	คณะเทคโนโลยี	65	1,915	1 : 29.46	69	1,934	1 : 28.03	72	2,160	1 : 30.00
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	137	11,383	1 : 83.09	142	11,536	1 : 81.24	145	12,198	1 : 84.12
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	35	3,503	1 : 100.09	35	2,963	1 : 84.66	34	2,701	1 : 79.44
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	44	1,449	1 : 32.93	47	1,546	1 : 32.89	55	1,586	1 : 28.84
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	81	3,971	1 : 49.02	79	3,861	1 : 48.87	80	3,568	1 : 44.60
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	30	5,104	1 : 120.91	28	5,336	1 : 140.02	31	5,223	1 : 131.65
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	30	2,503	1 : 83.43	29	2,662	1 : 91.79	28	2,926	1 : 104.50
15	คณะแพทยศาสตร์	66	785	1 : 11.89	71	877	1 : 12.35	73	844	1 : 11.56
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	29	896	1 : 30.90	29	1,036	1 : 35.72	29	1,078	1 : 37.17
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	9	596	1 : 66.22	15	539	1 : 35.93	15	404	1 : 26.93
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	29	612	1 : 21.10	31	648	1 : 20.90	33	580	1 : 17.58
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	17	-	-	18	1	1 : 0.06	17	4	1 : 0.24
20	คณะนิติศาสตร์	(14)	(216)	-	(14)	(545)	-	(15)	(833)	-
	รวม	1,082	44,962	1 : 41.55	1,116	45,874	1 : 41.11	1,156	46,445	1 : 40.18

หมายเหตุ จำนวนอาจารย์ประจำและจำนวนนิสิตคณะนิติศาสตร์ที่มีค่าอยู่ในวงเล็บ ( ) นำไปรวมกับจำนวนอาจารย์ประจำและจำนวนนิสิตของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง เนื่องจากยังไม่ตัดโอนมาสังกัดคณะนิติศาสตร์

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2556			ปีการศึกษา 2557		
		จำนวน อาจารย์	จำนวน นิสิต	คิดเป็น สัดส่วน	จำนวน อาจารย์	จำนวน นิสิต	คิดเป็น สัดส่วน
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	128	3,962	1 : 30.95	128	4,316	1 : 33.72
2	คณะวิทยาศาสตร์	156	2,156	1 : 13.82	160	2,114	1 : 13.21
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	43	1,855	1 : 43.14	42	1,937	1 : 46.12
4	คณะพยาบาลศาสตร์	44	452	1 : 10.27	48	449	1 : 9.35
5	คณะศึกษาศาสตร์	82	2,887	1 : 35.21	81	2,839	1 : 35.05
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	46	844	1 : 18.35	41	780	1 : 19.02
7	คณะเภสัชศาสตร์	48	647	1 : 13.48	49	694	1 : 14.16
8	คณะเทคโนโลยี	74	2,292	1 : 30.97	73	2,133	1 : 29.22
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	146	13,168	1 : 90.19	148	13,817	1 : 93.36
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	37	2,555	1 : 69.05	36	2,528	1 : 70.22
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	58	1,592	1 : 27.45	60	1,569	1 : 26.15
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	83	3,416	1 : 41.16	84	3,199	1 : 38.08
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	34	5,137	1 : 138.78	35	4,952	1 : 141.49
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	27	3,243	1 : 120.11	29	3,246	1 : 111.93
15	คณะแพทยศาสตร์	77	838	1 : 10.88	81	902	1 : 11.14
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	30	1,160	1 : 38.67	29	1,127	1 : 38.86
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	23	328	1 : 14.26	37	250	1 : 6.76
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	34	640	1 : 18.82	34	556	1 : 16.35
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	19	70	1 : 3.68	20	151	1 : 7.55
20	คณะนิติศาสตร์	(15)	(1,663)	-	15	1,882	1 : 125.47
	รวม	1,204	48,905	1 : 40.62	1,230	49,441	1 : 40.20

หมายเหตุ จำนวนอาจารย์ประจำและจำนวนนิสิตคณะนิติศาสตร์ที่มีค่าอยู่ในวงเล็บ ( ) นำไปรวมกับจำนวนอาจารย์ประจำและจำนวนนิสิตของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง เนื่องจากยังไม่ตัดโอนมาสังกัดคณะนิติศาสตร์

- หมายเหตุ**
1. สัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิตของคณะสัตวแพทยศาสตร์ ในช่วงปีการศึกษา 2553 - 2555 อยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงปีการศึกษา 2556 - 2557 เนื่องจากนิสิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ยังไม่ตัดโอนไปสังกัดคณะเทคโนโลยี
  2. คณะนิติศาสตร์ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2557
  3. ข้อมูลสัดส่วนประจำต่อจำนวนนิสิตไม่นับรวมอาจารย์พิเศษ

จากตาราง 5 สัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษา

ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า

ปีการศึกษา 2553 มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 41.55 คน

ปีการศึกษา 2554 มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 41.11 คน

ปีการศึกษา 2555 มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 40.18 คน

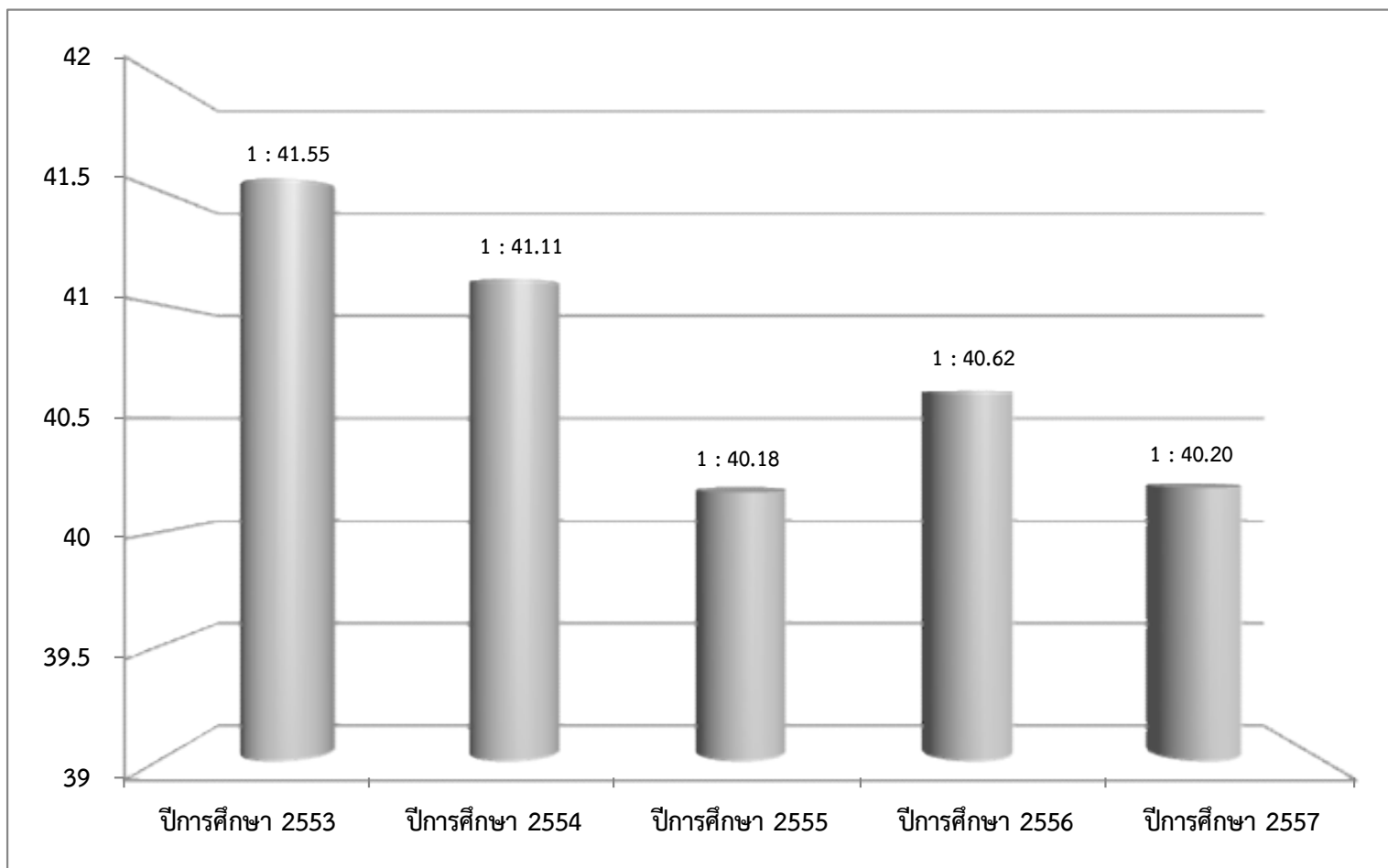
ปีการศึกษา 2556 มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 40.62 คน

ปีการศึกษา 2557 มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 40.20 คน

เปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี

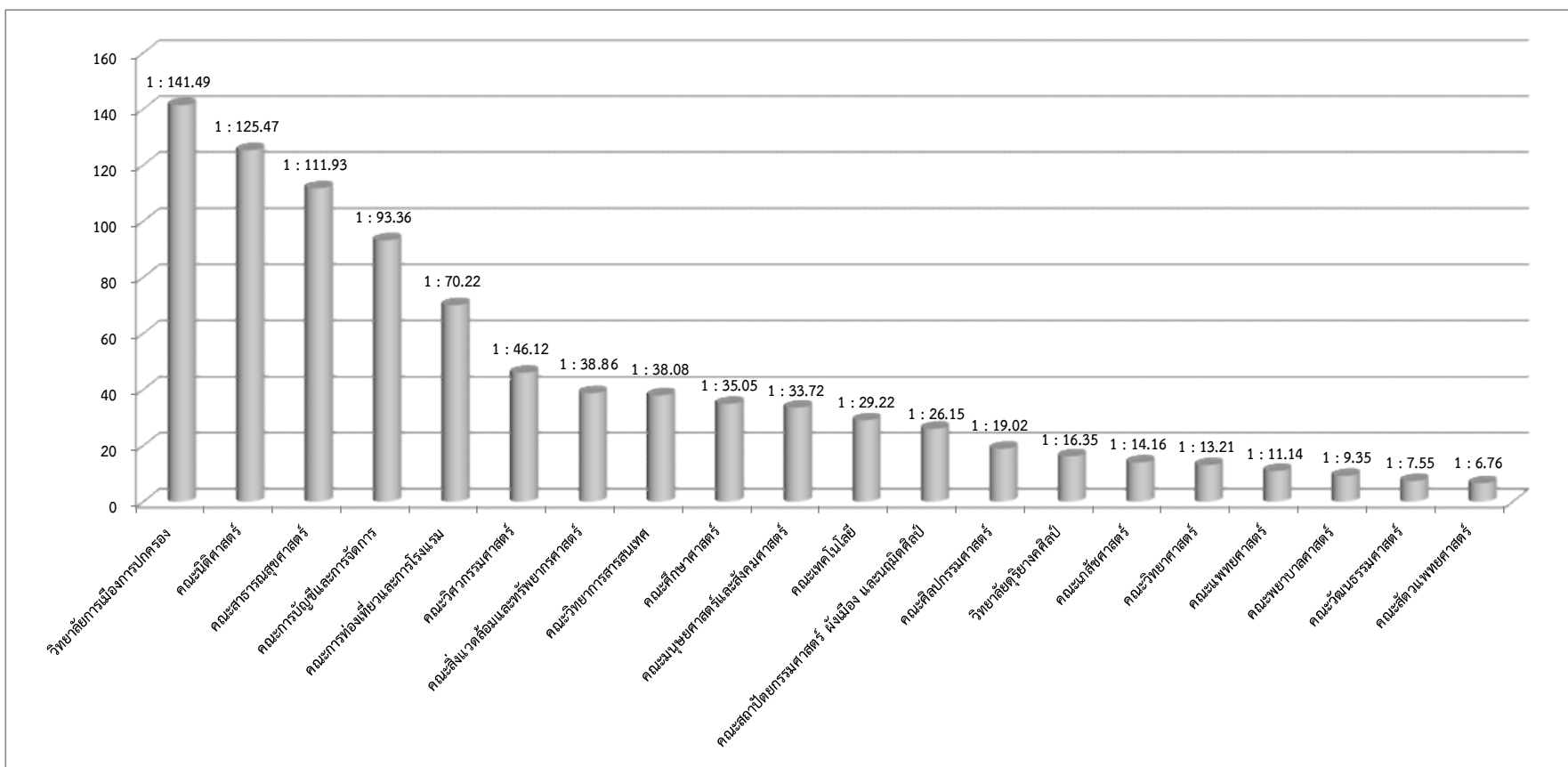
5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปีสูงที่สุด เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 41.55 คน รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2554 เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 41.11 คน และปีการศึกษา 2556 เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 40.62 คน ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2555 มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปีต่ำที่สุด เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 40.18 คน ดังแสดงในภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 แสดงแผนภูมิสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตในปีการศึกษา 2557 ซึ่งเป็นปีการศึกษาล่าสุด จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาสูงที่สุด เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 141.49 คน รองลงมาเป็นคณะนิติศาสตร์ เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 125.47 คน และคณะสาธารณสุขศาสตร์ เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 111.93 คน ตามลำดับ โดยคณะสัตวแพทยศาสตร์ มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตต่ำที่สุด เท่ากับ อาจารย์ 1 คน ต่อจำนวนนิสิต 6.76 คน ดังแสดงในภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 แสดงแผนภูมิสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต ปีการศึกษา 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

3. จำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

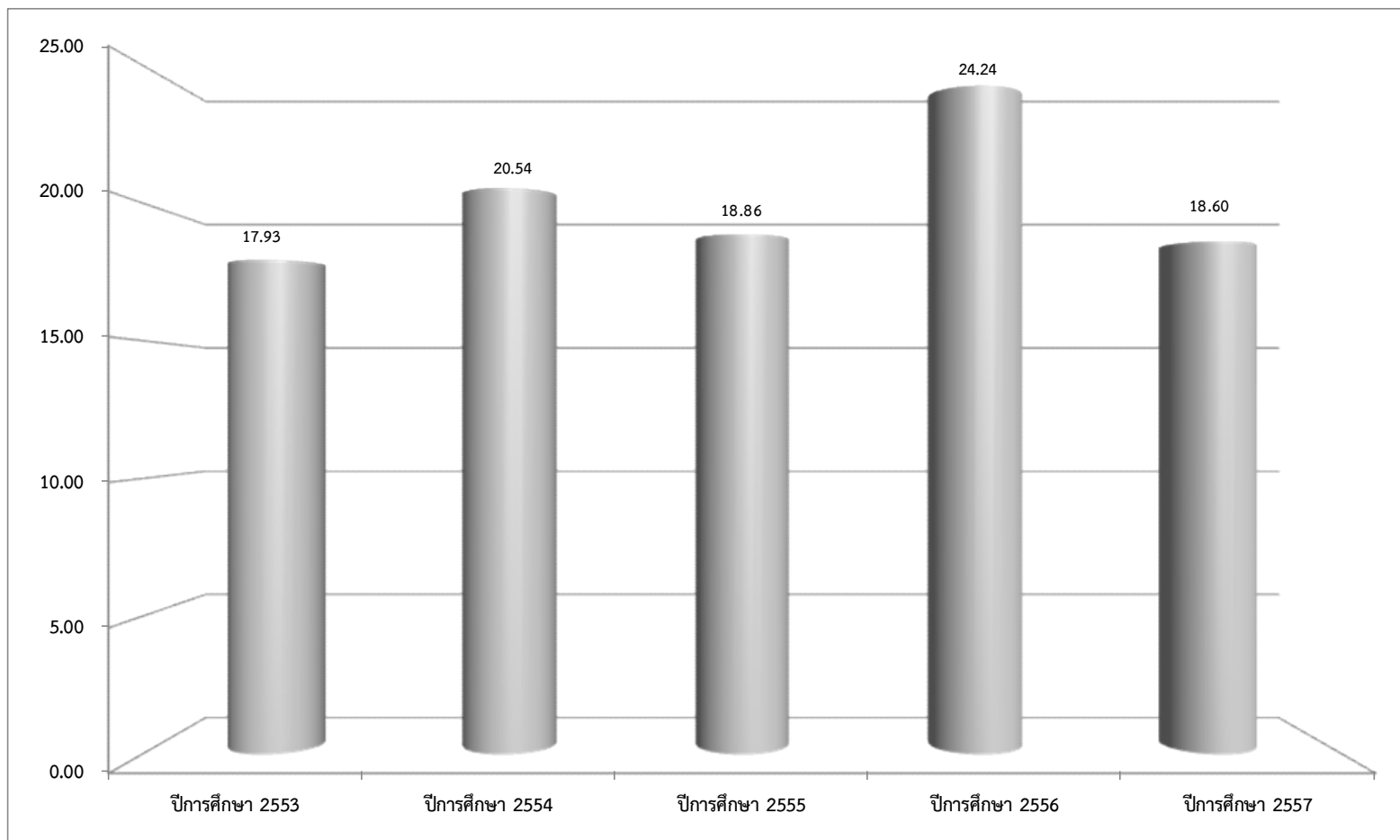
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีนโยบายที่จะกระจายโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาทั่วประเทศ ได้เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา จึงเปิดรับสมัครนักเรียน นักศึกษา เพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี (กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2559 : 11) จากทั่วประเทศเข้าศึกษาในประเภท โควตารับตรง ระบบกลาง (Admissions) ระบบพิเศษ และระบบเทียบเข้า สำหรับการวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์การรายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย ดังแสดงในตาราง 6 (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2553 : 1 - 12 ; 2554 : 1 - 11 ; 2555 : 1 - 7 ; 2556 : 1 - 8 ; 2557 : 1 - 7)

ตาราง 6 แสดงจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา											
		2553	ร้อยละ	2554	ร้อยละ	2555	ร้อยละ	2556	ร้อยละ	2557	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	729	6.92	802	6.64	1,074	9.69	1,399	9.82	1,091	9.98	5,095	8.67
2	คณะวิทยาศาสตร์	514	4.88	845	7.00	568	5.12	528	3.71	465	4.25	2,920	4.97
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	462	4.38	508	4.21	426	3.84	448	3.14	552	5.05	2,396	4.08
4	คณะพยาบาลศาสตร์	179	1.70	120	0.99	99	0.89	119	0.84	127	1.16	644	1.10
5	คณะศึกษาศาสตร์	617	5.85	719	5.95	513	4.63	561	3.94	532	4.87	2,942	5.00
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	197	1.87	259	2.15	159	1.43	284	1.99	127	1.16	1,026	1.75
7	คณะเภสัชศาสตร์	99	0.94	188	1.56	118	1.06	128	0.90	122	1.12	655	1.11
8	คณะเทคโนโลยี	477	4.52	304	2.52	398	3.59	643	4.51	408	3.73	2,230	3.79
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	2,819	26.74	2,494	20.66	3,327	30.01	3,990	28.00	3,426	31.34	16,056	27.31
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	674	6.39	504	4.17	568	5.12	802	5.63	656	6.00	3,204	5.45
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	306	2.90	327	2.71	351	3.17	365	2.56	266	2.43	1,615	2.75
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	871	8.26	1,024	8.48	641	5.78	955	6.70	642	5.87	4,133	7.03
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1,294	12.27	2,012	16.66	1,332	12.02	2,279	15.99	933	8.53	7,850	13.35
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	486	4.61	865	7.16	793	7.15	917	6.44	611	5.59	3,672	6.25
15	คณะแพทยศาสตร์	138	1.31	139	1.15	132	1.19	136	0.95	138	1.26	683	1.16
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	264	2.50	382	3.16	262	2.36	313	2.20	227	2.08	1,448	2.46
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	213	2.02	428	3.54	226	2.04	34	0.24	23	0.21	924	1.57
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	203	1.93	154	1.28	98	0.88	190	1.33	118	1.08	763	1.30
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	62	0.44	75	0.69	137	0.23
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	394	3.60	394	0.67
รวม		10,542	100.00	12,074	100.00	11,085	100.00	14,250	100.00	10,933	100.00	58,787	100.00
ร้อยละ		17.93	-	20.54	-	18.86	-	24.24	-	18.60	-	100.00	-

จากตาราง 6 จำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี จำนวน 10,542 คน คิดเป็นร้อยละ 17.93 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 12,074 คน คิดเป็นร้อยละ 20.54 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 11,085 คน คิดเป็นร้อยละ 18.86 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 14,250 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 และปีการศึกษา 2557 จำนวน 10,933 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60

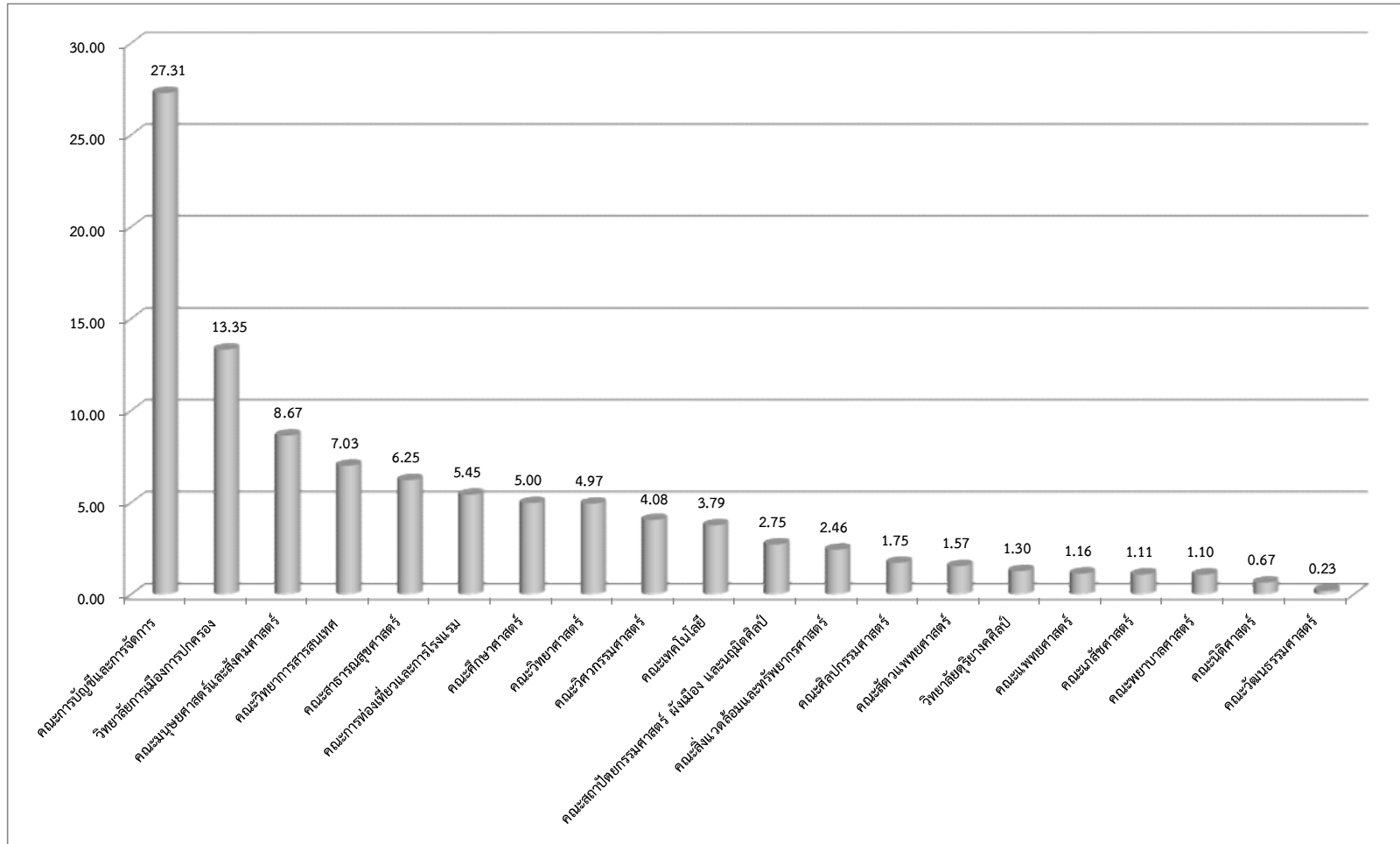
เปรียบเทียบจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 14,250 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2554 จำนวน 12,074 คน คิดเป็นร้อยละ 20.54 และปีการศึกษา 2555 จำนวน 11,085 คน คิดเป็นร้อยละ 18.86 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2553 มีจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 10,542 คน คิดเป็นร้อยละ 17.93 ดังแสดงในภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา
จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะการบัญชีและการจัดการ มีจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษา
ต่อในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 16,056 คน คิดเป็นร้อยละ 27.31 รองลงมาเป็นวิทยาลัย
การเมืองการปกครอง จำนวน 7,850 คน คิดเป็นร้อยละ 13.35 และคณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ จำนวน 5,095 คน คิดเป็นร้อยละ 8.67 ตามลำดับ โดยคณะวัฒนธรรมศาสตร์
มีจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 137 คน คิดเป็น
ร้อยละ 0.23 ดังแสดงในภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

4. ผลการเปิดรายวิชาเรียน

การเปิดรายวิชาเรียนสำหรับนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดของรายวิชา จะต้องดำเนินการเปิดรายวิชาเรียนผ่านระบบปฏิบัติการที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้เสร็จสิ้นก่อนถึงช่วงของการลงทะเบียนเรียน ทั้งนี้ นิสิตจะดำเนินการตรวจสอบข้อมูลรายวิชาที่เปิดสอน อาจารย์ผู้สอน กลุ่มเรียน เวลาเรียน ห้องเรียน เวลาสอบกลางภาค เวลาสอบปลายภาค หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนในการตัดสินใจในการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น ๆ สำหรับการวิเคราะห์ในครั้งนี้นำเสนอผลการวิเคราะห์ผลการเปิดรายวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย ดังนี้

- 4.1 จำนวนรายวิชาและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอน
  - 4.2 จำนวนรายวิชาและกลุ่มการเรียนที่ปิดและเปิดสอนจริง
  - 4.3 จำนวนรายวิชาและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา
  - 4.4 จำนวนรายวิชาและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจำแนกตามหมวดวิชา
- ดังแสดงในตาราง 7 - 10

ตาราง 7 แสดงจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	ปีการศึกษา							
		2553				2554			
		วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	981	15.94	1,613	10.70	948	14.77	1,528	9.93
2	คณะวิทยาศาสตร์	598	9.71	1,220	8.09	582	9.07	1,239	8.05
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	681	11.06	1,243	8.25	701	10.92	1,178	7.65
4	คณะพยาบาลศาสตร์	47	0.76	104	0.69	46	0.72	90	0.58
5	คณะศึกษาศาสตร์	397	6.45	759	5.04	376	5.86	803	5.22
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	434	7.05	679	4.51	354	5.51	477	3.10
7	คณะเกษตรศาสตร์	126	2.05	159	1.05	122	1.90	152	0.99
8	คณะเทคโนโลยี	398	6.47	543	3.60	422	6.57	599	3.89
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	330	5.36	1,619	10.74	324	5.05	1,869	12.14
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	134	2.18	694	4.60	93	1.45	700	4.55
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	212	3.44	239	1.59	265	4.13	296	1.92
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	494	8.02	859	5.70	537	8.37	853	5.54
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	322	5.23	825	5.47	354	5.51	902	5.86
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	136	2.21	379	2.51	149	2.32	425	2.76
15	คณะแพทยศาสตร์	80	1.30	132	0.88	160	2.49	245	1.59
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	123	2.00	159	1.05	152	2.37	230	1.49
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	84	1.36	134	0.89	105	1.64	159	1.03
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	216	3.51	476	3.16	228	3.55	526	3.42
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	3	0.05	3	0.02	2	0.03	2	0.01
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	360	5.85	3,233	21.45	499	7.77	3,122	20.28
	รวม	6,156	100.00	15,072	100.00	6,419	100.00	15,395	100.00
	ร้อยละ	18.17	-	18.72	-	18.95	-	19.12	-

ตาราง 7 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	ปีการศึกษา							
		2555				2556			
		วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,020	15.24	1,630	10.28	1,214	16.74	1,969	10.91
2	คณะวิทยาศาสตร์	545	8.14	1,143	7.21	590	8.13	1,303	7.22
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	726	10.85	1,207	7.61	609	8.40	1,123	6.23
4	คณะพยาบาลศาสตร์	49	0.73	95	0.60	59	0.81	104	0.58
5	คณะศึกษาศาสตร์	378	5.65	835	5.27	411	5.67	1,018	5.64
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	328	4.90	437	2.76	363	5.00	516	2.86
7	คณะเภสัชศาสตร์	117	1.75	156	0.98	123	1.70	167	0.93
8	คณะเทคโนโลยี	521	7.79	668	4.21	473	6.52	638	3.54
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	305	4.56	2,030	12.81	346	4.77	2,340	12.97
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	113	1.69	577	3.64	140	1.93	524	2.90
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	354	5.29	406	2.56	451	6.22	591	3.28
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	583	8.71	920	5.80	698	9.62	1,191	6.60
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	388	5.80	948	5.98	486	6.70	1,233	6.83
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	137	2.05	560	3.53	158	2.18	548	3.04
15	คณะแพทยศาสตร์	167	2.50	240	1.51	194	2.67	266	1.47
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	193	2.88	270	1.70	244	3.36	314	1.74
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	142	2.12	191	1.20	147	2.03	210	1.16
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	244	3.65	496	3.13	278	3.83	852	4.72
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	13	0.18	13	0.07
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	382	5.71	3,043	19.20	257	3.54	3,120	17.29
	รวม	6,692	100.00	15,852	100.00	7,254	100.00	18,040	100.00
	ร้อยละ	19.75	-	19.69	-	21.41	-	22.41	-

ตาราง 7 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	ปีการศึกษา							
		2557				รวม			
		วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,261	17.14	1,987	12.31	5,424	16.01	8,727	10.84
2	คณะวิทยาศาสตร์	574	7.80	1,152	7.14	2,889	8.53	6,057	7.52
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	603	8.20	1,014	6.28	3,320	9.80	5,765	7.16
4	คณะพยาบาลศาสตร์	44	0.60	66	0.41	245	0.72	459	0.57
5	คณะศึกษาศาสตร์	406	5.52	840	5.20	1,968	5.81	4,255	5.29
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	385	5.23	521	3.23	1,864	5.50	2,630	3.27
7	คณะเภสัชศาสตร์	118	1.60	145	0.90	606	1.79	779	0.97
8	คณะเทคโนโลยี	525	7.14	760	4.71	2,339	6.90	3,208	3.98
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	329	4.47	1,955	12.11	1,634	4.82	9,813	12.19
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	139	1.89	358	2.22	619	1.83	2,853	3.54
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	485	6.59	641	3.97	1,767	5.22	2,173	2.70
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	724	9.84	1,081	6.70	3,036	8.96	4,904	6.09
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	375	5.10	800	4.96	1,925	5.68	4,708	5.85
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	185	2.51	528	3.27	765	2.26	2,440	3.03
15	คณะแพทยศาสตร์	192	2.61	256	1.59	793	2.34	1,139	1.41
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	306	4.16	422	2.61	1,018	3.00	1,395	1.73
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	109	1.48	118	0.73	587	1.73	812	1.01
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	309	4.20	719	4.45	1,275	3.76	3,069	3.81
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	12	0.16	15	0.09	30	0.09	33	0.04
20	คณะนิติศาสตร์	70	0.95	180	1.11	70	0.21	180	0.22
21	สำนักศึกษาทั่วไป	205	2.79	2,587	16.02	1,703	5.03	15,105	18.76
	รวม	7,356	100.00	16,145	100.00	33,877	100.00	80,504	100.00
	ร้อยละ	21.71	-	20.05	-	100.00	-	100.00	-

จากตาราง 7 จำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี
ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า

ปีการศึกษา 2553 มีการเปิดรายวิชาเรียน จำนวน 6,156 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 18.17 มีการเปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 15,072 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.72

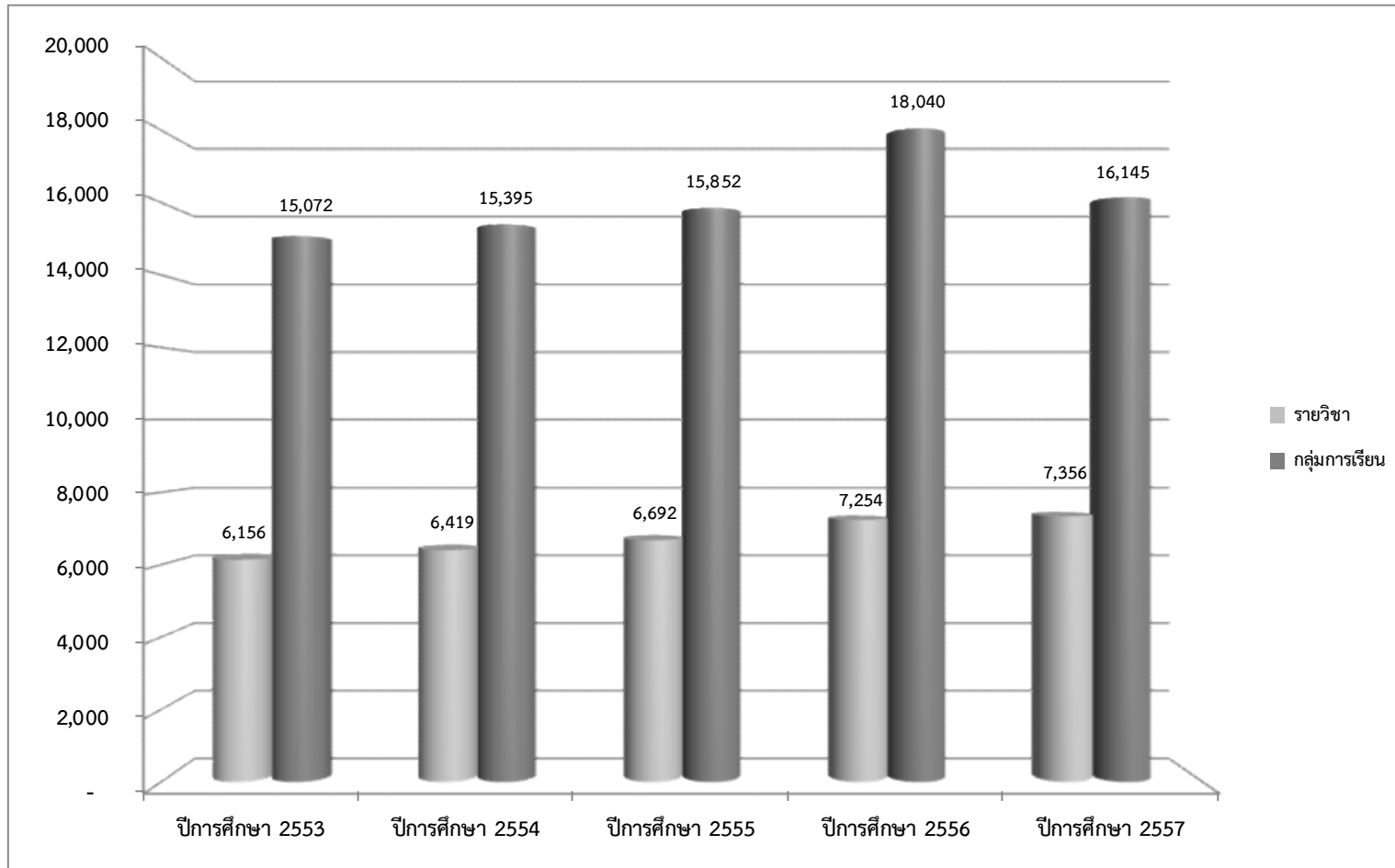
ปีการศึกษา 2554 มีการเปิดรายวิชาเรียน จำนวน 6,419 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 18.95 มีการเปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 15,395 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.12

ปีการศึกษา 2555 มีการเปิดรายวิชาเรียน จำนวน 6,692 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 19.75 มีการเปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 18,852 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.69

ปีการศึกษา 2556 มีการเปิดรายวิชาเรียน จำนวน 7,254 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 21.41 มีการเปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 18,040 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.41

ปีการศึกษา 2557 มีการเปิดรายวิชาเรียน จำนวน 7,356 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 21.71 มีการเปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 16,145 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 20.05

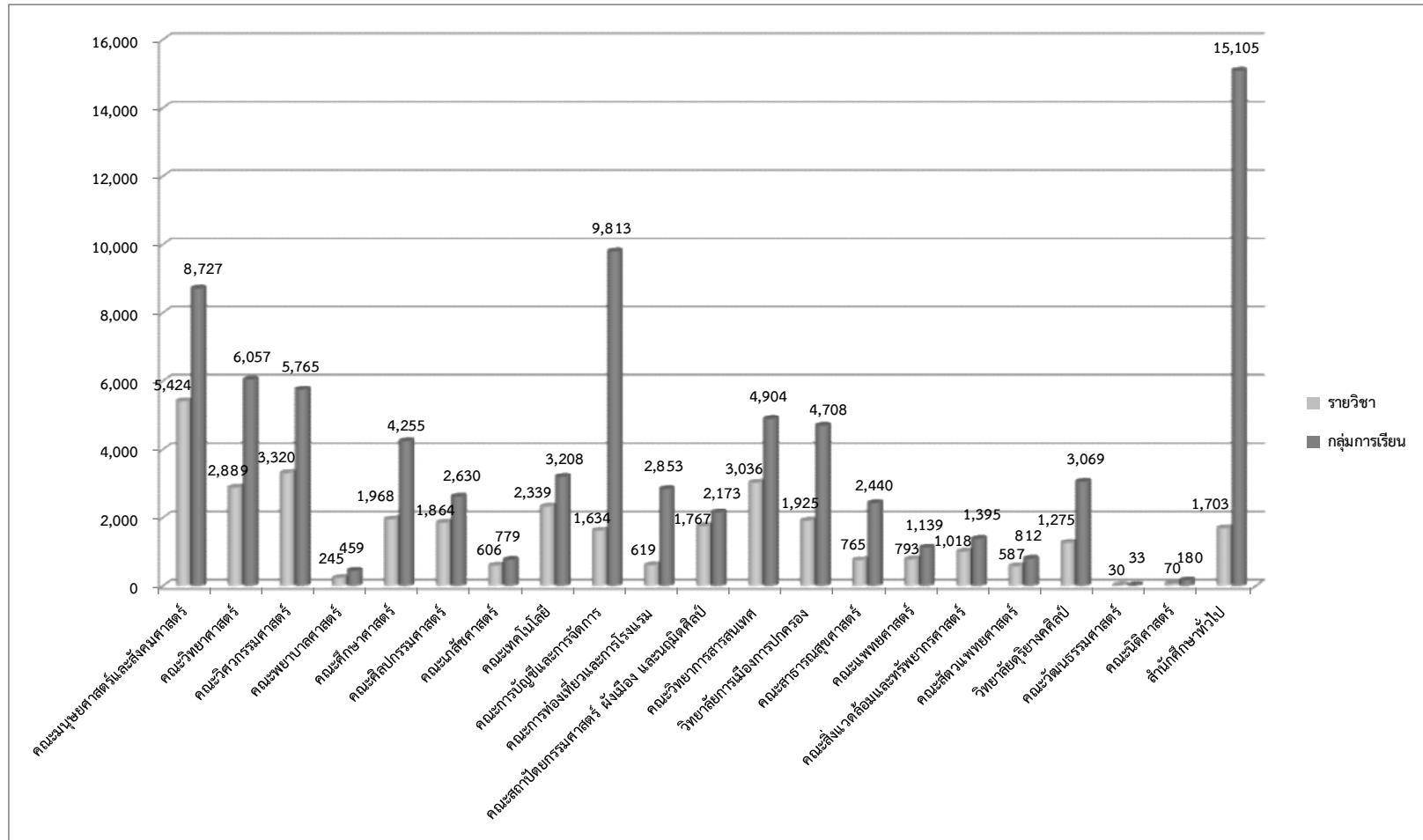
เปรียบเทียบจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา พบว่า
ปีการศึกษา 2557 มีจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน
7,356 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 21.71 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2556 จำนวน 7,254 รายวิชา
คิดเป็นร้อยละ 21.41 และปีการศึกษา 2555 จำนวน 6,692 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 19.75
ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2553 มีจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด
จำนวน 6,156 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 18.17 ในส่วนของการเปิดกลุ่มการเรียน พบว่า
ปีการศึกษา 2556 มีการเปิดกลุ่มการเรียนมากที่สุด จำนวน 18,040 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 22.41 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2557 จำนวน 16,145 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 20.05
และปีการศึกษา 2555 จำนวน 15,852 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 19.69 ตามลำดับ
โดยปีการศึกษา 2553 มีการเปิดกลุ่มการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 15,072 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 18.72 ดังแสดงในภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 แสดงแผนภูมิจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก พบว่า คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 5,424 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 16.01 รองลงมาเป็นคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 3,320 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 9.80 และคณะวิทยาการสารสนเทศ จำนวน 3,036 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 8.96 ตามลำดับ โดยคณะวัฒนธรรมศาสตร์ มีจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 30 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 0.09 ในส่วนของการเปิดกลุ่มการเรียน พบว่า สำนักศึกษาทั่วไป มีการเปิดกลุ่มการเรียนมากที่สุด จำนวน 15,105 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.76 รองลงมา เป็นคณะการบัญชีและการจัดการ จำนวน 9,813 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.19 และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 8,727 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.84 ตามลำดับ โดยคณะวัฒนธรรมศาสตร์ มีการเปิดกลุ่มการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 33 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.04 ดังแสดงในภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 แสดงแผนภูมิจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนรู้ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก

ตาราง 8 แสดงจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่ปิดและเปิดสอนจริงในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2553											
		จำนวนรายวิชา						จำนวนกลุ่มการเรียน					
		เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ	เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	981	15.94	14	1.43	967	98.57	1,613	10.70	17	1.05	1,596	98.95
2	คณะวิทยาศาสตร์	598	9.71	10	1.67	588	98.33	1,220	8.09	11	0.90	1,209	99.10
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	681	11.06	-	0.00	681	100.00	1,243	8.25	-	0.00	1,243	100.00
4	คณะพยาบาลศาสตร์	47	0.76	-	0.00	47	100.00	104	0.69	-	0.00	104	100.00
5	คณะศึกษาศาสตร์	397	6.45	4	1.01	393	98.99	759	5.04	6	0.79	753	99.21
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	434	7.05	-	0.00	434	100.00	679	4.51	-	0.00	679	100.00
7	คณะเภสัชศาสตร์	126	2.05	1	0.79	125	99.21	159	1.05	1	0.63	158	99.37
8	คณะเทคโนโลยี	398	6.47	17	4.27	381	95.73	543	3.60	21	3.87	522	96.13
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	330	5.36	4	1.21	326	98.79	1,619	10.74	4	0.25	1,615	99.75
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	134	2.18	24	17.91	110	82.09	694	4.60	26	3.75	668	96.25
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	212	3.44	-	0.00	212	100.00	239	1.59	-	0.00	239	100.00
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	494	8.02	3	0.61	491	99.39	859	5.70	3	0.35	856	99.65
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	322	5.23	6	1.86	316	98.14	825	5.47	9	1.09	816	98.91
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	136	2.21	2	1.47	134	98.53	379	2.51	4	1.06	375	98.94
15	คณะแพทยศาสตร์	80	1.30	-	0.00	80	100.00	132	0.88	-	0.00	132	100.00
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	123	2.00	-	0.00	123	100.00	159	1.05	-	0.00	159	100.00
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	84	1.36	-	0.00	84	100.00	134	0.89	-	0.00	134	100.00
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	216	3.51	-	0.00	216	100.00	476	3.16	-	0.00	476	100.00
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	3	0.05	-	0.00	3	100.00	3	0.02	-	0.00	3	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	360	5.85	68	18.89	292	81.11	3,233	21.45	133	4.11	3,100	95.89
	รวม	6,156	100.00	153	2.49	6,003	97.51	15,072	100.00	235	1.56	14,837	98.44
	ร้อยละ	100.00	-	2.49	-	97.51	-	100.00	-	1.56	-	98.44	-

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2554											
		จำนวนรายวิชา						จำนวนกลุ่มการเรียน					
		เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ	เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	948	14.77	7	0.74	941	99.26	1,528	9.93	7	0.46	1,521	99.54
2	คณะวิทยาศาสตร์	582	9.07	31	5.33	551	94.67	1,239	8.05	35	2.82	1,204	97.18
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	701	10.92	1	0.14	700	99.86	1,178	7.65	1	0.08	1,177	99.92
4	คณะพยาบาลศาสตร์	46	0.72	1	2.17	45	97.83	90	0.58	2	2.22	88	97.78
5	คณะศึกษาศาสตร์	376	5.86	2	0.53	374	99.47	803	5.22	2	0.25	801	99.75
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	354	5.51	1	0.28	353	99.72	477	3.10	1	0.21	476	99.79
7	คณะเภสัชศาสตร์	122	1.90	-	0.00	122	100.00	152	0.99	-	0.00	152	100.00
8	คณะเทคโนโลยี	422	6.57	18	4.27	404	95.73	599	3.89	20	3.34	579	96.66
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	324	5.05	3	0.93	321	99.07	1,869	12.14	4	0.21	1,865	99.79
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	93	1.45	4	4.30	89	95.70	700	4.55	10	1.43	690	98.57
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	265	4.13	4	1.51	261	98.49	296	1.92	4	1.35	292	98.65
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	537	8.37	-	0.00	537	100.00	853	5.54	-	0.00	853	100.00
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	354	5.51	9	2.54	345	97.46	902	5.86	9	1.00	893	99.00
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	149	2.32	1	0.67	148	99.33	425	2.76	1	0.24	424	99.76
15	คณะแพทยศาสตร์	160	2.49	1	0.63	159	99.38	245	1.59	1	0.41	244	99.59
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	152	2.37	2	1.32	150	98.68	230	1.49	2	0.87	228	99.13
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	105	1.64	4	3.81	101	96.19	159	1.03	4	2.52	155	97.48
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	228	3.55	-	0.00	228	100.00	526	3.42	-	0.00	526	100.00
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	2	0.03	-	0.00	2	100.00	2	0.01	-	0.00	2	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	499	7.77	115	23.05	384	76.95	3,122	20.28	261	8.36	2,861	91.64
	รวม	6,419	100.00	204	3.18	6,215	96.82	15,395	100.00	364	2.36	15,031	97.64
	ร้อยละ	100.00	-	3.18	-	96.82	-	100.00	-	2.36	-	97.64	-

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2555											
		จำนวนรายวิชา						จำนวนกลุ่มการเรียน					
		เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ	เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,020	15.24	5	0.49	1,015	99.51	1,630	10.28	8	0.49	1,622	99.51
2	คณะวิทยาศาสตร์	545	8.14	63	11.56	482	88.44	1,143	7.21	73	6.39	1,070	93.61
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	726	10.85	2	0.28	724	99.72	1,207	7.61	2	0.17	1,205	99.83
4	คณะพยาบาลศาสตร์	49	0.73	-	0.00	49	100.00	95	0.60	-	0.00	95	100.00
5	คณะศึกษาศาสตร์	378	5.65	-	0.00	378	100.00	835	5.27	-	0.00	835	100.00
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	328	4.90	-	0.00	328	100.00	437	2.76	-	0.00	437	100.00
7	คณะเภสัชศาสตร์	117	1.75	-	0.00	117	100.00	156	0.98	-	0.00	156	100.00
8	คณะเทคโนโลยี	521	7.79	14	2.69	507	97.31	668	4.21	14	2.10	654	97.90
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	305	4.56	7	2.30	298	97.70	2,030	12.81	7	0.34	2,023	99.66
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	113	1.69	14	12.39	99	87.61	577	3.64	16	2.77	561	97.23
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	354	5.29	2	0.56	352	99.44	406	2.56	2	0.49	404	99.51
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	583	8.71	-	0.00	583	100.00	920	5.80	-	0.00	920	100.00
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	388	5.80	6	1.55	382	98.45	948	5.98	7	0.74	941	99.26
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	137	2.05	-	0.00	137	100.00	560	3.53	-	0.00	560	100.00
15	คณะแพทยศาสตร์	167	2.50	1	0.60	166	99.40	240	1.51	1	0.42	239	99.58
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	193	2.88	6	3.11	187	96.89	270	1.70	6	2.22	264	97.78
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	142	2.12	4	2.82	138	97.18	191	1.20	4	2.09	187	97.91
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	244	3.65	-	0.00	244	100.00	496	3.13	-	0.00	496	100.00
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	382	5.71	94	24.61	288	75.39	3,043	19.20	248	8.15	2,795	91.85
	รวม	6,692	100.00	218	3.26	6,474	96.74	15,852	100.00	388	2.45	15,464	97.55
	ร้อยละ	100.00	-	3.26	-	96.74	-	100.00	-	2.45	-	97.55	-

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2556											
		จำนวนรายวิชา						จำนวนกลุ่มการเรียน					
		เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ	เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,214	16.73	9	0.74	1,205	99.26	1,969	10.91	9	0.46	1,960	99.54
2	คณะวิทยาศาสตร์	591	8.15	79	13.37	512	86.63	1,303	7.22	103	7.90	1,200	92.10
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	609	8.39	-	0.00	609	100.00	1,123	6.23	-	0.00	1,123	100.00
4	คณะพยาบาลศาสตร์	59	0.81	-	0.00	59	100.00	104	0.58	-	0.00	104	100.00
5	คณะศึกษาศาสตร์	411	5.67	4	0.97	407	99.03	1,018	5.64	4	0.39	1,014	99.61
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	363	5.00	1	0.28	362	99.72	516	2.86	1	0.19	515	99.81
7	คณะเภสัชศาสตร์	123	1.70	-	0.00	123	100.00	167	0.93	-	0.00	167	100.00
8	คณะเทคโนโลยี	473	6.52	17	3.59	456	96.41	638	3.54	19	2.98	619	97.02
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	346	4.77	2	0.58	344	99.42	2,340	12.97	3	0.13	2,337	99.87
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	140	1.93	9	6.43	131	93.57	524	2.90	9	1.72	515	98.28
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	451	6.22	-	0.00	451	100.00	591	3.28	-	0.00	591	100.00
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	698	9.62	-	0.00	698	100.00	1,191	6.60	-	0.00	1,191	100.00
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	486	6.70	41	8.44	445	91.56	1,233	6.83	74	6.00	1,159	94.00
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	158	2.18	-	0.00	158	100.00	548	3.04	-	0.00	548	100.00
15	คณะแพทยศาสตร์	194	2.67	1	0.52	193	99.48	266	1.47	1	0.38	265	99.62
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	244	3.36	13	5.33	231	94.67	314	1.74	16	5.10	298	94.90
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	147	2.03	1	0.68	146	99.32	210	1.16	1	0.48	209	99.52
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	278	3.83	-	0.00	278	100.00	852	4.72	-	0.00	852	100.00
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	13	0.18	-	0.00	13	100.00	13	0.07	-	0.00	13	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	257	3.54	86	33.46	171	66.54	3,120	17.29	357	11.44	2,763	88.56
	รวม	7,255	100.00	263	3.63	6,992	96.37	18,040	100.00	597	3.31	17,443	96.69
	ร้อยละ	100.00	-	3.63	-	96.37	-	100.00	-	3.31	-	96.69	-

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2557											
		จำนวนรายวิชา						จำนวนกลุ่มการเรียน					
		เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ	เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,261	17.14	3	0.24	1,258	99.76	1,987	12.31	5	0.25	1,982	99.75
2	คณะวิทยาศาสตร์	574	7.80	79	13.76	495	86.24	1,152	7.14	88	7.64	1,064	92.36
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	603	8.20	-	0.00	603	100.00	1,014	6.28	-	0.00	1,014	100.00
4	คณะพยาบาลศาสตร์	44	0.60	-	0.00	44	100.00	66	0.41	-	0.00	66	100.00
5	คณะศึกษาศาสตร์	406	5.52	2	0.49	404	99.51	840	5.20	2	0.24	838	99.76
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	385	5.23	-	0.00	385	100.00	521	3.23	-	0.00	521	100.00
7	คณะเภสัชศาสตร์	118	1.60	-	0.00	118	100.00	145	0.90	-	0.00	145	100.00
8	คณะเทคโนโลยี	525	7.14	13	2.48	512	97.52	760	4.71	13	1.71	747	98.29
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	329	4.47	5	1.52	324	98.48	1,955	12.11	11	0.56	1,944	99.44
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	139	1.89	2	1.44	137	98.56	358	2.22	2	0.56	356	99.44
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	485	6.59	-	0.00	485	100.00	641	3.97	-	0.00	641	100.00
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	724	9.84	-	0.00	724	100.00	1,081	6.70	-	0.00	1,081	100.00
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	375	5.10	14	3.73	361	96.27	800	4.96	18	2.25	782	97.75
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	185	2.51	14	7.57	171	92.43	528	3.27	18	3.41	510	96.59
15	คณะแพทยศาสตร์	192	2.61	-	0.00	192	100.00	256	1.59	-	0.00	256	100.00
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	306	4.16	1	0.33	305	99.67	422	2.61	1	0.24	421	99.76
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	109	1.48	-	0.00	109	100.00	118	0.73	-	0.00	118	100.00
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	309	4.20	8	2.59	301	97.41	719	4.45	8	1.11	711	98.89
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	12	0.16	-	0.00	12	100.00	15	0.09	-	0.00	15	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	70	0.95	-	0.00	70	100.00	180	1.11	-	0.00	180	100.00
21	สำนักศึกษาทั่วไป	205	2.79	51	24.88	154	75.12	2,587	16.02	143	5.53	2,444	94.47
	รวม	7,356	100.00	192	2.61	7,164	97.39	16,145	100.00	309	1.91	15,836	98.09
	ร้อยละ	100.00	-	2.61	-	97.39	-	100.00	-	1.91	-	98.09	-

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	รวม											
		จำนวนรายวิชา						จำนวนกลุ่มการเรียน					
		เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ	เปิด	ร้อยละ	ปิด	ร้อยละ	เปิดจริง	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	5,424	16.01	38	0.70	5,386	99.30	8,727	10.84	46	0.53	8,681	99.47
2	คณะวิทยาศาสตร์	2,890	8.53	262	9.07	2,628	90.93	6,057	7.52	310	5.12	5,747	94.88
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	3,320	9.80	3	0.09	3,317	99.91	5,765	7.16	3	0.05	5,762	99.95
4	คณะพยาบาลศาสตร์	245	0.72	1	0.41	244	99.59	459	0.57	2	0.44	457	99.56
5	คณะศึกษาศาสตร์	1,968	5.81	12	0.61	1,956	99.39	4,255	5.29	14	0.33	4,241	99.67
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,864	5.50	2	0.11	1,862	99.89	2,630	3.27	2	0.08	2,628	99.92
7	คณะเภสัชศาสตร์	606	1.79	1	0.17	605	99.83	779	0.97	1	0.13	778	99.87
8	คณะเทคโนโลยี	2,339	6.90	79	3.38	2,260	96.62	3,208	3.98	87	2.71	3,121	97.29
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	1,634	4.82	21	1.29	1,613	98.71	9,813	12.19	29	0.30	9,784	99.70
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	619	1.83	53	8.56	566	91.44	2,853	3.54	63	2.21	2,790	97.79
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	1,767	5.22	6	0.34	1,761	99.66	2,173	2.70	6	0.28	2,167	99.72
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	3,036	8.96	3	0.10	3,033	99.90	4,904	6.09	3	0.06	4,901	99.94
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1,925	5.68	76	3.95	1,849	96.05	4,708	5.85	117	2.49	4,591	97.51
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	765	2.26	17	2.22	748	97.78	2,440	3.03	23	0.94	2,417	99.06
15	คณะแพทยศาสตร์	793	2.34	3	0.38	790	99.62	1,139	1.41	3	0.26	1,136	99.74
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	1,018	3.00	22	2.16	996	97.84	1,395	1.73	25	1.79	1,370	98.21
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	587	1.73	9	1.53	578	98.47	812	1.01	9	1.11	803	98.89
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	1,275	3.76	8	0.63	1,267	99.37	3,069	3.81	8	0.26	3,061	99.74
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	30	0.09	-	0.00	30	100.00	33	0.04	-	0.00	33	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	70	0.21	-	0.00	70	100.00	180	0.22	-	0.00	180	100.00
21	สำนักศึกษาทั่วไป	1,703	5.03	414	24.31	1,289	75.69	15,105	18.76	1,142	7.56	13,963	92.44
	รวม	33,878	100.00	1,030	3.04	32,848	96.96	80,504	100.00	1,893	2.35	78,611	97.65
	ร้อยละ	100.00	-	3.04	-	96.96	-	100.00	-	2.35	-	97.65	-

จากตาราง 8 จำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่ปิดและเปิดสอนจริงในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า

ปีการศึกษา 2553 มีการปิดรายวิชาเรียน จำนวน 153 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 2.49 มีการปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 235 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.56 มีจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 6,003 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.51 และมีจำนวนกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 14,837 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.44

ปีการศึกษา 2554 มีการปิดรายวิชาเรียน จำนวน 204 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 3.18 มีการปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 364 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.36 มีจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 6,215 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.82 และมีจำนวนกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 15,031 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.64

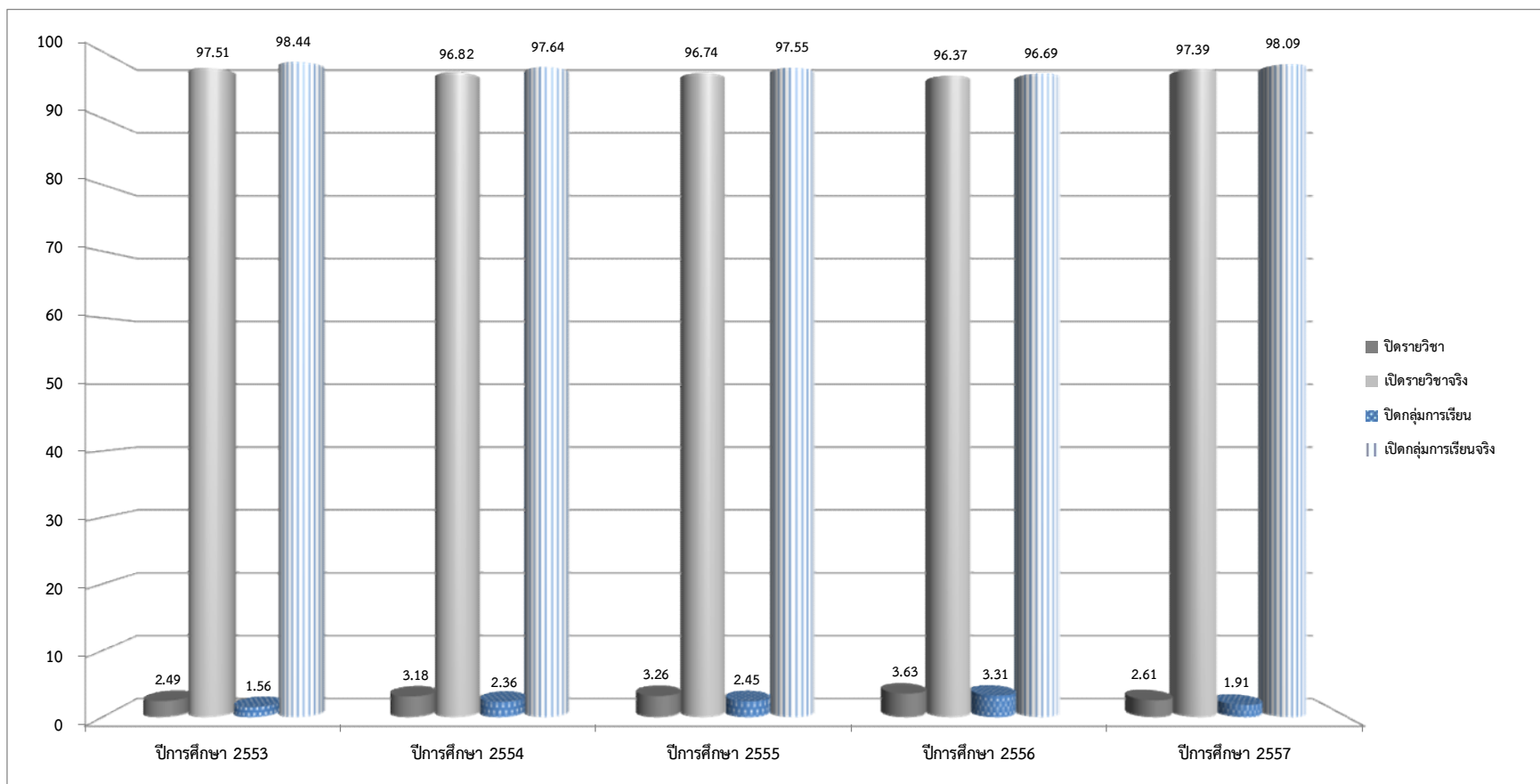
ปีการศึกษา 2555 มีการปิดรายวิชาเรียน จำนวน 218 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 3.26 มีการปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 388 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.45 มีจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 6,474 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.74 และมีจำนวนกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 15,464 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.55

ปีการศึกษา 2556 มีการปิดรายวิชาเรียน จำนวน 263 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 3.63 มีการปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 597 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.31 มีจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 6,992 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.37 และมีจำนวนกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 17,443 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.69

ปีการศึกษา 2557 มีการปิดรายวิชาเรียน จำนวน 192 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 2.61 มีการปิดกลุ่มการเรียน จำนวน 309 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.91 มีจำนวนรายวิชาเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 7,164 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.39 และมีจำนวนกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจริง จำนวน 15,836 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.09

เปรียบเทียบจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่ปิดการสอนในระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2556 มีการปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนมากที่สุด จำนวน 263 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 3.63 และจำนวน 597 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.31 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2555 จำนวน 218 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 3.26 และจำนวน 388 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.45 และปีการศึกษา 2554 จำนวน 204 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 3.18 และจำนวน 364 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.36 โดยปีการศึกษา 2553 มีการปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 153 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 2.49 และจำนวน 235 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.56 ดังแสดงในภาพประกอบ 14

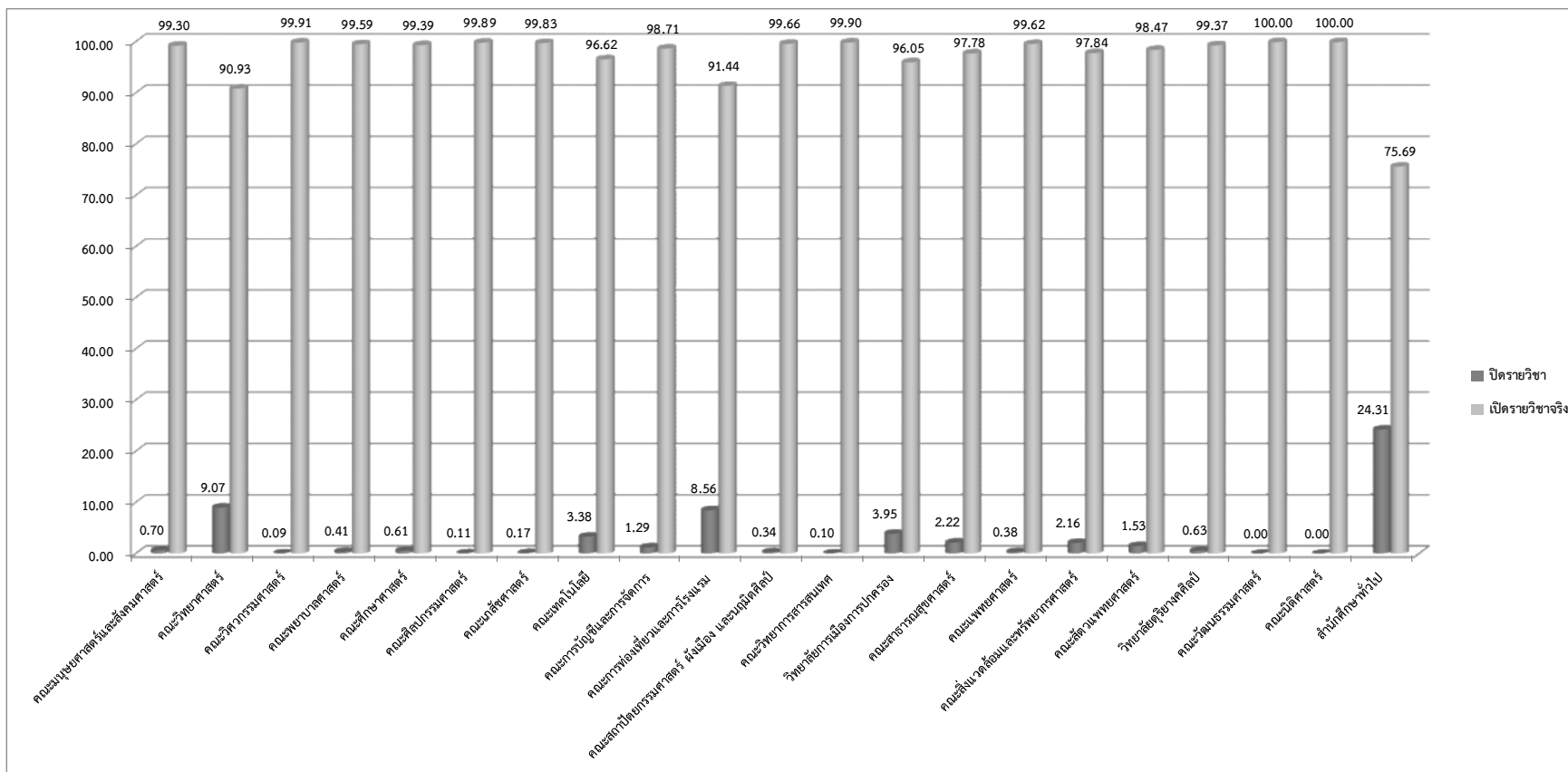

ภาพประกอบ 14 แสดงแผนภูมิจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนรู้ที่ปิดและเปิดสอนจริงในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

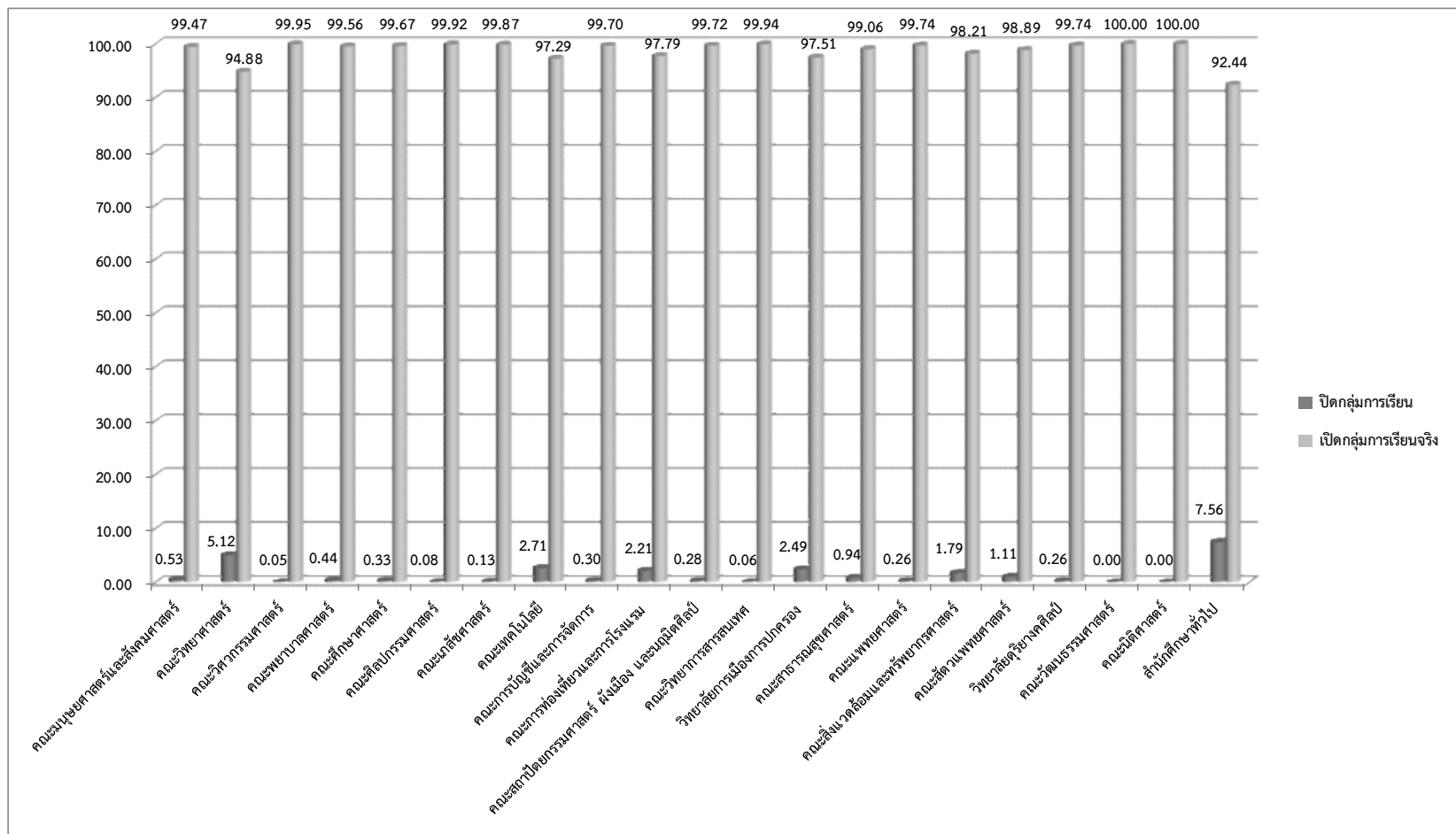
เปรียบเทียบร้อยละจำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า สำนักศึกษาทั่วไป มีการปิดรายวิชาเรียนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 24.31 รองลงมาเป็นคณะวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 9.07 และคณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 8.56 ตามลำดับ โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีการปิดรายวิชาเรียนต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.09 ทั้งนี้ คณะวัฒนธรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ไม่มีการปิดรายวิชาเรียน และกรณีการปิดกลุ่มการเรียน พบว่า สำนักศึกษาทั่วไป มีการปิดกลุ่มการเรียนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 7.56 รองลงมาเป็นคณะวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 5.12 และคณะเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 2.71 ตามลำดับ โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีการปิดกลุ่มการเรียนต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.05 ทั้งนี้ คณะวัฒนธรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ ไม่มีการปิดกลุ่มการเรียน

กรณีรายวิชาเรียนที่เปิดสอนจริง พบว่า คณะวัฒนธรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ มีรายวิชาเรียนที่เปิดสอนจริงสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาเป็นคณะวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 99.91 รองลงมาเป็นคณะวิทยาการสารสนเทศ คิดเป็นร้อยละ 99.90 และคณะศิลปกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 99.89 ตามลำดับ โดยสำนักศึกษาทั่วไป มีรายวิชาเรียนที่เปิดสอนจริงต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.69 และกรณีกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจริง พบว่า คณะวัฒนธรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ มีกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจริงสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาเป็นคณะวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 99.95 รองลงมาเป็นคณะวิทยาการสารสนเทศ คิดเป็นร้อยละ 99.94 และคณะศิลปกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 99.92 ตามลำดับ โดยสำนักศึกษาทั่วไป มีกลุ่มการเรียนที่เปิดสอนจริงต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.44

ดังแสดงในภาพประกอบ 15 - 16

ภาพประกอบ 15 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายวิชาที่ปิดและเปิดสอนจริงในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก

ภาพประกอบ 16 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละกลุ่มการเรียนที่ปิดและเปิดสอนจริงในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557
จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก

ตาราง 9 แสดงจำนวนการเปิดรายวิชาจำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	ปีการศึกษา 2553									
		รายวิชา ที่เปิดสอน		ลักษณะรายวิชาที่เปิดสอน							
				ระบุเงื่อนไข				ไม่ระบุเงื่อนไข			
วิชา	กลุ่ม	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ		
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	981	1,613	132	13.46	284	17.61	849	86.54	1,329	82.39
2	คณะวิทยาศาสตร์	598	1,220	318	53.18	750	61.48	280	46.82	470	38.52
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	681	1,243	442	64.90	763	61.38	239	35.10	480	38.62
4	คณะพยาบาลศาสตร์	47	104	19	40.43	41	39.42	28	59.57	63	60.58
5	คณะศึกษาศาสตร์	397	759	6	1.51	8	1.05	391	98.49	751	98.95
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	434	679	104	23.96	138	20.32	330	76.04	541	79.68
7	คณะเภสัชศาสตร์	126	159	45	35.71	57	35.85	81	64.29	102	64.15
8	คณะเทคโนโลยี	398	543	118	29.65	191	35.17	280	70.35	352	64.83
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	330	1,619	90	27.27	530	32.74	240	72.73	1,089	67.26
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	134	694	-	0.00	-	0.00	134	100.00	694	100.00
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	212	239	30	14.15	30	12.55	182	85.85	209	87.45
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	494	859	132	26.72	232	27.01	362	73.28	627	72.99
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	322	825	26	8.07	77	9.33	296	91.93	748	90.67
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	136	379	17	12.50	48	12.66	119	87.50	331	87.34
15	คณะแพทยศาสตร์	80	132	-	0.00	-	0.00	80	100.00	132	100.00
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	123	159	15	12.20	21	13.21	108	87.80	138	86.79
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	84	134	21	25.00	33	24.63	63	75.00	101	75.37
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	216	476	-	0.00	-	0.00	216	100.00	476	100.00
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	3	3	-	0.00	-	0.00	3	100.00	3	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	360	3,233	-	0.00	-	0.00	360	100.00	3,233	100.00
	รวม	6,156	15,072	1,515	24.61	3,203	21.25	4,641	75.39	11,869	78.75
	ร้อยละ	100.00	100.00	24.61	-	21.25	-	75.39	-	78.75	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	ปีการศึกษา 2554									
		รายวิชา ที่เปิดสอน		ลักษณะรายวิชาที่เปิดสอน							
				ระบุเงื่อนไข				ไม่ระบุเงื่อนไข			
วิชา	กลุ่ม	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ		
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	948	1,528	143	15.08	304	19.90	805	84.92	1,224	80.10
2	คณะวิทยาศาสตร์	582	1,239	319	54.81	709	57.22	263	45.19	530	42.78
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	701	1,178	461	65.76	755	64.09	240	34.24	423	35.91
4	คณะพยาบาลศาสตร์	46	90	23	50.00	46	51.11	23	50.00	44	48.89
5	คณะศึกษาศาสตร์	376	803	6	1.60	8	1.00	370	98.40	795	99.00
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	354	477	85	24.01	103	21.59	269	75.99	374	78.41
7	คณะเภสัชศาสตร์	122	152	55	45.08	73	48.03	67	54.92	79	51.97
8	คณะเทคโนโลยี	422	599	122	28.91	193	32.22	300	71.09	406	67.78
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	324	1,869	86	26.54	741	39.65	238	73.46	1,128	60.35
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	93	700	-	0.00	-	0.00	93	100.00	700	100.00
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	265	296	38	14.34	39	13.18	227	85.66	257	86.82
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	537	853	130	24.21	220	25.79	407	75.79	633	74.21
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	354	902	33	9.32	84	9.31	321	90.68	818	90.69
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	149	425	19	12.75	47	11.06	130	87.25	378	88.94
15	คณะแพทยศาสตร์	160	245	4	2.50	5	2.04	156	97.50	240	97.96
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	152	230	16	10.53	30	13.04	136	89.47	200	86.96
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	105	159	21	20.00	34	21.38	84	80.00	125	78.62
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	228	526	-	0.00	-	0.00	228	100.00	526	100.00
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	2	2	-	0.00	-	0.00	2	100.00	2	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	499	3,122	-	0.00	-	0.00	499	100.00	3,122	100.00
	รวม	6,419	15,395	1,561	24.32	3,391	22.03	4,858	75.68	12,004	77.97
	ร้อยละ	100.00	100.00	24.32	-	22.03	-	75.68	-	77.97	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	ปีการศึกษา 2555									
		รายวิชา ที่เปิดสอน		ลักษณะรายวิชาที่เปิดสอน							
				ระบุเงื่อนไข				ไม่ระบุเงื่อนไข			
วิชา	กลุ่ม	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ		
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,020	1,630	170	16.67	318	19.51	850	83.33	1,312	80.49
2	คณะวิทยาศาสตร์	545	1,143	277	50.83	615	53.81	268	49.17	528	46.19
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	726	1,207	487	67.08	783	64.87	239	32.92	424	35.13
4	คณะพยาบาลศาสตร์	49	95	25	51.02	51	53.68	24	48.98	44	46.32
5	คณะศึกษาศาสตร์	378	835	8	2.12	13	1.56	370	97.88	822	98.44
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	328	437	77	23.48	95	21.74	251	76.52	342	78.26
7	คณะเภสัชศาสตร์	117	156	58	49.57	86	55.13	59	50.43	70	44.87
8	คณะเทคโนโลยี	521	668	124	23.80	191	28.59	397	76.20	477	71.41
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	305	2,030	85	27.87	797	39.26	220	72.13	1,233	60.74
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	113	577	1	0.88	1	0.17	112	99.12	576	99.83
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	354	406	51	14.41	53	13.05	303	85.59	353	86.95
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	583	920	137	23.50	224	24.35	446	76.50	696	75.65
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	388	948	37	9.54	85	8.97	351	90.46	863	91.03
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	137	560	22	16.06	59	10.54	115	83.94	501	89.46
15	คณะแพทยศาสตร์	167	240	5	2.99	6	2.50	162	97.01	234	97.50
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	193	270	14	7.25	20	7.41	179	92.75	250	92.59
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	142	191	27	19.01	42	21.99	115	80.99	149	78.01
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	244	496	-	0.00	-	0.00	244	100.00	496	100.00
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	382	3,043	-	0.00	-	0.00	382	100.00	3,043	100.00
	รวม	6,692	15,852	1,605	23.98	3,439	21.69	5,087	76.02	12,413	78.31
	ร้อยละ	100.00	100.00	23.98	-	21.69	-	76.02	-	78.31	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	ปีการศึกษา 2556									
		รายวิชา ที่เปิดสอน		ลักษณะรายวิชาที่เปิดสอน							
				ระบุเงื่อนไข				ไม่ระบุเงื่อนไข			
วิชา	กลุ่ม	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ		
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,214	1,969	222	18.29	417	21.18	992	81.71	1,552	78.82
2	คณะวิทยาศาสตร์	590	1,303	308	52.20	767	58.86	282	47.80	536	41.14
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	609	1,123	367	60.26	711	63.31	242	39.74	412	36.69
4	คณะพยาบาลศาสตร์	59	104	37	62.71	68	65.38	22	37.29	36	34.62
5	คณะศึกษาศาสตร์	411	1,018	8	1.95	13	1.28	403	98.05	1,005	98.72
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	363	516	80	22.04	106	20.54	283	77.96	410	79.46
7	คณะเภสัชศาสตร์	123	167	59	47.97	94	56.29	64	52.03	73	43.71
8	คณะเทคโนโลยี	473	638	105	22.20	148	23.20	368	77.80	490	76.80
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	346	2,340	107	30.92	881	37.65	239	69.08	1,459	62.35
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	140	524	1	0.71	1	0.19	139	99.29	523	99.81
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	451	591	71	15.74	100	16.92	380	84.26	491	83.08
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	698	1,191	172	24.64	302	25.36	526	75.36	889	74.64
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	486	1,233	55	11.32	149	12.08	431	88.68	1,084	87.92
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	158	548	16	10.13	50	9.12	142	89.87	498	90.88
15	คณะแพทยศาสตร์	194	266	7	3.61	10	3.76	187	96.39	256	96.24
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	244	314	20	8.20	29	9.24	224	91.80	285	90.76
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	147	210	22	14.97	39	18.57	125	85.03	171	81.43
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	278	852	-	0.00	-	0.00	278	100.00	852	100.00
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	13	13	-	0.00	-	0.00	13	100.00	13	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	สำนักศึกษาทั่วไป	257	3,120	-	0.00	-	0.00	257	100.00	3,120	100.00
	รวม	7,254	18,040	1,657	22.84	3,885	21.54	5,597	77.16	14,155	78.46
	ร้อยละ	100.00	100.00	22.84	-	21.54	-	77.16	-	78.46	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	ปีการศึกษา 2557									
		รายวิชา ที่เปิดสอน		ลักษณะรายวิชาที่เปิดสอน							
				ระบุเงื่อนไข				ไม่ระบุเงื่อนไข			
วิชา	กลุ่ม	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ		
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,261	1,987	198	15.70	413	20.79	1,063	84.30	1,574	79.21
2	คณะวิทยาศาสตร์	574	1,152	341	59.41	684	59.38	233	40.59	468	40.63
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	603	1,014	341	56.55	606	59.76	262	43.45	408	40.24
4	คณะพยาบาลศาสตร์	44	66	28	63.64	46	69.70	16	36.36	20	30.30
5	คณะศึกษาศาสตร์	406	840	15	3.69	50	5.95	391	96.31	790	94.05
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	385	521	101	26.23	115	22.07	284	73.77	406	77.93
7	คณะเภสัชศาสตร์	118	145	69	58.47	91	62.76	49	41.53	54	37.24
8	คณะเทคโนโลยี	525	760	107	20.38	157	20.66	418	79.62	603	79.34
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	329	1,955	93	28.27	751	38.41	236	71.73	1,204	61.59
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	139	358	2	1.44	2	0.56	137	98.56	356	99.44
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	485	641	99	20.41	139	21.68	386	79.59	502	78.32
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	724	1,081	172	23.76	255	23.59	552	76.24	826	76.41
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	375	800	51	13.60	179	22.38	324	86.40	621	77.63
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	185	528	21	11.35	55	10.42	164	88.65	473	89.58
15	คณะแพทยศาสตร์	192	256	8	4.17	8	3.13	184	95.83	248	96.88
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	306	422	15	4.90	21	4.98	291	95.10	401	95.02
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	109	118	7	6.42	9	7.63	102	93.58	109	92.37
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	309	719	3	0.97	3	0.42	306	99.03	716	99.58
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	12	15	-	0.00	-	0.00	12	100.00	15	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	70	180	-	0.00	-	0.00	70	100.00	180	100.00
21	สำนักศึกษาทั่วไป	205	2,587	-	0.00	-	0.00	205	100.00	2,587	100.00
	รวม	7,356	16,145	1,671	22.72	3,584	20.20	5,685	77.28	12,561	77.80
	ร้อยละ	100.00	100.00	22.72	-	22.20	-	77.28	-	77.80	-

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รวม									
		รายวิชา ที่เปิดสอน		ลักษณะรายวิชาที่เปิดสอน							
				ระบุเงื่อนไข				ไม่ระบุเงื่อนไข			
วิชา	กลุ่ม	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ		
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	5,424	8,727	865	15.95	1,736	19.89	4,559	84.05	6,991	80.11
2	คณะวิทยาศาสตร์	2,889	6,057	1,563	54.10	3,525	58.20	1,326	45.90	2,532	41.80
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	3,320	5,765	2,098	63.19	3,618	62.76	1,222	36.81	2,147	37.24
4	คณะพยาบาลศาสตร์	245	459	132	53.88	252	54.90	113	46.12	207	45.10
5	คณะศึกษาศาสตร์	1,968	4,255	43	2.18	92	2.16	1,925	97.82	4,163	97.84
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,864	2,630	447	23.98	557	21.18	1,417	76.02	2,073	78.82
7	คณะเภสัชศาสตร์	606	779	286	47.19	401	51.48	320	52.81	378	48.52
8	คณะเทคโนโลยี	2,339	3,208	576	24.63	880	27.43	1,763	75.37	2,328	72.57
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	1,634	9,813	461	28.21	3,700	37.71	1,173	71.79	6,113	62.29
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	619	2,853	4	0.65	4	0.14	615	99.35	2,849	99.86
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	1,767	2,173	289	16.36	361	16.61	1,478	83.64	1,812	83.39
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	3,036	4,904	743	24.47	1,233	25.14	2,293	75.53	3,671	74.86
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1,925	4,708	202	10.49	574	12.19	1,723	89.51	4,134	87.81
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	765	2,440	95	12.42	259	10.61	670	87.58	2,181	89.39
15	คณะแพทยศาสตร์	793	1,139	24	3.03	29	2.55	769	96.97	1,110	97.45
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	1,018	1,395	80	7.86	121	8.67	938	92.14	1,274	91.33
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	587	812	98	16.70	157	19.33	489	83.30	655	80.67
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	1,275	3,069	3	0.24	3	0.10	1,272	99.76	3,066	99.90
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	30	33	-	0.00	-	0.00	30	100.00	33	100.00
20	คณะนิติศาสตร์	70	180	-	0.00	-	0.00	70	100.00	180	100.00
21	สำนักศึกษาทั่วไป	1,703	15,105	-	0.00	-	0.00	1,703	100.00	15,105	100.00
	รวม	33,877	80,504	8,009	23.64	17,502	21.74	25,868	76.36	63,002	78.26
	ร้อยละ	100.00	100.00	23.64	-	21.74	-	76.36	-	78.26	-

จากตาราง 9 จำนวนการเปิดรายวิชาจำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา ปีการศึกษา
2553 - 2557 พบว่า

ปีการศึกษา 2553 มีการระบุเงื่อนไขรายวิชา จำนวน 1,515 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 24.61 และมีการระบุเงื่อนไขกลุ่มการเรียน จำนวน 3,203 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 21.25

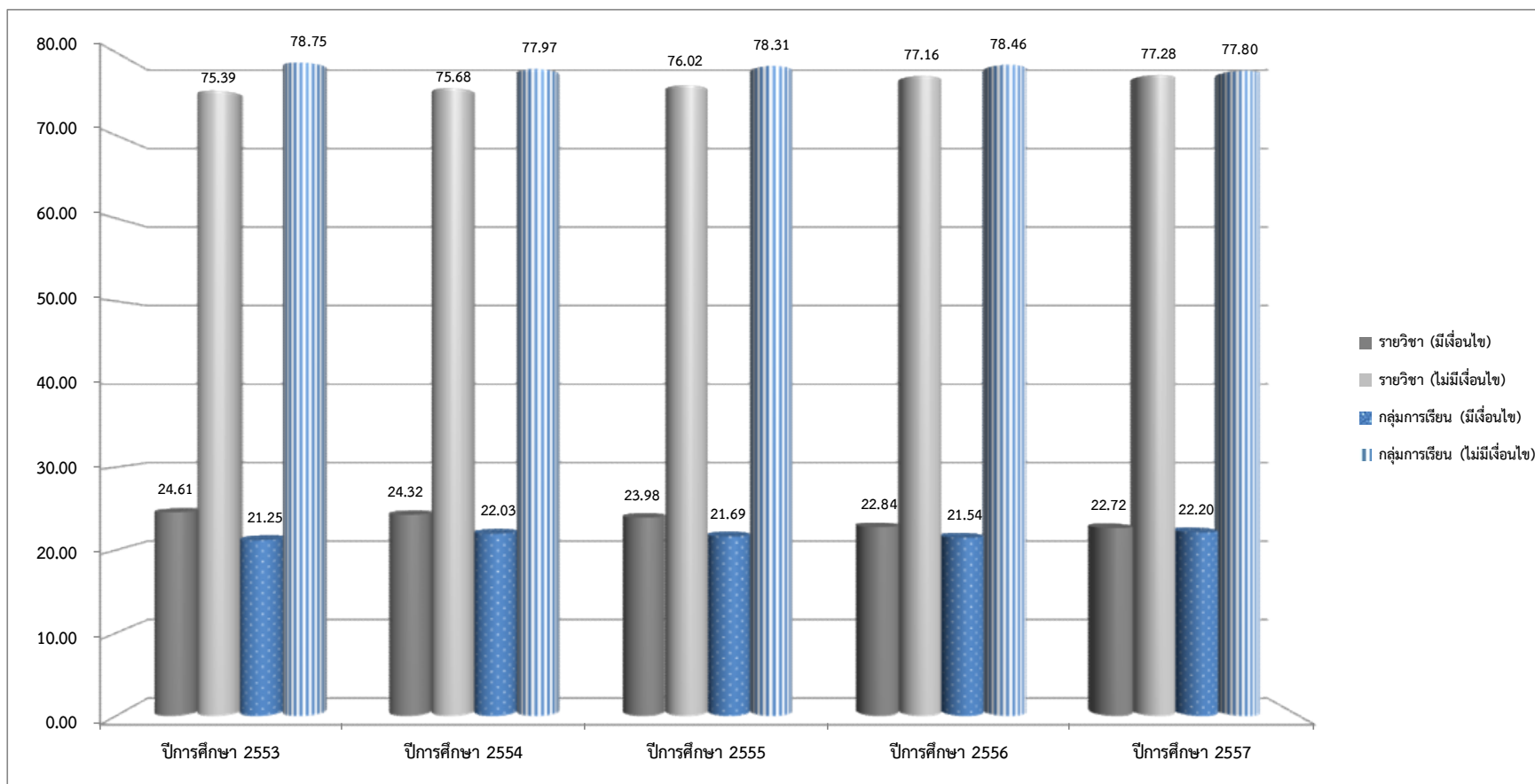
ปีการศึกษา 2554 มีการระบุเงื่อนไขรายวิชา จำนวน 1,561 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 24.32 และมีการระบุเงื่อนไขกลุ่มการเรียน จำนวน 3,391 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 22.03

ปีการศึกษา 2555 มีการระบุเงื่อนไขรายวิชา จำนวน 1,603 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 23.98 และมีการระบุเงื่อนไขกลุ่มการเรียน จำนวน 5,087 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 21.69

ปีการศึกษา 2556 มีการระบุเงื่อนไขรายวิชา จำนวน 1,657 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 22.84 และมีการระบุเงื่อนไขกลุ่มการเรียน จำนวน 3,885 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 21.54

ปีการศึกษา 2557 มีการระบุเงื่อนไขรายวิชา จำนวน 1,671 รายวิชา คิดเป็น
ร้อยละ 22.72 และมีการระบุเงื่อนไขกลุ่มการเรียน จำนวน 3,584 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 22.20

เปรียบเทียบร้อยละการเปิดรายวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่ระบุเงื่อนไขรายวิชา
5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2554 ระบุเงื่อนไขรายวิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.32
รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2553 คิดเป็นร้อยละ 24.61 และปีการศึกษา 2555 คิดเป็นร้อยละ
23.98 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2557 ระบุเงื่อนไขรายวิชาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.22
ในส่วนของ การระบุเงื่อนไขกลุ่มการเรียน พบว่า ปีการศึกษา 2557 มีการกำหนดเงื่อนไขมากที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 22.20 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2554 คิดเป็นร้อยละ 22.03 และปีการศึกษา
2555 คิดเป็นร้อยละ 21.69 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2553 ระบุเงื่อนไขรายวิชาน้อยที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 21.25 ดังแสดงในภาพประกอบ 17

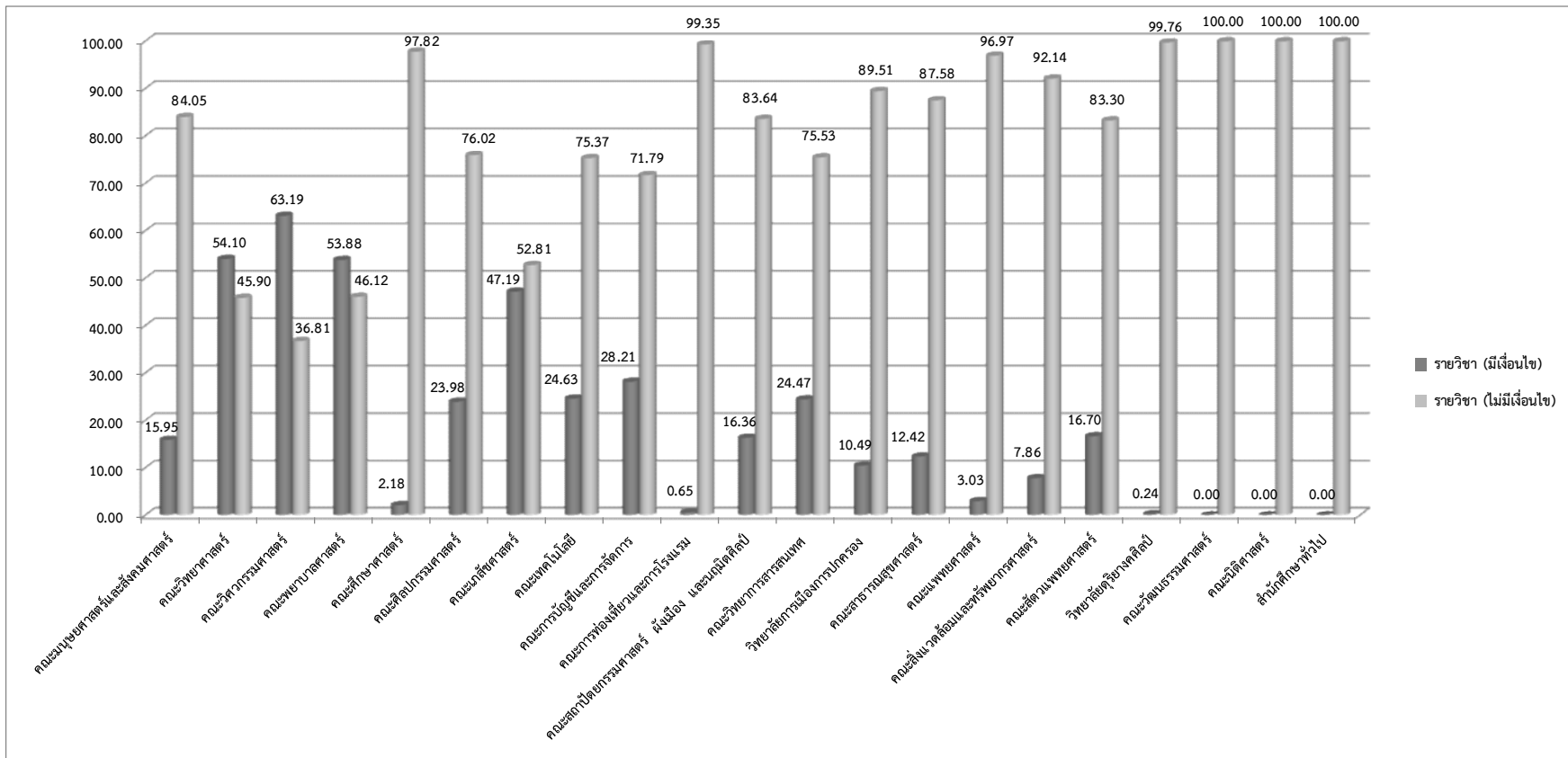

ภาพประกอบ 17 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดรายวิชาจำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557

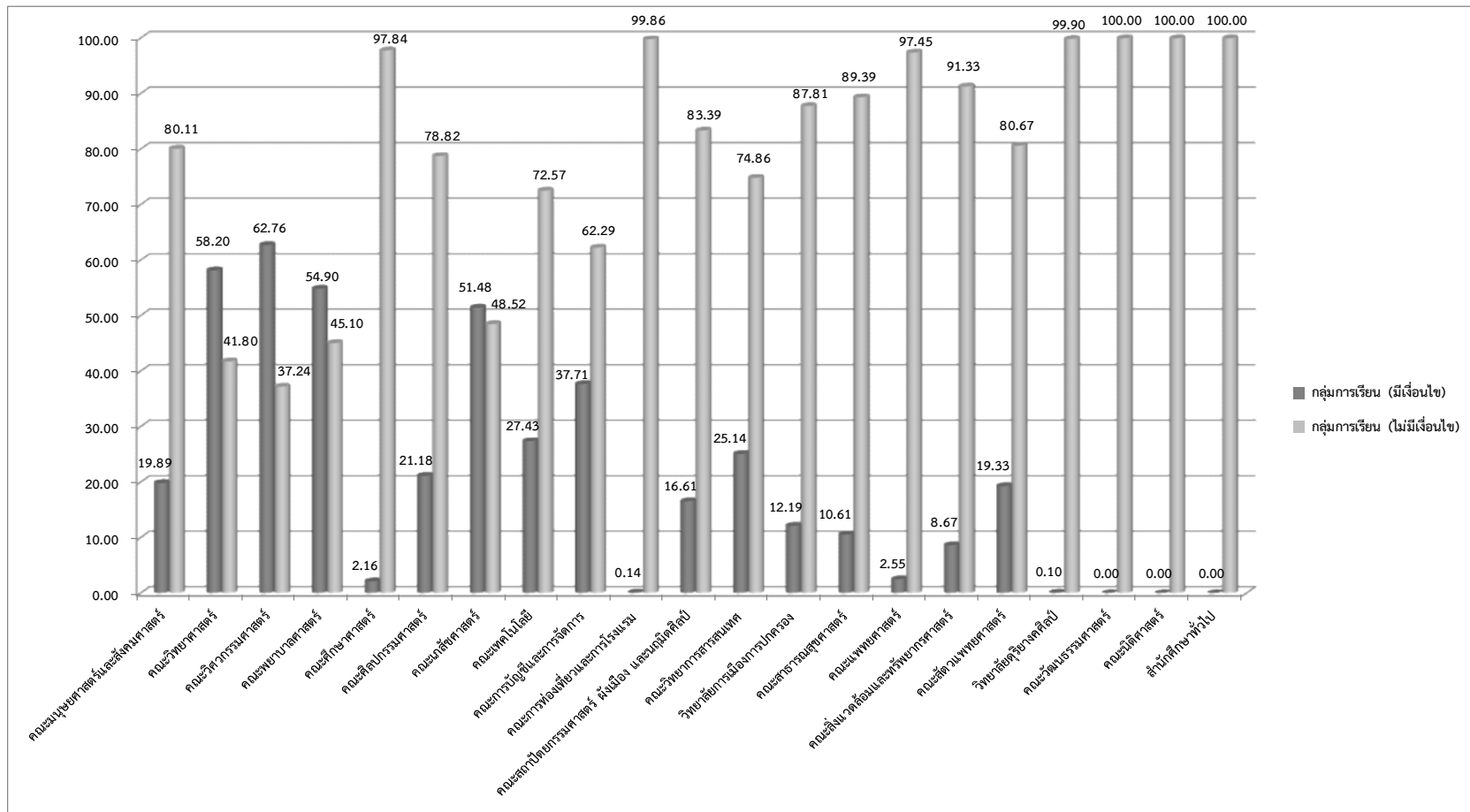
เมื่อเปรียบเทียบร้อยละจำนวนการเปิดรายวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่ระบุ
เงื่อนไขรายวิชา 5 ปีการศึกษา จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีการระบุ
เงื่อนไขรายวิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.19 รองลงมาเป็นคณะวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ
54.10 และพยาบาลศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 53.88 ตามลำดับ โดยวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มีการระบุ
เงื่อนไขรายวิชาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.24 ทั้งนี้ คณะวัฒนธรรมศาสตร์ คณะนิติศาสตร์
และสำนักศึกษาทั่วไป ไม่ได้ระบุเงื่อนไขในการเปิดรายวิชาเรียน

ในส่วนของการระบุเงื่อนไขกลุ่มการเรียน พบว่า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีการระบุเงื่อนไข
รายวิชามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.76 รองลงมาเป็นคณะวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 58.20
และพยาบาลศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 54.90 ตามลำดับ โดยวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มีการระบุเงื่อนไข
รายวิชาน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.10 ทั้งนี้ คณะวัฒนธรรมศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และสำนัก
ศึกษาทั่วไป ไม่ได้ระบุเงื่อนไขในการเปิดกลุ่มการเรียน

ดังแสดงในภาพประกอบ 18 - 19

ภาพประกอบ 18 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดรายวิชาจำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก

ภาพประกอบ 19 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดกลุ่มการเรียนจำแนกตามเงื่อนไขรายวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย/สำนัก

ตาราง 10 แสดงจำนวนการเปิดรายวิชาจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	รายการ	ปีการศึกษา											
		2553				2554				2555			
		วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ	วิชา	ร้อยละ	กลุ่ม	ร้อยละ
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	357	5.80	3,230	21.43	492	7.66	3,112	20.21	380	5.68	3,044	19.20
2	หมวดวิชาเฉพาะด้าน	5,705	92.67	11,632	77.18	5,860	91.29	12,132	78.80	6,248	93.37	12,680	79.99
3	หมวดวิชาเลือกเสรี	94	1.53	210	1.39	67	1.04	151	0.98	64	0.96	128	0.81
	รวม	6,156	100.00	15,072	100.00	6,419	100.00	15,395	100.00	6,692	100.00	15,852	100.00
		2556				2557				รวม			
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	257	3.54	3,120	17.29	200	2.72	2,581	15.99	1,686	4.98	15,087	18.74
2	หมวดวิชาเฉพาะด้าน	6,903	95.16	14,742	81.72	7,029	95.55	13,319	82.50	31,745	93.71	64,505	80.13
3	หมวดวิชาเลือกเสรี	94	1.30	178	0.99	127	1.73	245	1.52	446	1.32	912	1.13
	รวม	7,254	100.00	18,040	100.00	7,356	100.00	16,145	100.00	33,877	100.00	80,504	100.00

จากตาราง 10 จำนวนการเปิดรายวิชาจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า

ปีการศึกษา 2553 มีการเปิดรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 357 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 5.80 และ 3,230 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 21.43 หมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 5,705 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 92.67 และ 11,632 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.18 และหมวดวิชาเลือกเสรี จำนวน 94 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 1.53 และ 210 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.39

ปีการศึกษา 2554 มีการเปิดรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 492 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 7.66 และ 3,112 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 20.21 หมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 5,860 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 91.29 และ 12,132 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.80 และหมวดวิชาเลือกเสรี จำนวน 67 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 1.04 และ 151 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.98

ปีการศึกษา 2555 มีการเปิดรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 380 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 5.68 และ 3,044 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 19.20 หมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 6,248 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 93.37 และ 12,680 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 79.99 และหมวดวิชาเลือกเสรี จำนวน 64 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 0.96 และ 128 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.81

ปีการศึกษา 2556 มีการเปิดรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 257 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 3.54 และ 3,120 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.29 หมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 6,903 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 95.16 และ 14,742 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.72 และหมวดวิชาเลือกเสรี จำนวน 94 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 1.30 และ 178 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.99

ปีการศึกษา 2557 มีการเปิดรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 200 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 2.72 และ 2,581 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 15.99 หมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 7,029 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 95.55 และ 13,319 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.50 และหมวดวิชาเลือกเสรี จำนวน 127 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 1.73 และ 245 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.52

เปรียบเทียบร้อยละการเปิดรายวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา พบว่า

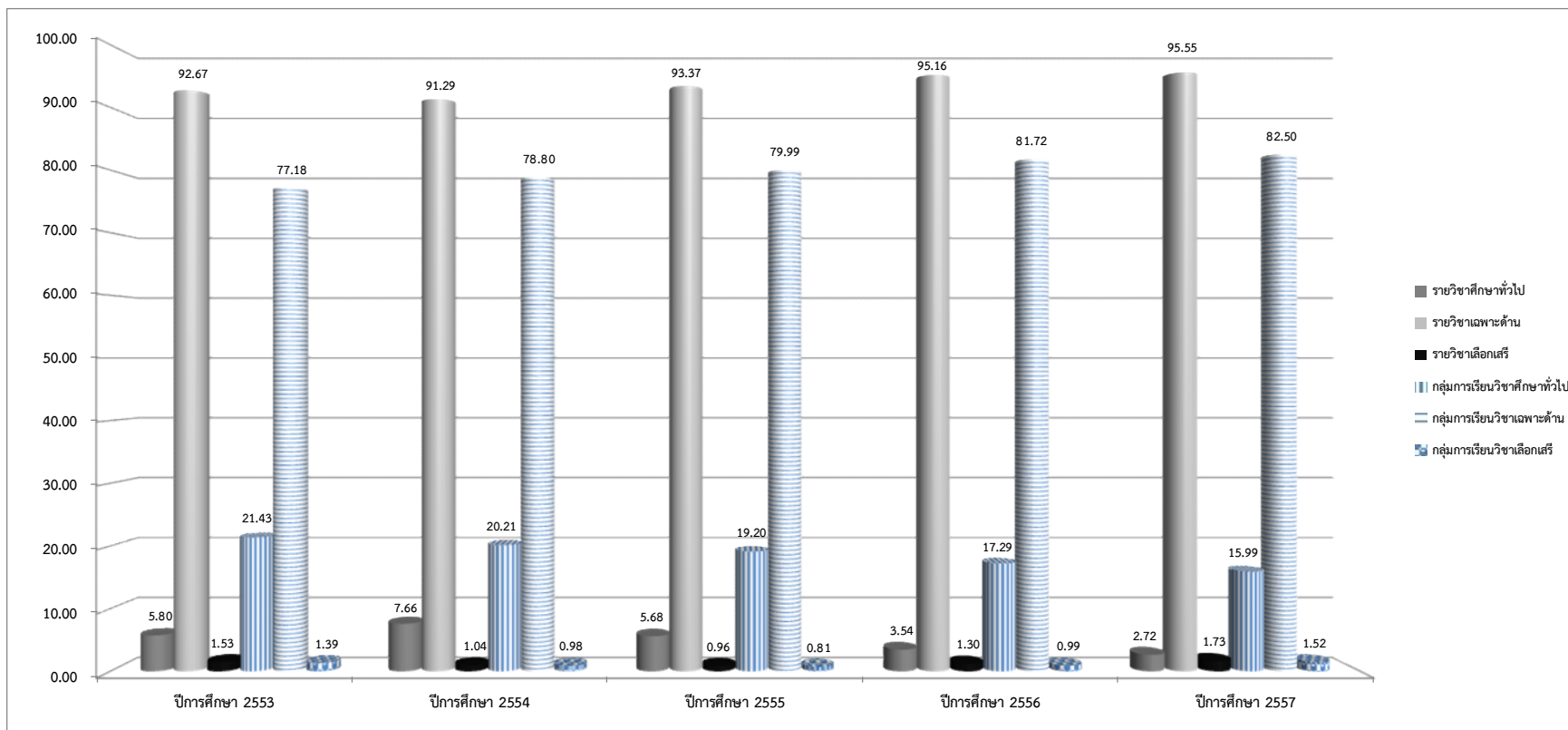
การเปิดรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า ปีการศึกษา 2554 มีการเปิดรายวิชา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.66 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2553 คิดเป็นร้อยละ 5.80 และปีการศึกษา 2555 คิดเป็นร้อยละ 5.68 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2557 มีการเปิดรายวิชา น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.72 ในส่วนของกลุ่มการเรียน พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีการเปิด

กลุ่มการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.43 รองลงมาเป็นการศึกษา 2554 คิดเป็นร้อยละ 20.21 และปีการศึกษา 2555 คิดเป็นร้อยละ 19.20 โดยปีการศึกษา 2557 มีการเปิดกลุ่มการเรียนรู้ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.99

การเปิดรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้าน พบว่า ปีการศึกษา 2557 มีการเปิดรายวิชา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.55 รองลงมาเป็นการศึกษา 2556 คิดเป็นร้อยละ 95.16 และปีการศึกษา 2554 คิดเป็นร้อยละ 93.37 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2554 มีการเปิดรายวิชา น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.29 ในส่วนของกลุ่มการเรียนรู้ พบว่า ปีการศึกษา 2557 มีการเปิดกลุ่มการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.50 รองลงมาเป็นการศึกษา 2556 คิดเป็น ร้อยละ 81.72 และปีการศึกษา 2555 คิดเป็นร้อยละ 79.99 โดยปีการศึกษา 2553 มีการเปิดกลุ่มการเรียนรู้ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.18

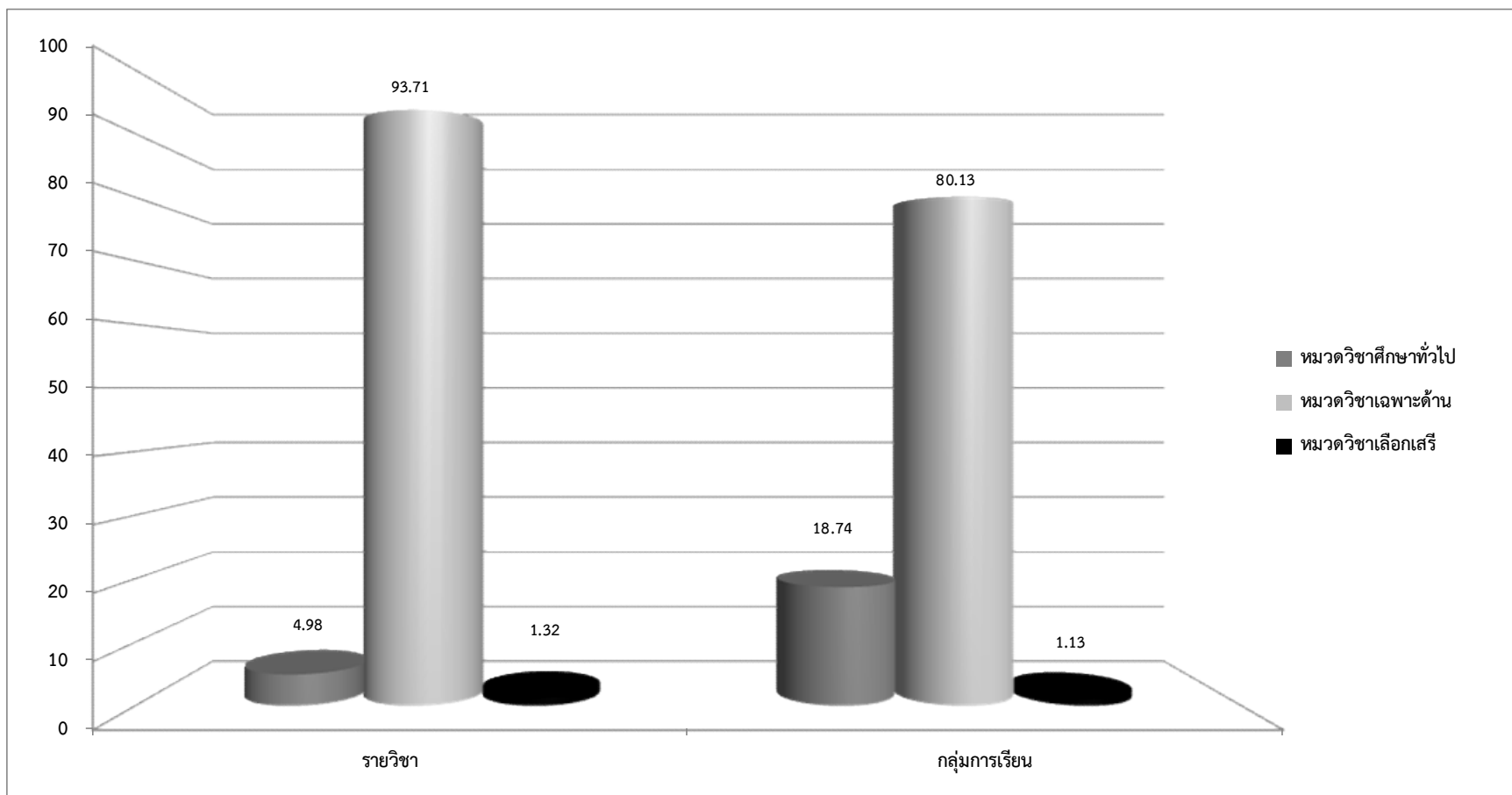
การเปิดรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี พบว่า ปีการศึกษา 2557 มีการเปิดรายวิชา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.73 รองลงมาเป็นการศึกษา 2553 คิดเป็นร้อยละ 1.53 และปีการศึกษา 2556 คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2555 มีการเปิดรายวิชา น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.96 ในส่วนของกลุ่มการเรียนรู้ พบว่า ปีการศึกษา 2557 มีการเปิด กลุ่มการเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.52 รองลงมาเป็นการศึกษา 2553 คิดเป็นร้อยละ 1.39 และปีการศึกษา 2556 คิดเป็นร้อยละ 0.99 โดยปีการศึกษา 2555 มีการเปิดกลุ่มการเรียนรู้ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.81

ดังแสดงในภาพประกอบ 20

ภาพประกอบ 20 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดรายวิชาจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบการเปิดรายวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา
จำแนกตามประเภทของหมวดวิชา พบว่า รายวิชาที่เปิดสอนอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้านมากที่สุด
จำนวน 31,745 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 93.71 และ 64,505 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ
80.13 รองลงมาอยู่ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 1,686 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 4.98
และ 15,087 กลุ่มการเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.74 โดยหมวดวิชาเลือกเสรี มีการเปิดรายวิชา
น้อยที่สุด จำนวน 446 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 1.32 และ 912 กลุ่มการเรียน คิดเป็น
ร้อยละ 1.13 ดังแสดงในภาพประกอบ 21

ภาพประกอบ 21 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละการเปิดรายวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามประเภทของหมวดวิชา

5. ผลการเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียนเป็นกระบวนการที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดขึ้นสำหรับนิสิตที่เคยศึกษาในหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย หรือสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามรับรอง สามารถขอโอนหรือขอเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในระดับเดียวกัน ทั้งนี้ นิสิตจะต้องดำเนินการและได้รับอนุมัติให้โอนหรือเทียบโอนตามขั้นตอนและวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับการวิเคราะห์ในครั้งนี้นำเสนอผลการวิเคราะห์ผลการเทียบโอนผลการเรียนในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย ดังนี้

5.1 จำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียน

5.2 จำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามหมวดวิชา

5.3 จำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียน

5.4 จำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามหมวดวิชา

5.5 จำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียน

ดังแสดงในตาราง 11 - 15

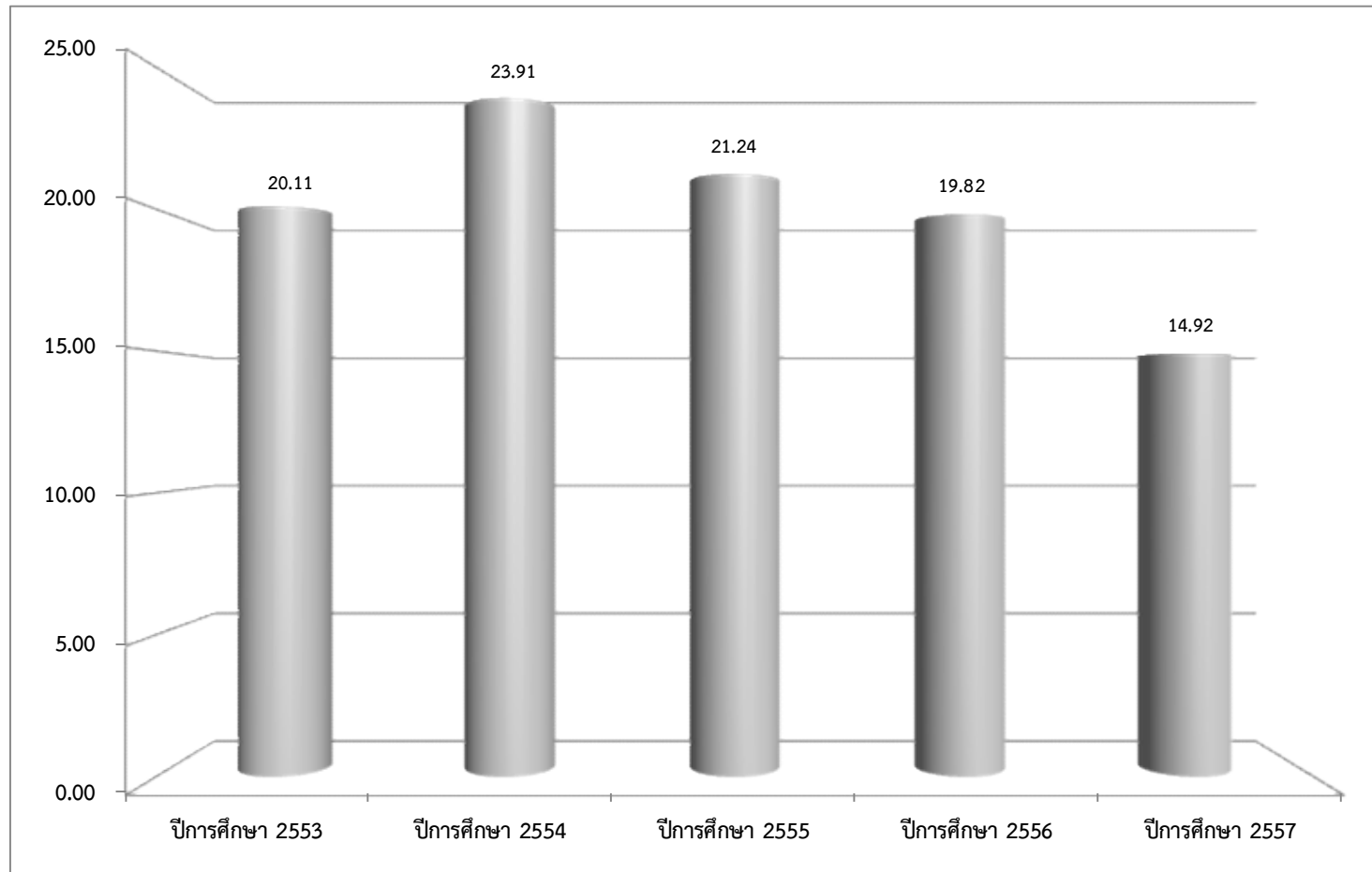
ตาราง 11 แสดงจำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา											
		2553	ร้อยละ	2554	ร้อยละ	2555	ร้อยละ	2556	ร้อยละ	2557	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	88	4.48	79	3.38	112	5.40	99	5.12	106	7.28	484	4.96
2	คณะวิทยาศาสตร์	13	0.66	6	0.26	6	0.29	9	0.47	-	-	34	0.35
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	187	9.53	177	7.58	117	5.64	124	6.41	115	7.89	720	7.37
4	คณะพยาบาลศาสตร์	15	0.76	2	0.09	3	0.14	6	0.31	14	0.96	40	0.41
5	คณะศึกษาศาสตร์	24	1.22	9	0.39	7	0.34	30	1.55	7	0.48	77	0.79
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	2	0.10	4	0.17	3	0.14	7	0.36	2	0.14	18	0.18
7	คณะเภสัชศาสตร์	2	0.10	2	0.09	3	0.14	1	0.05	1	0.07	9	0.09
8	คณะเทคโนโลยี	23	1.17	32	1.37	15	0.72	15	0.78	12	0.82	97	0.99
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	888	45.24	1,100	47.13	1,033	49.81	750	38.76	528	36.24	4,299	44.03
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	76	3.87	41	1.76	18	0.87	24	1.24	58	3.98	217	2.22
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	21	1.07	12	0.51	6	0.29	11	0.57	14	0.96	64	0.66
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	163	8.30	173	7.41	85	4.10	131	6.77	88	6.04	640	6.56
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	171	8.71	122	5.23	90	4.34	39	2.02	96	6.59	518	5.31
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	263	13.40	543	23.26	525	25.31	617	31.89	348	23.88	2,296	23.52
15	คณะแพทยศาสตร์	2	0.10	3	0.13	5	0.24	1	0.05	2	0.14	13	0.13
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	11	0.56	10	0.43	14	0.68	21	1.09	9	0.62	65	0.67
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	3	0.15	3	0.13	-	-	1	0.05	-	-	7	0.07
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	8	0.41	5	0.21	8	0.39	7	0.36	12	0.82	40	0.41
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	16	0.83	3	0.21	19	0.19
20	คณะนิติศาสตร์	3	0.15	11	0.47	24	1.16	26	1.34	42	2.88	106	1.09
รวม		1,963	100.00	2,334	100.00	2,074	100.00	1,935	100.00	1,457	100.00	9,763	100.00
ร้อยละ		20.11	-	23.91	-	21.24	-	19.82	-	14.92	-	100.00	-

จากตาราง 11 จำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีการเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 1,963 คน คิดเป็นร้อยละ 20.11 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2,334 คน คิดเป็นร้อยละ 23.91 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,074 คน คิดเป็นร้อยละ 21.24 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,935 คน คิดเป็นร้อยละ 19.82 และปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,457 คน คิดเป็นร้อยละ 14.92

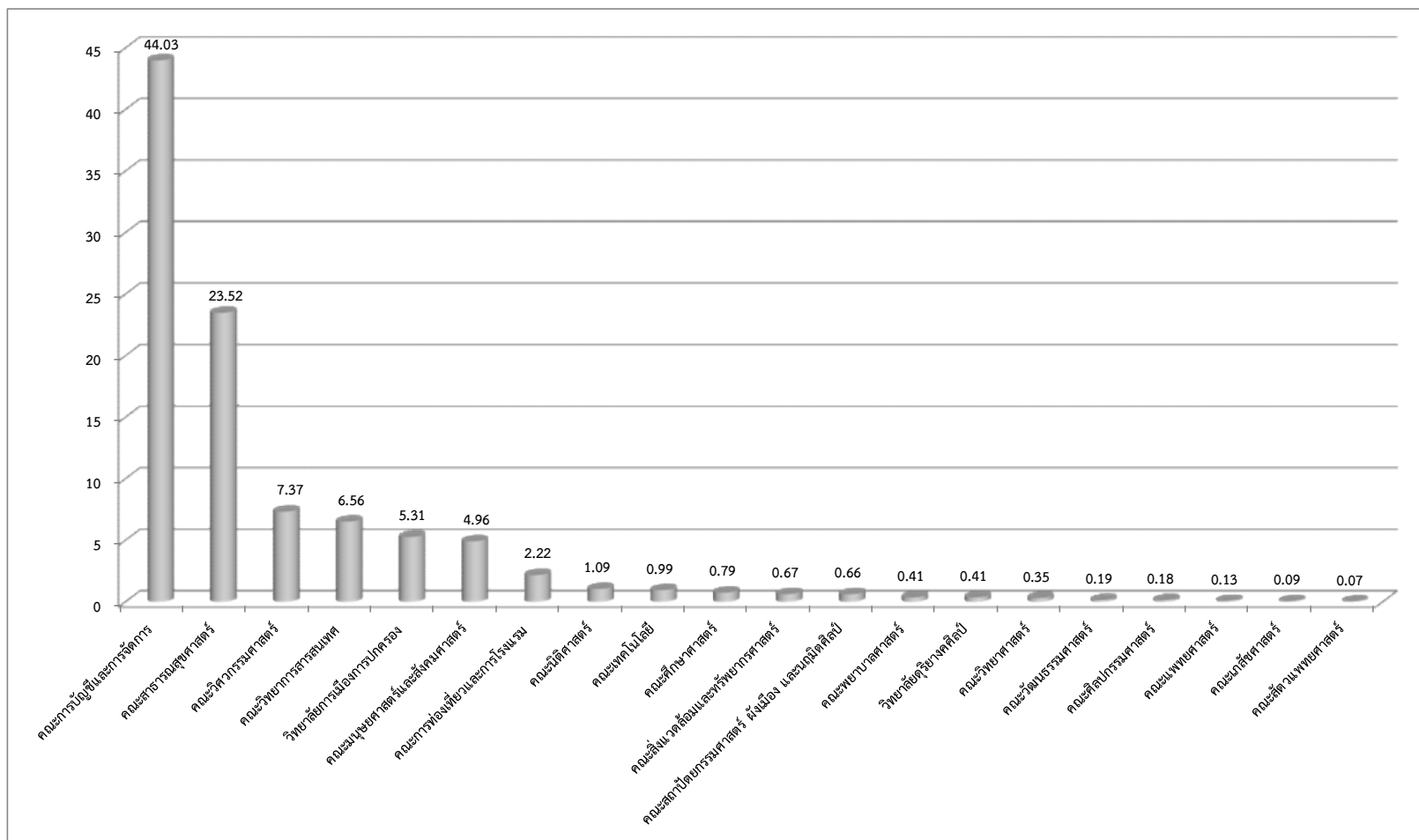
เปรียบเทียบจำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2554 มีการเทียบโอนผลการเรียนมากที่สุด จำนวน 2,334 คน คิดเป็นร้อยละ 23.91 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2555 จำนวน 2,074 คน คิดเป็นร้อยละ 21.24 และปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,963 คน คิดเป็นร้อยละ 20.11 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2557 มีการเทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 1,457 คน คิดเป็นร้อยละ 14.92 ดังแสดงในภาพประกอบ 22

ภาพประกอบ 22 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา
จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะการบัญชีและการจัดการ มีการเทียบโอนผลการเรียนมากที่สุด
จำนวน 4,299 คน คิดเป็นร้อยละ 44.03 รองลงมาเป็นคณะสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน
2,296 คน คิดเป็นร้อยละ 23.52 และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 720 คน คิดเป็นร้อยละ
7.37 ตามลำดับ โดยคณะสัตวแพทยศาสตร์ มีการเทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 7 คน
คิดเป็นร้อยละ 0.07 ดังแสดงในภาพประกอบ 23

ภาพประกอบ 23 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

ตาราง 12 แสดงจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557

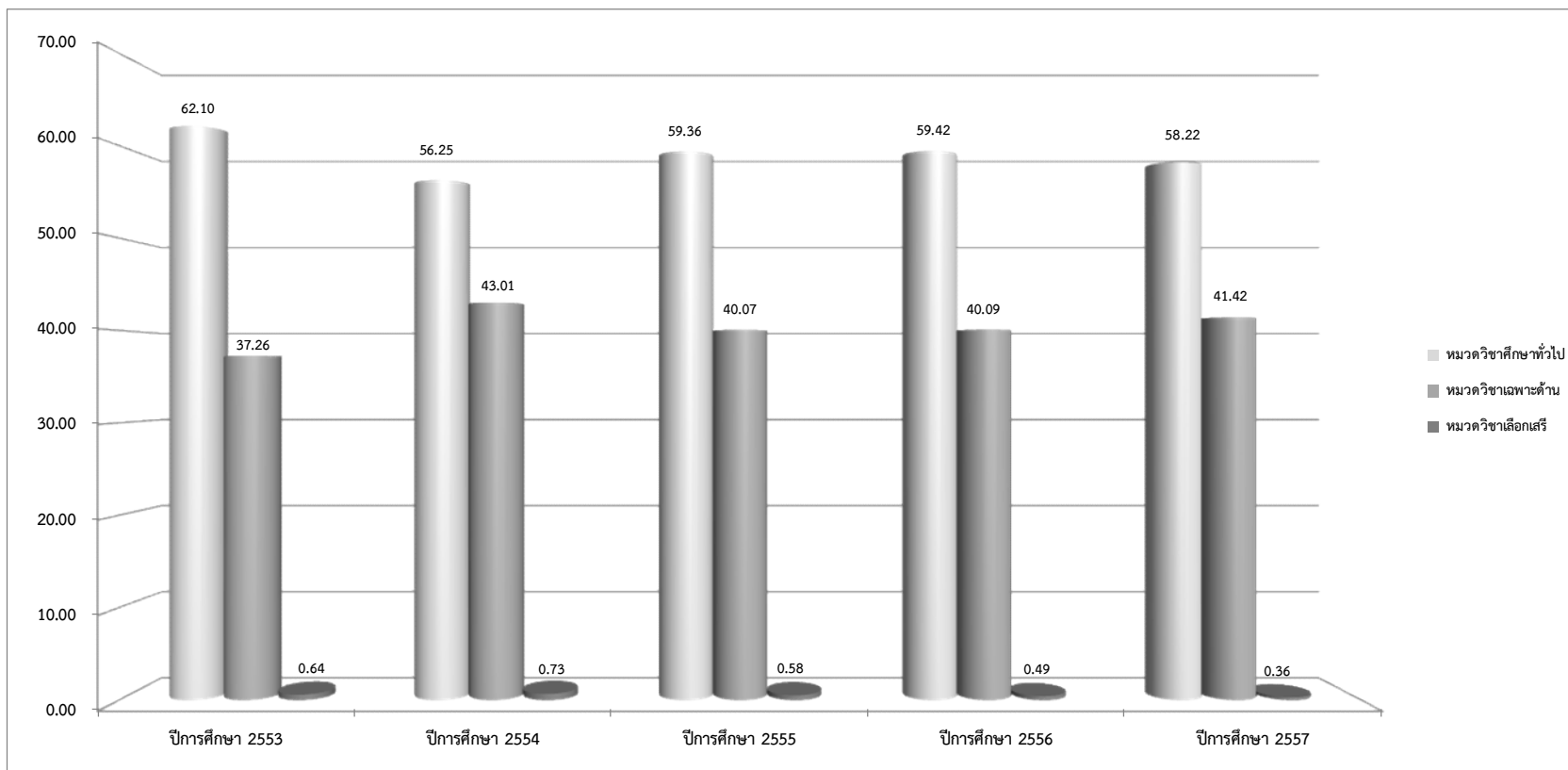
ที่	รายการ	ปีการศึกษา											
		2553	ร้อยละ	2554	ร้อยละ	2555	ร้อยละ	2556	ร้อยละ	2557	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	20,835	62.10	18,393	56.25	18,839	59.36	16,716	59.42	12,853	58.22	87,636	59.14
2	หมวดวิชาเฉพาะด้าน	12,502	37.26	14,065	43.01	12,716	40.07	11,277	40.09	9,143	41.42	59,703	40.29
3	หมวดวิชาเลือกเสรี	214	0.64	240	0.73	183	0.58	137	0.49	80	0.36	854	0.58
	รวม	33,551	100.00	32,698	100.00	31,738	100.00	28,130	100.00	22,076	100.00	148,193	100.00
	ร้อยละ	22.64	-	22.06	-	21.42	-	18.98	-	14.90	-	100.00	-

ปีการศึกษา 2556 พบว่า มีจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมากที่สุด จำนวน 16,716 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 59.42 รองลงมาเป็นหมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 11,277 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 40.09 โดยหมวดวิชาเลือกเสรี มีจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 137 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 0.49

ปีการศึกษา 2557 พบว่า มีจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมากที่สุด จำนวน 12,853 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 58.22 รองลงมาเป็นหมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 9,143 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 41.42 โดยหมวดวิชาเลือกเสรี มีจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 80 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 0.36

ดังแสดงในภาพประกอบ 24

ภาพประกอบ 24 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557

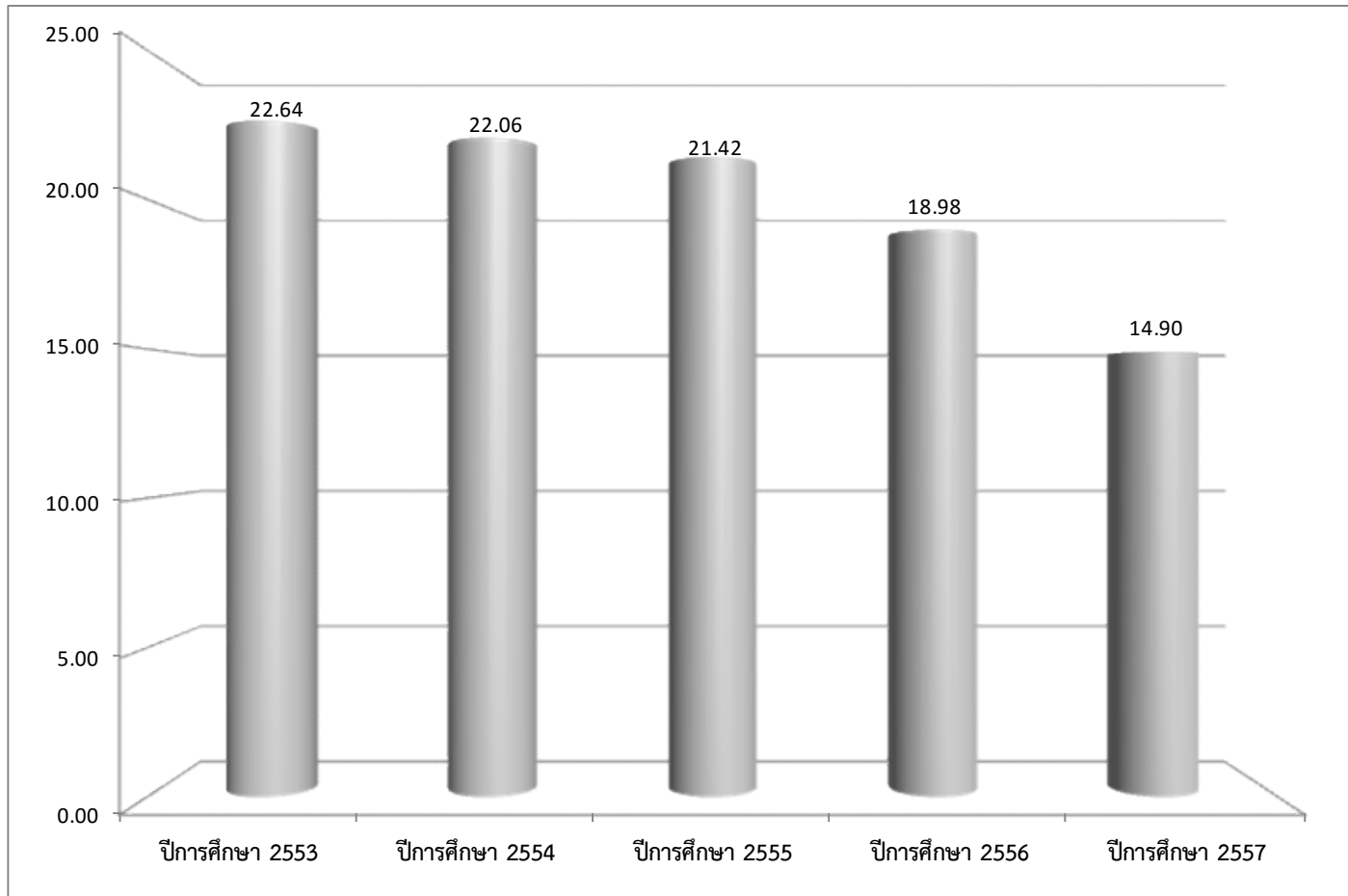
ตาราง 13 แสดงจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา											
		2553	ร้อยละ	2554	ร้อยละ	2555	ร้อยละ	2556	ร้อยละ	2557	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,496	4.46	504	1.54	661	2.08	594	2.11	720	3.26	3,975	2.68
2	คณะวิทยาศาสตร์	165	0.49	56	0.17	31	0.10	59	0.21	-	-	311	0.21
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,984	5.91	1,640	5.02	1,320	4.16	1,342	4.77	1,526	6.91	7,812	5.27
4	คณะพยาบาลศาสตร์	218	0.65	22	0.07	35	0.11	57	0.20	159	0.72	491	0.33
5	คณะศึกษาศาสตร์	328	0.98	83	0.25	69	0.22	320	1.14	63	0.29	863	0.58
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	22	0.07	25	0.08	18	0.06	45	0.16	13	0.06	123	0.08
7	คณะเภสัชศาสตร์	29	0.09	37	0.11	14	0.04	8	0.03	9	0.04	97	0.07
8	คณะเทคโนโลยี	333	0.99	399	1.22	207	0.65	165	0.59	108	0.49	1,212	0.82
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	18,018	53.70	18,595	56.87	18,223	57.42	12,950	46.04	8,923	40.42	76,709	51.76
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1,116	3.33	630	1.93	219	0.69	261	0.93	890	4.03	3,116	2.10
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	175	0.52	47	0.14	78	0.25	88	0.31	77	0.35	465	0.31
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	2,328	6.94	2,587	7.91	1,229	3.87	1,576	5.60	890	4.03	8,610	5.81
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	2,489	7.42	1,446	4.42	1,019	3.21	374	1.33	1,368	6.20	6,696	4.52
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	4,561	13.59	6,237	19.07	8,117	25.58	9,514	33.82	6,584	29.82	35,013	23.63
15	คณะแพทยศาสตร์	14	0.04	16	0.05	39	0.12	14	0.05	19	0.09	102	0.07
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	97	0.29	97	0.30	128	0.40	240	0.85	99	0.45	661	0.45
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	25	0.07	36	0.11	-	-	4	0.01	-	-	65	0.04
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	113	0.34	68	0.21	63	0.20	74	0.26	138	0.63	456	0.31
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	137	0.49	18	0.08	155	0.10
20	คณะนิติศาสตร์	40	0.12	173	0.53	268	0.84	308	1.09	472	2.14	1,261	0.85
	รวม	33,551	100.00	32,698	100.00	31,738	100.00	28,130	100.00	22,076	100.00	148,193	100.00
	ร้อยละ	22.64	-	22.06	-	21.42	-	18.98	-	14.90	-	100.00	-

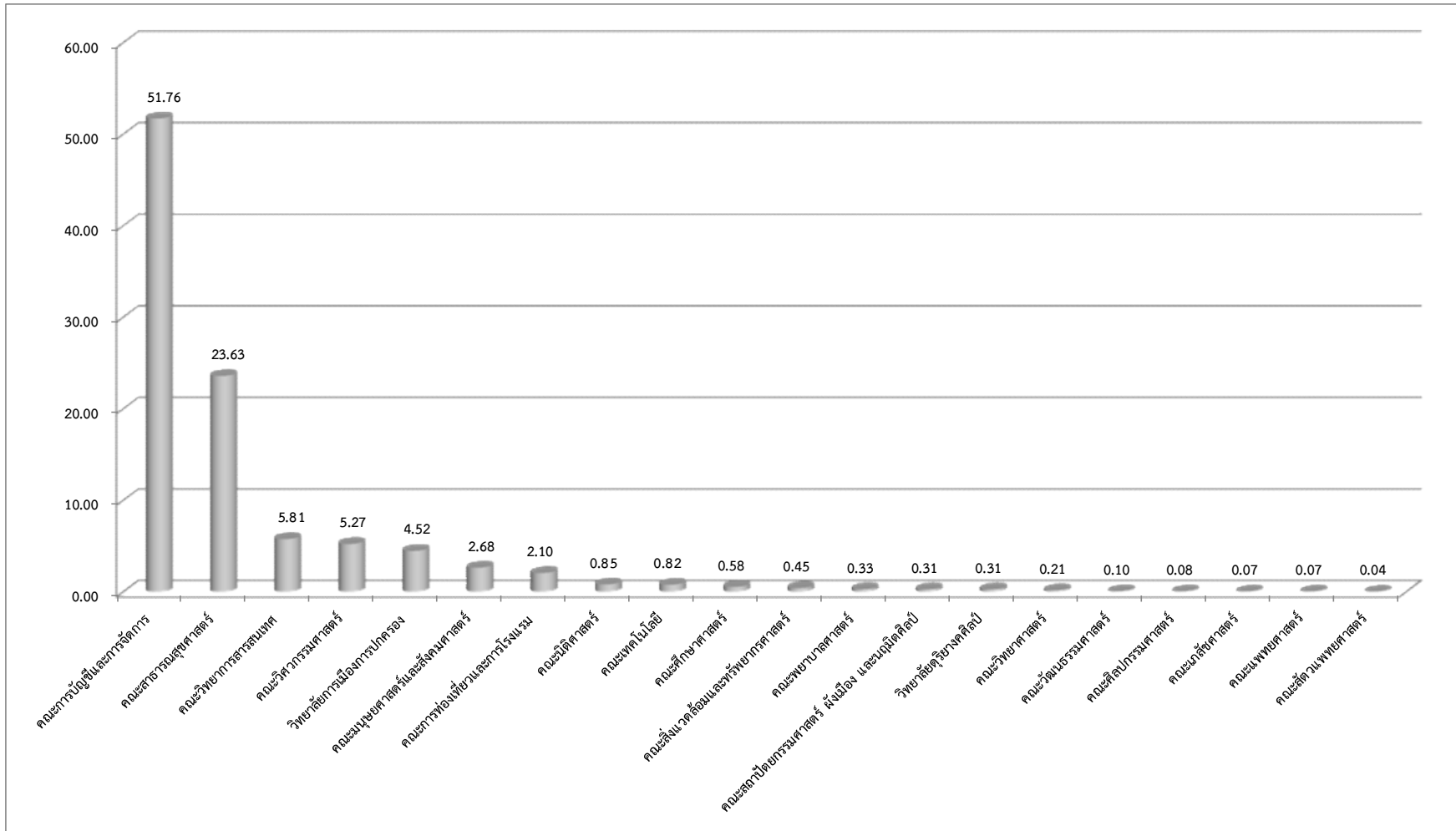
จากตาราง 13 จำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีการเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 33,551 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 22.64 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 32,689 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 22.06 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 31,738 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 21.42 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 28,130 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 18.98 และปีการศึกษา 2557 จำนวน 22,076 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 14.90

เปรียบเทียบจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีการเทียบโอนผลการเรียนมากที่สุด จำนวน 33,551 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 22.64 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2554 จำนวน 32,698 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 22.06 และปีการศึกษา 2555 จำนวน 31,738 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 21.42 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2557 มีการเทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 22,076 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 14.90 ดังแสดงในภาพประกอบ 25

ภาพประกอบ 25 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามหมวดวิชา ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา
จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะการบัญชีและการจัดการ มีการเทียบโอนผลการเรียนมากที่สุด
จำนวน 76,709 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 51.76 รองลงมาเป็นคณะสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน
35,013 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 23.63 และคณะวิทยาการสารสนเทศ จำนวน 8,610 รายวิชา
คิดเป็นร้อยละ 5.81 ตามลำดับ โดยคณะสัตวแพทยศาสตร์ มีการเทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด
จำนวน 65 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 0.04 ดังแสดงในภาพประกอบ 26

ภาพประกอบ 26 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

ตาราง 14 แสดงจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามประเภทหมวดรายวิชา

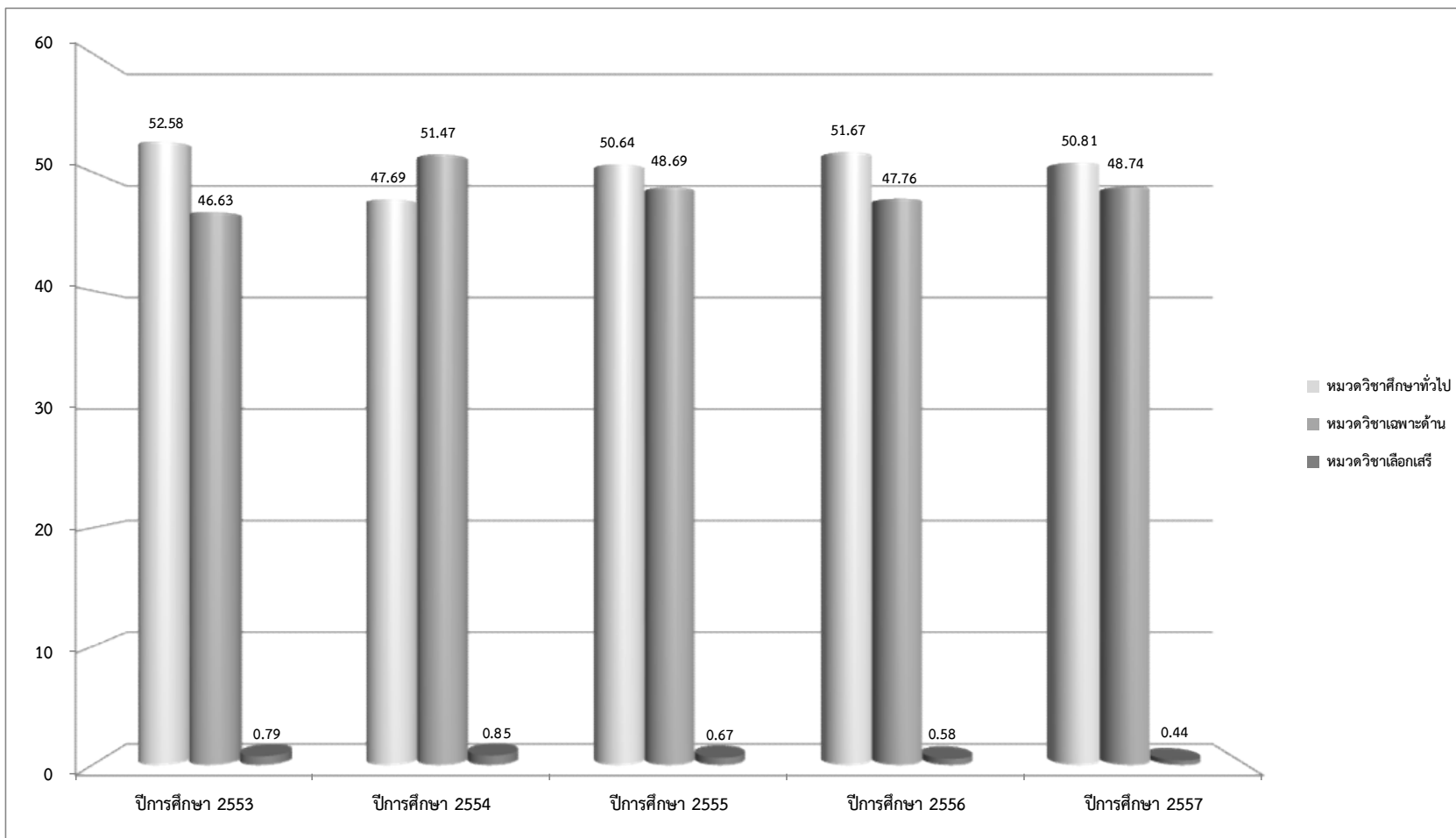
ที่	รายการ	ปีการศึกษา											
		2553	ร้อยละ	2554	ร้อยละ	2555	ร้อยละ	2556	ร้อยละ	2557	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	39,109	52.58	36,020	47.69	37,027	50.64	32,924	51.67	25,234	50.81	170,314	50.63
2	หมวดวิชาเฉพาะด้าน	34,684	46.63	38,875	51.47	35,605	48.69	30,432	47.76	24,205	48.74	163,801	48.69
3	หมวดวิชาเลือกเสรี	585	0.79	640	0.85	489	0.67	367	0.58	220	0.44	2,301	0.68
	รวม	74,378	100.00	75,535	100.00	73,121	100.00	63,723	100.00	49,659	100.00	336,416	100.00
	ร้อยละ	22.11	-	22.45	-	21.74	-	18.94	-	14.76	-	100.00	-

จำนวน 30,432 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 47.76 โดยหมวดวิชาเลือกเสรี มีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอน
ผลการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 367 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 0.58

ปีการศึกษา 2557 พบว่า มีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนในหมวดวิชาศึกษา
ทั่วไปมากที่สุด จำนวน 25,234 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 50.81 รองลงมาเป็นหมวดวิชาเฉพาะด้าน
จำนวน 24,205 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 48.74 โดยหมวดวิชาเลือกเสรี มีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอน
ผลการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 220 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 0.44

ดังแสดงในภาพประกอบ 27

ภาพประกอบ 27 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามประเภทหมวดรายวิชา

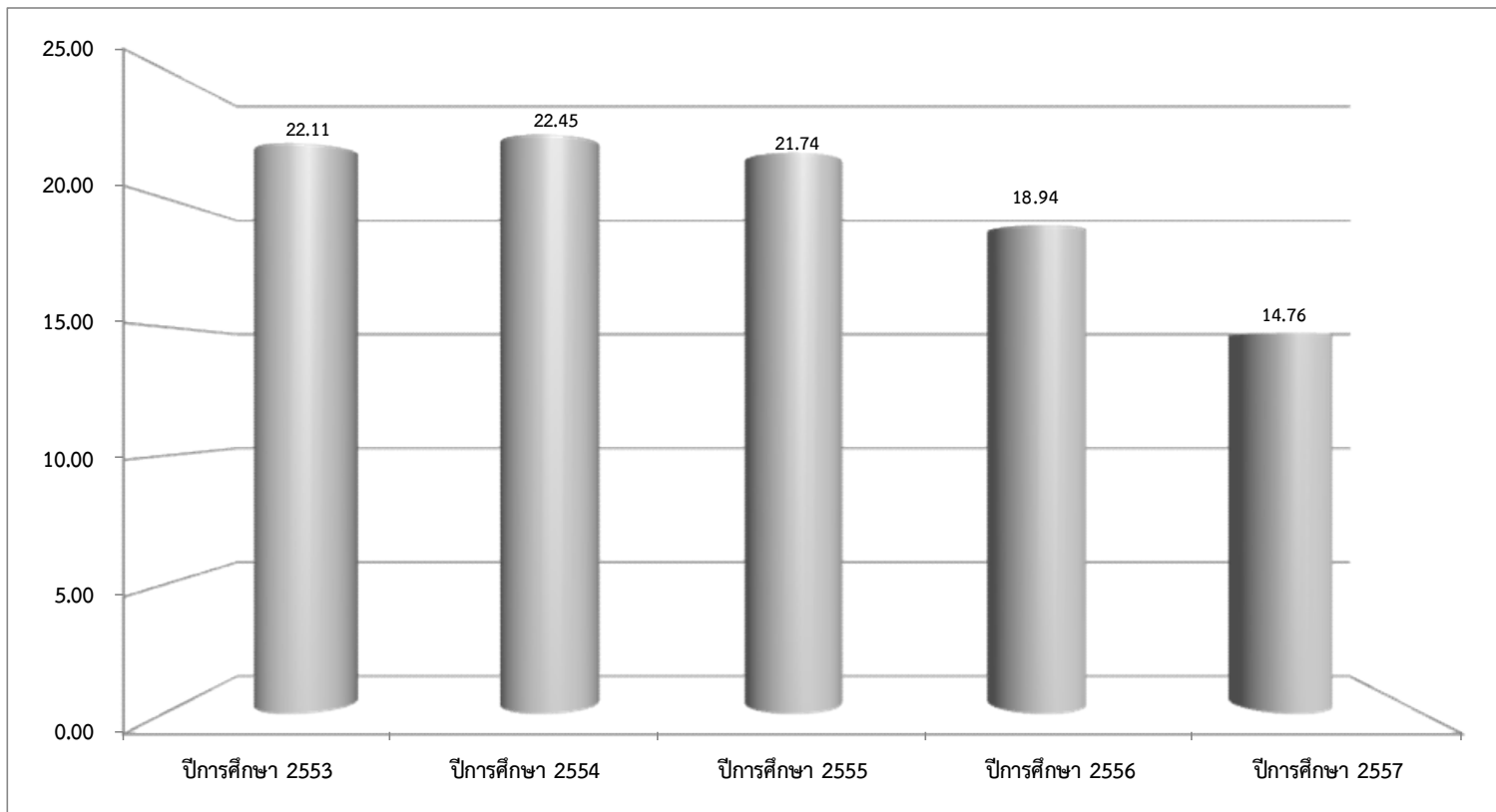

ตาราง 15 แสดงจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา											
		2553	ร้อยละ	2554	ร้อยละ	2555	ร้อยละ	2556	ร้อยละ	2557	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3,128	4.21	1,053	1.39	1,552	2.12	1,376	2.16	1,574	3.17	8,683	2.58
2	คณะวิทยาศาสตร์	294	0.40	106	0.14	60	0.08	106	0.17	-	-	566	0.17
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	3,891	5.23	3,170	4.20	2,589	3.54	2,648	4.16	3,052	6.15	15,350	4.56
4	คณะพยาบาลศาสตร์	436	0.59	44	0.06	70	0.10	111	0.17	319	0.64	980	0.29
5	คณะศึกษาศาสตร์	615	0.83	150	0.20	134	0.18	624	0.98	118	0.24	1,641	0.49
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	57	0.08	54	0.07	40	0.05	105	0.16	24	0.05	280	0.08
7	คณะเภสัชศาสตร์	55	0.07	97	0.13	29	0.04	16	0.03	20	0.04	217	0.06
8	คณะเทคโนโลยี	599	0.81	735	0.97	383	0.52	292	0.46	182	0.37	2,191	0.65
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	42,712	57.43	45,194	59.83	44,452	60.79	31,613	49.61	21,824	43.95	185,795	55.23
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	2,325	3.13	1,439	1.91	467	0.64	575	0.90	2,233	4.50	7,039	2.09
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	335	0.45	104	0.14	174	0.24	204	0.32	181	0.36	998	0.30
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	5,069	6.82	6,114	8.09	2,982	4.08	3,648	5.72	2,020	4.07	19,833	5.90
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	4,851	6.52	2,944	3.90	2,112	2.89	745	1.17	2,941	5.92	13,593	4.04
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	9,518	12.80	13,581	17.98	17,080	23.36	20,169	31.65	13,716	27.62	74,064	22.02
15	คณะแพทยศาสตร์	25	0.03	34	0.05	84	0.11	28	0.04	38	0.08	209	0.06
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	163	0.22	179	0.24	258	0.35	444	0.70	192	0.39	1,236	0.37
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	42	0.06	67	0.09	-	-	10	0.02	-	-	119	0.04
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	186	0.25	111	0.15	96	0.13	124	0.19	220	0.44	737	0.22
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	259	0.41	31	0.06	290	0.09
20	คณะนิติศาสตร์	77	0.10	359	0.48	559	0.76	626	0.98	974	1.96	2,595	0.77
	รวม	74,378	100.00	75,535	100.00	73,121	100.00	63,723	100.00	49,659	100.00	336,416	100.00
	ร้อยละ	22.11	-	22.45	-	21.74	-	18.94	-	14.76	-	100.00	-

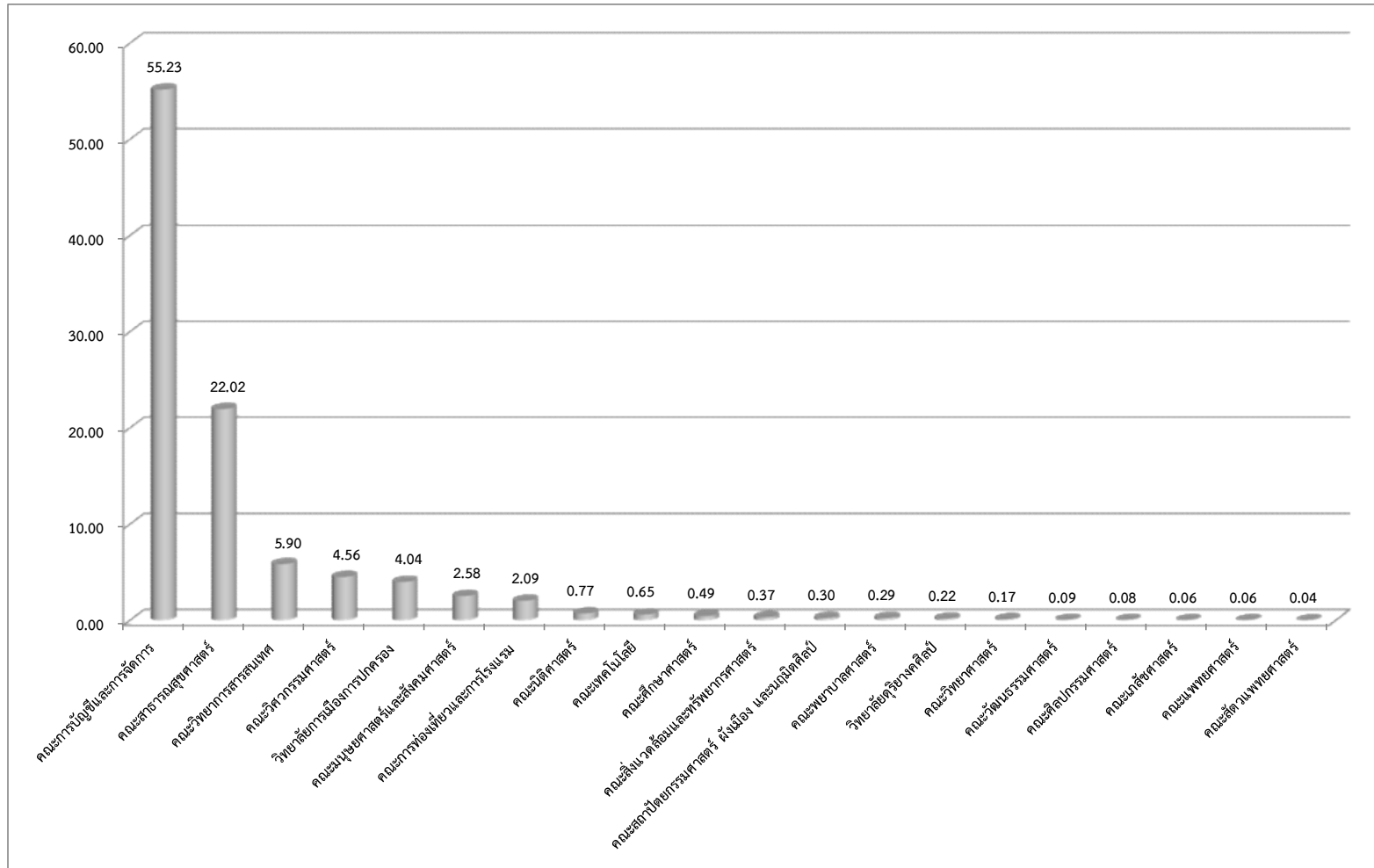
จากตาราง 15 จำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียน จำนวน 74,378 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 22.11 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 75,535 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 22.45 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 73,121 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 21.74 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 63,723 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 18.94 และปีการศึกษา 2557 จำนวน 49,659 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 14.76

เปรียบเทียบจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2554 มีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนมากที่สุด จำนวน 75,535 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 22.45 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2553 จำนวน 74,378 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 22.11 และปีการศึกษา 2555 จำนวน 73,121 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 21.74 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2557 มีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 49,659 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 14.76 ดังแสดงในภาพประกอบ 28

ภาพประกอบ 28 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา
จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะการบัญชีและการจัดการ มีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอน
ผลการเรียนมากที่สุด จำนวน 185,795 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 55.23 รองลงมาเป็น
คณะสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 74,064 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 22.02 และคณะวิทยาการสารสนเทศ
จำนวน 19,833 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 5.90 ตามลำดับ โดยคณะสัตวแพทยศาสตร์ มีจำนวน
หน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนน้อยที่สุด จำนวน 119 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 0.04 ดังแสดง
ในภาพประกอบ 29

ภาพประกอบ 29 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

6. ผลการลงทะเบียนเรียน

มหาวิทยาลัยได้กำหนดปฏิทินการศึกษาสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี โดยกำหนดช่วง และระยะเวลาสำหรับการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา เป็น 3 ช่วง คือ

1. ช่วงก่อนเปิดภาคการศึกษา มีระยะเวลาชั้นปีละ 3 วัน รวม 12 วัน
2. ช่วงเปิดภาคการศึกษา มีระยะเวลา 7 วัน
3. ช่วงลงทะเบียนเรียนซ้ำ มีระยะเวลา 7 วัน และมีค่าธรรมเนียม

การลงทะเบียนเรียนซ้ำ (ค่าปรับ)

นิสิตจะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อมูลรายวิชาเรียน พบอาจารย์ที่ปรึกษา และศึกษา รายละเอียดที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการลงทะเบียนเรียนผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต หลังจากนั้น จะต้องพิมพ์ใบชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษานำไปชำระเงินผ่านช่องทางที่ มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ หากนิสิตลงทะเบียนเรียนล่าช้า หรือชำระเงินภายหลังช่วงระยะเวลา ที่ปฏิทินการศึกษากำหนด จะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนเรียนซ้ำตามที่มหาวิทยาลัย กำหนด สำหรับการวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ผลการลงทะเบียนเรียนในระดับ ปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อจำแนกตามคณะ/วิทยาลัย ดังนี้

- 6.1 จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียน
- 6.2 จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามภาคการศึกษา
- 6.3 จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามชั้นปี
- 6.4 จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนปกติและลงทะเบียนเรียนซ้ำ
- 6.5 จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน
- 6.6 รายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก

ดังแสดงในตาราง 16 - 22

ตาราง 16 แสดงจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา											
		2553		2554		2555		2556		2557		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	5,496	6.56	5,636	6.41	6,123	7.21	7,478	8.42	7,550	9.11	32,283	7.54
2	คณะวิทยาศาสตร์	4,380	5.23	4,561	5.19	4,129	4.86	4,026	4.54	3,342	4.03	20,438	4.77
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	4,342	5.18	4,388	4.99	4,090	4.82	3,881	4.37	3,825	4.62	20,526	4.79
4	คณะพยาบาลศาสตร์	1,195	1.43	1,209	1.38	1,187	1.40	1,102	1.24	1,127	1.36	5,820	1.36
5	คณะศึกษาศาสตร์	5,532	6.61	5,867	6.67	5,410	6.37	5,164	5.82	4,996	6.03	26,969	6.30
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,176	1.40	1,444	1.64	1,408	1.66	1,603	1.81	1,341	1.62	6,972	1.63
7	คณะเภสัชศาสตร์	1,478	1.76	1,529	1.74	1,389	1.64	1,210	1.36	1,301	1.57	6,907	1.61
8	คณะเทคโนโลยี	3,855	4.60	3,790	4.31	4,165	4.91	4,216	4.75	3,674	4.43	19,700	4.60
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	20,158	24.07	21,169	24.08	21,404	25.21	22,909	25.81	22,372	27.00	108,012	25.23
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	6,368	7.60	5,606	6.38	4,837	5.70	4,559	5.14	4,135	4.99	25,505	5.96
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	2,583	3.08	2,868	3.26	2,896	3.41	2,825	3.18	2,691	3.25	13,863	3.24
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	7,335	8.76	7,374	8.39	6,406	7.55	6,944	7.82	5,415	6.54	33,474	7.82
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	9,888	11.81	10,579	12.03	8,846	10.42	7,526	8.48	6,851	8.27	43,690	10.20
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	4,439	5.30	5,081	5.78	5,739	6.76	5,894	6.64	5,169	6.24	26,322	6.15
15	คณะแพทยศาสตร์	1,056	1.26	1,168	1.33	1,203	1.42	1,299	1.46	1,303	1.57	6,029	1.41
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	1,811	2.16	2,093	2.38	1,989	2.34	2,014	2.27	1,993	2.41	9,900	2.31
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	926	1.11	839	0.95	378	0.45	374	0.42	507	0.61	3,024	0.71
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	1,115	1.33	1,158	1.32	1,002	1.18	1,213	1.37	983	1.19	5,471	1.28
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	3	0.00	11	0.01	174	0.20	344	0.42	532	0.12
20	คณะนิติศาสตร์	611	0.73	1,546	1.76	2,278	2.68	4,351	4.90	3,938	4.75	12,724	2.97
	รวม	83,744	100.00	87,908	100.00	84,890	100.00	88,762*	100.00	82,857**	100.00	428,161	100.00
	ร้อยละ	19.56	-	20.53	-	19.83	-	20.73	-	19.35	-	100.00	-

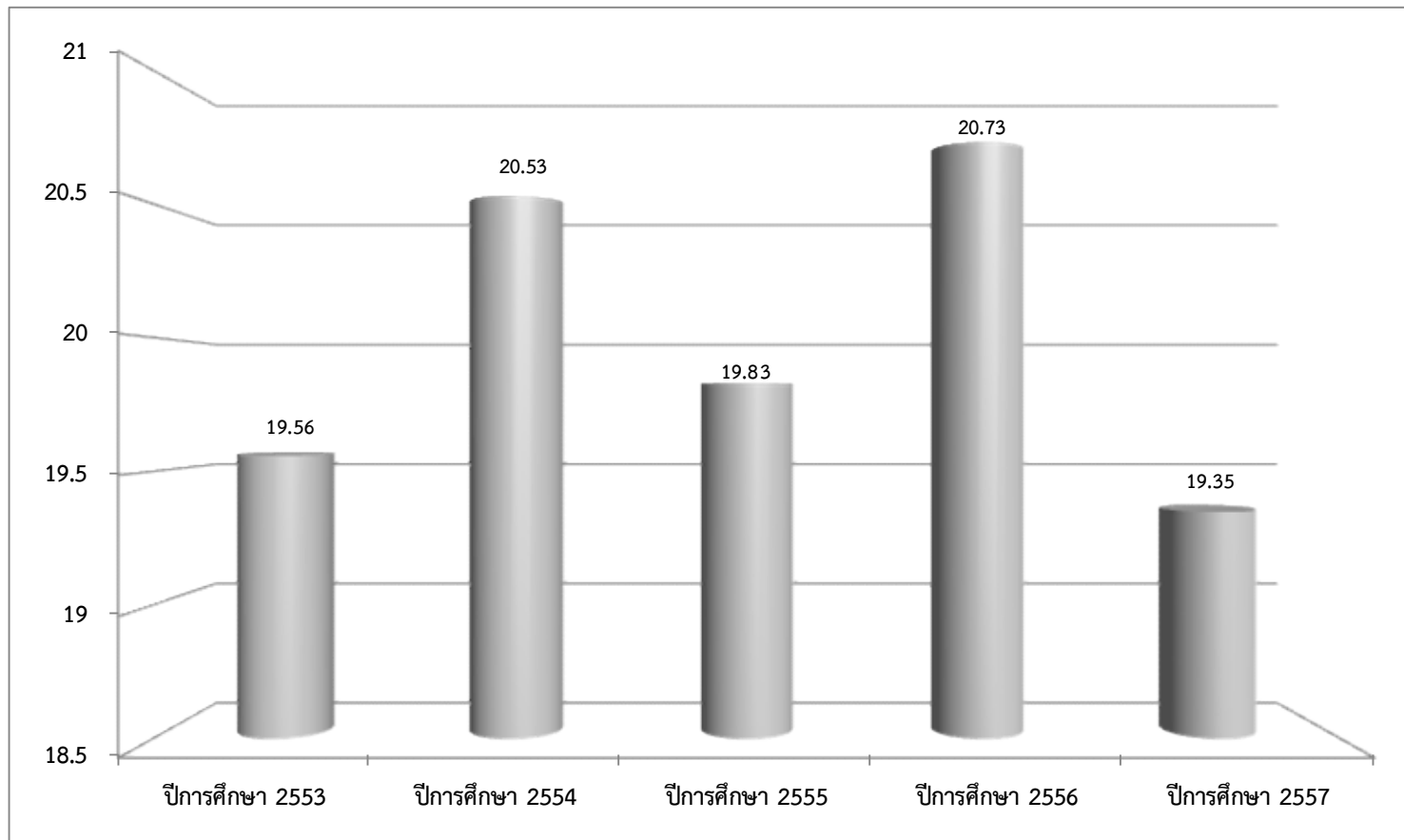
หมายเหตุ * หากนับบุคคลของลงทะเบียนเรียนแบบบุคคลภายนอก ไม่สังกัดคณะ/วิทยาลัย จำนวน 1 คน รวมเป็น 88,763 คน

** หากนับบุคคลของลงทะเบียนเรียนแบบบุคคลภายนอก ไม่สังกัดคณะ/วิทยาลัย จำนวน 5 คน รวมเป็น 82,862 คน

จากตาราง 16 จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนจำนวน 83,744 คน คิดเป็นร้อยละ 19.56 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 87,908 คน คิดเป็นร้อยละ 20.53 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 84,890 คน คิดเป็นร้อยละ 19.83 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 88,762 คน คิดเป็นร้อยละ 20.73 และปีการศึกษา 2557 จำนวน 82,857 คน คิดเป็นร้อยละ 19.35

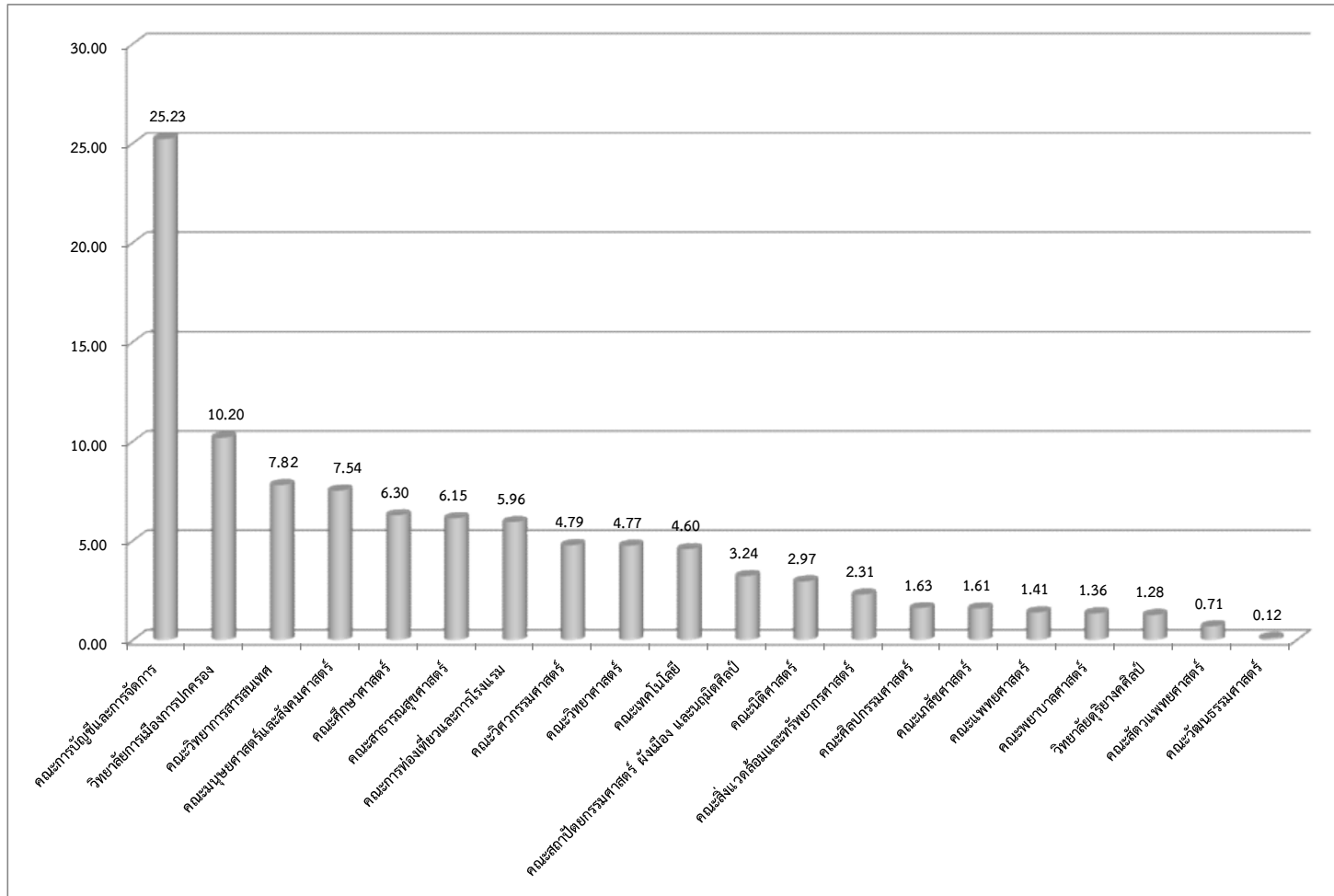
เปรียบเทียบจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2556 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด จำนวน 88,763 คน คิดเป็นร้อยละ 20.73 รองลงมาในปีการศึกษา 2554 จำนวน 87,908 คน คิดเป็นร้อยละ 20.53 และปีการศึกษา 2555 จำนวน 84,890 คน คิดเป็นร้อยละ 19.83 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2557 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด จำนวน 82,862 คน คิดเป็นร้อยละ 19.35 ดังแสดงในภาพประกอบ 30

ภาพประกอบ 30 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละที่ลงทะเบียนเรียนระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา
จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะการบัญชีและการจัดการ มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด
จำนวน 108,012 คน คิดเป็นร้อยละ 25.23 รองลงมาเป็นวิทยาลัยการเมืองการปกครอง
จำนวน 43,690 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20 และคณะวิทยาการสารสนเทศ จำนวน 33,474 คน
คิดเป็นร้อยละ 7.82 ตามลำดับ โดยคณะวัฒนธรรมศาสตร์ มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด
จำนวน 532 คน คิดเป็นร้อยละ 0.12 ดังแสดงในภาพประกอบ 31

ภาพประกอบ 31 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละบัณฑิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

ตาราง 17 แสดงจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2553							
		ภาคต้น	ร้อยละ	ภาคปลาย	ร้อยละ	ภาคฤดูร้อน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,462	6.91	2,191	6.94	843	5.09	5,496	6.56
2	คณะวิทยาศาสตร์	1,943	5.45	1,764	5.59	673	4.07	4,380	5.23
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,684	4.72	1,537	4.87	1,121	6.77	4,342	5.18
4	คณะพยาบาลศาสตร์	456	1.28	431	1.37	308	1.86	1,195	1.43
5	คณะศึกษาศาสตร์	2,411	6.76	2,296	7.28	825	4.98	5,532	6.61
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	491	1.38	446	1.41	239	1.44	1,176	1.40
7	คณะเภสัชศาสตร์	715	2.01	693	2.20	70	0.42	1,478	1.76
8	คณะเทคโนโลยี	1,652	4.64	1,554	4.93	649	3.92	3,855	4.60
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	8,277	23.22	7,207	22.84	4,674	28.24	20,158	24.07
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	2,921	8.20	2,342	7.42	1,105	6.68	6,368	7.60
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	1,081	3.03	1,023	3.24	479	2.89	2,583	3.08
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	2,997	8.41	2,705	8.57	1,633	9.87	7,335	8.76
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	4,075	11.43	3,411	10.81	2,402	14.51	9,888	11.81
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	2,056	5.77	1,688	5.35	695	4.20	4,439	5.30
15	คณะแพทยศาสตร์	484	1.36	473	1.50	99	0.60	1,056	1.26
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	775	2.17	723	2.29	313	1.89	1,811	2.16
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	464	1.30	401	1.27	61	0.37	926	1.11
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	480	1.35	448	1.42	187	1.13	1,115	1.33
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-
20	คณะนิติศาสตร์	217	0.61	217	0.69	177	1.07	611	0.73
	รวม	35,641	100.00	31,550	100.00	16,553	100.00	83,744	100.00
	ร้อยละ	42.56	-	37.67	-	19.77	-	100.00	-

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2554							
		ภาคต้น	ร้อยละ	ภาคปลาย	ร้อยละ	ภาคฤดูร้อน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,467	6.63	2,152	6.64	1,017	5.56	5,636	6.41
2	คณะวิทยาศาสตร์	2,080	5.59	1,820	5.62	661	3.61	4,561	5.19
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,787	4.80	1,557	4.81	1,044	5.71	4,388	4.99
4	คณะพยาบาลศาสตร์	449	1.21	429	1.32	331	1.81	1,209	1.38
5	คณะศึกษาศาสตร์	2,490	6.69	2,350	7.26	1,027	5.61	5,867	6.67
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	612	1.64	530	1.64	302	1.65	1,444	1.64
7	คณะเภสัชศาสตร์	725	1.95	691	2.13	113	0.62	1,529	1.74
8	คณะเทคโนโลยี	1,632	4.38	1,508	4.66	650	3.55	3,790	4.31
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	8,612	23.14	7,322	22.61	5,235	28.61	21,169	24.08
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	2,539	6.82	2,019	6.23	1,048	5.73	5,606	6.38
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	1,204	3.23	1,131	3.49	533	2.91	2,868	3.26
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	3,094	8.31	2,671	8.25	1,609	8.79	7,374	8.39
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	4,447	11.95	3,619	11.17	2,513	13.73	10,579	12.03
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	2,191	5.89	1,877	5.80	1,013	5.54	5,081	5.78
15	คณะแพทยศาสตร์	532	1.43	565	1.74	71	0.39	1,168	1.33
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	900	2.42	822	2.54	371	2.03	2,093	2.38
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	404	1.09	319	0.98	116	0.63	839	0.95
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	508	1.36	455	1.40	195	1.07	1,158	1.32
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	1	0.00	1	0.00	1	0.01	3	0.00
20	คณะนิติศาสตร์	549	1.47	549	1.70	448	2.45	1,546	1.76
รวม		37,223	100.00	32,387	100.00	18,298	100.00	87,908	100.00
ร้อยละ		42.34	-	36.84	-	20.81	-	100.00	-

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2555							
		ภาคต้น	ร้อยละ	ภาคปลาย	ร้อยละ	ภาคฤดูร้อน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,846	7.67	2,499	7.72	778	5.04	6,123	7.21
2	คณะวิทยาศาสตร์	1,936	5.22	1,710	5.28	483	3.13	4,129	4.86
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,662	4.48	1,489	4.60	939	6.09	4,090	4.82
4	คณะพยาบาลศาสตร์	443	1.19	428	1.32	316	2.05	1,187	1.40
5	คณะศึกษาศาสตร์	2,378	6.41	2,279	7.04	753	4.88	5,410	6.37
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	594	1.60	539	1.66	275	1.78	1,408	1.66
7	คณะเภสัชศาสตร์	665	1.79	636	1.96	88	0.57	1,389	1.64
8	คณะเทคโนโลยี	1,870	5.04	1,695	5.24	600	3.89	4,165	4.91
9	คณะการบัญชีและการจัดการ	9,061	24.43	7,542	23.29	4,801	31.12	21,404	25.21
10	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	2,316	6.24	1,857	5.74	664	4.30	4,837	5.70
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	1,265	3.41	1,204	3.72	427	2.77	2,896	3.41
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	2,738	7.38	2,416	7.46	1,252	8.12	6,406	7.55
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	3,834	10.34	3,161	9.76	1,851	12.00	8,846	10.42
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	2,500	6.74	2,100	6.49	1,139	7.38	5,739	6.76
15	คณะแพทยศาสตร์	572	1.54	553	1.71	78	0.51	1,203	1.42
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	915	2.47	846	2.61	228	1.48	1,989	2.34
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	186	0.50	151	0.47	41	0.27	378	0.45
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	459	1.24	426	1.32	117	0.76	1,002	1.18
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	4	0.01	4	0.01	3	0.02	11	0.01
20	คณะนิติศาสตร์	842	2.27	842	2.60	594	3.85	2,278	2.68
รวม		37,086	100.00	32,377	100.00	15,427	100.00	84,890	100.00
ร้อยละ		43.69	-	38.14	-	18.17	-	100.00	-

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2556							
		ภาคต้น	ร้อยละ	ภาคปลาย	ร้อยละ	ภาคฤดูร้อน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3,411	8.63	2,941	8.81	1,126	7.10	7,478	8.42
2	คณะวิทยาศาสตร์	1,779	4.50	1,544	4.62	703	4.44	4,026	4.54
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,577	3.99	1,407	4.21	897	5.66	3,881	4.37
4	คณะพยาบาลศาสตร์	423	1.07	402	1.20	277	1.75	1,102	1.24
5	คณะศึกษาศาสตร์	2,355	5.96	2,183	6.54	626	3.95	5,164	5.82
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	719	1.82	610	1.83	274	1.73	1,603	1.81
7	คณะเภสัชศาสตร์	590	1.49	552	1.65	68	0.43	1,210	1.36
8	คณะเทคโนโลยี	1,956	4.95	1,680	5.03	580	3.66	4,216	4.75
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	10,007	25.32	8,040	24.08	4,862	30.67	22,909	25.81
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	2,290	5.79	1,790	5.36	479	3.02	4,559	5.14
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	1,296	3.28	1,199	3.59	330	2.08	2,825	3.18
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	2,905	7.35	2,520	7.55	1,519	9.58	6,944	7.82
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	3,491	8.83	2,578	7.72	1,457	9.19	7,526	8.48
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	2,648	6.70	2,060	6.17	1,186	7.48	5,894	6.64
15	คณะแพทยศาสตร์	628	1.59	596	1.79	75	0.47	1,299	1.46
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	957	2.42	877	2.63	180	1.14	2,014	2.27
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	179	0.45	169	0.51	26	0.16	374	0.42
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	543	1.37	470	1.41	200	1.26	1,213	1.37
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	76	0.19	69	0.21	29	0.18	174	0.20
20	คณะนิติศาสตร์	1,697	4.29	1,697	5.08	957	6.04	4,351	4.90
	รวม	39,527	100.00	33,384	100.00	15,851	100.00	88,762*	100.00
	ร้อยละ	44.53	-	37.61	-	17.86	-	100.00	-

หมายเหตุ * หากนับบุคคลของลงทะเบียนเรียนแบบบุคคลภายนอก ไม่สังกัดคณะ/วิทยาลัย จำนวน 1 คน รวมเป็น 88,763 คน

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2557							
		ภาคต้น	ร้อยละ	ภาคปลาย	ร้อยละ	ภาคการศึกษาพิเศษ	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3,419	9.42	3,018	9.49	1,113	7.54	7,550	9.11
2	คณะวิทยาศาสตร์	1,593	4.39	1,327	4.17	422	2.86	3,342	4.03
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,565	4.31	1,429	4.49	831	5.63	3,825	4.62
4	คณะพยาบาลศาสตร์	424	1.17	411	1.29	292	1.98	1,127	1.36
5	คณะศึกษาศาสตร์	2,250	6.20	2,098	6.60	648	4.39	4,996	6.03
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	584	1.61	538	1.69	219	1.48	1,341	1.62
7	คณะเภสัชศาสตร์	595	1.64	588	1.85	118	0.80	1,301	1.57
8	คณะเทคโนโลยี	1,636	4.51	1,523	4.79	515	3.49	3,674	4.43
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	9,529	26.27	7,931	24.93	4,912	33.26	22,372	27.00
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1,993	5.49	1,744	5.48	398	2.69	4,135	4.99
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	1,199	3.31	1,145	3.60	347	2.35	2,691	3.25
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	2,427	6.69	2,060	6.48	928	6.28	5,415	6.54
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	2,886	7.96	2,517	7.91	1,448	9.80	6,851	8.27
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	2,268	6.25	1,829	5.75	1,072	7.26	5,169	6.24
15	คณะแพทยศาสตร์	625	1.72	611	1.92	67	0.45	1,303	1.57
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	902	2.49	847	2.66	244	1.65	1,993	2.41
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	187	0.52	185	0.58	135	0.91	507	0.61
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	420	1.16	382	1.20	181	1.23	983	1.19
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	145	0.40	137	0.43	62	0.42	344	0.42
20	คณะนิติศาสตร์	1,631	4.50	1,489	4.68	818	5.54	3,938	4.75
	รวม	36,278	100.00	31,809	100.00	14,770	100.00	82,857**	100.00
	ร้อยละ	43.78	-	38.39	-	17.83	-	100.00	-

หมายเหตุ ** หากนับบุคคลของลงทะเบียนเรียนแบบบุคคลภายนอก ไม่สังกัดคณะ/วิทยาลัย จำนวน 5 คน รวมเป็น 82,862 คน

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	รวม							
		ภาคต้น	ร้อยละ	ภาคปลาย	ร้อยละ	ภาคฤดูร้อน	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	14,605	7.86	12,801	7.93	4,877	6.03	32,283	7.54
2	คณะวิทยาศาสตร์	9,331	5.02	8,165	5.06	2,942	3.64	20,438	4.77
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	8,275	4.45	7,419	4.59	4,832	5.97	20,526	4.79
4	คณะพยาบาลศาสตร์	2,195	1.18	2,101	1.30	1,524	1.88	5,820	1.36
5	คณะศึกษาศาสตร์	11,884	6.40	11,206	6.94	3,879	4.79	26,969	6.30
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	3,000	1.62	2,663	1.65	1,309	1.62	6,972	1.63
7	คณะเภสัชศาสตร์	3,290	1.77	3,160	1.96	457	0.56	6,907	1.61
8	คณะเทคโนโลยี	8,746	4.71	7,960	4.93	2,994	3.70	19,700	4.60
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	45,486	24.49	38,042	23.55	24,484	30.26	108,012	25.23
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	12,059	6.49	9,752	6.04	3,694	4.57	25,505	5.96
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	6,045	3.25	5,702	3.53	2,116	2.62	13,863	3.24
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	14,161	7.62	12,372	7.66	6,941	8.58	33,474	7.82
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	18,733	10.08	15,286	9.46	9,671	11.95	43,690	10.20
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	11,663	6.28	9,554	5.92	5,105	6.31	26,322	6.15
15	คณะแพทยศาสตร์	2,841	1.53	2,798	1.73	390	0.48	6,029	1.41
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	4,449	2.40	4,115	2.55	1,336	1.65	9,900	2.31
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	1,420	0.76	1,225	0.76	379	0.47	3,024	0.71
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2,410	1.30	2,181	1.35	880	1.09	5,471	1.28
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	226	0.12	211	0.13	95	0.12	532	0.12
20	คณะนิติศาสตร์	4,936	2.66	4,794	2.97	2,994	3.70	12,724	2.97
	รวม	185,755	100.00	161,507	100.00	80,899	100.00	428,161	100.00
	ร้อยละ	43.38	-	37.72	-	18.89	-	100.00	-

จากตาราง 17 จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า

ปีการศึกษา 2553 ภาคต้น มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 35,641 คน คิดเป็นร้อยละ 42.56 ภาคปลาย จำนวน 31,550 คน คิดเป็นร้อยละ 37.67 และภาคฤดูร้อน จำนวน 16,553 คน คิดเป็นร้อยละ 19.77

ปีการศึกษา 2554 ภาคต้น มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 37,223 คน คิดเป็นร้อยละ 42.34 ภาคปลาย จำนวน 32,387 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 และภาคฤดูร้อน จำนวน 18,298 คน คิดเป็นร้อยละ 20.81

ปีการศึกษา 2555 ภาคต้น มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 37,086 คน คิดเป็นร้อยละ 43.69 ภาคปลาย จำนวน 32,377 คน คิดเป็นร้อยละ 38.14 และภาคฤดูร้อน จำนวน 15,427 คน คิดเป็นร้อยละ 18.17

ปีการศึกษา 2556 ภาคต้น มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 39,527 คน คิดเป็นร้อยละ 44.53 ภาคปลาย จำนวน 33,384 คน คิดเป็นร้อยละ 37.61 และภาคฤดูร้อน จำนวน 15,851 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86

ปีการศึกษา 2557 ภาคต้น มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 36,278 คน คิดเป็นร้อยละ 43.78 ภาคปลาย จำนวน 31,809 คน คิดเป็นร้อยละ 38.39 และภาคการศึกษา พิเศษ จำนวน 14,770 คน คิดเป็นร้อยละ 17.83

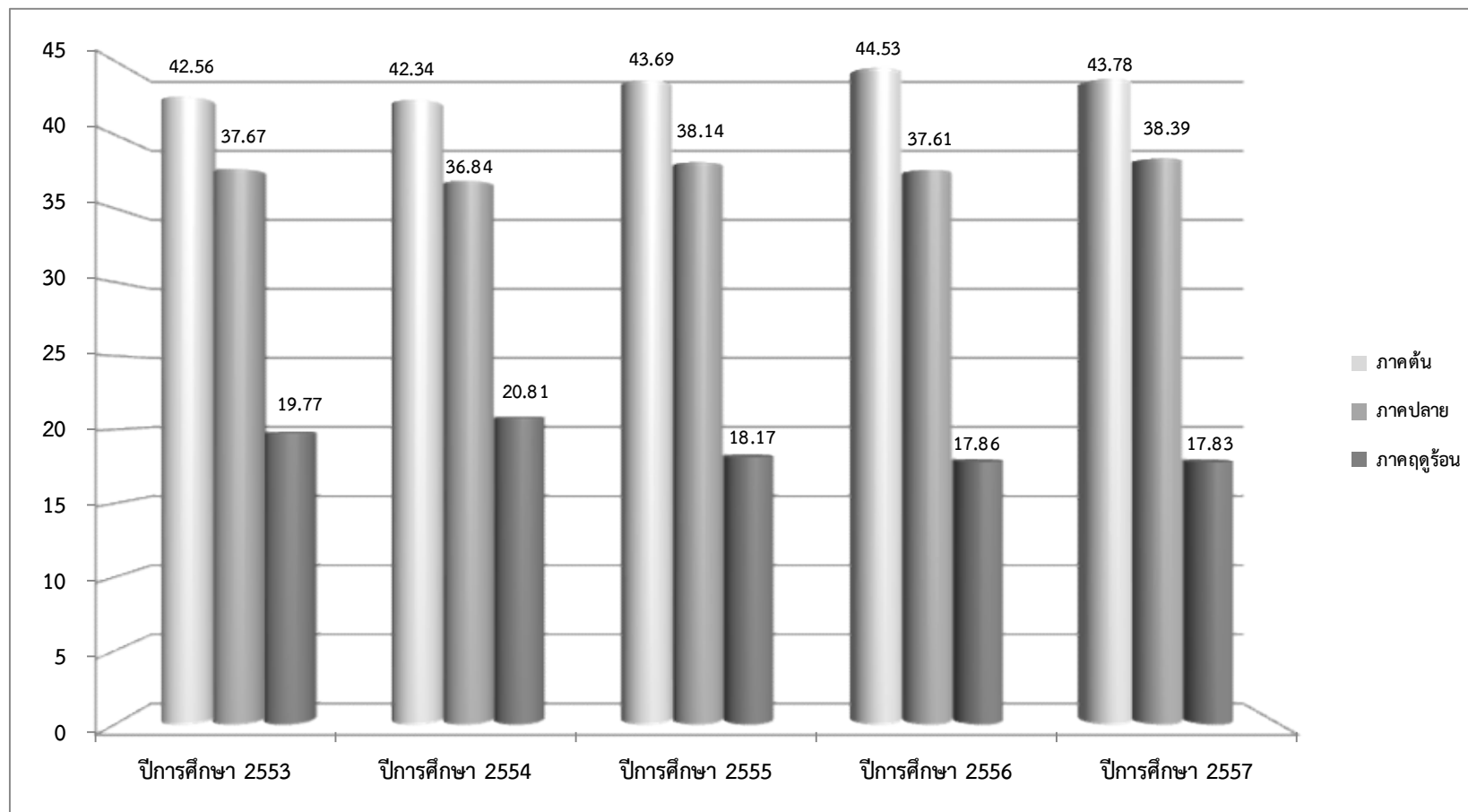
เปรียบเทียบจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า

การลงทะเบียนเรียนในภาคต้น พบว่า ปีการศึกษา 2556 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.53 รองลงมาในปีการศึกษา 2557 คิดเป็นร้อยละ 43.78 และปีการศึกษา 2555 คิดเป็นร้อยละ 43.69 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2554 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.34

การลงทะเบียนเรียนในภาคปลาย พบว่า ปีการศึกษา 2557 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.39 รองลงมาในปีการศึกษา 2555 คิดเป็นร้อยละ 38.14 และปีการศึกษา 2553 คิดเป็นร้อยละ 37.67 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2554 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.84

การลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนหรือภาคการศึกษาพิเศษ พบว่า ปีการศึกษา 2554 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.81 รองลงมาในปีการศึกษา 2553 คิดเป็นร้อยละ 19.77 และปีการศึกษา 2555 คิดเป็นร้อยละ 18.17 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2557 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.83

ดังแสดงในภาพประกอบ 32

ภาพประกอบ 32 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2553 - 2557

ตาราง 18 แสดงจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2553									
		ปี 1	ร้อยละ	ปี 2	ร้อยละ	ปี 3	ร้อยละ	ปี 4 ขึ้นไป	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,754	6.62	1,350	5.89	1,233	7.04	1,159	6.89	5,496	6.56
2	คณะวิทยาศาสตร์	1,236	4.66	1,328	5.80	1,064	6.08	752	4.47	4,380	5.23
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,243	4.69	1,145	5.00	1,136	6.49	818	4.86	4,342	5.18
4	คณะพยาบาลศาสตร์	370	1.40	310	1.35	290	1.66	225	1.34	1,195	1.43
5	คณะศึกษาศาสตร์	1,456	5.49	1,285	5.61	1,060	6.06	1,731	10.29	5,532	6.61
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	450	1.70	284	1.24	243	1.39	199	1.18	1,176	1.40
7	คณะเภสัชศาสตร์	228	0.86	159	0.69	150	0.86	941	5.59	1,478	1.76
8	คณะเทคโนโลยี	1,464	5.52	1,141	4.98	590	3.37	660	3.92	3,855	4.60
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	7,097	26.78	6,301	27.50	4,013	22.92	2,747	16.33	20,158	24.07
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1,626	6.13	1,877	8.19	1,599	9.13	1,266	7.52	6,368	7.60
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	758	2.86	561	2.45	588	3.36	676	4.02	2,583	3.08
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	2,171	8.19	1,789	7.81	1,411	8.06	1,964	11.67	7,335	8.76
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	2,808	10.59	2,993	13.06	2,314	13.22	1,773	10.54	9,888	11.81
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	1,589	6.00	1,351	5.90	829	4.74	670	3.98	4,439	5.30
15	คณะแพทยศาสตร์	356	1.34	171	0.75	162	0.93	367	2.18	1,056	1.26
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	664	2.51	460	2.01	371	2.12	316	1.88	1,811	2.16
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	239	0.90	137	0.60	196	1.12	354	2.10	926	1.11
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	478	1.80	195	0.85	243	1.39	199	1.18	1,115	1.33
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	คณะนิติศาสตร์	517	1.95	72	0.31	13	0.07	9	0.05	611	0.73
รวม		26,504	100.00	22,909	100.00	17,505	100.00	16,826	100.00	83,744	100.00
ร้อยละ		31.65	-	27.36	-	20.90	-	20.09	-	100.00	-

ตาราง 18 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2554									
		ปี 1	ร้อยละ	ปี 2	ร้อยละ	ปี 3	ร้อยละ	ปี 4 ขึ้นไป	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	1,758	6.13	1,474	6.68	1,242	6.45	1,162	6.50	5,636	6.41
2	คณะวิทยาศาสตร์	1,367	4.76	1,000	4.53	1,072	5.56	1,122	6.27	4,561	5.19
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,201	4.19	973	4.41	1,056	5.48	1,158	6.48	4,388	4.99
4	คณะพยาบาลศาสตร์	314	1.09	354	1.60	309	1.60	232	1.30	1,209	1.38
5	คณะศึกษาศาสตร์	1,536	5.35	1,421	6.44	1,234	6.41	1,676	9.37	5,867	6.67
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	494	1.72	389	1.76	261	1.35	300	1.68	1,444	1.64
7	คณะเภสัชศาสตร์	363	1.26	176	0.80	154	0.80	836	4.67	1,529	1.74
8	คณะเทคโนโลยี	1,053	3.67	1,106	5.01	911	4.73	720	4.03	3,790	4.31
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	7,695	26.81	5,988	27.14	4,543	23.58	2,943	16.46	21,169	24.08
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1,060	3.69	1,403	6.36	1,829	9.49	1,314	7.35	5,606	6.38
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	804	2.80	588	2.66	496	2.57	980	5.48	2,868	3.26
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	2,356	8.21	1,614	7.32	1,497	7.77	1,907	10.66	7,374	8.39
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	3,657	12.74	2,287	10.37	2,916	15.14	1,719	9.61	10,579	12.03
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	2,246	7.83	1,435	6.50	882	4.58	518	2.90	5,081	5.78
15	คณะแพทยศาสตร์	375	1.31	277	1.26	160	0.83	356	1.99	1,168	1.33
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	766	2.67	566	2.57	371	1.93	390	2.18	2,093	2.38
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	406	1.41	104	0.47	117	0.61	212	1.19	839	0.95
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	331	1.15	369	1.67	143	0.74	315	1.76	1,158	1.32
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	3	0.01	-	-	-	-	-	-	3	0.00
20	คณะนิติศาสตร์	912	3.18	540	2.45	71	0.37	23	0.13	1,546	1.76
รวม		28,697	100.00	22,064	100.00	19,264	100.00	17,883	100.00	87,908	100.00
ร้อยละ		32.64	-	25.10	-	21.91	-	20.34	-	100.00	-

ตาราง 18 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2555									
		ปี 1	ร้อยละ	ปี 2	ร้อยละ	ปี 3	ร้อยละ	ปี 4 ขึ้นไป	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,459	9.03	1,332	6.07	1,212	7.11	1,120	5.99	6,123	7.21
2	คณะวิทยาศาสตร์	1,312	4.82	925	4.22	745	4.37	1,147	6.14	4,129	4.86
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,086	3.99	902	4.11	884	5.18	1,218	6.52	4,090	4.82
4	คณะพยาบาลศาสตร์	288	1.06	295	1.35	347	2.04	257	1.38	1,187	1.40
5	คณะศึกษาศาสตร์	1,291	4.74	1,190	5.43	1,193	7.00	1,736	9.29	5,410	6.37
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	366	1.34	369	1.68	335	1.96	338	1.81	1,408	1.66
7	คณะเภสัชศาสตร์	298	1.09	238	1.09	157	0.92	696	3.72	1,389	1.64
8	คณะเทคโนโลยี	1,487	5.46	777	3.54	819	4.80	1,082	5.79	4,165	4.91
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	8,241	30.27	6,111	27.87	4,040	23.69	3,012	16.12	21,404	25.21
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1,275	4.68	898	4.10	1,236	7.25	1,428	7.64	4,837	5.70
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	906	3.33	611	2.79	429	2.52	950	5.08	2,896	3.41
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	1,553	5.70	1,639	7.48	1,273	7.47	1,941	10.39	6,406	7.55
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	2,415	8.87	2,501	11.41	2,062	12.09	1,868	10.00	8,846	10.42
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	2,265	8.32	1,942	8.86	847	4.97	685	3.67	5,739	6.76
15	คณะแพทยศาสตร์	339	1.25	265	1.21	249	1.46	350	1.87	1,203	1.42
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	607	2.23	583	2.66	404	2.37	395	2.11	1,989	2.34
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	14	0.05	205	0.93	67	0.39	92	0.49	378	0.45
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	241	0.89	207	0.94	258	1.51	296	1.58	1,002	1.18
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	9	0.03	2	0.01	-	-	-	-	11	0.01
20	คณะนิติศาสตร์	775	2.85	934	4.26	494	2.90	75	0.40	2,278	2.68
รวม		27,227	100.00	21,926	100.00	17,051	100.00	18,686	100.00	84,890	100.00
ร้อยละ		32.07	-	25.83	-	20.09	-	22.01	-	100.00	-

ตาราง 18 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2556									
		ปี 1	ร้อยละ	ปี 2	ร้อยละ	ปี 3	ร้อยละ	ปี 4 ขึ้นไป	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,887	8.97	1,949	9.33	1,442	7.93	1,200	6.86	7,478	8.42
2	คณะวิทยาศาสตร์	1,170	3.63	901	4.31	1,023	5.63	932	5.33	4,026	4.54
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,192	3.70	762	3.65	840	4.62	1,087	6.21	3,881	4.37
4	คณะพยาบาลศาสตร์	250	0.78	269	1.29	291	1.60	292	1.67	1,102	1.24
5	คณะศึกษาศาสตร์	1,265	3.93	956	4.58	1,175	6.46	1,768	10.10	5,164	5.82
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	604	1.88	275	1.32	330	1.82	394	2.25	1,603	1.81
7	คณะเภสัชศาสตร์	278	0.86	202	0.97	232	1.28	498	2.85	1,210	1.36
8	คณะเทคโนโลยี	1,641	5.10	940	4.50	610	3.36	1,025	5.86	4,216	4.75
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	9,183	28.52	6,690	32.02	4,276	23.53	2,760	15.77	22,909	25.81
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1,686	5.24	970	4.64	842	4.63	1,061	6.06	4,559	5.14
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	891	2.77	584	2.80	470	2.59	880	5.03	2,825	3.18
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	2,219	6.89	1,191	5.70	1,601	8.81	1,933	11.05	6,944	7.82
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	2,721	8.45	1,621	7.76	2,199	12.10	985	5.63	7,526	8.48
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	2,429	7.54	1,923	9.20	941	5.18	601	3.43	5,894	6.64
15	คณะแพทยศาสตร์	306	0.95	257	1.23	278	1.53	458	2.62	1,299	1.46
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	694	2.16	416	1.99	452	2.49	452	2.58	2,014	2.27
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	75	0.23	-	-	148	0.81	151	0.86	374	0.42
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	400	1.24	174	0.83	154	0.85	485	2.77	1,213	1.37
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	165	0.51	7	0.03	2	0.01	-	-	174	0.20
20	คณะนิติศาสตร์	2,138	6.64	806	3.86	869	4.78	538	3.07	4,351	4.90
	รวม	32,194	100.00	20,893	100.00	18,175	100.00	17,500	100.00	88,762*	100.00
	ร้อยละ	36.27	-	23.54	-	20.48	-	19.72	-	100.00	-

หมายเหตุ * หากนับบุคคลขอลงทะเบียนเรียนแบบบุคคลภายนอก ไม่สังกัดคณะ/วิทยาลัย จำนวน 1 คน รวมเป็น 88,763 คน

ตาราง 18 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2557									
		ปี 1	ร้อยละ	ปี 2	ร้อยละ	ปี 3	ร้อยละ	ปี 4 ขึ้นไป	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,494	9.20	2,194	9.09	1,796	10.83	1,066	7.09	7,550	9.11
2	คณะวิทยาศาสตร์	1,109	4.09	879	3.64	752	4.54	602	4.01	3,342	4.03
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	1,410	5.20	872	3.61	772	4.66	771	5.13	3,825	4.62
4	คณะพยาบาลศาสตร์	382	1.41	231	0.96	267	1.61	247	1.64	1,127	1.36
5	คณะศึกษาศาสตร์	1,379	5.09	1,058	4.38	969	5.85	1,590	10.58	4,996	6.03
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	294	1.08	391	1.62	250	1.51	406	2.70	1,341	1.62
7	คณะเภสัชศาสตร์	350	1.29	204	0.84	199	1.20	548	3.65	1,301	1.57
8	คณะเทคโนโลยี	1,038	3.83	1,087	4.50	777	4.69	772	5.14	3,674	4.43
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	8,512	31.40	6,969	28.86	4,687	28.27	2,204	14.66	22,372	27.00
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1,517	5.60	1,257	5.21	893	5.39	468	3.11	4,135	4.99
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	699	2.58	614	2.54	531	3.20	847	5.64	2,691	3.25
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	1,569	5.79	1,375	5.69	958	5.78	1,513	10.07	5,415	6.54
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	2,284	8.43	1,997	8.27	1,509	9.10	1,061	7.06	6,851	8.27
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	1,635	6.03	2,234	9.25	887	5.35	413	2.75	5,169	6.24
15	คณะแพทยศาสตร์	349	1.29	257	1.06	247	1.49	450	2.99	1,303	1.57
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	557	2.05	559	2.32	343	2.07	534	3.55	1,993	2.41
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	62	0.23	59	0.24	-	-	386	2.57	507	0.61
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	297	1.10	282	1.17	105	0.63	299	1.99	983	1.19
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	184	0.68	151	0.63	7	0.04	2	0.01	344	0.42
20	คณะนิติศาสตร์	986	3.64	1,474	6.11	628	3.79	850	5.66	3,938	4.75
	รวม	27,107	100.00	24,144	100.00	16,577	100.00	15,029	100.00	82,857**	100.00
	ร้อยละ	32.72	-	29.14	-	20.01	-	18.14	-	100.00	-

หมายเหตุ ** หากนับบุคคลขอลงทะเบียนเรียนแบบบุคคลภายนอก ไม่สังกัดคณะ/วิทยาลัย จำนวน 5 คน รวมเป็น 82,862 คน

ตาราง 18 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	รวม									
		ปี 1	ร้อยละ	ปี 2	ร้อยละ	ปี 3	ร้อยละ	ปี 4 ขึ้นไป	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	11,352	8.01	8,299	7.41	6,925	7.82	5,707	6.64	32,283	7.54
2	คณะวิทยาศาสตร์	6,194	4.37	5,033	4.50	4,656	5.26	4,555	5.30	20,438	4.77
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	6,132	4.33	4,654	4.16	4,688	5.29	5,052	5.88	20,526	4.79
4	คณะพยาบาลศาสตร์	1,604	1.13	1,459	1.30	1,504	1.70	1,253	1.46	5,820	1.36
5	คณะศึกษาศาสตร์	6,927	4.89	5,910	5.28	5,631	6.36	8,501	9.89	26,969	6.30
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	2,208	1.56	1,708	1.53	1,419	1.60	1,637	1.91	6,972	1.63
7	คณะเภสัชศาสตร์	1,517	1.07	979	0.87	892	1.01	3,519	4.10	6,907	1.61
8	คณะเทคโนโลยี	6,683	4.72	5,051	4.51	3,707	4.19	4,259	4.96	19,700	4.60
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	40,728	28.74	32,059	28.64	21,559	24.34	13,666	15.90	108,012	25.23
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	7,164	5.05	6,405	5.72	6,399	7.22	5,537	6.44	25,505	5.96
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	4,058	2.86	2,958	2.64	2,514	2.84	4,333	5.04	13,863	3.24
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	9,868	6.96	7,608	6.80	6,740	7.61	9,258	10.77	33,474	7.82
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	13,885	9.80	11,399	10.18	11,000	12.42	7,406	8.62	43,690	10.20
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	10,164	7.17	8,885	7.94	4,386	4.95	2,887	3.36	26,322	6.15
15	คณะแพทยศาสตร์	1,725	1.22	1,227	1.10	1,096	1.24	1,981	2.31	6,029	1.41
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	3,288	2.32	2,584	2.31	1,941	2.19	2,087	2.43	9,900	2.31
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	796	0.56	505	0.45	528	0.60	1,195	1.39	3,024	0.71
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	1,747	1.23	1,227	1.10	903	1.02	1,594	1.86	5,471	1.28
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	361	0.25	160	0.14	9	0.01	2	0.00	532	0.12
20	คณะนิติศาสตร์	5,328	3.76	3,826	3.42	2,075	2.34	1,495	1.74	12,724	2.97
	รวม	141,729	100.00	111,936	100.00	88,572	100.00	85,924	100.00	428,161	100.00
	ร้อยละ	33.10	-	26.14	-	20.69	-	20.07	-	100.00	-

จากตาราง 18 จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า

ปีการศึกษา 2553 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 26,504 คน คิดเป็นร้อยละ 31.65 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 22,909 คน คิดเป็นร้อยละ 27.36 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 17,505 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 16,826 คน คิดเป็นร้อยละ 20.09

ปีการศึกษา 2554 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 28,697 คน คิดเป็นร้อยละ 32.64 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 22,064 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 19,264 คน คิดเป็นร้อยละ 21.91 และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 17,883 คน คิดเป็นร้อยละ 20.34

ปีการศึกษา 2555 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 27,227 คน คิดเป็นร้อยละ 32.07 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 21,926 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 18,686 คน คิดเป็นร้อยละ 20.09 และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 17,051 คน คิดเป็นร้อยละ 22.01

ปีการศึกษา 2556 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 32,195 คน คิดเป็นร้อยละ 36.27 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 20,893 คน คิดเป็นร้อยละ 23.54 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 18,175 คน คิดเป็นร้อยละ 20.48 และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 17,500 คน คิดเป็นร้อยละ 19.72

ปีการศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียน จำนวน 27,112 คน คิดเป็นร้อยละ 32.72 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 24,144 คน คิดเป็นร้อยละ 29.14 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 16,577 คน คิดเป็นร้อยละ 20.01 และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 15,029 คน คิดเป็นร้อยละ 18.14

เปรียบเทียบจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามชั้นปี 5 ปีการศึกษา พบว่า

ปีการศึกษา 2553 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด จำนวน 26,504 คน คิดเป็นร้อยละ 31.65 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวน 22,909 คน คิดเป็นร้อยละ 27.36 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 17,505 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 ตามลำดับ โดยชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด จำนวน 16,826 คน คิดเป็นร้อยละ 20.09

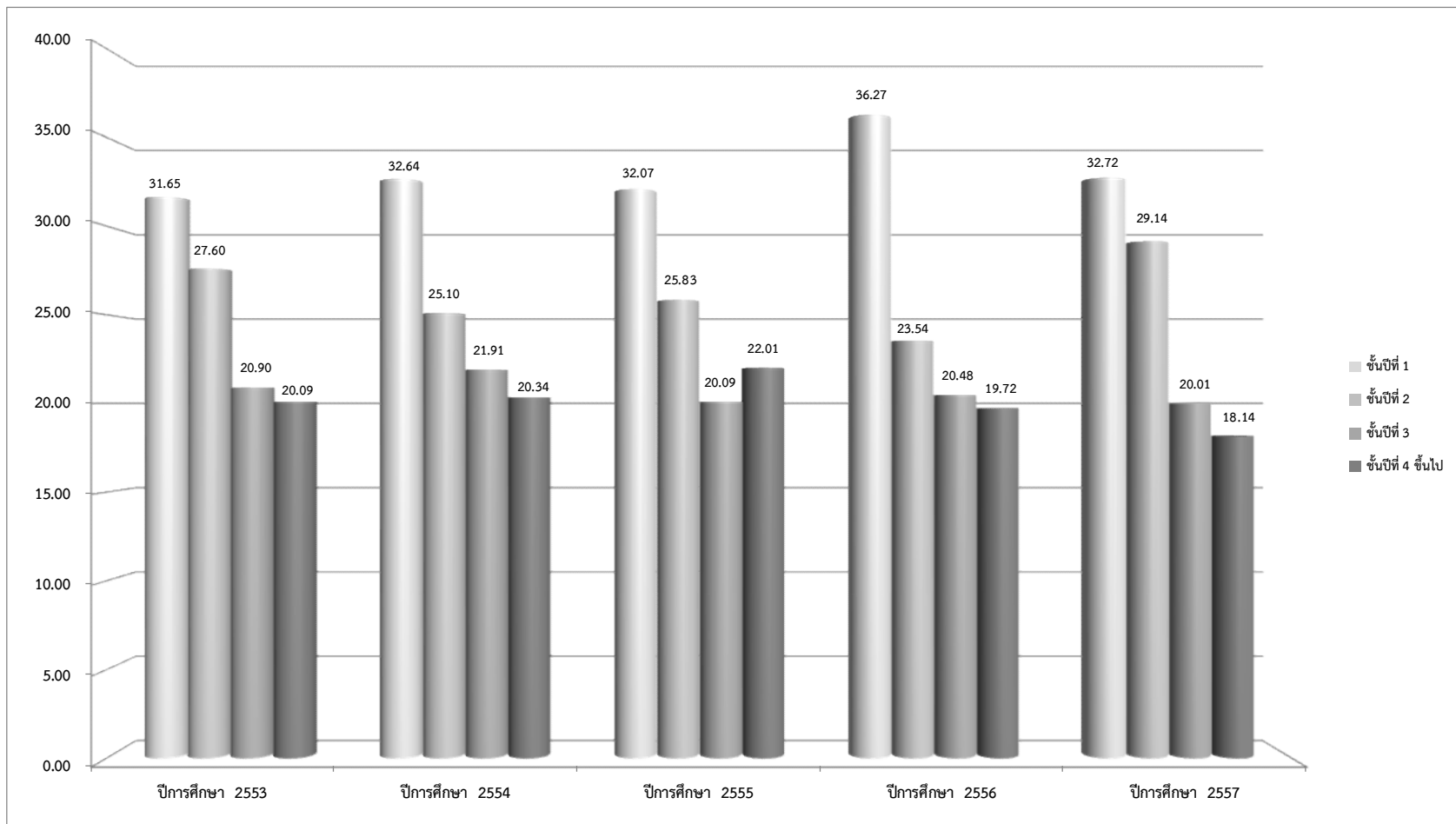
ปีการศึกษา 2554 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด จำนวน 28,697 คน คิดเป็นร้อยละ 32.64 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวน 22,064 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 19,264 คน คิดเป็นร้อยละ 21.91 ตามลำดับ โดยชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด จำนวน 17,883 คน คิดเป็นร้อยละ 20.34

ปีการศึกษา 2555 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด จำนวน 27,227 คน คิดเป็นร้อยละ 32.07 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวน 21,926 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 18,686 คน คิดเป็นร้อยละ 22.01 ตามลำดับ โดยชั้นปีที่ 3 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด จำนวน 17,051 คน คิดเป็นร้อยละ 20.09

ปีการศึกษา 2556 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด จำนวน 32,194 คน คิดเป็นร้อยละ 36.27 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวน 20,893 คน คิดเป็นร้อยละ 23.54 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 18,175 คน คิดเป็นร้อยละ 20.48 ตามลำดับ โดยชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด จำนวน 17,500 คน คิดเป็นร้อยละ 19.72

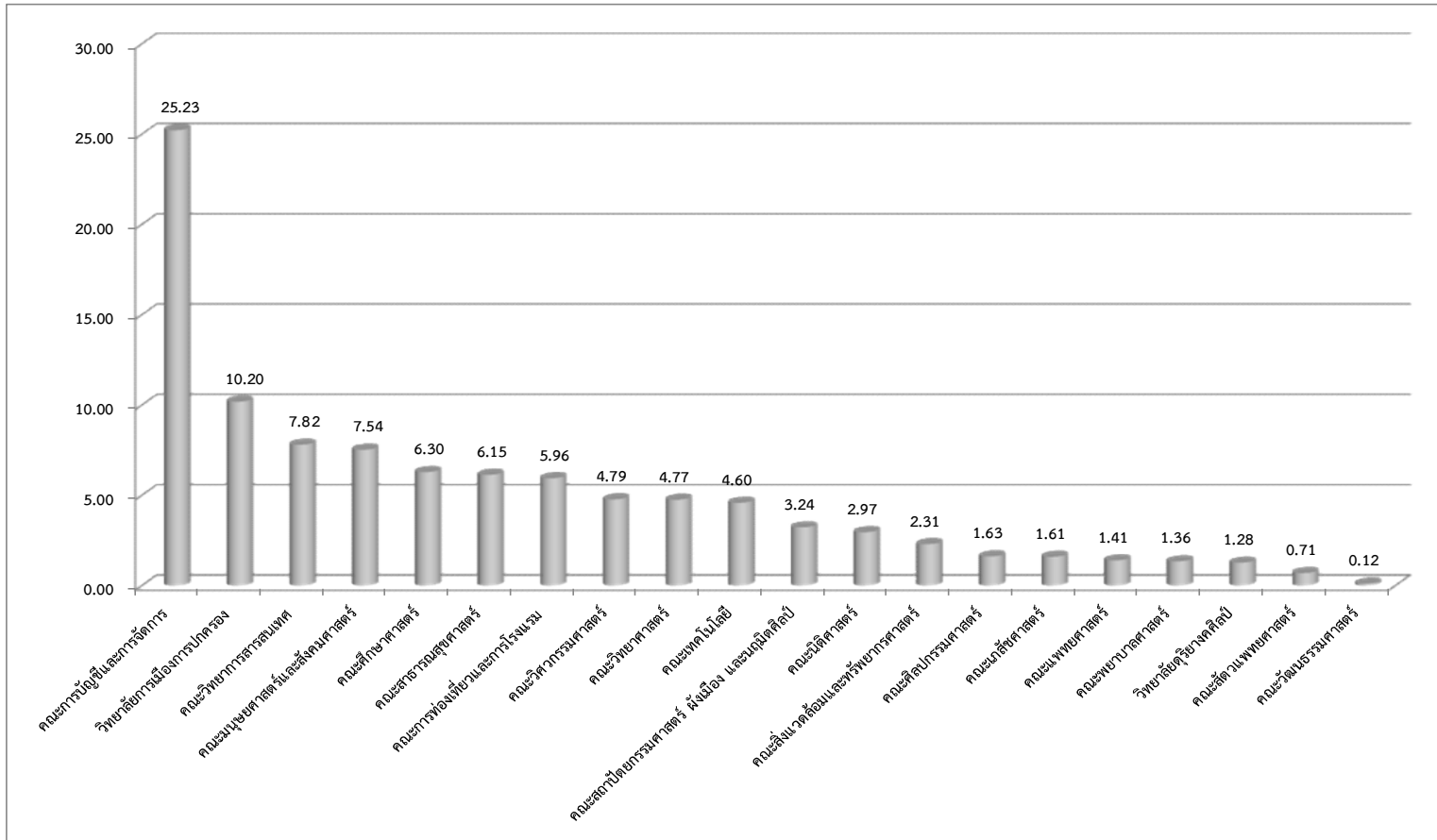
ปีการศึกษา 2557 ชั้นปีที่ 1 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด จำนวน 27,107 คน คิดเป็นร้อยละ 32.72 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวน 24,144 คน คิดเป็นร้อยละ 29.14 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 16,577 คน คิดเป็นร้อยละ 20.01 ตามลำดับ โดยชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด จำนวน 15,029 คน คิดเป็นร้อยละ 18.14

ดังแสดงในภาพประกอบ 33

ภาพประกอบ 33 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนจำแนกตามชั้นปี ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบร้อยละจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี 5 ปีการศึกษา
จำแนกคณะ/วิทยาลัย พบว่า คณะการบัญชีและการจัดการ มีนิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด จำนวน
108,012 คน คิดเป็นร้อยละ 25.23 รองลงมาเป็นวิทยาลัยการเมืองการปกครอง จำนวน
43,690 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20 และคณะวิทยาการสารสนเทศ จำนวน 33,474 คน คิดเป็น
ร้อยละ 7.82 โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีนิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด จำนวน 532 คน
คิดเป็นร้อยละ 0.12 ดังแสดงในภาพประกอบ 34

ภาพประกอบ 34 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

ตาราง 19 แสดงจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนปกติและลงทะเบียนเรียนซ้ำ ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา											
		2553						2554					
		ลงทะเบียนเรียน	ร้อยละ	ลงทะเบียนเรียน	ร้อยละ	ลงทะเบียนเรียนซ้ำ	ร้อยละ	ลงทะเบียนเรียน	ร้อยละ	ลงทะเบียนเรียน	ร้อยละ	ลงทะเบียนเรียนซ้ำ	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	5,496	6.56	4,642	84.46	854	15.54	5,636	6.41	2,908	51.60	2,728	48.40
2	คณะวิทยาศาสตร์	4,380	5.23	4,057	92.63	323	7.37	4,561	5.19	2,310	50.65	2,251	49.35
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	4,342	5.18	3,491	80.40	851	19.60	4,388	4.99	2,323	52.94	2,065	47.06
4	คณะพยาบาลศาสตร์	1,195	1.43	967	80.92	228	19.08	1,209	1.38	692	57.24	517	42.76
5	คณะศึกษาศาสตร์	5,532	6.61	5,036	91.03	496	8.97	5,867	6.67	3,156	53.79	2,711	46.21
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,176	1.40	975	82.91	201	17.09	1,444	1.64	729	50.48	715	49.52
7	คณะเภสัชศาสตร์	1,478	1.76	1,429	96.68	49	3.32	1,529	1.74	780	51.01	749	48.99
8	คณะเทคโนโลยี	3,855	4.60	3,466	89.91	389	10.09	3,790	4.31	2,014	53.14	1,776	46.86
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	20,158	24.07	15,217	75.49	4,941	24.51	21,169	24.08	11,395	53.83	9,774	46.17
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	6,368	7.60	4,938	77.54	1,430	22.46	5,606	6.38	2,571	45.86	3,035	54.14
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝัังเมือง และนฤมิตศิลป์	2,583	3.08	2,157	83.51	426	16.49	2,868	3.26	1,504	52.44	1,364	47.56
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	7,335	8.76	5,991	81.68	1,344	18.32	7,374	8.39	3,799	51.52	3,575	48.48
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	9,888	11.81	8,410	85.05	1,478	14.95	10,579	12.03	5,333	50.41	5,246	49.59
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	4,439	5.30	3,687	83.06	752	16.94	5,081	5.78	2,480	48.81	2,601	51.19
15	คณะแพทยศาสตร์	1,056	1.26	970	91.86	86	8.14	1,168	1.33	525	44.95	643	55.05
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	1,811	2.16	1,641	90.61	170	9.39	2,093	2.38	1,109	52.99	984	47.01
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	926	1.11	806	87.04	120	12.96	839	0.95	408	48.63	431	51.37
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	1,115	1.33	797	71.48	318	28.52	1,158	1.32	527	45.51	631	54.49
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	3	0.00	2	66.67	1	33.33
20	คณะนิติศาสตร์	611	0.73	544	89.03	67	10.97	1,546	1.76	936	60.54	610	39.46
	รวม	83,744	100.00	69,221	82.66	14,523	17.34	87,908	100.00	45,501	51.76	42,407	48.24
	ร้อยละ	100.00	-	82.66	-	17.34	-	100.00	-	51.76	-	48.24	-

ตาราง 19 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา											
		2555						2556					
		ลงทะเบียนเรียน	ร้อยละ	ลงปกติ	ร้อยละ	ลงซ้ำ	ร้อยละ	ลงทะเบียนเรียน	ร้อยละ	ลงปกติ	ร้อยละ	ลงซ้ำ	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	6,123	7.21	5,223	85.30	900	14.70	7,478	8.42	6,460	86.39	1,018	13.61
2	คณะวิทยาศาสตร์	4,129	4.86	3,679	89.10	450	10.90	4,026	4.54	3,686	91.55	340	8.45
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	4,090	4.82	3,462	84.65	628	15.35	3,881	4.37	3,295	84.90	586	15.10
4	คณะพยาบาลศาสตร์	1,187	1.40	1,144	96.38	43	3.62	1,102	1.24	960	87.11	142	12.89
5	คณะศึกษาศาสตร์	5,410	6.37	4,962	91.72	448	8.28	5,164	5.82	4,336	83.97	828	16.03
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,408	1.66	1,190	84.52	218	15.48	1,603	1.81	1,306	81.47	297	18.53
7	คณะเภสัชศาสตร์	1,389	1.64	1,328	95.61	61	4.39	1,210	1.36	1,157	95.62	53	4.38
8	คณะเทคโนโลยี	4,165	4.91	3,687	88.52	478	11.48	4,216	4.75	3,644	86.43	572	13.57
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	21,404	25.21	18,649	87.13	2,755	12.87	22,909	25.81	19,658	85.81	3,251	14.19
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	4,837	5.70	3,818	78.93	1,019	21.07	4,559	5.14	3,616	79.32	943	20.68
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝัังเมือง และนฤมิตศิลป์	2,896	3.41	2,490	85.98	406	14.02	2,825	3.18	2,438	86.30	387	13.70
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	6,406	7.55	5,359	83.66	1,047	16.34	6,944	7.82	5,834	84.01	1,110	15.99
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	8,846	10.42	7,404	83.70	1,442	16.30	7,526	8.48	6,172	82.01	1,354	17.99
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	5,739	6.76	4,636	80.78	1,103	19.22	5,894	6.64	4,437	75.28	1,457	24.72
15	คณะแพทยศาสตร์	1,203	1.42	1,161	96.51	42	3.49	1,299	1.46	1,220	93.92	79	6.08
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	1,989	2.34	1,751	88.03	238	11.97	2,014	2.27	1,790	88.88	224	11.12
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	378	0.45	337	89.15	41	10.85	374	0.42	353	94.39	21	5.61
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	1,002	1.18	762	76.05	240	23.95	1,213	1.37	832	68.59	381	31.41
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	11	0.01	9	81.82	2	18.18	174	0.20	142	81.61	32	18.39
20	คณะนิติศาสตร์	2,278	2.68	2,126	93.33	152	6.67	4,351	4.90	4,019	92.37	332	7.63
	รวม	84,890	100.00	73,177	86.20	11,713	13.80	88,762	100.00	75,355	84.90	13,407	15.10
	ร้อยละ	100.00	-	86.20	-	13.80	-	100.00	-	84.90	-	15.10	-

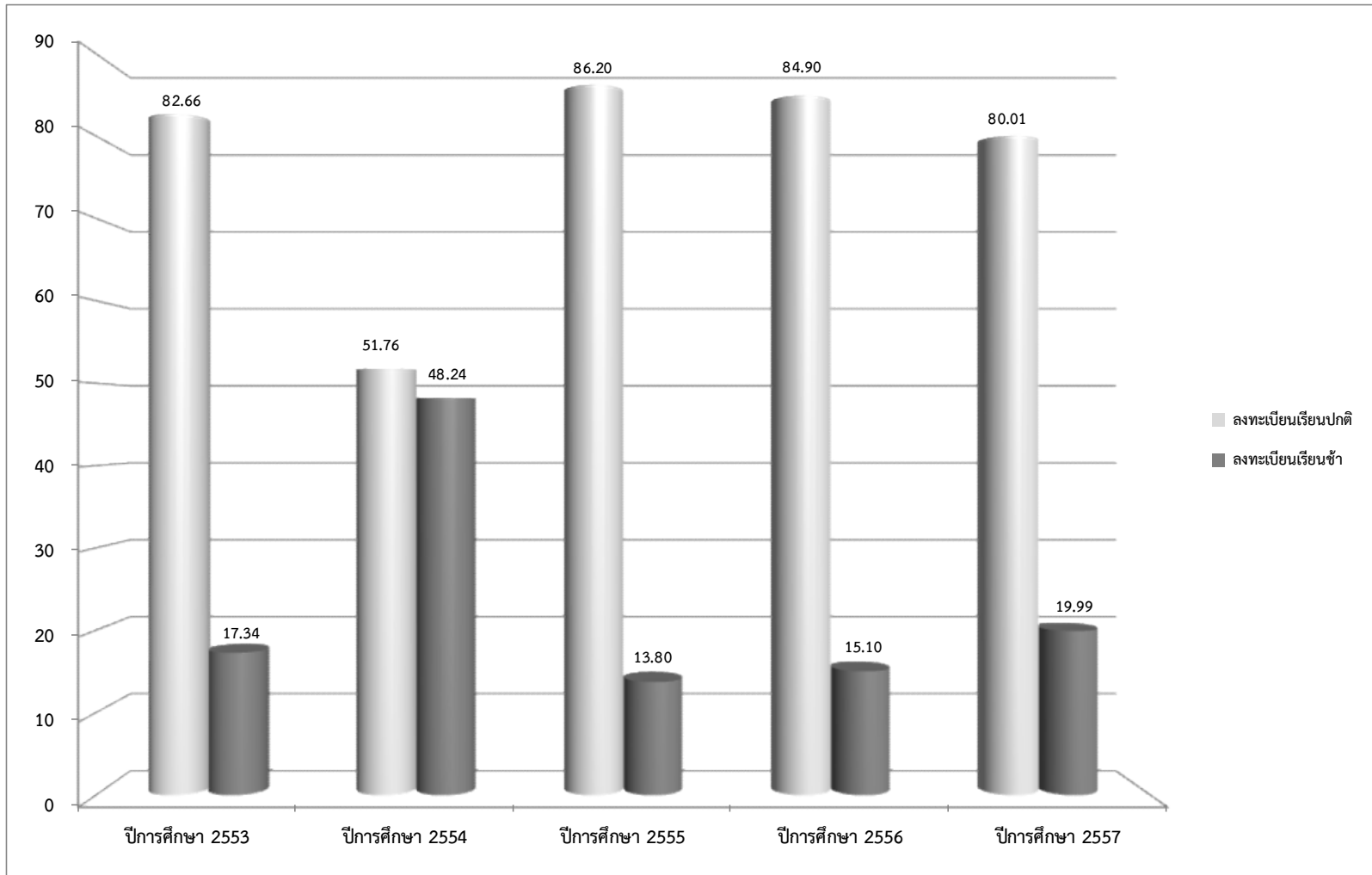
ตาราง 19 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา											
		2557						รวม					
		ลงทะเบียนเรียน	ร้อยละ	ลงปกติ	ร้อยละ	ลงซ้ำ	ร้อยละ	ลงทะเบียนเรียน	ร้อยละ	ลงปกติ	ร้อยละ	ลงซ้ำ	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	7,550	9.11	6,107	80.89	1,443	19.11	32,283	7.54	25,340	78.49	6,943	21.51
2	คณะวิทยาศาสตร์	3,342	4.03	2,845	85.13	497	14.87	20,438	4.77	16,577	81.11	3,861	18.89
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	3,825	4.62	2,949	77.10	876	22.90	20,526	4.79	15,520	75.61	5,006	24.39
4	คณะพยาบาลศาสตร์	1,127	1.36	1,048	92.99	79	7.01	5,820	1.36	4,811	82.66	1,009	17.34
5	คณะศึกษาศาสตร์	4,996	6.03	4,399	88.05	597	11.95	26,969	6.30	21,889	81.16	5,080	18.84
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	1,341	1.62	1,019	75.99	322	24.01	6,972	1.63	5,219	74.86	1,753	25.14
7	คณะเภสัชศาสตร์	1,301	1.57	1,260	96.85	41	3.15	6,907	1.61	5,954	86.20	953	13.80
8	คณะเทคโนโลยี	3,674	4.43	3,107	84.57	567	15.43	19,700	4.60	15,918	80.80	3,782	19.20
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	22,371	27.00	17,213	76.94	5,158	23.06	108,011	25.23	82,132	76.04	25,879	23.96
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	4,135	4.99	3,303	79.88	832	20.12	25,505	5.96	18,246	71.54	7,259	28.46
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์	2,691	3.25	2,271	84.39	420	15.61	13,863	3.24	10,860	78.34	3,003	21.66
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	5,415	6.54	3,920	72.39	1,495	27.61	33,474	7.82	24,903	74.40	8,571	25.60
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	6,851	8.27	5,471	79.86	1,380	20.14	43,690	10.20	32,790	75.05	10,900	24.95
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	5,169	6.24	3,942	76.26	1,227	23.74	26,322	6.15	19,182	72.87	7,140	27.13
15	คณะแพทยศาสตร์	1,303	1.57	1,168	89.64	135	10.36	6,029	1.41	5,044	83.66	985	16.34
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	1,993	2.41	1,637	82.14	356	17.86	9,900	2.31	7,928	80.08	1,972	19.92
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	507	0.61	478	94.28	29	5.72	3,024	0.71	2,382	78.77	642	21.23
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	983	1.19	626	63.68	357	36.32	5,471	1.28	3,544	64.78	1,927	35.22
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	344	0.42	236	68.60	108	31.40	532	0.12	389	73.12	143	26.88
20	คณะนิติศาสตร์	3,938	4.75	3,293	83.62	645	16.38	12,724	2.97	10,918	85.81	1,806	14.19
	รวม	82,857*	100.00	66,292	80.01	16,564	19.99	428,161	100.00	329,546	76.97	98,614	23.03
	ร้อยละ	100.00	-	80.01	-	19.99	-	100.00	-	76.97	-	23.03	-

หมายเหตุ * หากนับบุคคลลงทะเบียนแบบบุคคลภายนอก ไม่สังกัดคณะ/วิทยาลัย จำนวน 5 คน รวมเป็น 82,862 คน

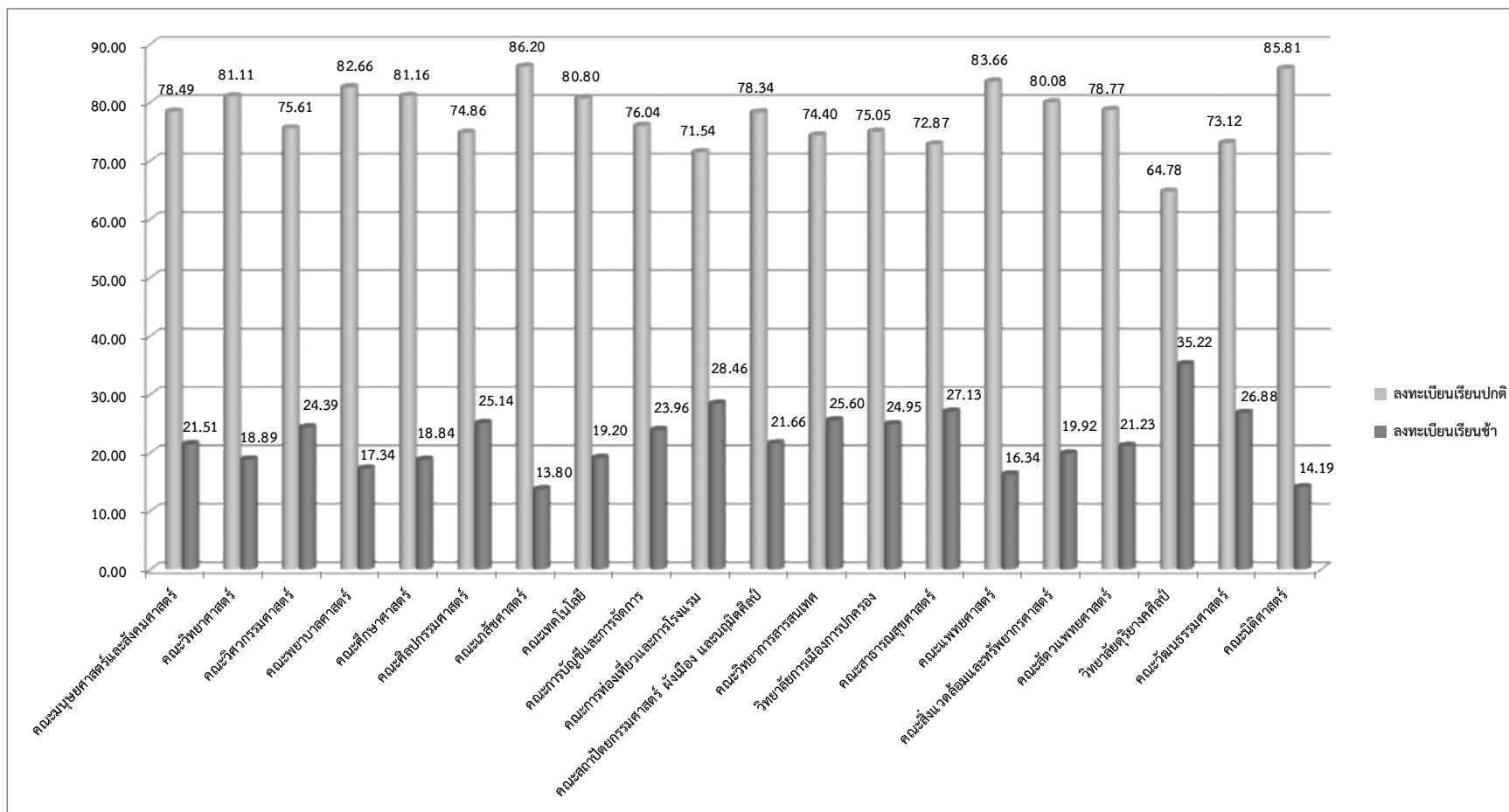
จากตาราง 19 จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนปกติและลงทะเบียนเรียนซ้ำ ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ จำนวน 14,523 คน คิดเป็นร้อยละ 17.34 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 42,407 คน คิดเป็นร้อยละ 48.24 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 11,713 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 13,407 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 และปีการศึกษา 2557 จำนวน 16,564 คน คิดเป็นร้อยละ 19.99

เปรียบเทียบร้อยละจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนซ้ำ 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2554 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำมากที่สุด จำนวน 42,407 คน คิดเป็นร้อยละ 48.28 รองลงมาเป็นปีการศึกษา 2557 จำนวน 16,564 คน คิดเป็นร้อยละ 19.99 และปีการศึกษา 2553 จำนวน 14,523 คน คิดเป็นร้อยละ 17.34 โดยปีการศึกษา 2555 มีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ น้อยที่สุด จำนวน 11,713 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 ทั้งนี้ ปีการศึกษา 2554 มีจำนวนนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำจำนวนมาก เนื่องจากเกิดปัญหาาระบบลงทะเบียนเรียนล่มกะทันหันและบ่อยครั้ง ส่งผลให้นิสิตไม่สามารถลงทะเบียนเรียนได้ มหาวิทยาลัยจึงขยายเวลาการลงทะเบียนเรียน จากระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา ดังแสดงในภาพประกอบ 35

ภาพประกอบ 35 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนซ้ำ ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนร้อยละนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนซ้ำ 5 ปีการศึกษา
จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย พบว่า วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำมากที่สุด คิดเป็น
ร้อยละ 35.22 รองลงมาเป็นคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 28.46
และคณะสาธารณสุขศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 27.13 โดยคณะเภสัชศาสตร์ มีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ
น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.80 ดังแสดงในภาพประกอบ 36

ภาพประกอบ 36 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนปกติและลงทะเบียนเรียนซ้ำ ปีการศึกษา 2553 - 2557
จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

ตาราง 20 แสดงจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	รายการ	ปีการศึกษา											
		2553		2554		2555		2556		2557		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพิ่ม	169,749	56.28	179,774	57.88	184,155	57.47	210,530	58.07	204,502	63.22	948,710	58.61
2	ถอน	107,079	35.50	106,006	34.13	112,235	35.02	128,247	35.37	113,705	35.15	567,272	35.05
3	ถอน W	24,765	8.21	24,828	7.99	24,056	7.51	23,775	6.56	5,251	1.62	102,675	6.34
4	Audit	-	-	2	0.00	12	0.00	2	0.00	-	-	16	0.00
	รวม	301,593	100.00	310,610	100.00	320,458	100.00	362,554	100.00	323,458	100.00	1,618,673	100.00
	ร้อยละ	18.63	-	19.19	-	19.80	-	22.40	-	19.98	-	100.00	-

จากตาราง 20 จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลง
วิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า

ปีการศึกษา 2553 มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม จำนวน 169,749 รายการ
คิดเป็นร้อยละ 56.28 ถอนรายวิชาเรียน จำนวน 107,079 รายการ คิดเป็นร้อยละ 35.50
และถอนรายวิชาติด W จำนวน 24,765 รายการ คิดเป็นร้อยละ 8.21 ทั้งนี้ ไม่มีรายการ
ลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit)

ปีการศึกษา 2554 มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม จำนวน 179,774 รายการ
คิดเป็นร้อยละ 57.88 ถอนรายวิชาเรียน จำนวน 106,006 รายการ คิดเป็นร้อยละ 34.13
และถอนรายวิชาติด W จำนวน 24,828 รายการ คิดเป็นร้อยละ 7.99 และลงทะเบียนเรียน
แบบไม่นับหน่วยกิต (Audit) จำนวน 2 รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.00

ปีการศึกษา 2555 มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม จำนวน 184,155 รายการ คิดเป็น
ร้อยละ 57.47 ถอนรายวิชาเรียน จำนวน 112,235 รายการ คิดเป็นร้อยละ 35.02 ถอนรายวิชา
ติด W จำนวน 24,056 รายการ คิดเป็นร้อยละ 7.51 และลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต
(Audit) จำนวน 12 รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.00

ปีการศึกษา 2556 มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม จำนวน 210,530 รายการ คิดเป็น
ร้อยละ 58.07 ถอนรายวิชาเรียน จำนวน 128,247 รายการ คิดเป็นร้อยละ 35.37 ถอนรายวิชา
ติด W จำนวน 23,775 รายการ คิดเป็นร้อยละ 6.56 และลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต
(Audit) จำนวน 2 รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.00

ปีการศึกษา 2557 มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม จำนวน 204,502 รายการ คิดเป็น
ร้อยละ 63.22 ถอนรายวิชาเรียน จำนวน 113,705 รายการ คิดเป็นร้อยละ 35.15
และถอนรายวิชาติด W จำนวน 5,251 รายการ คิดเป็นร้อยละ 1.62 ทั้งนี้ ไม่มีรายการ
ลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit)

เปรียบเทียบจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน
ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า

ปีการศึกษา 2553 พบว่า มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มมากที่สุด จำนวน
169,749 รายการ คิดเป็นร้อยละ 56.28 รองลงมาเป็นการถอนรายวิชาเรียน จำนวน
107,079 รายการ คิดเป็นร้อยละ 35.50 โดยมีการถอนรายวิชาติด W น้อยที่สุด จำนวน
24,765 รายการ คิดเป็นร้อยละ 8.21 ทั้งนี้ ไม่มีการลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit)

ปีการศึกษา 2554 พบว่า มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มมากที่สุด จำนวน
179,774 รายการ คิดเป็นร้อยละ 57.88 รองลงมาเป็นการถอนรายวิชาเรียน จำนวน
106,006 รายการ คิดเป็นร้อยละ 34.13 และการถอนรายวิชาติด W จำนวน 24,828 รายการ

คิดเป็นร้อยละ 7.99 ตามลำดับ โดยมีการลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit) น้อยที่สุด จำนวน 2 รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.00

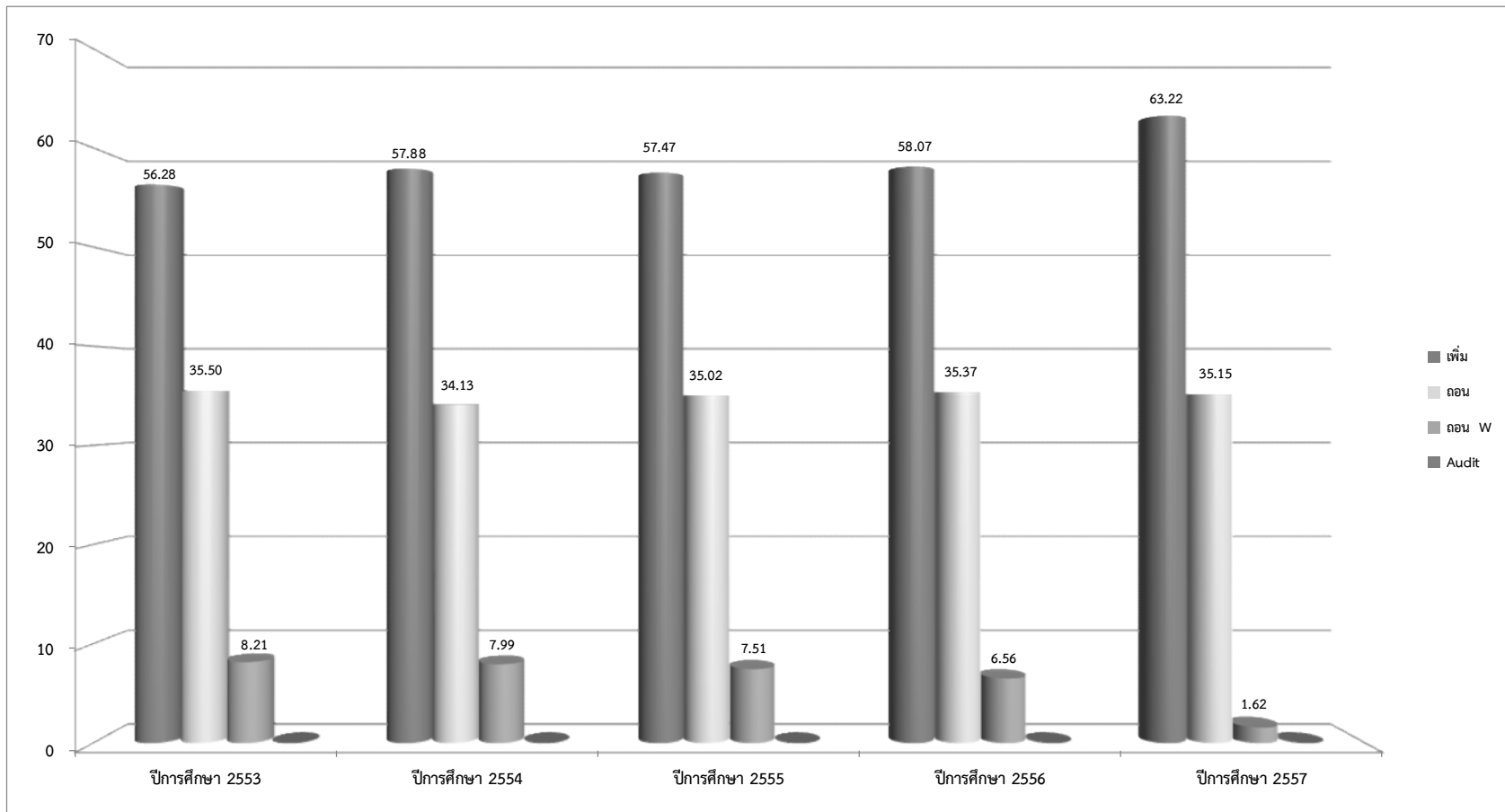
ปีการศึกษา 2555 พบว่า มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มมากที่สุด จำนวน 184,155 รายการ คิดเป็นร้อยละ 57.47 รองลงมาเป็นการถอนรายวิชาเรียน จำนวน 112,235 รายการ คิดเป็นร้อยละ 35.02 และการถอนรายวิชาติด W จำนวน 24,056 รายการ คิดเป็นร้อยละ 7.51 ตามลำดับ โดยมีการลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit) น้อยที่สุด จำนวน 12 รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.00

ปีการศึกษา 2556 พบว่า มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มมากที่สุด จำนวน 210,530 รายการ คิดเป็นร้อยละ 58.07 รองลงมาเป็นการถอนรายวิชาเรียน จำนวน 128,247 รายการ คิดเป็นร้อยละ 35.37 และการถอนรายวิชาติด W จำนวน 23,775 รายการ คิดเป็นร้อยละ 6.56 ตามลำดับ โดยมีการลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit) น้อยที่สุด จำนวน 2 รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.00

ปีการศึกษา 2557 พบว่า มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มมากที่สุด จำนวน 204,502 รายการ คิดเป็นร้อยละ 63.22 รองลงมาเป็นการถอนรายวิชาเรียน จำนวน 113,705 รายการ คิดเป็นร้อยละ 35.15 โดยมีการถอนรายวิชาติด W น้อยที่สุด จำนวน 5,251 รายการ คิดเป็นร้อยละ 1.62 ทั้งนี้ ไม่มีการลงทะเบียนเรียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit)

ดังแสดงในภาพประกอบ 37

ภาพประกอบ 37 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละนิติระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557

ตาราง 21 แสดงจำนวนรายการที่นิติระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2553									
		เพิ่ม (รายการ)	ร้อยละ	ถอน (รายการ)	ร้อยละ	ถอน W (รายการ)	ร้อยละ	Audit (รายการ)	ร้อยละ	รวม (รายการ)	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	10,317	6.08	6,739	6.29	1,440	5.81	-	-	18,496	6.13
2	คณะวิทยาศาสตร์	12,424	7.32	6,710	6.27	686	2.77	-	-	19,820	6.57
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	12,250	7.22	8,322	7.77	2,427	9.80	-	-	22,999	7.63
4	คณะพยาบาลศาสตร์	3,416	2.01	1,581	1.48	85	0.34	-	-	5,082	1.69
5	คณะศึกษาศาสตร์	10,839	6.39	6,327	5.91	812	3.28	-	-	17,978	5.96
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	2,174	1.28	1,362	1.27	413	1.67	-	-	3,949	1.31
7	คณะเภสัชศาสตร์	634	0.37	358	0.33	44	0.18	-	-	1,036	0.34
8	คณะเทคโนโลยี	11,496	6.77	6,630	6.19	871	3.52	-	-	18,997	6.30
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	31,989	18.84	21,245	19.84	6,620	26.73	-	-	59,854	19.85
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	14,128	8.32	9,526	8.90	2,431	9.82	-	-	26,085	8.65
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	3,608	2.13	2,620	2.45	898	3.63	-	-	7,126	2.36
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	16,415	9.67	11,469	10.71	3,274	13.22	-	-	31,158	10.33
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	21,059	12.41	14,310	13.36	3,188	12.87	-	-	38,557	12.78
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	6,134	3.61	2,794	2.61	224	0.90	-	-	9,152	3.03
15	คณะแพทยศาสตร์	1,453	0.86	682	0.64	108	0.44	-	-	2,243	0.74
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	6,073	3.58	3,041	2.84	365	1.47	-	-	9,479	3.14
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	1,683	0.99	1,073	1.00	221	0.89	-	-	2,977	0.99
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2,272	1.34	1,438	1.34	457	1.85	-	-	4,167	1.38
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	คณะนิติศาสตร์	1,385	0.82	852	0.80	201	0.81	-	-	2,438	0.81
รวม (รายการ)		169,749	100.00	107,079	100.00	24,765	100.00	-	-	301,593	100.00
ร้อยละ		56.28	-	35.50	-	8.21	-	-	-	100.00	-

ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2554									
		เพิ่ม (รายการ)	ร้อยละ	ถอน (รายการ)	ร้อยละ	ถอน W (รายการ)	ร้อยละ	Audit (รายการ)	ร้อยละ	รวม (รายการ)	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	11,901	6.62	6,814	6.43	1,583	6.38	-	-	20,298	6.53
2	คณะวิทยาศาสตร์	14,370	7.99	7,118	6.71	721	2.90	-	-	22,209	7.15
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	12,675	7.05	7,379	6.96	1,886	7.60	-	-	21,940	7.06
4	คณะพยาบาลศาสตร์	2,709	1.51	1,132	1.07	39	0.16	-	-	3,880	1.25
5	คณะศึกษาศาสตร์	14,129	7.86	7,347	6.93	754	3.04	-	-	22,230	7.16
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	2,822	1.57	1,517	1.43	529	2.13	-	-	4,868	1.57
7	คณะเกษตรศาสตร์	2,150	1.20	1,343	1.27	68	0.27	-	-	3,561	1.15
8	คณะเทคโนโลยี	12,447	6.92	6,110	5.76	803	3.23	-	-	19,360	6.23
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	30,385	16.90	20,811	19.63	7,076	28.50	-	-	58,272	18.76
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	11,412	6.35	7,964	7.51	2,272	9.15	-	-	21,648	6.97
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	5,078	2.82	3,024	2.85	746	3.00	-	-	8,848	2.85
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	16,457	9.15	10,661	10.06	3,123	12.58	-	-	30,241	9.74
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	22,356	12.44	14,421	13.60	3,478	14.01	2	100.00	40,257	12.96
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	4,421	2.46	2,170	2.05	140	0.56	-	-	6,731	2.17
15	คณะแพทยศาสตร์	1,700	0.95	744	0.70	51	0.21	-	-	2,495	0.80
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	5,477	3.05	2,491	2.35	418	1.68	-	-	8,386	2.70
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	1,958	1.09	1,060	1.00	129	0.52	-	-	3,147	1.01
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	3,426	1.91	1,929	1.82	643	2.59	-	-	5,998	1.93
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	4	0.00	3	0.00	-	-	-	-	7	0.00
20	คณะนิติศาสตร์	3,897	2.17	1,968	1.86	369	1.49	-	-	6,234	2.01
รวม (รายการ)		179,774	100.00	106,006	100.00	24,828	100.00	2	100.00	310,610	100.00
ร้อยละ		57.88	-	34.13	-	7.99	-	0.00	-	100.00	-

ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2555									
		เพิ่ม (รายการ)	ร้อยละ	ถอน (รายการ)	ร้อยละ	ถอน W (รายการ)	ร้อยละ	Audit (รายการ)	ร้อยละ	รวม (รายการ)	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	16,787	9.12	10,382	9.25	1,738	7.22	12	100.00	28,919	9.02
2	คณะวิทยาศาสตร์	10,473	5.69	6,332	5.64	686	2.85	-	-	17,491	5.46
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	11,558	6.28	7,860	7.00	1,755	7.30	-	-	21,173	6.61
4	คณะพยาบาลศาสตร์	2,610	1.42	798	0.71	28	0.12	-	-	3,436	1.07
5	คณะศึกษาศาสตร์	11,538	6.27	6,359	5.67	634	2.64	-	-	18,531	5.78
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	2,738	1.49	1,560	1.39	465	1.93	-	-	4,763	1.49
7	คณะเภสัชศาสตร์	1,677	0.91	774	0.69	33	0.14	-	-	2,484	0.78
8	คณะเทคโนโลยี	11,003	5.97	6,623	5.90	989	4.11	-	-	18,615	5.81
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	44,718	24.28	26,184	23.33	7,024	29.20	-	-	77,926	24.32
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	10,359	5.63	6,723	5.99	1,525	6.34	-	-	18,607	5.81
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	4,672	2.54	3,055	2.72	696	2.89	-	-	8,423	2.63
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	17,221	9.35	9,987	8.90	2,756	11.46	-	-	29,964	9.35
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	20,137	10.93	14,981	13.35	3,571	14.84	-	-	38,689	12.07
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	4,494	2.44	2,212	1.97	126	0.52	-	-	6,832	2.13
15	คณะแพทยศาสตร์	1,616	0.88	696	0.62	23	0.10	-	-	2,335	0.73
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	5,922	3.22	3,092	2.75	489	2.03	-	-	9,503	2.97
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	323	0.18	184	0.16	44	0.18	-	-	551	0.17
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2,278	1.24	1,660	1.48	763	3.17	-	-	4,701	1.47
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	36	0.02	30	0.03	-	-	-	-	66	0.02
20	คณะนิติศาสตร์	3,995	2.17	2,743	2.44	711	2.96	-	-	7,449	2.32
รวม (รายการ)		184,155	100.00	112,235	100.00	24,056	100.00	12	100.00	320,458	100.00
ร้อยละ		57.47	-	35.02	-	7.51	-	0.00	-	100.00	-

ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2556									
		เพิ่ม (รายการ)	ร้อยละ	ถอน (รายการ)	ร้อยละ	ถอน W (รายการ)	ร้อยละ	Audit (รายการ)	ร้อยละ	รวม (รายการ)	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	15,456	7.34	10,371	8.09	1,857	7.81	2	100.00	27,686	7.64
2	คณะวิทยาศาสตร์	12,753	6.06	6,072	4.73	446	1.88	-	-	19,271	5.32
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	11,613	5.52	7,609	5.93	1,629	6.85	-	-	20,851	5.75
4	คณะพยาบาลศาสตร์	1,893	0.90	400	0.31	23	0.10	-	-	2,316	0.64
5	คณะศึกษาศาสตร์	10,622	5.05	5,811	4.53	597	2.51	-	-	17,030	4.70
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	3,521	1.67	1,986	1.55	475	2.00	-	-	5,982	1.65
7	คณะเภสัชศาสตร์	802	0.38	357	0.28	20	0.08	-	-	1,179	0.33
8	คณะเทคโนโลยี	13,915	6.61	6,684	5.21	802	3.37	-	-	21,401	5.90
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	66,253	31.47	40,392	31.50	7,646	32.16	-	-	114,291	31.52
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	8,222	3.91	5,478	4.27	1,191	5.01	-	-	14,891	4.11
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	3,297	1.57	2,263	1.76	635	2.67	-	-	6,195	1.71
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	17,742	8.43	11,060	8.62	2,518	10.59	-	-	31,320	8.64
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	20,780	9.87	14,622	11.40	2,950	12.41	-	-	38,352	10.58
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	3,555	1.69	2,193	1.71	83	0.35	-	-	5,831	1.61
15	คณะแพทยศาสตร์	1,281	0.61	505	0.39	45	0.19	-	-	1,831	0.51
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	4,834	2.30	2,370	1.85	407	1.71	-	-	7,611	2.10
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	431	0.20	252	0.20	26	0.11	-	-	709	0.20
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2,011	0.96	1,783	1.39	830	3.49	-	-	4,624	1.28
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	335	0.16	326	0.25	107	0.45	-	-	768	0.21
20	คณะนิติศาสตร์	11,214	5.33	7,713	6.01	1,488	6.26	-	-	20,415	5.63
รวม (รายการ)		210,530	100.00	128,247	100.00	23,775	100.00	2	100.00	362,554	7,611
ร้อยละ		58.07	-	35.37	-	6.56	-	0.00	-	100.00	-

ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา 2557									
		เพิ่ม (รายการ)	ร้อยละ	ถอน (รายการ)	ร้อยละ	ถอน W (รายการ)	ร้อยละ	Audit (รายการ)	ร้อยละ	รวม (รายการ)	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	17,789	8.70	10,392	9.14	446	8.49	-	-	28,627	8.85
2	คณะวิทยาศาสตร์	12,815	6.27	5,732	5.04	115	2.19	-	-	18,662	5.77
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	15,396	7.53	8,509	7.48	276	5.26	-	-	24,181	7.48
4	คณะพยาบาลศาสตร์	1,481	0.72	662	0.58	5	0.10	-	-	2,148	0.66
5	คณะศึกษาศาสตร์	10,970	5.36	4,732	4.16	155	2.95	-	-	15,857	4.90
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	2,216	1.08	1,312	1.15	88	1.68	-	-	3,616	1.12
7	คณะเภสัชศาสตร์	1,899	0.93	554	0.49	4	0.08	-	-	2,457	0.76
8	คณะเทคโนโลยี	11,359	5.55	5,663	4.98	167	3.18	-	-	17,189	5.31
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	52,419	25.63	31,019	27.28	1,555	29.61	-	-	84,993	26.28
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	11,560	5.65	5,868	5.16	249	4.74	-	-	17,677	5.47
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	3,470	1.70	2,069	1.82	144	2.74	-	-	5,683	1.76
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	12,527	6.13	8,053	7.08	601	11.45	-	-	21,181	6.55
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	24,275	11.87	13,946	12.27	686	13.06	-	-	38,907	12.03
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	4,266	2.09	2,213	1.95	26	0.50	-	-	6,505	2.01
15	คณะแพทยศาสตร์	1,321	0.65	418	0.37	6	0.11	-	-	1,745	0.54
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	5,379	2.63	3,031	2.67	107	2.04	-	-	8,517	2.63
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	664	0.32	312	0.27	18	0.34	-	-	994	0.31
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2,476	1.21	1,746	1.54	207	3.94	-	-	4,429	1.37
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	936	0.46	664	0.58	21	0.40	-	-	1,621	0.50
20	คณะนิติศาสตร์	11,285	5.52	6,809	5.99	375	7.14	-	-	18,469	5.71
รวม (รายการ)		204,503	100.00	113,704	100.00	5,251	100.00	-	-	323,458	100.00
ร้อยละ		63.22	-	35.15	-	1.62	-	-	-	100.00	-

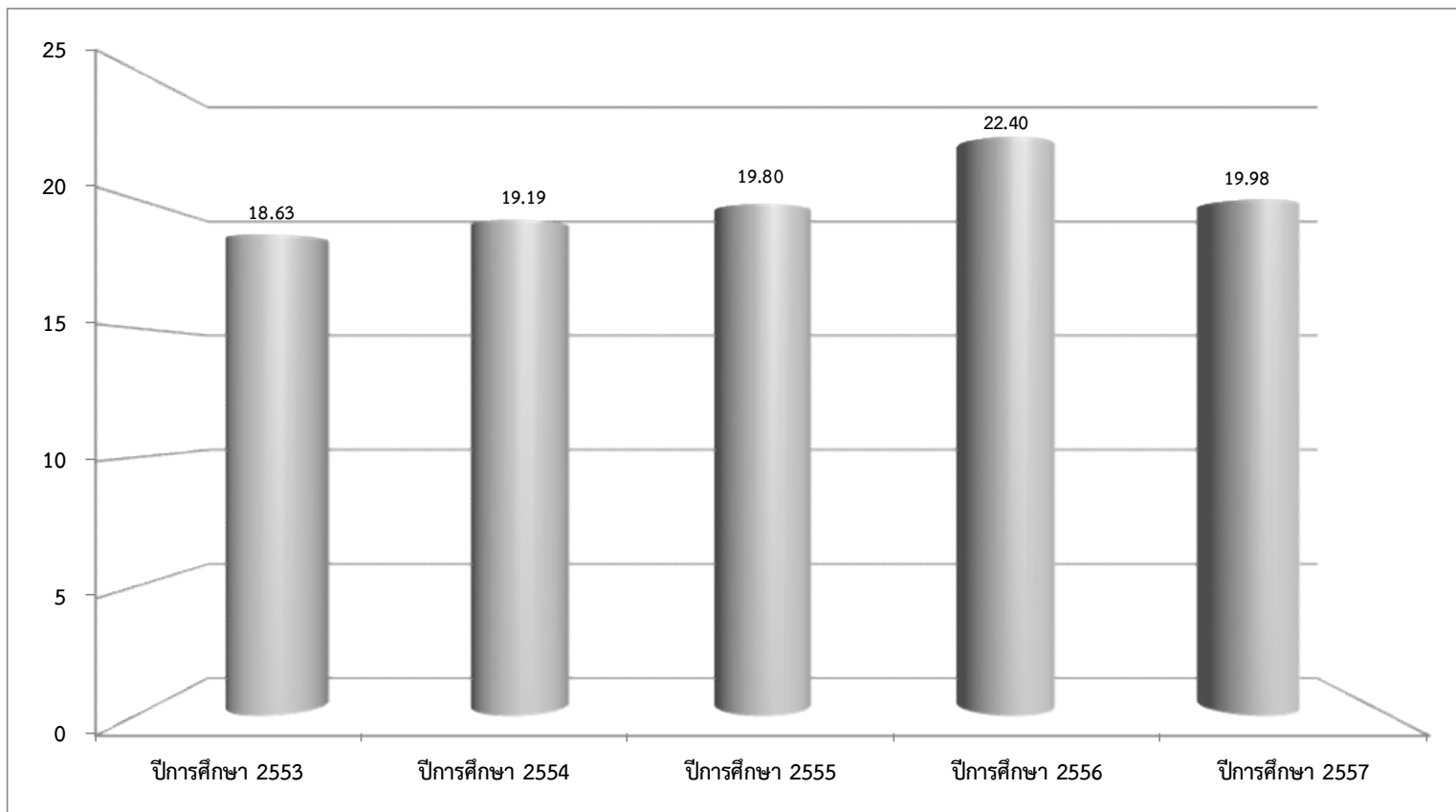
ตาราง 21 (ต่อ)

ที่	คณะ/วิทยาลัย	รวม									
		เพิ่ม (รายการ)	ร้อยละ	ถอน (รายการ)	ร้อยละ	ถอน W (รายการ)	ร้อยละ	Audit (รายการ)	ร้อยละ	รวม (รายการ)	ร้อยละ
1	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	72,250	7.62	44,698	7.88	7,064	6.88	14	87.50	124,026	7.66
2	คณะวิทยาศาสตร์	62,835	6.62	31,964	5.63	2,654	2.58	-	-	97,453	6.02
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	63,492	6.69	39,679	6.99	7,973	7.77	-	-	111,144	6.87
4	คณะพยาบาลศาสตร์	12,109	1.28	4,573	0.81	180	0.18	-	-	16,862	1.04
5	คณะศึกษาศาสตร์	58,098	6.12	30,576	5.39	2,952	2.88	-	-	91,626	5.66
6	คณะศิลปกรรมศาสตร์	13,471	1.42	7,737	1.36	1,970	1.92	-	-	23,178	1.43
7	คณะเภสัชศาสตร์	7,162	0.75	3,386	0.60	169	0.16	-	-	10,717	0.66
8	คณะเทคโนโลยี	60,220	6.35	31,710	5.59	3,632	3.54	-	-	95,562	5.90
9	คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ	225,764	23.80	139,651	24.62	29,921	29.14	-	-	395,336	24.42
10	คณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม	55,681	5.87	35,559	6.27	7,668	7.47	-	-	98,908	6.11
11	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	20,125	2.12	13,031	2.30	3,119	3.04	-	-	36,275	2.24
12	คณะวิทยาการสารสนเทศ	80,362	8.47	51,230	9.03	12,272	11.95	-	-	143,864	8.89
13	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	108,607	11.45	72,280	12.74	13,873	13.51	2	12.50	194,762	12.03
14	คณะสาธารณสุขศาสตร์	22,870	2.41	11,582	2.04	599	0.58	-	-	35,051	2.17
15	คณะแพทยศาสตร์	7,371	0.78	3,045	0.54	233	0.23	-	-	10,649	0.66
16	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	27,685	2.92	14,025	2.47	1,786	1.74	-	-	43,496	2.69
17	คณะสัตวแพทยศาสตร์	5,059	0.53	2,881	0.51	438	0.43	-	-	8,378	0.52
18	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	12,463	1.31	8,556	1.51	2,900	2.82	-	-	23,919	1.48
19	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	1,311	0.14	1,023	0.18	128	0.12	-	-	2,462	0.15
20	คณะนิติศาสตร์	31,776	3.35	20,085	3.54	3,144	3.06	-	-	55,005	3.40
รวม (รายการ)		948,710	100.00	567,272	100.00	102,675	100.00	16	100.00	1,618,673	100.00
ร้อยละ		58.61	-	35.05	-	6.34	-	0.00	-	100.00	-

จากตาราง 21 จำนวนรายการที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลง
วิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า ปีการศึกษา 2553 มีรายการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม
และเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน จำนวน 301,593 รายการ คิดเป็นร้อยละ 18.63 ปีการศึกษา 2554
จำนวน 310,610 รายการ คิดเป็นร้อยละ 19.19 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 320,458 รายการ
คิดเป็นร้อยละ 19.80 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 362,554 รายการ คิดเป็นร้อยละ 22.40
และปีการศึกษา 2557 จำนวน 323,458 รายการ คิดเป็นร้อยละ 19.98

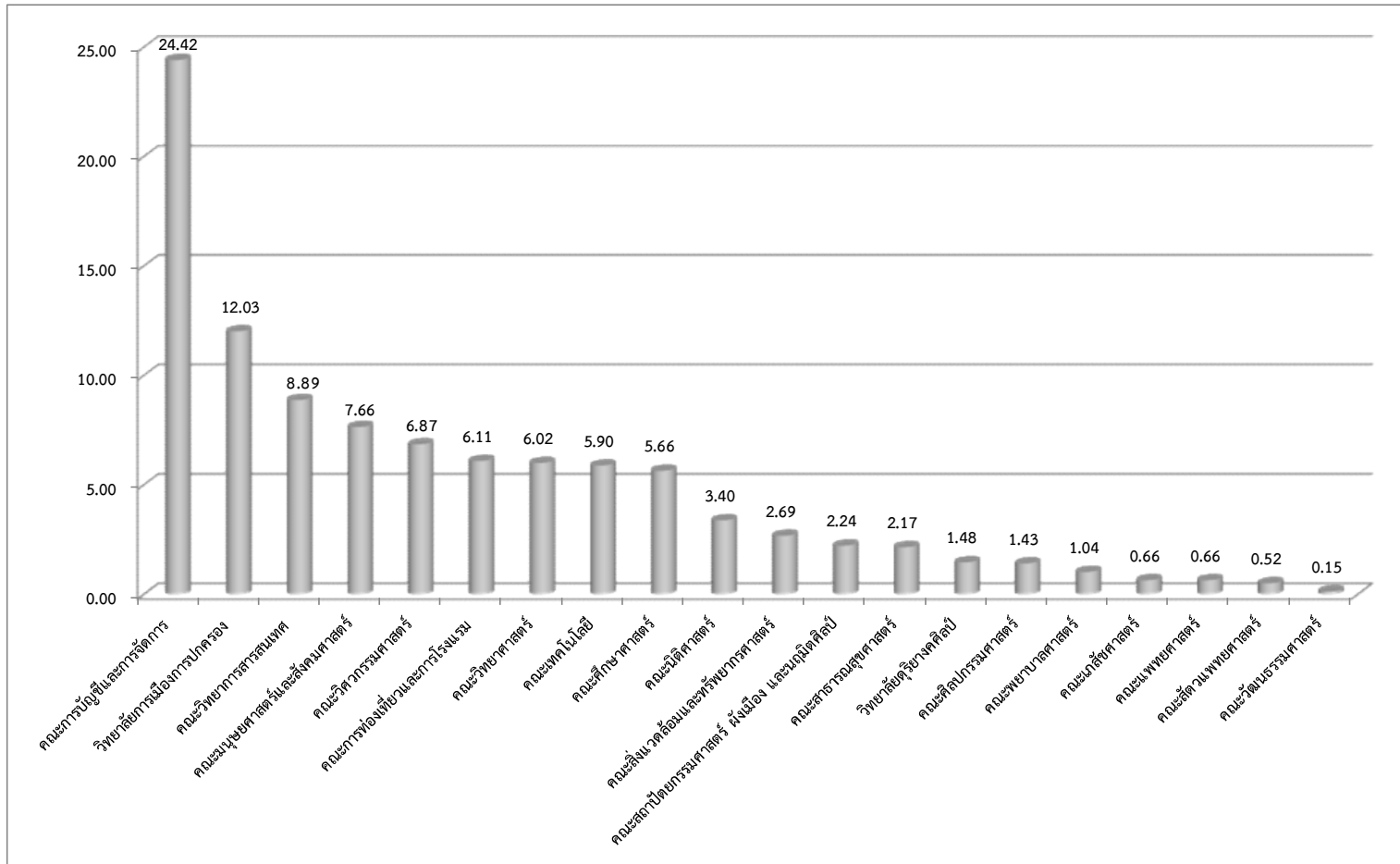
เปรียบเทียบจำนวนรายการที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลง
วิชาเรียน 5 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2556 มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลง
วิชาเรียนมากที่สุด จำนวน 362,554 รายการ คิดเป็นร้อยละ 22.40 รองลงมาเป็นปีการศึกษา
2557 จำนวน 323,458 รายการ คิดเป็นร้อยละ 19.98 และปีการศึกษา 2555 จำนวน
320,458 รายการ คิดเป็นร้อยละ 19.80 ตามลำดับ โดยปีการศึกษา 2553 มีการลงทะเบียนเรียน
เพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียนน้อยที่สุด จำนวน 301,593 รายการ คิดเป็นร้อยละ 18.63 ดังแสดง
ในภาพประกอบ 38

ภาพประกอบ 38 แสดงแผนภูมิจำนวนร้อยละรายการที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนรายการที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลง
วิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า คณะการบัญชีและการจัดการ มีการลงทะเบียนเรียน
เพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียนมากที่สุด จำนวน 395,336 รายการ คิดเป็นร้อยละ 24.42
รองลงมาเป็นวิทยาลัยการเมืองการปกครอง จำนวน 194,762 รายการ คิดเป็นร้อยละ 12.03
และคณะวิทยาการสารสนเทศ จำนวน 143,864 รายการ คิดเป็นร้อยละ 8.89 ตามลำดับ
โดยคณะวัฒนธรรมศาสตร์ มีการลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียนน้อยที่สุด จำนวน
2,462 รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.15 ดังแสดงในภาพประกอบ 39

ภาพประกอบ 39 แสดงแผนภูมิจำนวนรายวิชาการที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนเพิ่มและเปลี่ยนแปลงวิชาเรียน ปีการศึกษา 2553 - 2557 จำแนกตามคณะ/วิทยาลัย

ตาราง 22 แสดงรายวิชาที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	ปีการศึกษา 2553			จำนวน (คน)
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	
1	สำนักศึกษาทั่วไป	0012001	Information Technology Applications	8,698
		0001060	Man and Society	8,666
		0001018	Language Expression Rhetoric	8,543
		0001048	Man and Reasoning	8,509
		0001007	Foundation English 1	8,422
2	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	0105327	English for Business	1,696
		0105104	Reading Techniques	954
		0105103	Basic Writing	846
		0105208	Paragraph Writing	399
3	คณะวิทยาศาสตร์	0201100	Mathematics for Science 1	2,155
		0202100	General Chemistry	2,023
		0202190	General Chemistry Laboratory	1,895
		0204100	General Physics	1,326
		0203100	General Biology	1,253
4	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0300200	Statics	667
		0300131	Computer Programming	531
		0300264	Engineering Materials	473
		0300204	Graphic Drawing	473
		0305200	Introduction to Environmental Engineering	328

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2553			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
5	คณะพยาบาลศาสตร์	0403205	Concepts of Childbearing Family	113
		0401204	Nursing to Promote Seft Care	113
		0401207	Diet Therapy for Nurses	112
		0402201	Adult Nursing 1	109
		0401206	Fundamental Nursing	109
6	คณะศึกษาศาสตร์	0502403	Guidance and Counseling in School	427
		0506102	Essential Information for Teaching Profession	409
		0506408	Seminar and Developing Teacher's Experiences	388
		0506306	Curriculum Development and Management	386
7	คณะศิลปกรรมศาสตร์	0600003	Introduction to Architecture,Urban and Environment	185
		0600101	Arts and Culture of Isan	184
		0602309	Perspective	161
		0600102	Introduction to Fine and Applied Arts	155
		0602308	Human Anatomy for Visual Arts Student	141
8	คณะเภสัชศาสตร์	0701564	Research Methodology in Pharmacy	342
		0702356	Pharmaceutical Production and Quality Assurance 3	249
		0703460	Pharmacotherapy 4	192
		0703459	Pharmacotherapy III	187
		0703462	Biopharmaceutics	186

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2553			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
9	คณะเทคโนโลยี	1801201	Principle of Livestock Production	266
		0801111	Principles of Plant Production	205
		0803341	Food Chemistry	158
		0803461	Food Quality Assurance	157
		0803474	Special Problems in Food Technology and Nutrition 2	153
10	คณะการบัญชีและการจัดการ	0901101	Principles of Accounting	3,197
		0909302	Business Finance	2,952
		0902101	Principles of Marketing	2,655
		0903101	Organization and Management	2,654
		0904101	Business Computer and Information Technology	2,467
11	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1010204	Tourist Behavior	774
		1010462	Reservation and Ticketing	731
		1010361	Principles of Transportation and Airline Business	714
		1010348	Kitchen and Cooking	709
		1010205	Tourism Business Management	681
12	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์	0603106	Building Mathematics	148
		1101121	Presentation	143
		1101122	Architectural Drawing	143
		1101101	History of Art	138
		0603203	Strength of Materials	137

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2553			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
13	คณะวิทยาการสารสนเทศ	1200203	Legal and Ethical Issues in Informatics Profession	790
		1200202	Communication Concepts	702
		1200302	Information Technology Management	585
		1204101	Fundamentals of Computer Science	515
		1201307	Information and Communication Technology Senior Project 1	362
14	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1300205	Politics and Political Changes in Isan	1,098
		1300206	Local Politics and Government	1,048
		1300202	Political Philosophy	1,010
		1300203	Politics of Justice and Human Rights	1,003
15	คณะสาธารณสุขศาสตร์	1401106	Biostatistics for Public Health	584
		1401104	Parasitology for Public Health	491
		1401209	Community Nutrition and Food Safety Management	468
		1401302	Family Health	463
		1401102	Fundamental Chemistry for Public Health	456
16	คณะแพทยศาสตร์	1501302	Community Health 3	188
		1503314	Applied Thai Therapeutic Medicine 6	116
		1503313	Applied Thai Therapeutic Medicine 5	116
		1503409	Research in Applied Thai Traditional Medicine	86
		1503407	Community Training 1	85

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2553			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
17	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	0805261	Introduction to Environmental Technology	144
		1706436	Community Spatial Planning	138
		1705251	Principles of Hydraulic for Waste Treatment Process	122
		1705243	Chemistry of Water and Wastewater 1	100
		1705421	Environmental Economics	100
18	คณะสัตวแพทยศาสตร์	1801202	Statistical Methods for Agricultural Research	200
		1801401	Computer for Animal Production	169
		1801402	Principle of Farm Management	166
		1801491	Seminar in Animal Science	160
		1801492	Special Problems in Animal Science 1	148
19	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2001111	Ear Training and Sight Singing 1	194
		2001106	Basic Piano	189
		2001110	Notation	189
		2001102	Basic Thai Music	186
		2001107	Basic Khaen and Lam	186
20	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-
21	คณะนิติศาสตร์	-	-	-
รวม				95,432

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2554			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
1	สำนักศึกษาทั่วไป	0012006	Internet and Communication in Daily Life	8,109
		0021001	Fundamental English	8,068
		0001048	Man and Reasoning	7,097
		0002011	Science in Daily Life	6,201
		0001008	Foundation English 2	5,758
2	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	0105327	English for Business	1,952
		0105103	Basic Writing	805
		0105104	Reading Techniques	765
		0105326	English for Business Communication 2	374
		0105325	English for Business Communication 1	330
3	คณะวิทยาศาสตร์	0201100	Mathematics for Science 1	2,126
		0202100	General Chemistry	1,901
		0202190	General Chemistry Laboratory	1,756
		0204100	General Physics	1,217
		0204190	General Physics Laboratory	1,136
4	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0300200	Statics	631
		0300131	Computer Programming	386
		0300204	Graphic Drawing	372
		0300264	Engineering Materials	345
		0305200	Introduction to Environmental Engineering	326

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2554			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
5	คณะพยาบาลศาสตร์	0404305	Nurse Practice for Clients with Mental Health Deviation	199
		0401205	Health Assesment	116
		0401204	Nursing to Develop Self Care	115
		0401207	Diet Therapy for Nurses	114
		0403205	Concepts of Childbearing Family	114
6	คณะศึกษาศาสตร์	0503101	Educational Technology and Communication in Contemporary Education	453
		0506101	Foundations and Philosophy of Education	381
		0506102	Essential Information for Teaching Profession	379
		0505401	Learners Developing Activities	374
7	คณะศิลปกรรมศาสตร์	0600101	Arts and Culture of Isan	183
		0600102	Introduction to Fine and Applied Arts	161
		0600001	Introduction to Musical Arts and Dancing Arts	111
		0602309	Perspective	105
		0603101	Theory of Performing Arts	99
8	คณะเภสัชศาสตร์	0703466	English Skills in Pharmacy	247
		0703561	Pharmacotherapy 5	185
		0701558	Health Promotion	184
		0703568	Introduction to Pharmacy Practice 2	178
		0703564	Drug Information Service	174

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2554			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
9	คณะเทคโนโลยี	1801201	Principle of Livestock Production	198
		0801111	Principles of Plant Production	144
		0803341	Food Chemistry	142
		0803461	Food Quality Assurance	139
		0803462	Food Plant Sanitation	130
10	คณะการบัญชีและการจัดการ	0901101	Principles of Accounting	3,487
		0902101	Principles of Marketing	2,783
		0903101	Organization and Management	2,754
		0904101	Business Computer and Information Technology	2,674
		0909302	Business Finance	2,651
11	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1010232	Front Office Operation	702
		1010348	Kitchen and Cooking	665
		1010418	Seminar in Tourism and Hotel	664
		1010309	Sustainable Tourism Development	659
		1010310	Tourist Guide	649
12	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์	1101122	Architectural Drawing	166
		1101121	Presentation	165
		0603106	Building Mathematics	161
		1101111	Design Fundamentals	161
		1101101	History of Art	159

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2554			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
13	คณะวิทยาการสารสนเทศ	1200202	Communication Concepts	666
		1200201	Information and Knowledge Management	604
		1200203	Legal and Ethical Issues in Informatics Profession	513
		1200302	Information Technology Management	510
		1204101	Fundamentals of Computer Science	500
14	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1300101	Introduction to Political Science	1,064
		1300102	Introduction to International Relations	1,034
		1300205	Politics and Political Changes in Isan	998
		1300103	Introduction to Public Administration	992
15	คณะสาธารณสุขศาสตร์	1401107	Prevention and Diseases Control	977
		1401208	Environmental Health	964
		1401103	Microbiology for Public Health	943
		1401204	Epidemiology	767
		1401101	Introduction to Public Health	740
16	คณะแพทยศาสตร์	1502006	Human Anatomy for Health Science	182
		1502108	Basic Biochemistry Laboratory	149
		1502305	Human Pathophysiology for Health Science	146
		1501302	Community Health 3	145
		1502505	Human Physiology for Health Science	145

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2554			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
17	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	0805261	Introduction to Environmental Technology	189
		1707425	Environmental Learning Network	180
		1705341	Air, Noise and Vibration Pollution Control	144
		1706281	Introduction to Natural Resources and Environmental Management	138
		1706271	Environmental Sociology	138
18	คณะสัตวแพทยศาสตร์	1801202	Statistical Methods for Agricultural Research	227
		1801491	Seminar in Animal Science	143
		1801351	Poultry Production	138
		1801311	Animal Breeding	132
		1801402	Principle of Farm Management	129
19	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2001202	History of Thai Music	134
		2001203	Computer for Music 1	133
		2001204	History of Oriental Music	132
		2001206	Computer for Music 2	131
		2001102	Basic Thai Music	131
20	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-
21	คณะนิติศาสตร์	-	-	-
รวม				88,341

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2555			จำนวน (คน)
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	
1	สำนักศึกษาทั่วไป	0021001	Fundamental English	10,092
		0021003	Reading and Writing English for Daily-Life Communication	10,050
		0021004	English for Academic Purposes	5,266
		0022005	Reading for Life-Quality Development	5,074
		0022004	Thai for Communication	5,031
2	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	0105327	English for Business	1,802
		0105103	Basic Writing	769
		0105104	Reading Techniques	753
		0105325	English for Business Communication 1	374
		0105326	English for Business Communication 2	301
3	คณะวิทยาศาสตร์	0201100	Mathematics for Science 1	1,858
		0202100	General Chemistry	1,585
		0202190	General Chemistry Laboratory	1,406
		0204101	Physics 1	933
		0202221	Organic Chemistry	897
4	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0300200	Statics	498
		0300204	Graphic Drawing	349
		0300131	Computer Programming	328
		0300264	Engineering Materials	326
		0305200	Introduction to Environmental Engineering	320

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2555			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
5	คณะพยาบาลศาสตร์	0403302	Pediatric Nursing Practice I	117
		0401410	Nursing Informatics	116
		0403301	Pediatric Nursing 1	116
		0404304	Mental Health and Nursing of Clients with Mental Health Deviation	116
		0404303	Health education and Principles of Health Counseling	114
6	คณะศึกษาศาสตร์	0501401	Administration and Educational Quality Assurance	599
		0505401	Learners Developing Activities	427
		0501401	School Administration and Management	405
		0506101	Principles and Philosophy of Education	358
7	คณะศิลปกรรมศาสตร์	0600101	Arts and Culture of Isan	141
		0600102	Introduction to Fine and Applied Arts	123
		0602310	Color in Arts	92
		0602302	Computer for Visual Arts 2	91
		0602301	Computer for Visual Arts 1	89
8	คณะเภสัชศาสตร์	0703671	Pharmaceutical Care Clerkship 2	186
		0703570	Pharmaceutical Care Clerkship I	185
		0703673	Elective Clerkship I	184
		0703669	Community Pharmacy Clerkship	181
		0703674	Elective Clerkship II	179

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2555			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
9	คณะเทคโนโลยี	1801201	Principle of Livestock Production	212
		0801111	Principles of Plant Production	196
		0803463	Sensory Evaluation of Food Quality	168
		0803461	Food Quality Assurance	129
		0804391	Enzyme and Protein Technology Laboratory	109
10	คณะการบัญชีและการจัดการ	0901101	Principles of Accounting	3,787
		0904101	Business Computer and Information Technology	3,051
		0902101	Principles of Marketing	3,025
		0909302	Business Finance	2,841
		0909304	Business Ethics	2,813
11	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1010347	Beverage Service	548
		1010232	Front Office Operation	547
		1010281	English Speaking and Listening for Tourism and Hotel	542
		1010346	Restaurant and Banquet Service	530
		1010282	English Writing for Tourism and Hotel Business	517
12	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์	1101121	Presentation	216
		1111141	Mathematics for Architecture	215
		1101122	Architectural Drawing	213
		1101113	Principles of Architectural Design	210
		1101111	Design Fundamentals	210

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2555			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
13	คณะวิทยาการสารสนเทศ	1200201	Information and Knowledge Management	544
		1200302	Information Technology Management	427
		1200203	Legal and Ethical Issues in Informatics Profession	422
		1204307	Computer Science Senior Project 1	365
		1201307	Information and Communication Technology Senior Project 1	363
14	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1300201	Thai Politics and Governments	999
		1300103	Introduction to Public Administration	978
		1300202	Political Philosophy	964
		1300203	Politics of Justice and Human Rights	902
15	คณะสาธารณสุขศาสตร์	1401405	Disaster Management	1,202
		1401309	Health Psychology	1,168
		1401301	Dental Public Health	1,129
		1401202	Public Health Administration	759
		1401406	Independent Study in Public Health	744
16	คณะแพทยศาสตร์	1502006	Human Anatomy for Health Science	183
		1502108	Basic Biochemistry Laboratory	160
		1502505	Human Physiology for Health Science	143
		1502305	Human Pathophysiology for Health Science	142
		1502105	Biochemistry for Health Sciences	134

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2555			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
17	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	1706271	Environmental Sociology	172
		1706281	Introduction to Natural Resources and Environmental Management	166
		1707315	Principle of Environmental Education Research	165
		1705471	Principles of Natural Resource and Environmental Conservation	142
		1706320	Principle of Economics for Environmental and Resource Management	141
18	คณะสัตวแพทยศาสตร์	1801202	Statistical Methods for Agricultural Research	144
		1801491	Seminar in Animal Science	141
		1801402	Principle of Farm Management	127
		1801401	Computer for Animal Production	124
		1801291	Field Training 1	123
19	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2001304	Thai Singing	131
		2001303	Research in Music	130
		2001302	Chorus	123
		2001301	Aesthetics of Music	121
		2001105	Basic Khong Vong Yai	117
20	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	-	-
21	คณะนิติศาสตร์	-	-	-
รวม				86,922

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2556			จำนวน (คน)
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	
1	สำนักศึกษาทั่วไป	0021001	Fundamental English	12,227
		0021003	Reading and Writing English for Daily-Life Communication	10,160
		0021004	English for Academic Purposes	9,175
		0021005	English for Career Preparation	9,003
		0024002	Science Technology and Local Wisdom	6,437
2	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	0105327	English for Business	1,205
		0105325	English for Business 1	808
		0105326	English for Business 2	454
		0503111	Information Technology Innovation and Communication in Education	420
3	คณะวิทยาศาสตร์	0105103	Basic Writing	349
		0202100	General Chemistry	1,551
		0201100	Mathematics for Science 1	1,468
		0202190	General Chemistry Laboratory	1,406
		0204100	General Physics	947
4	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0204101	Physics 1	914
		0300200	Statics	587
		0300131	Computer Programming	393
		0300191	Engineering Workshop Practice	350
		0303281	Dynamics	337
		0300204	Graphic Drawing	329

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2556			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
5	คณะพยาบาลศาสตร์	0403301	Pediatric and Adolescence Nursing 1	186
		0403306	Maternity and Newborn Nursing	181
		0404408	Basic Medical Care	128
		0401412	Independent Study	118
		0402407	Professional Nursing Practice	114
6	คณะศึกษาศาสตร์	0501401	Administration and Educational Quality Assurance	704
		0506201	Languages and Cultures for Teachers	555
		0506102	Aspects of Profession and Professionals Teacher	478
		0506306	Curriculum Development and Management	386
7	คณะศิลปกรรมศาสตร์	0600102	Introduction to Fine and Applied Arts	212
		0600101	Arts and Culture of Isan	200
		0606013	Elementary Crafts and Property in Performing Arts	175
		0606102	History of Performing Arts	118
		0606101	Theory of Performing Arts	118
8	คณะเภสัชศาสตร์	0703351	Pharmacology 1	116
		0703354	Pharmacology Laboratory 2	115
		0702355	Pharmaceutical Production and Quality Assurance 2	115
		0703353	Pharmacology 2	115
		0703358	Pharmacotherapy 2	115

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2556			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
9	คณะเทคโนโลยี	0801111	Principles of Plant Production	251
		1801201	Principle of Livestock Production	198
		0805381	Principles of Environmental Impact Assessment	164
		0810202	Statistical Methods for Agricultural Research	156
		0801191	Field Training for Agronomy	132
10	คณะการบัญชีและการจัดการ	0901101	Principles of Accounting	4,479
		0909101	Microeconomics	4,308
		0904101	Business Computer and Information Technology	3,519
		0902101	Principles of Marketing	3,471
		0903101	Management and Organizational Behavior	3,021
11	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1002102	Personality Development in Hospitality Industry	663
		1001101	Tourism Industry	650
		1002103	Hotel Management	640
		1001104	Tourist Behavior	620
		1001308	Service Innovation	602
12	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์	1101101	History of Art	209
		1101233	Strength of Materials	194
		1111141	Mathematics for Architecture	183
		1101113	Principles of Architectural Design	183
		1101121	Presentation	180

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2556			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
13	คณะวิทยาการสารสนเทศ	1204102	Algorithm and Problem Solving for Computer Science	386
		1204404	Computer Science Senior Project 2	321
		1200201	Information and Knowledge Management	314
		1204307	Computer Science Senior Project 1	282
		1201307	Information and Communication Technology Senior Project 1	259
14	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1300101	Introduction to Political Science	1,342
		1300103	Introduction to Public Administration	1,050
		1300102	Introduction to International Relations	1,007
		1300204	Research Methodology in Political Science	995
15	คณะสาธารณสุขศาสตร์	1401203	Fundamental Human Anatomy and Physiology for Public Health	802
		1401208	Environmental Health	783
		1401103	Microbiology for Public Health	777
		1401101	Introduction to Public Health	775
		1401405	Disaster Management	751
16	คณะแพทยศาสตร์	1502205	Human Parasitology for Health Science	190
		1501302	Community Health 3	170
		1502006	Human Anatomy for Health Science	164
		1502108	Basic Biochemistry Laboratory	160
		1502505	Human Physiology for Health Science	154

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2556			จำนวน (คน)
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	
17	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	1706110	Environment and Natural Resource	191
		1706320	Principle of Economics for Environmental and Resource Management	174
		1705162	Basic Drawing for Environmental Technology	135
		1707101	Mathematics for Environment	122
		1706111	Environmental and Nature Resources Law	101
18	คณะสัตวแพทยศาสตร์	1801491	Seminar in Animal Science	128
		1801301	Experimental Designs and Statistical Analysis for Animal Research	117
		1801402	Principle of Farm Management	95
		1801401	Computer for Animal Production	94
		1801351	Poultry Production	89
19	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2001303	Research in Music	147
		2000102	Basic Piano	146
		2000105	Ear Training 1	145
		2000104	Music, Arts and Culture	144
		2000101	Introduction to Thai and Asian Music	144
20	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	1607104	Cultural Anthropology	64
		1607102	Foundation of Culture and Civilization	62
		1607103	English for Culture Management	62
		1607101	History of Thai Culture	62
		1607105	Philosophical Concept, Thought and Cultural Theories	60
21	คณะนิติศาสตร์	-	-	-
รวม				100,867

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2557			จำนวน (คน)
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	
1	สำนักศึกษาทั่วไป	0021001	Fundamental English	10,291
		0021002	Listening and Speaking English for Daily-Life Communication	8,763
		0021005	English for Career Preparation	6,878
		0021003	Reading and Writing English for Daily-Life Communication	6,710
		0022004	Thai for Communication	6,366
2	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	0105327	English for Business	1,182
		0105325	English for Business 1	925
		0105326	English for Business 2	842
		0166111	Writing for Communication	264
3	คณะวิทยาศาสตร์	0202100	General Chemistry	1,424
		0202190	General Chemistry Laboratory	1,300
		0204101	Physics 1	1,124
		0202221	Organic Chemistry	1,082
		0202291	Organic Chemistry Laboratory	994
4	คณะวิศวกรรมศาสตร์	0300200	Statics	457
		0300191	Engineering Workshop Practice	450
		0300264	Engineering Materials	340
		0300131	Computer Programming	307
		0300204	Graphic Drawing	300

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2557			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
5	คณะพยาบาลศาสตร์	0401102	Nursing Concepts and Theories	115
		0401101	Communication in Nursing	115
		0401103	Nursing Process and Health Assessment	107
		0401312	Independent Study	96
		0401413	Seminar in Trends and Issues in Nursing Profession	94
6	คณะศึกษาศาสตร์	0501401	Administration and Educational Quality Assurance	617
		0503111	Information Technology Innovation and Educational Communication	443
		0506101	Principles and Philosophy of Education	373
		0506102	Aspects of Profession and Professionals Teacher	360
7	คณะศิลปกรรมศาสตร์	0606009	Performing Arts and Social Context	144
		0606010	Basic Entertainment Business	122
		0600102	Introduction to Fine and Applied Arts	118
		0600101	Arts and Culture of Isan	105
		0606005	Basic Mo - Lam	100
8	คณะเภสัชศาสตร์	0703467	Introduction to Pharmacy Practice I	186
		0701152	Pharmaceutical Orientation	126
		0701072	Alternative Health Care	123
		0702457	Pharmaceutical Production and Quality Assurance 4	112
		0701564	Research Methodology in Pharmacy	112

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2557			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
9	คณะเทคโนโลยี	0801111	Principles of Plant Production	182
		0810301	Experimental Designs and Statistical Analysis for Animal Research	140
		0804211	Unit Operations in Biotechnology	118
		0803340	Food Chemistry	113
		0810331	Animal Nutritional Science	108
10	คณะการบัญชีและการจัดการ	0901101	Principles of Accounting	3,278
		0902101	Principles of Marketing	3,143
		0909301	Production and Operation Management	3,128
		0909101	Microeconomics	2,983
		0900101	Introduction to Business	2,890
11	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	1001205	Service Industry Psychology	918
		1001101	Tourism Industry	613
		1002102	Personality Development in Hospitality Industry	579
		1002103	Hotel Management	577
		1001308	Service Innovation	575
12	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์	1101342	Computer for Design and Drafting 1	164
		1101323	Art and Culture of Isan	163
		1101211	Architectural Design 1	159
		1101233	Strength of Materials	157
		1101231	Materials and Construction 2	155

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2557			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
13	คณะวิทยาการสารสนเทศ	1204102	Algorithm and Problem Solving for Computer Science	246
		1204202	Data Communication Systems and Computer Network	232
		1204404	Computer Science Senior Project 2	194
		1201401	Information and Communication Technology Senior Project 2	175
		1203203	Theories of Mass Communication	165
14	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	1300101	Introduction to Political Science	1,044
		1300103	Introduction to Public Administration	897
		1300207	Introduction to Law	851
		1300205	Politics and Political Changes in the Isan Region	814
15	คณะสาธารณสุขศาสตร์	1401402	Occupational Health and Safety	756
		1401202	Public Health Administration	736
		1401207	Health Education and Behavioral Science	735
		1401406	Independent Study in Public Health	725
		1401303	Basic Medical Care	714
16	คณะแพทยศาสตร์	1401102	Foundation of Chemistry for Public Health	474
		1502006	Human Anatomy for Health Science	203
		1502205	Human Parasitology for Health Science	166
		1502108	Basic Biochemistry Laboratory	151
		1502505	Human Physiology for Health Science	118

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2557			
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน (คน)
17	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	1706110	Environment and Natural Resource	132
		1707106	Biology and Biological Laboratory for Environment	130
		1705365	Technology of Energy Management	111
		1706211	Ecological Concept for Environmental and Natural Resources Management	93
		1706210	Environmental Sociology	93
18	คณะสัตวแพทยศาสตร์	1802698	Clinical Seminar	136
		1802461	Veterinary Anesthesia and Surgery	70
		1802462	Diagnostic Imaging	66
		1802471	Veterinary Obstetrics	66
19	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	2000105	Ear Training 1	117
		2000201	Computer for Music 1	108
		2000112	Ear Training 2	103
		2000107	Basic Percussion	102
		2000102	Basic Piano	100
20	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	1607103	English for Culture Management	76
		1607101	History of Thai Culture	75
		1607102	Foundation of Culture and Civilization	74
		1607105	Philosophical Concept, Thought and Cultural Theories	72
		1607104	Cultural Anthropology	72

ตาราง 22 (ต่อ)

ที่	ปีการศึกษา 2557			จำนวน (คน)
	คณะ/วิทยาลัย/สำนัก	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	
21	คณะนิติศาสตร์	2301204	Law of Purchase, Exchange, Gift	517
		2301205	Law of Hire of Property Hire of Purchase Hire of Labour Hire of Work and Carriage	504
		2301201	Constitution Law and Political Institution	494
		2301206	Criminal Law 2	457
		2301105	Property Law	456
รวม				88,763

จากตาราง 22 เปรียบเทียบรายวิชาที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก ปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่า รายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด อยู่ในหมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งทุกรายวิชาอยู่ในสังกัดของสำนักศึกษาทั่วไป โดยมีรายวิชาที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก ปรากฏดังนี้

ปีการศึกษา 2553 พบว่า รายวิชาศึกษาทั่วไปที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0012001 Information Technology Applications จำนวน 8,698 คน
2. รายวิชา 0001060 Man and Society จำนวน 8,666 คน
3. รายวิชา 0001018 Language Expression Rhetoric จำนวน 8,543 คน
4. รายวิชา 0001048 Man and Reasoning จำนวน 8,509 คน
5. รายวิชา 0001007 Foundation English 1 จำนวน 8,422 คน

ปีการศึกษา 2554 พบว่า รายวิชาศึกษาทั่วไปที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0012006 Internet and Communication in Daily Life จำนวน 8,109 คน
2. รายวิชา 0021001 Fundamental English จำนวน 8,068 คน
3. รายวิชา 0001048 Man and Reasoning จำนวน 7,097 คน
4. รายวิชา 0002011 Science in Daily Life จำนวน 6,201 คน
5. รายวิชา 0001008 Foundation English จำนวน 5,758 คน

ปีการศึกษา 2555 พบว่า รายวิชาศึกษาทั่วไปที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0021001 Fundamental English จำนวน 10,092 คน
2. รายวิชา 0021003 Reading and Writing English for Daily-Life Communication จำนวน 10,050 คน
3. รายวิชา 0021004 English for Academic Purposes จำนวน 5,266 คน
4. รายวิชา 0022005 Reading for Life-Quality Development จำนวน 5,074 คน

5. รายวิชา 0022004 Thai for Communication จำนวน 5,031 คน

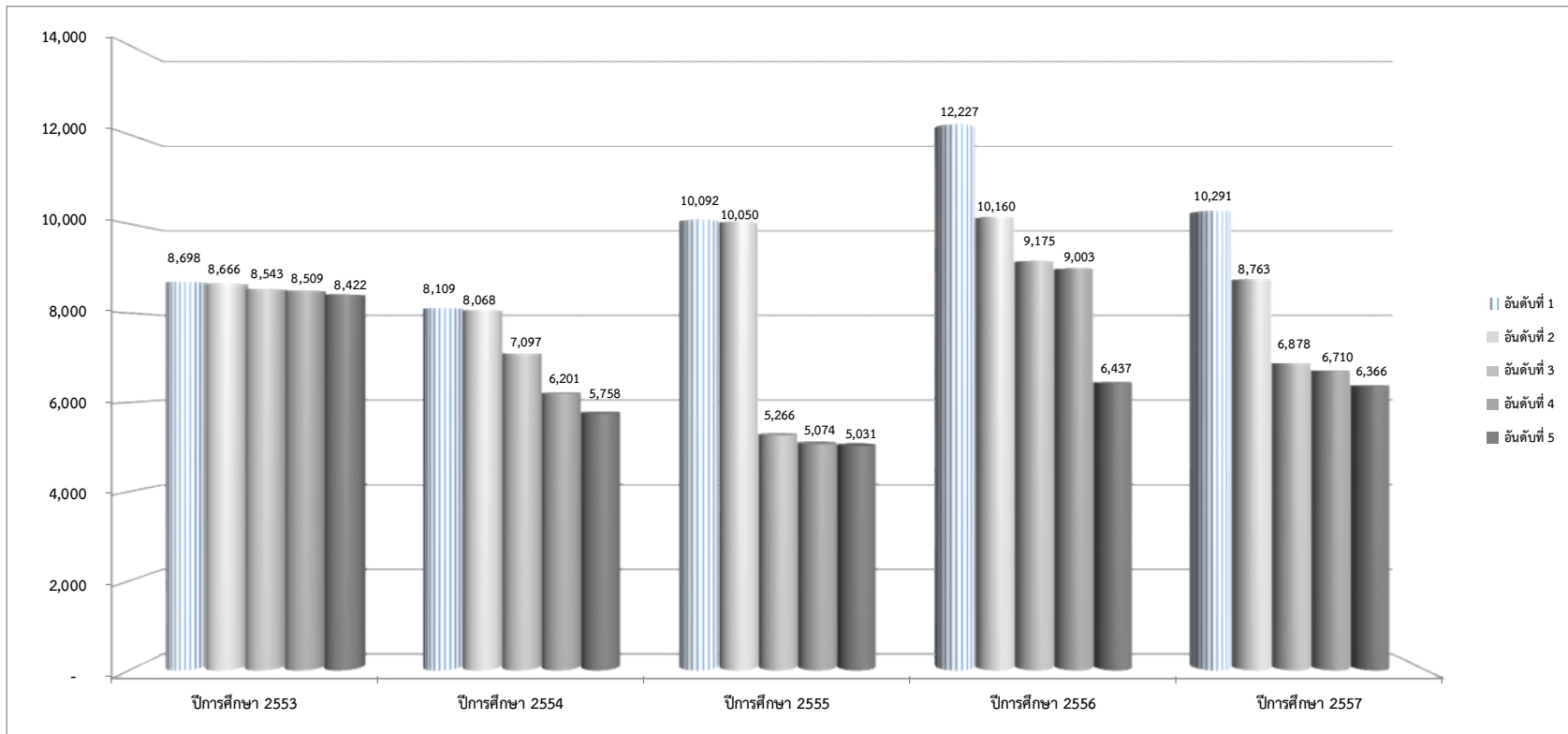
ปีการศึกษา 2556 พบว่า รายวิชาศึกษาทั่วไปที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0021001 Fundamental English จำนวน 12,227 คน
2. รายวิชา 0021003 Reading and Writing English for Daily-Life Communication จำนวน 10,160 คน
3. รายวิชา 0021004 English for Academic Purposes จำนวน 9,175 คน
4. รายวิชา 0021005 English for Career Preparation จำนวน 9,003 คน
5. รายวิชา 0024002 Science Technology and Local Wisdom จำนวน 6,437 คน

ปีการศึกษา 2557 พบว่า รายวิชาศึกษาทั่วไปที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0021001 Fundamental English จำนวน 10,291 คน
2. รายวิชา 0021002 Listening and Speaking English for Daily-Life Communication จำนวน 8,763 คน
3. รายวิชา 0021005 English for Career Preparation จำนวน 6,878 คน
4. รายวิชา 0021003 Reading and Writing English for Daily-Life Communication จำนวน 6,710 คน
5. รายวิชา 0022004 Thai for Communication จำนวน 6,366 คน

รายวิชาศึกษาทั่วไปที่นิสิตลงทะเบียนเรียนจำนวนมากที่สุด เป็นรายวิชาศึกษาทั่วไป บัณฑิตที่นิสิตทุกคนจะต้องเรียน จึงส่งผลให้แต่ละรายวิชาที่มีนิสิตลงทะเบียนเรียนเป็นจำนวนมาก ดังแสดงในภาพประกอบ 40

ภาพประกอบ 40 แสดงแผนภูมิรายวิชาที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก ปีการศึกษา 2553 - 2557 กรณีรายวิชาศึกษาทั่วไป

เมื่อเปรียบเทียบรายวิชาที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก พบว่า ในทุกปีการศึกษานิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาในสังกัดคณะกรรมการบัญชีและการจัดการมากที่สุด เนื่องจากคณะกรรมการบัญชีและการจัดการมีนิสิตในสังกัดจำนวนมากที่สุดในมหาวิทยาลัย ปรากฏดังนี้

ปีการศึกษา 2553 พบว่า รายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0901101 Principles of Accounting จำนวน 3,197 คน
2. รายวิชา 0909302 Business Finance จำนวน 2,952 คน
3. รายวิชา 0902101 Principles of Marketing จำนวน 2,655 คน
4. รายวิชา 0903101 Organization and Management จำนวน 2,654 คน
5. รายวิชา 0904101 Business Computer and Information Technology

จำนวน 2,467 คน

ปีการศึกษา 2554 พบว่า รายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0901101 Principles of Accounting จำนวน 3,487 คน
2. รายวิชา 0902101 Principles of Marketing จำนวน 2,783 คน
3. รายวิชา 0903101 Organization and Management จำนวน 2,754 คน
4. รายวิชา 0904101 Business Computer and Information Technology

จำนวน 2,674 คน

5. รายวิชา 0909302 Business Finance จำนวน 2,651 คน

ปีการศึกษา 2555 พบว่า รายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0901101 Principles of Accounting จำนวน 3,787 คน
2. รายวิชา 0904101 Business Computer and Information Technology

จำนวน 3,051 คน

3. รายวิชา 0902101 Principles of Marketing จำนวน 3,025 คน
4. รายวิชา 0909302 Business Finance จำนวน 2,841 คน
5. รายวิชา 0909304 Business Ethics จำนวน 2,813 คน

ปีการศึกษา 2556 พบว่า รายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ 5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0901101 Principles of Accounting จำนวน 4,479 คน
2. รายวิชา 0909101 Microeconomics จำนวน 4,308 คน

3. รายวิชา 0904101 Business Computer and Information Technology
จำนวน 3,519 คน

4. รายวิชา 0902101 Principles of Marketing จำนวน 3,471 คน

5. รายวิชา 0903101 Management and Organizational Behavior จำนวน
3,021 คน

ปีการศึกษา 2557 พบว่า รายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เรียงตามลำดับ
5 อันดับแรก ดังนี้

1. รายวิชา 0901101 Principles of Accounting จำนวน 3,278 คน

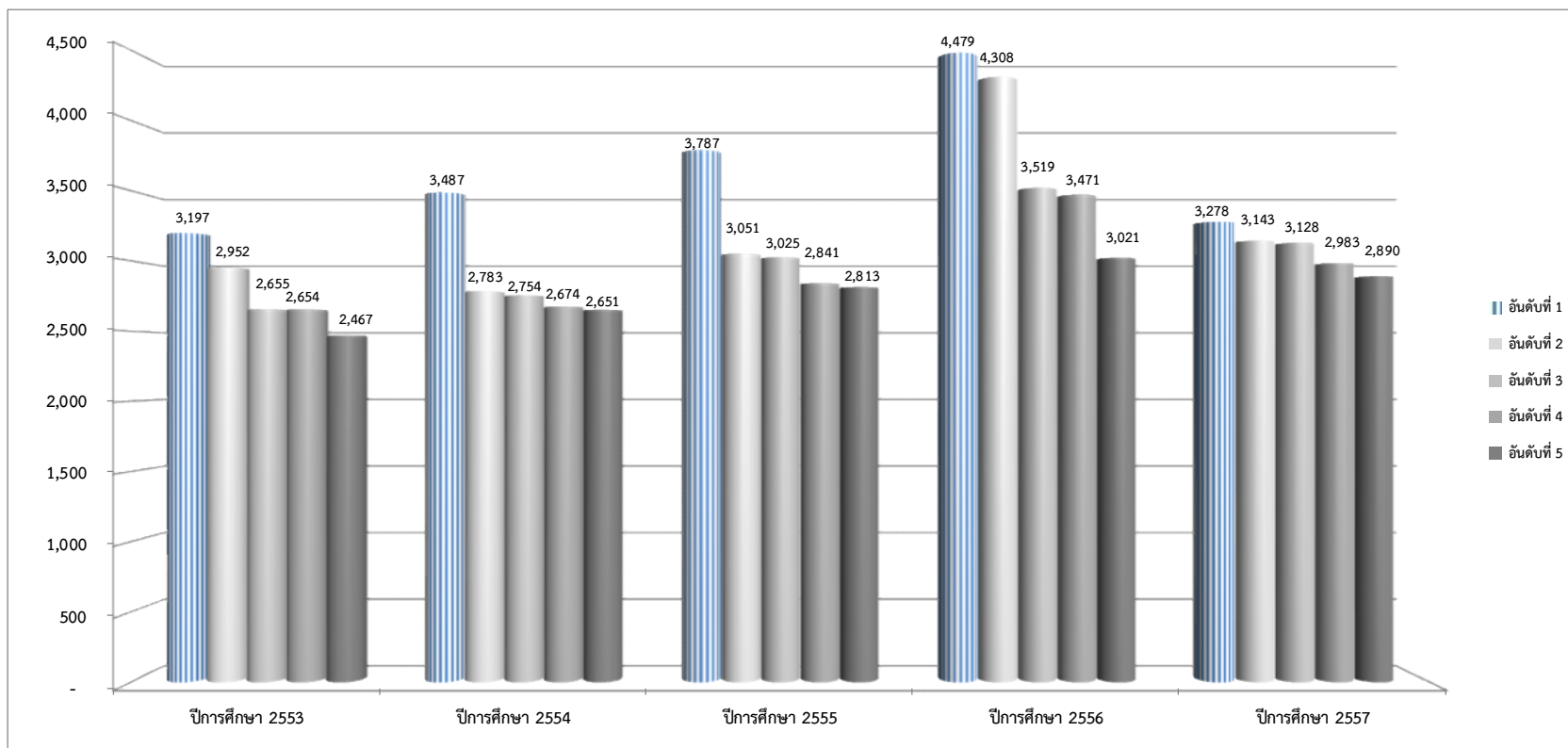
2. รายวิชา 0902101 Principles of Marketing จำนวน 3,143 คน

3. รายวิชา 0909301 Production and Operation Management จำนวน
3,128 คน

4. รายวิชา 0909101 Microeconomics จำนวน 2,983 คน

5. รายวิชา 0900101 Introduction to Business จำนวน 2,890 คน

ทั้งนี้ ปีการศึกษา 2553 - 2555 คณะวัฒนธรรมศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์
ยังไม่มีรายวิชาในสังกัดของคณะ จึงไม่มีรายการนิสิตลงทะเบียนเรียน และปีการศึกษา 2556
เฉพาะคณะนิติศาสตร์ ยังไม่มีรายวิชาในสังกัดของคณะ จึงไม่มีรายการนิสิตลงทะเบียนเรียน
ดังแสดงในภาพประกอบ 41

ภาพประกอบ 41 แสดงแผนภูมิรายวิชาที่นิสิตระดับปริญญาตรีลงทะเบียนเรียนมากที่สุด 5 อันดับแรก ปีการศึกษา 2553 - 2557

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษานิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลศึกษานิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่เจตอ้อมมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิตจนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษานิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลศึกษานิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิต กรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิต พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้ คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้ สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนด เวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสีย แก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่จดต่อมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออก ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนด เวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบ จากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิต จนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการเรียนของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิต กรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้ คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้ สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนด เวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสีย แก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่เจตอ่มมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออก ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนด เวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบ จากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิต จนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่แจ้งต่อมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิตจนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่แจ้งต่อมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิตจนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่แจ้งต่อมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิตจนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการเรียนของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่เจตอ่มมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิตจนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการเรียนของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่แจ้งต่อมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิตจนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิต กรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้ คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้ สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนด เวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสีย แก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่เจตอ้อมมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออก ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนด เวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบ จากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิต จนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

และค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท แสดงให้เห็นว่าการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีความแตกต่างกันในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาก็แปรผันตรงกับจำนวนนิสิต โดยปีการศึกษา 2556 มีจำนวนนิสิตมากที่สุด ส่งผลให้มีการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากด้วย เมื่อเปรียบเทียบการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับผลการศึกษาที่นิสิตได้รับในการเรียนสูงถึงร้อยละ 97.01 นั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคุ้มค่าสำหรับการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดให้นิสิตทุกคนลงทะเบียนเรียนและชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ในส่วนของวิธีและขั้นตอนการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา และประกาศให้นิสิตและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในระดับปริญญาตรี และเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

9. ผลการศึกษาของนิสิต

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 97.01 จำแนกเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 และระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 มีนิสิตเพียงร้อยละ 2.99 ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ หากนิสิตสามารถบริหารจัดการตนเองหรือประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและสอบผ่านในภาคการศึกษาถัดไป ก็สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและการประเมินผลการศึกษา ระดับคะแนนตัวอักษร การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน และรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการหรือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาของนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

10. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต

จากการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา จำนวน 3,340.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีมีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง น้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 ไม่มีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกเว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือความผิดที่กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นความเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อบังคับฯ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบกลไกการช่วยเหลือหรือการให้คำปรึกษาสำหรับนิสิต หรือช่องทางในการคงสภาพของนิสิตและสนับสนุนหรือส่งเสริมให้นิสิตได้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาหรือตามที่หลักสูตรกำหนด

ข้อบังคับฯ ได้กำหนดเกณฑ์ในการจำแนกสภาพนิสิตในแต่ละภาคการศึกษา ประกอบด้วย กรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต กรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต กรณีขาดคุณวุฒิหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง กรณีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ กรณีไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด กรณีต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และกรณีกระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานที่แจ้งต่อมหาวิทยาลัย และกระทำรายการในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย แทนบุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต ทั้งนี้ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิตอาจขอคืนสภาพนิสิตได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิตจนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในครั้งนี้ พบว่า สอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 และเพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ใน 11 ประเด็น ได้แก่ หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี จำนวนอาจารย์ประจำ จำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ผลการเปิดรายวิชาเรียน ผลการเทียบโอนผลการเรียน ผลการลงทะเบียนเรียน จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ผลการศึกษาของนิสิต จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลงานทะเบียน ข้อมูลจากระบบสารสนเทศ ข้อมูลจากกลุ่มงานทะเบียน กลุ่มงานประมวลผล และกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและระบบฐานข้อมูล กองทะเบียนและประมวลผล และข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี การวิเคราะห์ได้จัดทำตารางเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อบันทึกข้อมูลที่ต้องการ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 เดือน ตั้งแต่ เดือน มกราคม ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2559 การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเปรียบเทียบข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อคำนวณหาผลรวม (Σ) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอเป็นตาราง แผนภูมิ และบรรยายสรุปเป็นความเรียง สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ตามหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิเคราะห์

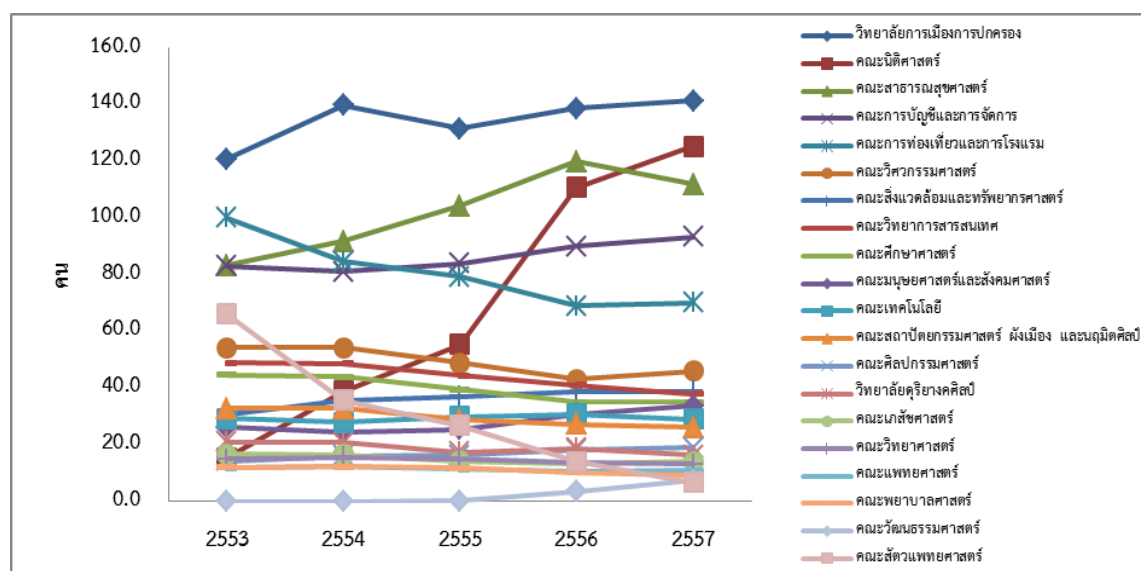
การวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมสามารถสรุปสาระสำคัญได้ 5 ประเด็น ได้แก่ สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต สัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตในระดับปริญญาตรีเทียบกับค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย อัตราส่วนจำนวนนิสิต

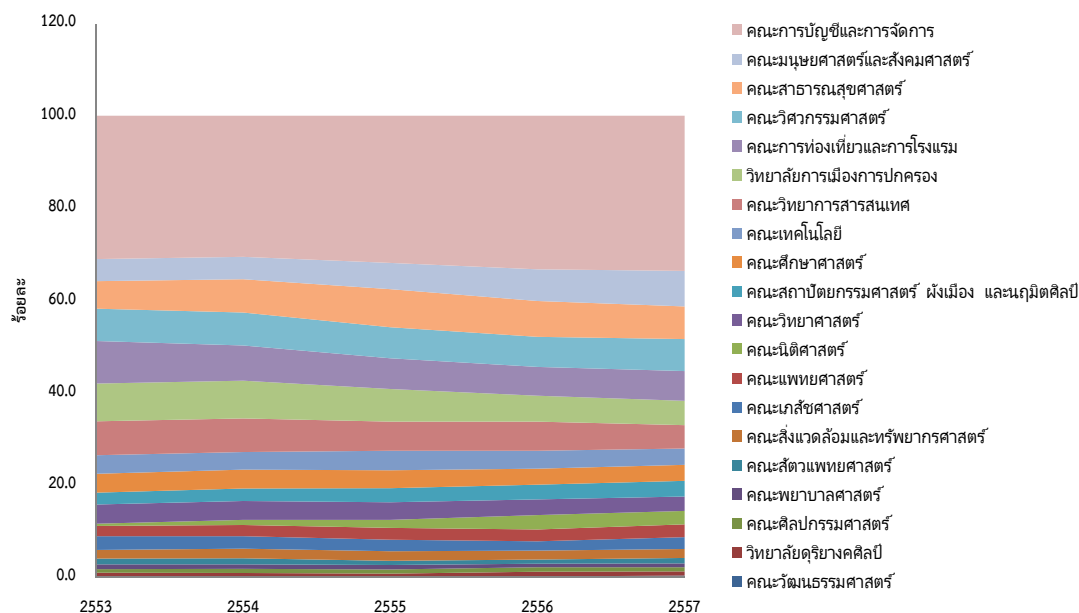
ที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่อ และเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าและเกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จ การศึกษาของนิสิต โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต พบว่า มีแนวโน้ม คงที่และเริ่มสูงขึ้น โดยคณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ วิทยาลัยการเมือง การปกครอง คณะนิติศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะการบัญชีและการจัดการ และคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตามลำดับ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัย คณะวิชา หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องต้องเร่งหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตอยู่ในระดับ ที่เหมาะสมและเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยหรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ต่อไป ดังแสดงในภาพประกอบ 95

ภาพประกอบ 95 แสดงแผนภูมิสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต
ปีการศึกษา 2553 - 2557

1.2 ผลการวิเคราะห์สัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ในปีการศึกษา 2557 พบว่า คณะวิชาที่มีจำนวนนิสิตมากจะมีรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียม การศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยคณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ คณะการบัญชี และการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม ตามลำดับ ซึ่งมีรายได้รวมกันมากกว่าร้อยละ 50 ของรายได้ ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาทั้งหมด ดังแสดงในภาพประกอบ 96

ภาพประกอบ 96 แสดงแผนภูมิสัดส่วนรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา
ในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557

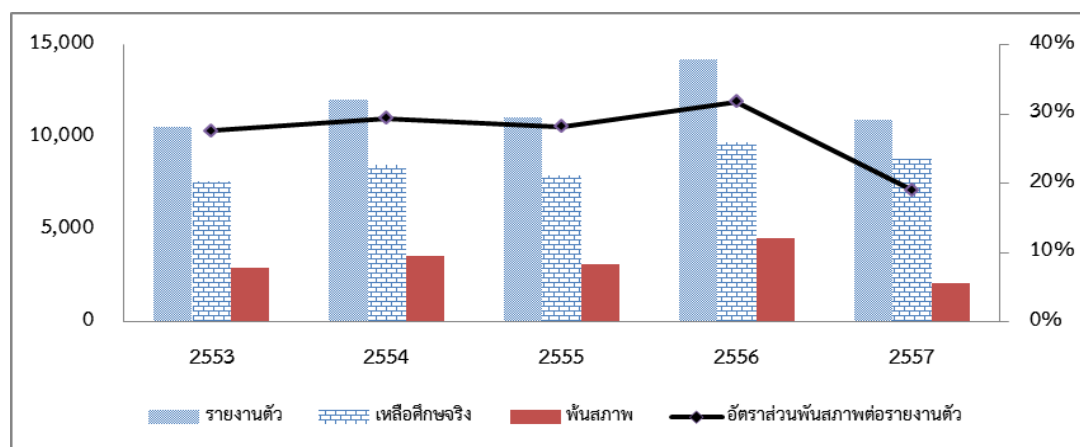
1.3 ผลการวิเคราะห์ที่ดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตในระดับปริญญาตรีเทียบกับค่าเฉลี่ย
ทั้งมหาวิทยาลัย พบว่า มีคณะวิชามากกว่าร้อยละ 50 ที่มีค่าดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตน้อยกว่าค่าเฉลี่ย
ทั้งมหาวิทยาลัย โดยคณะ/วิทยาลัยที่มีดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตต่ำสุด 5 อันดับสุดท้ายในปีการศึกษา
2557 ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
และวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ตามลำดับ ซึ่งจะต้องเร่งปรับปรุงค่าดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิต
ให้มีความเหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ คณะ/วิทยาลัยที่มีดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตสูงสุด 5 อันดับแรก
ในปีการศึกษา 2557 ได้แก่ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ และคณะวัฒนธรรมศาสตร์ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคณะวิชาที่มีค่าหน่วยกิต
และค่าธรรมเนียมการศึกษาที่อยู่ในระดับสูง ดังแสดงในตาราง 55

ตาราง 55 แสดงดัชนีรายได้ต่อหัวนิสิตในระดับปริญญาตรีเทียบกับค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553 - 2557

ที่	คณะ/วิทยาลัย	ปีการศึกษา				
		2553	2554	2555	2556	2557
1	คณะสัตวแพทยศาสตร์	94	113	100	134	226
2	คณะเภสัชศาสตร์	158	150	163	152	184
3	คณะวิศวกรรมศาสตร์	153	153	160	172	176
4	คณะแพทยศาสตร์	129	125	142	149	150
5	คณะวัฒนธรรมศาสตร์	-	84	107	141	150
6	คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม	118	118	115	120	127
7	คณะการบัญชีและการจัดการ	123	121	121	123	120
8	คณะสาธารณสุขศาสตร์	106	124	131	116	107
9	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์	79	80	91	98	107
10	คณะพยาบาลศาสตร์	95	94	94	89	98
11	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	74	77	80	85	89
12	คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์	95	93	89	82	84
13	คณะเทคโนโลยี	95	91	90	82	82
14	คณะวิทยาการสารสนเทศ	83	87	82	90	78
15	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์	76	68	69	78	78
16	คณะนิติศาสตร์	92	93	96	92	77
17	คณะวิทยาศาสตร์	84	81	78	77	73
18	คณะศึกษาศาสตร์	65	63	62	59	61
19	คณะศิลปกรรมศาสตร์	57	55	55	56	56
20	วิทยาลัยการเมืองการปกครอง	69	64	54	40	52
ค่าเฉลี่ยทั้งมหาวิทยาลัย		100	100	100	100	100

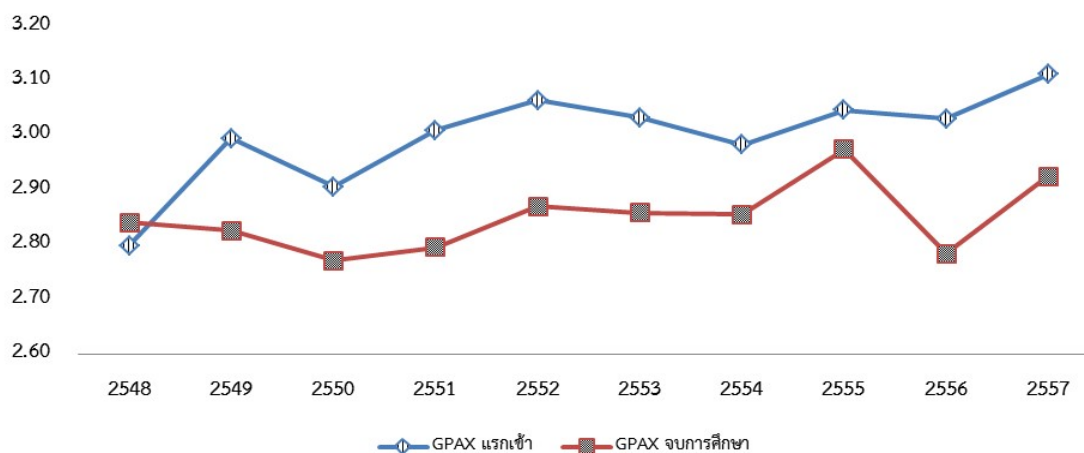
1.4 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่อพบว่า มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาอยู่ในระดับสูง แต่ในปีการศึกษา 2557 เนื่องจากนิสิตอยู่ในช่วงกำลังศึกษาและมหาวิทยาลัยได้แก้ไขเกณฑ์ในการจำแนกสภาพการเป็นนิสิต ส่งผลให้อัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่รายงานตัว

เข้าศึกษามีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2556 ในกรณีนี้ มหาวิทยาลัย คณะวิชา หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องต้องเร่งหาแนวทางหรือวิธีการในการดูแล ช่วยเหลือ และให้คำแนะนำสำหรับนิสิต เพื่อให้สามารถศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยและสำเร็จการศึกษาตามความมุ่งหมายต่อไป ดังแสดงในภาพประกอบ 97

ภาพประกอบ 97 แสดงแผนภูมิอัตราส่วนจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพต่อจำนวนนิสิตที่รายงานตัว
เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557

1.5 ผลการวิเคราะห์เกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าและเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาของนิสิต พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตที่สำเร็จการศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้า สาเหตุอาจเนื่องมาจาก 1) นิสิตที่เข้าศึกษาต่อมีเกรดเฉลี่ยสะสมจากสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับสูงเนื่องจากเกณฑ์การวัดผลและประมวผลต่างจากระดับอุดมศึกษา 2) อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถพัฒนาขีดความสามารถของนิสิตให้มีผลการเรียนสูงขึ้นได้ และ 3) คุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีความเข้มข้นและมีเกณฑ์การวัดผลและประมวผลอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ มหาวิทยาลัย คณะวิชา หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องต้องเร่งหาแนวทางพัฒนาเพื่อให้เกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษาของนิสิตมีค่าใกล้เคียงหรือสูงกว่าเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าต่อไป ดังแสดงในภาพประกอบ 98

ภาพประกอบ 98 แสดงแผนภูมิเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าและเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษา
ของนิสิตในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 - 2557

2. หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยมีจำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่หลากหลายสาขาวิชา และครอบคลุมทุกคณะ/วิทยาลัย จำนวน 88 หลักสูตร หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีมีแนวโน้มลดลง อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากมาตรการของการจัดทำหลักสูตรและรายวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และบางหลักสูตรมีผู้เข้าศึกษาจำนวนน้อยเพราะความต้องการของตลาดแรงงานลดลง จึงส่งผลให้มหาวิทยาลัยต้องปิดหลักสูตร

3. จำนวนอาจารย์ประจำ โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 1,157.60 คน และมีสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต เท่ากับ 1 : 40.71 คน จำนวนอาจารย์ประจำมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปีมีแนวโน้มคงที่และเริ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนอาจารย์ประจำยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนิสิต

4. จำนวนผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 11,575.40 คน จำนวนนิสิตที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่มหาวิทยาลัยจะต้องพิจารณาถึงแนวโน้มในอนาคตของจำนวนนิสิตที่อาจลดลง เนื่องจากจำนวนประชากรที่ลดลงและสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรีจำนวนมากขึ้น

5. ผลการเปิดรายวิชาเรียน โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า

5.1 มหาวิทยาลัยเปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียนสำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน เท่ากับ 6,775.40 รายวิชา และ 16,100.80 กลุ่มการเรียน จำนวนรายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียน

ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากจำนวนนิสิตที่เพิ่มขึ้นและมีความต้องการลงทะเบียนเรียนในแต่ละรายวิชาเรียนเพื่อให้สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

5.2 มหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการเปิดรายวิชาและกลุ่มการเรียน สำหรับนิสิตในการลงทะเบียนเรียน ร้อยละ 96.96 รายวิชาเรียนและกลุ่มการเรียนที่เปิดการสอน ในระดับปริญญาตรีมีจำนวนน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากคณะ/วิทยาลัยและสำนักศึกษาทั่วไปมีการวางแผน การดำเนินการและการบริหารจัดการการจัดตารางเรียน ตารางสอน และตารางสอบอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

5.3 รายวิชาที่เปิดส่วนใหญ่ไม่มีเงื่อนไขรายวิชา ร้อยละ 76.36 การเปิดรายวิชา ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่ระบุเงื่อนไขรายวิชาที่มีจำนวนน้อยและมีแนวโน้มคงที่ ทั้งนี้ เนื่องจากการรายวิชาที่ระบุเงื่อนไขส่วนใหญ่รายวิชาที่ระบุเงื่อนไขรายวิชาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งธรรมชาติของรายวิชาเป็นแบบบรรยายควบคู่กับการปฏิบัติการ หรือรายวิชาที่เป็นบูรณาการ และนิสิตที่อยู่ในกลุ่มคณะ/วิทยาลัยในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีจำนวนน้อย

5.4 รายวิชาที่เปิดส่วนใหญ่อยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน ร้อยละ 80.13 รายวิชา ที่เปิดสอนอยู่ในหมวดวิชาเฉพาะด้าน ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นหมวดวิชาหลักและมีจำนวนหน่วยกิต มากที่สุดในโครงสร้างหลักสูตรที่คณะ/วิทยาลัยจะต้องเปิดสอนให้กับนิสิตในแต่ละสาขาวิชา ส่งผลให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

6. ผลการเทียบโอนผลการเรียน โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า มีจำนวนนิสิต ที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 1,952.60 คน มีจำนวนรายวิชาที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 29,638.60 รายวิชา และมีจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนผลการเรียน เท่ากับ 67,283.20 หน่วยกิต จำนวนนิสิตที่เทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรีมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้ เนื่องจากจำนวนนิสิต ที่เข้าศึกษาต่อในระบบเทียบเข้า (ต่อเนื่อง) มีจำนวนลดลงและมหาวิทยาลัยกำหนดระยะเวลา การดำเนินการไว้ในปฏิทินการศึกษาให้สามารถกระทำได้ 1 ครั้งต่อปีการศึกษา เฉพาะนิสิตใหม่ ที่เข้าศึกษาในภาคการศึกษาแรกเท่านั้น

7. ผลการลงทะเบียนเรียน โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า

7.1 นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สำเร็จครอบคลุม 3 ภาคการศึกษา เท่ากับ 85,632.20 คน จำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีจะแปรผันตรงกับจำนวนนิสิต ที่เข้าศึกษาต่อในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งหากปีการศึกษาใดมีนิสิตเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมากจะส่งผลให้ ข้อมูลจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนมีจำนวนมาก

7.2 นิสิตลงทะเบียนเรียนในภาคต้นมากที่สุด ร้อยละ 43.38 ทั้งนี้ เนื่องจาก ภาคต้นเป็นภาคการศึกษาแรกในแต่ละปีการศึกษาที่คณะ/วิทยาลัยได้เปิดรายวิชาสำหรับนิสิต ได้ลงทะเบียนเรียน ซึ่งนิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปบังคับหรือรายวิชาเฉพาะด้าน ที่เป็นบูรณาการเพื่อให้สามารถลงวิชาถัดไปในภาคปลายหรือลงทะเบียนเรียนในรายวิชาอื่นต่อไป

7.3 นิสิตชั้นปีที่ 1 ลงทะเบียนเรียนมากที่สุด ร้อยละ 33.10 และนิสิตชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด ร้อยละ 20.07 ทั้งนี้ เนื่องจากนิสิตชั้นปีที่ 1 ได้เข้าศึกษาต่อในปีการศึกษาแรก สามารถลงทะเบียนเรียนในรายวิชาตามแผนการศึกษาที่หลักสูตรกำหนด และสามารถลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไปหรือรายวิชาเลือกเสรีเพื่อให้เป็นไปตามที่โครงสร้างหลักสูตรกำหนด ส่งผลให้มีผลการลงทะเบียนเรียนได้จำนวนมาก ในส่วนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ได้ศึกษารายวิชาครบถ้วนแล้ว อาจเหลือรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นรายวิชาโครงการหรือรายวิชาการฝึกประสบการณ์ จึงส่งผลให้มีผลการลงทะเบียนเรียนจำนวนน้อย

7.4 นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้สำเร็จในช่วงของการลงทะเบียนเรียนปกติ ร้อยละ 76.97 และมีนิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ ร้อยละ 23.03 ทั้งนี้ กรณีการลงทะเบียนเรียนซ้ำ เนื่องจากเกิดปัญหาาระบบลงทะเบียนเรียนล่มกะทันหันและบ่อยครั้ง การเปิดรายวิชาของคณะ/วิทยาลัย มีความล่าช้า และนิสิตชำระเงินค่าลงทะเบียนเรียนในช่วงของการลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือภายหลังจากช่วงที่มหาวิทยาลัยกำหนด

7.5 นิสิตได้เปลี่ยนแปลงวิชาเรียนโดยมีการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม ร้อยละ 58.61 มีการถอนรายวิชาเรียน ร้อยละ 35.05 มีการถอนรายวิชาติด W ร้อยละ 6.34 และมีการลงทะเบียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit) แต่มีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับการทำรายการประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้นิสิตสามารถเปลี่ยนแปลงผลการลงทะเบียนเรียนโดยสามารถลงทะเบียนเรียนเพิ่มหรือถอนรายวิชาผ่านระบบเครือข่าย Internet ได้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้ข้อมูลการลงทะเบียนเรียนเพิ่มหรือถอนรายวิชาจำนวนมาก ในส่วนของการถอนรายวิชาติด W เป็นกลุ่มนิสิตที่ไม่สามารถศึกษาในแต่ละรายวิชาได้ (อาจจะไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด) จึงได้ถอนรายวิชาติด W ในช่วงที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ การถอนรายวิชาติด W ในปีการศึกษา 2557 มีจำนวนลดลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษาอื่น เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้แก้ไขระยะเวลาการถอนรายวิชา โดยกำหนดช่วงการถอนรายวิชาที่ไม่ปรากฏรายวิชาในใบแสดงผลการศึกษาระยะยาวขึ้น และกำหนดช่วงการถอนรายวิชาติด W เป็นช่วงสั้น ๆ และนิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2557 ส่วนใหญ่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ในส่วนของการลงทะเบียนแบบไม่นับหน่วยกิต (Audit) มีจำนวนน้อย เนื่องจากการลงทะเบียนเรียนของนิสิตส่วนใหญ่ต้องการนับเป็นหน่วยกิตเพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามที่โครงสร้างหลักสูตรกำหนด

8. จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เฉลี่ย 14.50 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนกรณีเฉลี่ยตามปีการศึกษา มีแนวโน้มสูงขึ้น แต่จำนวนหน่วยกิตเฉลี่ยยังจำนวนน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากมีการเฉลี่ยจำนวนหน่วยกิตจากนิสิตทุกระบบการศึกษา ทุกชั้นปี และทุกภาคการศึกษา ซึ่งชั้นปีที่ 4 ขึ้นไปและภาคการศึกษาฤดูร้อนหรือภาคการศึกษาพิเศษ จะมีจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนจำนวนน้อย ส่งผลให้จำนวนหน่วยกิตรวมที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมีจำนวนน้อย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

8.1 จำแนกตามภาคการศึกษา พบว่า ภาคปลายมีจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เฉลี่ย 16.17 หน่วยกิต เนื่องจากรายวิชาที่เปิดสอนในภาคปลายเป็นรายวิชาที่เป็นบูรณาการต่อจากภาคต้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นรายวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตที่มากกว่าและภาคปลายเป็นภาคการศึกษาที่เป็นภาคเรียนสุดท้ายที่นิสิตบางกลุ่มจะสำเร็จการศึกษา จึงลงทะเบียนเรียนในภาคปลายมากกว่าภาคการศึกษาอื่น

8.2 จำแนกตามระบบการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาในระบบปกติมีจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เฉลี่ย 14.84 หน่วยกิต เนื่องจากนิสิตที่ศึกษาอยู่ในระบบปกติ ส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาและไม่มีการเทียบโอนผลการเรียน จึงลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่โครงสร้างหลักสูตรกำหนดทั้งหมด จึงส่งผลให้มีจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในระบบการศึกษาอื่น

8.3 จำแนกตามลักษณะของหน่วยกิต พบว่า มีจำนวนหน่วยกิตสูงกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เฉลี่ย 28.64 หน่วยกิต มีจำนวนหน่วยกิตตามเกณฑ์กำหนด เฉลี่ย 17.03 หน่วยกิต และมีจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่าเกณฑ์ เฉลี่ย 3.76 หน่วยกิต กรณีการลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตมากกว่าเกณฑ์ ส่วนใหญ่เป็นนิสิตในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพที่จะต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหมวดเฉพาะด้าน (วิชาชีพ) และเป็นนิสิตในกลุ่มที่ศึกษาในหลักสูตรมากกว่า 4 ปี ในส่วนกรณีมีจำนวนหน่วยกิตตามเกณฑ์เป็นกลุ่มนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนตามแผนการศึกษา และเป็นกลุ่มนิสิตส่วนใหญ่ที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละปีการศึกษา ทั้งนี้ กรณีนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตน้อยกว่าเกณฑ์เป็นกลุ่มนิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป เนื่องจากจะสำเร็จการศึกษาและมีจำนวนรายวิชาที่ต้องลงทะเบียนเรียนจำนวนน้อย

8.4 จำแนกตามชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่ 3 มีจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด เฉลี่ย 15.34 หน่วยกิต และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป มีจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนน้อยที่สุด เฉลี่ย 10.43 หน่วยกิต เนื่องจากนิสิตชั้นปีที่ 3 ต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเฉพาะด้าน (วิชาชีพ) ซึ่งมีจำนวนหน่วยกิตจำนวนมากและเป็นชั้นปีที่จะต้องเก็บหน่วยกิตให้ครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตรก่อนถึงชั้นปีที่ 4 ซึ่งจะเหลือเพียงรายวิชาโครงการหรือรายวิชาการฝึกประสบการณ์ ในส่วนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ขึ้นไป ได้ศึกษารายวิชาครบถ้วนแล้ว อาจเหลือรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาโครงการหรือวิชาการฝึกประสบการณ์ จึงส่งผลให้มีจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนจำนวนน้อย

9. ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 754,032,472 บาท ทั้งนี้ ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรีจะแปรผันตรงกับจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่อในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งหากปีการศึกษาใดมีนิสิตเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมากจะส่งผลให้ข้อมูลค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามีจำนวนมากด้วย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

9.1 จำแนกตามประเภทของเงิน พบว่า มีค่าหน่วยกิตมากที่สุด เท่ากับ 400,297,064 บาท และค่าธรรมเนียมการศึกษา เท่ากับ 353,735,408 บาท ทั้งนี้ เนื่องจากค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็นจำนวนเงินเหมาจ่ายที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้คงที่ ซึ่งนิสิตจะต้องชำระควบคู่กับค่าหน่วยกิตในทุกภาคการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน แต่ค่าหน่วยกิตจะขึ้นอยู่กับจำนวนรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียน หากลงทะเบียนเรียนจำนวนมากจะส่งผลให้มีค่าหน่วยกิตมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่จะมีชำระค่าหน่วยกิตมากกว่าค่าธรรมเนียมการศึกษา

9.2 จำแนกตามภาคการศึกษา พบว่า ภาคต้น มีค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากที่สุด เท่ากับ 356,559,821 บาท และภาคฤดูร้อนหรือภาคการศึกษาพิเศษ มีค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาน้อยที่สุด เท่ากับ 78,839,343.20 บาท ทั้งนี้ เนื่องจากภาคต้นเป็นภาคการศึกษาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนมากที่สุด จึงส่งผลให้มีค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษามากกว่าภาคการศึกษาอื่น

10. ผลการศึกษาของนิสิต โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา พบว่า

10.1 นิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร A ร้อยละ 17.61 ระดับคะแนนตัวอักษร B+ ร้อยละ 15.54 ระดับคะแนนตัวอักษร B ร้อยละ 18.48 ระดับคะแนนตัวอักษร C+ ร้อยละ 17.22 ระดับคะแนนตัวอักษร C ร้อยละ 13.63 ระดับคะแนนตัวอักษร D+ ร้อยละ 8.19 ระดับคะแนนตัวอักษร D ร้อยละ 6.34 และระดับคะแนนตัวอักษร F ร้อยละ 2.99 ทั้งนี้ ผลการประเมินการศึกษาของนิสิตในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีผลการศึกษาผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เนื่องจากมหาวิทยาลัยกำหนดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินผลการศึกษาอย่างมีระบบและมีคุณภาพ ในส่วนของนิสิตที่ได้รับคะแนนตัวอักษร F มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีนิสิตบางส่วนยังไม่สามารถปรับตัวกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาหรือไม่สามารถศึกษาในรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนให้บรรลุตามความมุ่งหมาย จึงส่งผลให้มีผลการศึกษาไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งถือเป็นโจทย์สำคัญที่มหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องควรเร่งหาวิธีการเพื่อช่วยเหลือหรือพัฒนาให้นิสิตสามารถสอบผ่านตามเกณฑ์และสำเร็จการศึกษาต่อไป

10.2 ส่วนใหญ่นิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร B มากที่สุด ร้อยละ 18.48 และมีระดับคะแนนตัวอักษร F น้อยที่สุด ร้อยละ 2.99 ทั้งนี้ กรณีนิสิตส่วนใหญ่มีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร B และมีนิสิตที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด (มีระดับคะแนนตัวอักษร F) ร้อยละ 2.99 เนื่องจากเกณฑ์การประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับสูง และนิสิตที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับปานกลาง จึงส่งผลให้นิสิตส่วนใหญ่มีผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางและบางส่วนไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังนั้น มหาวิทยาลัยและผู้ที่เกี่ยวข้องควรเร่งหาวิธีการเพื่อช่วยเหลือหรือพัฒนาให้นิสิตมีผลการศึกษาที่สูงกว่าระดับคะแนนตัวอักษร B และผ่านตามเกณฑ์มากยิ่งขึ้น (มีระดับคะแนนตัวอักษร D ขึ้นไป)

10.3 นิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับตัวอักษร S ร้อยละ 92.38 และระดับตัวอักษร U ร้อยละ 7.62 ผลการประเมินผลการศึกษาของนิสิตในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่มีผลการศึกษาในระดับตัวอักษร S และนิสิตที่ได้รับตัวอักษร U มีแนวโน้มลดลง ซึ่งมหาวิทยาลัยและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเร่งกำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อให้นิสิตมีผลการศึกษาในระดับตัวอักษร S อยู่ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

11. จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 3,240.60 คน เมื่อจำแนกเป็นกรณี พบว่า นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีมีระดับค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด จำนวน 1,157.60 คน และพ้นสภาพการเป็นนิสิตกรณีขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างใดอย่างหนึ่งน้อยที่สุด จำนวน 324 คน ทั้งนี้ จำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในระดับปริญญาตรีมีแนวโน้มสูงขึ้น ในส่วนของปีการศึกษา 2557 นิสิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วงกำลังศึกษาข้อมูลการพ้นสภาพการเป็นนิสิตจึงมีจำนวนน้อย ซึ่งข้อมูลจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตจะแปรผันตรงกับจำนวนนิสิตที่เข้าศึกษาต่อในแต่ละปีการศึกษา หากปีการศึกษาใดมีนิสิตเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมากจะส่งผลให้ข้อมูลจำนวนนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตมีจำนวนมากด้วย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่ออยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 แต่พ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีมีระดับค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด ร้อยละ 35.72 โดยคณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตสูงสุด 5 อันดับแรก มีจำนวนรวมของนิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิต ร้อยละ 55.55 ถ้าหากสามารถลดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตลงได้ อาจส่งผลให้ร้อยละการพ้นสภาพการเป็นนิสิตลดลงและนิสิตอาจจะสามารถศึกษาต่อจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรเร่งกำหนดมาตรการในการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนานิสิตเพื่อให้จำนวนการพ้นสภาพการเป็นนิสิตลดลง และสามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดต่อไป

12. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา โดยเฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 3,384.80 คน สาเหตุที่อัตราการสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่อยู่ในช่วงกำลังศึกษา จากข้อมูลในช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552 มหาวิทยาลัยสามารถผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีประมาณ ร้อยละ 68 สามารถพยากรณ์ได้ว่าในช่วงปีการศึกษา 2553 - 2557 จะมีผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกัน หากพิจารณาเกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตในปีการศึกษา 2553 - 2557 พบว่านิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาต่ออยู่ในช่วง 3.01 - 3.51 และเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 ทั้งนี้ คณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตอยู่ในระดับสูงสามารถบริหารจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีส่งผลให้นิสิตสำเร็จการศึกษาได้ตามที่หลักสูตรกำหนด แต่หากสามารถลดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตลงได้ อาจส่งผลให้

ร้อยละของการพ้นสภาพการเป็นนิสิตลดลง นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมและมีร้อยละของการสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 ในภาพรวม เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกประเด็น คือ หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีมีความหลากหลายและครอบคลุมการจัดการศึกษาครบทุกคณะ/วิทยาลัย จำนวนนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากและเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัย กำหนด ผลการเทียบโอนผลการเรียนเสร็จสิ้นตามระยะเวลาที่ปฏิทินการศึกษา กำหนด ผลการเปิดรายวิชาเรียนสามารถเปิดรายวิชาได้ตามแผนและความต้องการของนิสิต ผลการลงทะเบียนเรียนนิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดและเลือกรายวิชาเรียนที่เป็นไปตามแผนการศึกษา จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด นิสิตสามารถชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาผ่านช่องทางและวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ผลการศึกษาของนิสิตผ่านตามเกณฑ์ซึ่งพบว่าสอบผ่านร้อยละ 97.01 การพ้นสภาพการเป็นนิสิตเป็นไปตามข้อบังคับฯ และนิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาเมื่อศึกษาครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด ในประเด็น จำนวนอาจารย์ประจำ ผู้วิเคราะห์ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบการจัดการศึกษา โดยไม่พบข้อกำหนดในข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี จึงไม่สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ตามข้อบังคับฯ ได้ แต่สามารถบ่งชี้ได้ว่าสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตในภาพรวมมีสัดส่วนอยู่ในระดับสูง และมีบางคณะ/วิทยาลัยที่มีสัดส่วนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ในการนี้ มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องต้องเร่งหาแนวทางการแก้ไข เพื่อให้ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีประเด็นที่สำคัญและผู้วิเคราะห์ได้นำมาอภิปรายผล 5 ประเด็น ดังนี้

1. สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต

มหาวิทยาลัยมีจำนวนอาจารย์ประจำในปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,230 คน มีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี เท่ากับ 1 : 40.20 คน และหากวิเคราะห์สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตรวมทุกชั้นปี เฉลี่ย 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 1 : 40.71 คน จะเห็นได้ว่า จำนวนอาจารย์ประจำยังมีจำนวนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งในประเด็นจำนวนอาจารย์ประจำ ผู้วิเคราะห์ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบการจัดการศึกษา โดยไม่พบข้อกำหนดในข้อบังคับมหาวิทยาลัย

มหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี จึงไม่สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ตามข้อบังคับฯ ได้ แต่สามารถบ่งชี้ได้ว่าสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตในภาพรวมมีสัดส่วนอยู่ในระดับสูง และมีบางคณะวิชาที่มีสัดส่วนเป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องจะต้องเร่งหาแนวทางการแก้ไขเพื่อให้ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับที่สูงขึ้น โดยผู้วิเคราะห์เชื่อว่าหากสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยหรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด หรืออยู่ในระดับที่เหมาะสม จะเป็นผลดีต่อการให้คำปรึกษาหรือการให้ความช่วยเหลือนิสิตในเรื่องการเรียนการสอน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ส่งผลให้ผลการศึกษานิสิตอยู่ในระดับที่สูงขึ้นและมีนิสิตที่สอบไม่ผ่านน้อยลง อัตราการพ้นสภาพลดลง และมีร้อยละการสำเร็จการศึกษาที่สูงขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงข้อมูลการลงทะเบียนเรียน

ในแต่ละภาคการศึกษามีรายการที่นิสิตลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้แก้ไขข้อบังคับฯ และแนวปฏิบัติส่งผลให้นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชาผ่านระบบบริการการศึกษาได้สะดวกมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของสวส์ดี วิชระโกชน์ (2555 : 123 - 127) ที่ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาระบบการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตลงทะเบียนเรียนด้วยตนเอง สามารถลงทะเบียนเรียนเสร็จสมบูรณ์ในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน การชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาดำเนินการในช่วงเปิดภาคเรียน 14 วัน โดยชำระผ่านธนาคาร และนิสิตแก้ไขปัญหาในการลงทะเบียนเรียนโดยการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของสวส์ดี วิชระโกชน์ (2559 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษารูปแบบการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยกำหนดรูปแบบการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีเป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดให้นิสิตนักศึกษาลงทะเบียนเรียนด้วยตนเองผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถเลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดและเลือกรายวิชาโดยอิสระตามความต้องการ ซึ่งมีระยะเวลาในการลงทะเบียนเรียน ประมาณ 7 - 14 วัน และกำหนดให้ชำระเงินค่าลงทะเบียนเรียนผ่านธนาคาร สอดคล้องกับผลการศึกษาของสวส์ดี อดกลั่น (2554 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการลงทะเบียนเรียน เพิ่ม - ถอนรายวิชา ความพึงพอใจในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านขั้นตอนการดำเนินการลงทะเบียนเรียน เพิ่ม - ถอนรายวิชา และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Mills, Leslie S. (2015 : unpagged-E) ที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระเบียบวิธีการลงทะเบียน การคงอยู่ของนักศึกษา

และการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยทางสถิติเกิดขึ้นระหว่างระยะเวลาของการลงทะเบียนเรียนและความสำเร็จของนักศึกษา รวมทั้งอัตราคงอยู่ของนักศึกษาและนักศึกษาที่ลงทะเบียนล่าช้าจะแสดงให้เห็นถึงความคงอยู่ในเทอมต่อไปน้อยลงและแสดงความสำเร็จทางวิชาการน้อยด้วย

นอกจากนี้ยังมีรายการที่นิสิตถอนรายวิชาติด W เป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน เป็นการบ่งชี้ได้ว่านิสิตไม่สามารถเรียนในรายวิชานั้นจนประสบความสำเร็จได้ จึงทำการถอนรายวิชาตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด สาเหตุอาจเนื่องมาจากนิสิตยังไม่สามารถปรับตัวกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีความแตกต่างจากระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน บางรายวิชามีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษหรือมีการกำหนดเงื่อนไขรายวิชาเรียนร่วมกับรายวิชาอื่นหรือต้องเรียนรายวิชาอื่นก่อนรายวิชาที่ต้องการลงทะเบียนเรียน (Pre-requisite) ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีการศึกษาปัญหาอันแท้จริงที่เป็นสาเหตุให้นิสิตมีการถอนรายวิชาและถอนรายวิชาติด W เพื่อจะได้วางแผนแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือให้นิสิตประสบความสำเร็จในการเรียนต่อไป

3. ผลการศึกษาของนิสิต

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษา อาจารย์ผู้สอนจะส่งผลการศึกษาที่ผ่านกระบวนการตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดมายังฝ่ายวิชาการเพื่อประกาศผลการศึกษาผ่านระบบบริการการศึกษา ซึ่งนิสิตสามารถตรวจสอบผลการศึกษาด้วยตนเอง นิสิตส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 97.01 (มีระดับคะแนนตัวอักษร A - D) แต่มีนิสิตบางส่วนที่เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 2.99 (มีระดับคะแนนตัวอักษร F) ซึ่งกลุ่มนิสิตที่สอบไม่ผ่านสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาถัดไป หากพิจารณาผลการศึกษานิสิตพบว่าส่วนใหญ่มีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร B มากที่สุด รองลงมาเป็นระดับคะแนนตัวอักษร A และระดับคะแนนตัวอักษร C+ ตามลำดับ ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิเคราะห์ของสมโภชน์ ถิ่นปรุ (2557 : 114 - 115) ที่วิเคราะห์การจัดการศึกษาภาคการศึกษาฤดูร้อน ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2555 มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาได้คะแนนระดับ A มากที่สุด รองลงมาเป็นระดับคะแนน B+ และระดับคะแนน B ตามลำดับ ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน อาจารย์ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องควรเร่งหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้นิสิตมีผลการศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 (มีระดับคะแนนตัวอักษร A - D) ซึ่งนั่นจะชี้ชัดได้ว่านิสิตจะสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดและหากนิสิตมีผลการศึกษาอยู่ในระดับคะแนนตัวอักษร A มากที่สุด รองลงมาเป็นระดับคะแนนตัวอักษร B+ และระดับคะแนนตัวอักษร B ตามลำดับ จะส่งผลให้ภาพรวมนิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูงขึ้นไป

4. การฟื้นสภาพการเป็นนิสิต

การฟื้นสภาพการเป็นนิสิตเป็นประเด็นที่มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ ในช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552 มีนิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิตประมาณร้อยละ 32 เมื่อเปรียบเทียบกับ จำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษา ประมาณร้อยละ 68 พบว่า มีอัตราการฟื้นสภาพการเป็นนิสิตที่อยู่ใน ระดับสูง ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2553 - 2557 นิสิตส่วนใหญ่ยังอยู่ในช่วงกำลังศึกษา สำหรับกลุ่มนิสิต ที่ฟื้นสภาพการเป็นนิสิตเมื่อจำแนกตามกรณีการฟื้นสภาพการเป็นนิสิต พบว่า นิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิต กรณีมีระดับค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากที่สุด รองลงมาเป็นกรณี เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อรักษาสภาพนิสิต และกรณีไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต ตามลำดับ หากจะป้องกันการฟื้นสภาพการเป็นนิสิตควรเริ่มตั้งแต่การรับนิสิตเข้าศึกษาต่อโดยควรยกระดับกระบวนการ คัดเลือกให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น มีความเข้มงวดและใช้มาตรฐานเดียวกันในการคัดเลือก ทุกประเภท ของการรับเข้าศึกษาต่อ กำหนดเกรดเฉลี่ยสะสมที่สูงขึ้น เพิ่มจำนวนอาจารย์ให้มีจำนวนสัดส่วน ต่อจำนวนนิสิตอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม และสร้างหรือพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเชื่อมโยงกับ ผู้ปกครองนิสิต อาจส่งผลให้จำนวนนิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิตลดลงได้ สอดคล้องกับผลการศึกษา ของสุพัตน์ ชันเลข (2549 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสาเหตุการลาออกและการฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า สาเหตุของการลาออก ของนักศึกษาส่วนใหญ่เนื่องมาจากนักศึกษาต้องการสมัครสอบเข้าใหม่ในสาขาวิชาที่ต้องการ ส่วนการฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษาเนื่องมาจากผลการเรียนและกลับเข้ามาศึกษาใหม่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีสาเหตุจากนักศึกษามีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ ขาดความขยัน ไม่ชอบสาขาที่ได้รับ การคัดเลือก ทำกิจกรรมมากเกินไป และขาดผู้แนะนำด้านการวางแผนการเรียนซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษาต้องฟื้นสภาพการเป็นนักศึกษา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุพัตร์ อังคสุวรรณ (2555 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีที่รับตามโครงการพิเศษ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างปีการศึกษา 2533 - 2543 พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ คือ ไม่รายงานตัวและไม่ลงทะเบียน

5. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

จากข้อมูลการสำเร็จการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552 มหาวิทยาลัยสามารถ ผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรี ประมาณร้อยละ 68 แม้ว่าปีการศึกษา 2553 - 2557 จะรับนิสิต เข้าศึกษาต่อที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 3.01 - 3.51 โดยมีค่าสูงกว่าช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552 ซึ่งมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยได้ ผลิตบัณฑิตที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.51 - 3.00 เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าหากรับนิสิต ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูงเข้าศึกษาต่อจะส่งผลให้นิสิตมีเกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุพัตร์ อังคสุวรรณ (2555 : บทคัดย่อ)

ที่ศึกษาสัมฤทธิ์ผลของการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีที่รับตามโครงการพิเศษของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างปีการศึกษา 2533 - 2543 พบว่า โครงการที่รับนักศึกษาที่มีความสามารถ ด้านผลการเรียนดี จะมีสัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิตสูงกว่าอัตราสูญเสียต่ำกว่าโครงการที่รับนักศึกษาด้วยความสามารถด้านอื่น ๆ โดยสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนดเป็นส่วนใหญ่ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Mills, Leslie S. (2015 : unpagel-E) ที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระเบียบวิธีการลงทะเบียน การคงอยู่ของนักศึกษา และการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา พบว่า นักศึกษา ที่ลงทะเบียนล่าช้าจะแสดงให้เห็นถึงความคงอยู่ในเทอมต่อไปน้อยลงและแสดงความสำเร็จทางวิชาการ น้อยด้วย ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายของมหาวิทยาลัยที่จะกำหนดเกณฑ์หรือวิธีการที่จะพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้มากกว่าร้อยละ 80 เนื่องจากมหาวิทยาลัย มหาสารคามมีผู้สนใจในการเข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมากแต่ด้วยสาเหตุบางประการทำให้ผู้ที่มิสิทธิ์ เข้าศึกษาต่อที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูงไม่มารายงานตัวเข้าศึกษาต่อ ส่งผลให้มหาวิทยาลัย ต้องคัดเลือกบุคคลที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับปานกลางเข้าศึกษา เมื่อค่าตั้งต้นอยู่ในระดับปานกลาง ย่อมส่งผลต่อการเรียนการสอนและการสำเร็จการศึกษาของนิสิตได้ ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องวางแผนและค้นหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้บัณฑิตที่เข้าศึกษาสามารถ สำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดโดยมีร้อยละของการสำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้นต่อไป

จากผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 - 2557 มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ในภาพรวมเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษา ระดับ ปริญญาตรี ภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดหลายประการแต่มหาวิทยาลัยสามารถผลิตบัณฑิตในระดับ ปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษาออกไปรับใช้สังคมจำนวนมาก ผู้วิเคราะห์เชื่อได้ว่าเนื่องจากมีปัจจัย สำคัญที่สนับสนุนให้เกิดความสำเร็จ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวปฏิบัติในการทำงาน ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประสานงานและการจัดการเรียนรู้ และด้านระบบเทคโนโลยี และสารสนเทศ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการและการบริหารจัดการของคณะ/วิทยาลัยร่วมกับ ฝ่ายวิชาการ โดยมีกองทะเบียนและประมวลผลเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานและการบริหาร การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนี้

1. ด้านแนวปฏิบัติในการทำงาน มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ ในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

1.1 มีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประกาศกระทรวง หลักระเบียบ หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงได้ออก ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี รายละเอียดของข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้

จากคู่มือนิสิตระดับปริญญาตรี เอกสารเผยแพร่ของฝ่ายวิชาการ เว็บไซต์ หรือสามารถติดต่อสอบถามโดยตรงได้ที่กองทะเบียนและประมวลผล หน่วยงานระดับคณะ/วิทยาลัย หรือติดต่อผ่านช่องทางที่กำหนด ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ การออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีความยืดหยุ่นและรายละเอียดที่สามารถออกประกาศเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติที่สามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว

1.2 กำหนดปฏิทินการศึกษา เนื่องจากปฏิทินการศึกษาเป็นประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีความสำคัญในการกำหนดกิจกรรมทางวิชาการสำหรับการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้รับบริการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงภารกิจ หรือระยะเวลาที่จะต้องดำเนินการตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งการกำหนดปฏิทินการศึกษาระดับปริญญาตรี กองทะเบียนและประมวลผลจะเป็นผู้ดำเนินการจัดทำร่างประกาศภายใต้ข้อบังคับ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี และมีขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการพิจารณาร่วมกันจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเนื้อหาสาระในปฏิทินการศึกษาจะครอบคลุมกิจกรรมในการเรียนการสอนตั้งแต่การรายงานตัวเป็นนิสิต การลงทะเบียนเรียน การชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา การสอบ การประเมินผลการศึกษา และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ มีการประชาสัมพันธ์ปฏิทินการศึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับบริการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบและถือปฏิบัติ ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ การจัดทำปฏิทินการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่อาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถกำหนดรายละเอียดและวันเวลาในการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน

1.3 มีขั้นตอนและวิธีการให้บริการ การทำงานหรือการให้บริการในแต่ละกิจกรรมหรือกระบวนการ มีรายละเอียดหรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่หลากหลายและซับซ้อน ซึ่งผู้ให้บริการหรือผู้รับบริการอาจจะไม่เข้าใจหรือไม่ทราบ ดังนั้น เพื่อให้การทำงานหรือการให้บริการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการในการทำงานหรือการให้บริการ และประกาศให้ผู้รับบริการได้ทราบ ส่วนใหญ่กิจกรรมหรือการบริการที่มีผู้รับบริการจำนวนมากหรือประเด็นที่มีผู้ใช้บริการบ่อยครั้งหรือประเด็นที่มีความซับซ้อนการจัดทำขั้นตอนและวิธีการให้บริการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และสามารถลดขั้นตอนหรือกระบวนการของผู้ให้บริการได้ ส่งผลให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในการรับบริการมากยิ่งขึ้น ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ การกำหนดขั้นตอนและวิธีการลงทะเบียนเรียน และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา เพื่อให้ผู้รับบริการได้ศึกษาและดำเนินการได้ง่าย ทั้งนี้ ฝ่ายวิชาการได้ดำเนินการจัดส่งไปยังคณะ/วิทยาลัยและหน่วยงานได้ติดต่อประชาสัมพันธ์ให้นิสิตหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบต่อไป

2. ด้านบุคลากร มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารให้การสนับสนุนและเป็นผู้นำในการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารหรือผู้มาเป็นกลไกสำคัญในการทำงานทุกประเภท มีหลายหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จอันเกิดจาก

การมีภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้บริหารของหน่วยงานต้องมอบนโยบายในการปฏิบัติ กระตุ้นการทำงาน และลงพื้นที่ เพื่อกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังสนับสนุนการปฏิบัติงานในทุกด้าน ส่งผลให้การปฏิบัติงานหรือการให้บริการมีความต่อเนื่องและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารทุกหน่วยงานต้องให้การสนับสนุน มีความรู้ มีความสามารถ และมีภาวะผู้นำในการจัดการศึกษา สามารถกำหนดนโยบาย กลไกหรือวิธีการในการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้รับบริการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพและส่งผลให้การจัดการศึกษาสามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย หรือตอบโจทย์ตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่อไป ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการได้มอบนโยบายและกำกับติดตามการปฏิบัติงานมายังผู้ปฏิบัติงานทุกระดับโดยตรง ในที่ประชุม โทรศัพท์ หรือผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 คณาจารย์มีความรู้และความเข้าใจในการจัดการศึกษา สามารถให้คำปรึกษา และดูแลนิสิตในที่ปรึกษา เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีนิสิตที่เข้ามาศึกษาต่อในแต่ละปีการศึกษาเป็นจำนวนมาก จึงมีสภาพปัญหาหรือความต้องการที่หลากหลายเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้ที่มีความใกล้ชิดและสามารถดูแลหรือให้คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ สำหรับนิสิตได้เป็นอย่างดี คือ ผู้สอนหรือคณาจารย์ในแต่ละคณะ ในส่วนของฝ่ายวิชาการที่รับผิดชอบหลักในการจัดการศึกษา ได้สนับสนุนการดำเนินการของผู้สอน คือ การจัดทำคู่มือนิสิตระดับปริญญาตรีและสารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนที่จะพบนิสิตหรือประชาสัมพันธ์ให้กับนิสิตในที่ปรึกษาของตนเอง หรือนิสิตที่ต้องการความช่วยเหลือภายในสาขาวิชา คณะที่นิสิตสังกัด หรือนิสิตทั่วไป ดังนั้น การศึกษาข้อมูลของผู้สอนจากช่องทางต่าง ๆ จนมีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอน วิธีการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หรืองานวิชาการที่เกี่ยวข้อง สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ หรือช่วยเหลือนิสิตได้เป็นอย่างดี หน่วยงานระดับคณะได้กำหนดมาตรการในการช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมให้ผู้สอนได้ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลนิสิตในที่ปรึกษา วางระบบอาจารย์ที่ปรึกษา หรือกำหนดขั้นตอน วิธีการ ปฏิทิน หรือวิธีการอื่น ๆ เพื่อให้ผู้สอนได้มีกิจกรรมร่วมกับนิสิต สามารถติดตาม ดูแล หรือช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ คณะ/วิทยาลัยได้กำหนดกลไกการให้คำปรึกษาสำหรับนิสิต โดยการขับเคลื่อนของคณะ/วิทยาลัย เพื่อให้นิสิตได้รับการดูแลและการให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีคู่มือ เอกสาร สารสนเทศ จากฝ่ายวิชาการหรือคณะ/วิทยาลัย และบุคลากรสายสนับสนุนในการดำเนินการ

2.3 เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความแม่นยำในการจัดการศึกษา สามารถให้คำปรึกษาและมีทักษะในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ แนวปฏิบัติและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวนมาก

ทั้งยังมีการแก้ไขและปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และแนวปฏิบัติเพื่อให้มีความทันสมัย และเหมาะสมกับยุคสมัยอยู่เสมอ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานหรือให้บริการควรได้ศึกษาให้เกิดความเข้าใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการประสานงาน สอบถามกับหน่วยงานอื่น หรือสอบถามโดยตรงจากกองทะเบียนและประมวลผล เพื่อให้เกิดความชัดเจนในวิธีการ ขั้นตอน และสามารถนำไปสร้างวิธีการหรือแนวปฏิบัติในระดับคณะ หรือหน่วยงาน เพื่อประชาสัมพันธ์ แนะนำ ให้คำปรึกษา หรือให้บริการสำหรับนิสิตหรือผู้เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ และเป็นปัจจุบันได้ ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ การวิจัย หรือการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ และมีหลักฐานอ้างอิงได้

3. ด้านการบริหารจัดการ มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ ในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

3.1 มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน การจัดการศึกษาโดยมีงานวิชาการ เป็นส่วนงานที่มีความสำคัญและเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม การบริหารงาน ของมหาวิทยาลัยทุกระดับจะปรากฏงานวิชาการอยู่ในโครงสร้างของการบริหารงานและมอบหมาย ให้มีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นรองอธิการบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติงานวิชาการ ได้ปฏิบัติหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้งานวิชาการ ได้ขับเคลื่อนหรือเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการให้บริการนิสิตหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การกำหนดงานวิชาการไว้ในโครงสร้างการบริหารงานของมหาวิทยาลัยในทุกระดับ จึงมีความสำคัญ และส่งผลถึงการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมและสามารถสั่งการหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือขจัด ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบต่อไป ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ การมอบหมายงาน หรือการสั่งการที่ตรงสายงาน ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที

3.2 การบริหารงานวิชาการมีความยืดหยุ่น การดำเนินงานหรือการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และแนวปฏิบัติในการดำเนินการที่ชัดเจน และมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีจำนวนผู้รับบริการหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิชาการจำนวนมาก การกำหนดกฎเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติก็เป็นแนวทางที่จะช่วยให้การดำเนินงานหรือการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรีประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามอาจมีการดำเนินงาน หรือการให้บริการในบางกรณีที่จะต้องได้รับการพิจารณาหรือวินิจฉัยเพื่อให้การดำเนินการสามารถ ขับเคลื่อนได้ภายใต้ข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ที่ไม่กระทบต่อภาพรวมของงานวิชาการ โดยอาศัยหลักการ ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติที่ให้บริการจะต้องมีการรวบรวมสภาพปัญหาและวิเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นและนำเสนอผู้มีอำนาจได้วินิจฉัยเพื่อสั่งการหรือประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ดังนั้น การทำงานโดยอาศัยหลักการความยืดหยุ่นจึงเป็นหลักการที่จะต้องมียูในงานวิชาการ แต่การใช้จะต้องมีความพอดี และพอควร เพราะหากใช้ความยืดหยุ่นมากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อ

ต่องานวิชาการได้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรยึดหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้เป็นหลักแต่จะอาศัยความยืดหยุ่นเป็นองค์ประกอบรองที่จะต้องใช้เมื่อต้องแก้ไขหรือช่วยเหลือผู้รับบริการ โดยจะต้องไม่กระทบต่อภาพรวมของงานวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ๆ ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ การช่วยเหลือนิสิตหรือผู้เกี่ยวข้องในการขออนุมัติในการจัดการศึกษาในประเด็นการพัฒนาหลักสูตร การเปิดรายวิชา การลงทะเบียนเรียน การประเมินผลการศึกษา หรือการสำเร็จการศึกษา เพื่อให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดและได้มาตรฐานการศึกษา

3.3 มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารหลากหลายช่องทาง เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีมีรายละเอียด ขั้นตอน วิธีการ และกระบวนการที่มีความหลากหลายและซับซ้อน แม้กระทั่งในบางครั้งผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำยังไม่สามารถจดจำรายละเอียดได้ครบถ้วนหรือตรงกันด้วยข้อจำกัดในเรื่องของผู้ให้บริการที่มีจำนวนน้อยแต่ผู้รับบริการมีจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้รับบริการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ครบถ้วน หรือขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการได้ ทั้งนี้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปฏิบัติงานประจำซึ่งเป็นผู้ที่รับทราบข้อมูล วิธีการหรือรายละเอียดในงาน จะต้องหาช่องทางในการประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลสำหรับผู้รับบริการ นอกเหนือจากวิธีการปกติโดยการส่งเป็นหนังสือทางราชการไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว หน่วยงานยังมีการพัฒนาเว็บไซต์ของหน่วยงานหรือของงานเพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่สำคัญให้ผู้รับบริการได้รับทราบ และด้วยระบบเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันผู้ให้บริการได้ใช้ช่องทางผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้รับบริการได้อย่างรวดเร็วหรือตรงกลุ่มเป้าหมาย มากยิ่งขึ้น ดังนั้น การพัฒนาช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในงานวิชาการจึงมีความสำคัญที่ผู้ให้บริการจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการให้มีความหลากหลายเพื่อลดภาระการทำงาน หรือลดกระบวนการให้น้อยลง จะส่งผลให้งานวิชาการประสบความสำเร็จและผู้รับบริการมีความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ การจัดทำคู่มือ เอกสาร แผ่นพับ สารสนเทศทางวิชาการและมีการเผยแพร่ทุกช่องทาง ได้แก่ เอกสาร เว็บไซต์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ และให้ข้อมูลหรือตอบคำถามทั้งการให้บริการโดยตรง โทรศัพท์ หรือผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

4. ด้านการประสานงานและการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

4.1 มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคคลและหน่วยงาน กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเทคนิคที่สำคัญในงานทุกประเภท และด้วยขั้นตอน วิธีการ และรายละเอียดที่มีความหลากหลายของงานวิชาการ ผู้ให้บริการมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นระหว่างบุคคล หรือระหว่างหน่วยงาน ดังนั้น หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมหรือหาช่องทาง วิธีการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริการหรือการทำงาน

มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ เป็นปัจจุบัน และเกิดความสำเร็จในงานต่อไป ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ มีการจัดการประชุมและมีการจัดการความรู้ ซึ่งกองทะเบียนและประมวลผลได้จัดกิจกรรม REG TALK เป็นประจำ โดยกำหนดจัดกิจกรรมทุกวันพฤหัสบดี เวลา 16.00 น. เป็นต้นไป เพื่อเกิดความรู้หรือแนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติงาน และสามารถนำวิธีการที่ดีที่สุดมาใช้ร่วมกันต่อไป

4.2 มีการประสานงานข้อมูลทางวิชาการระหว่างบุคคลและหน่วยงาน เนื่องจากกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานวิชาการ ส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยปฏิทินการศึกษาที่ทุกหน่วยงานระดับคณะภายในมหาวิทยาลัยได้ประชุมเพื่อกำหนดขึ้นในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งจะระบุรายละเอียดกิจกรรม วัน เวลา หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการในแต่ละกิจกรรมมีข้อมูลที่มีรายละเอียดสำหรับแต่ละกิจกรรมจำนวนมาก การประสานงานระหว่างหน่วยงานกับส่วนกลาง ระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงาน หรือระหว่างบุคคลต่อบุคคล จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเมื่อพ้นระยะเวลาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด จะไม่สามารถดำเนินการในกิจกรรมดังกล่าวได้ และจะส่งผลกระทบต่อตรงต่องานหรือผู้รับบริการ ดังนั้น ในแต่ละกิจกรรมของหน่วยงานหรือของมหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานควรรหาแนวทาง วิธีการ หรือช่องทางในการประสานงานทั้งระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน ให้มีความหลากหลาย มีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จภายใต้ความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นสำคัญ ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ จำนวนนิสิตที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาลดลง และบันทึกข้อความที่ขออนุมัติกรณีพิเศษมีจำนวนน้อย สืบเนื่องจากฝ่ายวิชาการได้กำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติในแต่ละเรื่องที่ชัดเจน และมีการประสานงานยังคณะ/วิทยาลัยในการแก้ไขหรือบริหารจัดการในกลุ่มที่มีปัญหาได้อย่างต่อเนื่องและชัดเจน

4.3 มีการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ การมีเพื่อนร่วมงานเป็นเครือข่ายทางวิชาการที่สำคัญในงานวิชาการ และเป็นกลยุทธ์ที่ผู้ปฏิบัติงานวิชาการใช้อยู่เสมอโดยไม่รู้ตัว ซึ่งการสร้างเครือข่ายในการทำงานมีเครือข่ายในงานวิชาการที่หลากหลาย อาทิ เครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติ เครือข่ายการให้บริการ เครือข่ายนักวิชาการ หรือเครือข่ายการทำงาน เป็นต้น ซึ่งความสำคัญของแต่ละเครือข่ายขึ้นอยู่กับ การแลกเปลี่ยนทั้งวิธีการทำงาน เทคนิค ความรู้ การให้บริการ การทำงาน การประสานงาน หรือการให้ข้อมูล รายละเอียดของงาน ดังนั้น เป็นความจำเป็นและความสำคัญยิ่งที่ผู้ให้บริการในแต่ละหน่วยงานควรสร้างเครือข่ายในงานของตนเองขึ้น เพื่อสร้างความรู้ หรือนวัตกรรมในงานให้มีการพัฒนาหรือต่อยอดงานให้มีคุณภาพต่อไป ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ มีการศึกษาดูงานและความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย มีเครือข่ายระบบงานทะเบียน นักศึกษาและประมวลผลการศึกษาทั่วประเทศ เครือข่ายบุคลากรสายสนับสนุน เครือข่ายหัวหน้าสำนักงานเลขานุการ หรือเครือข่ายของคณะ/วิทยาลัยที่มีหน่วยงานภายนอกเป็นสมาชิก เพื่อเป็นเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาหรืองานวิชาการ เป็นต้น

5. ด้านระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ มีรายละเอียดและวิธีการที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย

5.1 มีระบบบริการการศึกษา เป็นระบบปฏิบัติการที่ทันสมัยและมีการพัฒนา เพื่อให้สามารถรองรับการเข้าใช้ระบบของผู้รับบริการผ่านระบบเครือข่าย Internet ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พัฒนาระบบบริการการศึกษาตั้งแต่ปี 2542 เพื่อรองรับการลงทะเบียนเรียน หรือการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ทางวิชาการ ผ่านระบบเครือข่าย Internet ของนิสิต อาจารย์ผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น คณะหรือหน่วยงานที่ใช้ระบบบริการการศึกษาในการให้บริการเป็นหลัก สามารถพัฒนาระบบหรือเทคโนโลยีอื่นที่สามารถให้บริการเพิ่มเติมได้ โดยสามารถประสานงานหรือพัฒนาระบบร่วมกับหน่วยงานอื่น หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ มีการพัฒนาระบบบริการการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ โดยมีนักวิชาการคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยและจากบริษัทที่ร่วมกันวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้งานของระบบ ส่งผลให้ผู้รับบริการสามารถใช้ระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 มีนวัตกรรมใหม่ในการปฏิบัติงานหรือให้บริการ ผู้ปฏิบัติงานได้สัมผัสหรือพบสภาพปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ ภายหลังได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและหารือกับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องได้พัฒนาระบบ พัฒนาสารสนเทศ พัฒนาข้อมูลหรือส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้นวัตกรรมใหม่และสามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในแต่ละหน่วยงานจะมีนวัตกรรมเฉพาะที่สามารถสอดคล้องหรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ และสามารถลดขั้นตอนหรือลดระยะเวลาในการทำงานหรือการให้บริการได้ ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ มีการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการปฏิบัติงานและการให้บริการ เช่น ระบบการจัดทำหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ระบบการขึ้นทะเบียน นิสิตใหม่ หรือระบบการออกเอกสารสำคัญทางการศึกษาออนไลน์ เป็นต้น

5.3 มีการพัฒนาระบบงานวิชาการเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติงานไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดหรือมีภารกิจมากน้อยเพียงใด ย่อมมีสภาพปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินการมากน้อยแตกต่างกันไป ดังนั้น การจัดการศึกษาก็เช่นเดียวกับ การปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ โดยหลักการทำงานแล้วเมื่อมีการกำหนดแผนในการปฏิบัติงาน มีการดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบ มีการประเมินผลการดำเนินงาน สิ่งหนึ่งที่จะขาดไม่ได้ คือ การปรับปรุง หรือการพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และด้วยงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีกองทะเบียนและประมวลผลเป็นหน่วยงานกลางในการบริหารจัดการ และสนับสนุนหน่วยงานระดับคณะให้สามารถดำเนินงานวิชาการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้อาศัยหลักการทำงานโดยใช้วงจร PDCA มาใช้ มีการปรับปรุงทั้งในส่วนของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากร การบริหารจัดการ สภาพแวดล้อม และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการให้สามารถ

รองรับหรือให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำระบบบริหารจัดการคุณภาพ ISO 9001:2015 ที่มีจุดเด่นเรื่องการจัดการระบบเอกสาร เข้ามามีส่วนในการพัฒนาระบบงาน อีกทั้ง การพัฒนาระบบราชการตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ไม่ว่าจะเป็น การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาระบบราชการ การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เป็นต้น ทั้งหมดเพื่อการบริการที่ดี มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกิดความพึงพอใจ และความประทับใจของผู้รับบริการต่อไป ความสำเร็จที่เห็นได้ชัดเจน คือ กองทะเบียนและประมวลผลมีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานหลายกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนและได้รับรางวัลชนะเลิศ เช่น การลดขั้นตอนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ เป็นต้น การได้รับการรับรองระบบบริหารจัดการคุณภาพ ISO 9001:2015 หรือการได้รับรางวัลหน่วยงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีผลการปฏิบัติราชการ (ก.พ.ร.) อยู่ในระดับดีมากจากอธิการบดี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้

1.1 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี

ปีการศึกษา 2553 - 2557 เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่มีผลการวิเคราะห์ในบางประเด็น เช่น สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต การเปลี่ยนแปลงข้อมูลการลงทะเบียนเรียน ผลการศึกษาของนิสิต การพัฒนาการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลไปประกอบการจัดทำแผนการศึกษาของมหาวิทยาลัยหรือนำข้อมูลไปปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยรับนิสิตเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีจำนวนมาก โดยนิสิตมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลให้เมื่อสำเร็จการศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมก่อนเข้าศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ มีนิสิตพัฒนาการเป็นนิสิตประมาณร้อยละ 32 (เทียบเคียงข้อมูลจากช่วงปีการศึกษา 2548 - 2552) มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรเร่งหาแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง หรือแก้ไข เพื่อยกระดับการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อ การจัดการเรียนการสอน และมีระบบกลไกในการช่วยเหลือนิสิตให้สามารถสำเร็จการศึกษามากขึ้น ส่งผลให้มหาวิทยาลัยสามารถลดจำนวนการพัฒนาการเป็นนิสิตให้ลดลงได้

1.3 ผลจากการวิเคราะห์ในประเด็นสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต มหาวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรเร่งหาแนวทางในการพัฒนาหรือแก้ไข

ปัญหาเพื่อให้สัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิตอยู่ในระดับที่เหมาะสมหรือเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยหรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

1.4 ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เป็นข้อมูลเชิงปริมาณโดยมีกองทะเบียนและประมวลผลเป็นหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการงานวิชาการ แต่ในความเป็นจริงการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีหน่วยงานระดับคณะจะเป็นผู้จัดการศึกษาเป็นหลักและมีความใกล้ชิดกับนิสิตจึงมีข้อมูลในเชิงคุณภาพในการจัดการศึกษา ดังนั้น คณะ/วิทยาลัยควรนำข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ไปปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือข้อมูลด้านอื่น ๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ เป็นไปตามพันธกิจและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิเคราะห์ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะประเด็น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด สามารถเปรียบเทียบและจัดทำข้อมูลในแต่ละมิติในการนำเสนอได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น การวิเคราะห์ผลการเปิดรายวิชาเรียน การเทียบโอนผลการเรียน การลงทะเบียนเรียน ผลการศึกษาของนิสิต การพ้นสภาพการเป็นนิสิต หรือการสำเร็จการศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิเคราะห์การจัดการศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย ครอบคลุมทั้งระดับประกาศนียบัตร ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก หรือศึกษาแยกเป็นระดับหน่วยงาน คณะ/วิทยาลัย และกลุ่มสาขาวิชา และแยกศึกษาตามระบบการศึกษา จำแนกตามระบบปกติ ระบบพิเศษ ระบบเทียบเข้า รูปแบบในเวลาราชการ และรูปแบบนอกเวลาราชการ

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบข้อมูลโดยแยกกลุ่มสาขาวิชา เช่น กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อให้ทราบข้อมูลในเชิงลึกในมิติของกลุ่มสาขาวิชา

2.4 ควรมีการนำผลการวิเคราะห์ในประเด็นสัดส่วนจำนวนอาจารย์ประจำต่อจำนวนนิสิต การเปลี่ยนแปลงข้อมูลการลงทะเบียนเรียน ผลการศึกษาของนิสิต การพ้นสภาพการเป็นนิสิต และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาไปศึกษาข้อมูลเชิงลึกโดยใช้กระบวนการทางวิจัย เพื่อค้นหาปัญหา สาเหตุ และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี

2.5 ควรมีการวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลคุณภาพของการรับเข้าศึกษาต่อ (Input) กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Process) และบัณฑิตที่พึงประสงค์หรือภาวะการได้งานทำ หรือสัดส่วนการเข้าร่วมบริษัทชั้นนำระดับประเทศและต่างประเทศ (Output)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกรณั เอกลักษณ์. การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสังกัดกระทรวง
สาธารณสุข พ.ศ. 2537 - 2544. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- กฤติกา สุ่มโยง และคณะ. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
นเรศวร จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552.
- กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. หนังสือที่ ศธ 0530.1(5.2)/102 เรื่อง ส่งข้อมูล
จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ลงวันที่ 19 ก.พ. 2559.
- กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. คู่มือนิติระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา
2558. มหาสารคาม : คลังนาวิทยา, 2558.
- _____. คู่มือระบบบริการการศึกษาและการใช้บริการงานทะเบียนปีการศึกษา 2555.
มหาสารคาม : คลังนาวิทยา, 2555.
- _____. คู่มือระเบียบข้อบังคับระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2551. มหาสารคาม :
คลังนาวิทยา, 2551.
- _____. สถิติการมารายงานตัวเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรและระดับปริญญาตรี
ปีการศึกษา 2551. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล, 2551.
- _____. สถิติการมารายงานตัวเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2550.
มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล, 2550.
- _____. สถิติการมารายงานตัวเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2553. มหาสารคาม : กองทะเบียน
และประมวลผล, 2553.
- _____. สถิตินิติการมารายงานตัวเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต
ทางการสอน ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ปีการศึกษา 2548. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล, 2548.
- _____. สถิตินิติการมารายงานตัวเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต
ทางการสอน ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ปีการศึกษา 2549. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล, 2549.
- _____. สถิตินิติการมารายงานตัวเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต
ทางการสอน ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ปีการศึกษา 2552. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล, 2552.

กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สถิติบัณฑิตใหม่ที่มารายงานตัวเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2554. มหาสารคาม : กองทะเบียน และประมวลผล, 2554.

_____. สถิติบัณฑิตใหม่ที่มารายงานตัวเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2555. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล, 2555.

_____. สถิติบัณฑิตใหม่ที่มารายงานตัวเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2556. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล, 2556.

_____. สถิติบัณฑิตใหม่ที่มารายงานตัวเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2557. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล, 2557.

_____. สถิติบัณฑิตใหม่ที่มารายงานตัวเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2558. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล, 2558.

กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ระเบียบการรับสมัครคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา ในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2559. กรุงเทพฯ : อั้นลิ้มลิ ตูร์ตั้ง, 2559.

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. หนังสือที่ ศธ 0530.1/712. เรื่อง ข้อมูลงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2552 - 2557. ลงวันที่ 11 มี.ค. 2559.

กัญญา ลินทร์ตันศิริกุล และคณะ. รูปแบบการลงทะเบียนเรียนในระบบการศึกษาทางไกล ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. รายงานการวิจัย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2554.

กานต์พิชชา กระป๋นน้อยและคณะ. การศึกษาสาเหตุการสละสิทธิ์ของผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2554. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.

กิตติชัย แสสนสุวรรณ. การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ของนิสิตในหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระหว่างปี พ.ศ. 2538 - 2547. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

เขมิกา แสนโสม และคณะ. ทักษะคิดและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกสาขาวิชาเรียน ในสังกัดคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552.

ชัตตชัย ริยะสวัสดิ์ และคณะ. การศึกษาสถานภาพนักศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา ปีการศึกษา 2552. รายงานการวิจัย. นครราชสีมา : สถาบันวิจัย และพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2552.

- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. “การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูลเชิงคุณภาพ,” ใน เอกสารประกอบการสอน หน่วยที่ 11 ตอนที่ 11.2 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554.
- นพวรรณ ศรีสาคร. บริการส่งข้อความสั้นสำหรับการประกาศวิชาเรียนและผลการเรียนของนักศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีเว็บเซอร์วิส. การศึกษาอิสระ วท.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- นัยนา ตันติวิสุทธิ. การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- พจนีย์ ราชอาณาจักร. การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการคืนเงินค่าเล่าเรียน กรณีสำรองจ่ายเงินค่าเล่าเรียนของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่, 2554.
- พรชูลี อาชวอำรุง. แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา : รูปแบบการจัดกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- พอดา วิทยารุ่งเรืองศรี. การเพิ่มประสิทธิภาพการลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.
- พัฒนา จันทนา และคณะ. การวิเคราะห์หลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.
- ภัทรศักดิ์ ธรรมศิริรักษ์ และเรืองชัย จรุงศิริวัฒน์. การวิเคราะห์งบประมาณเงินรายได้ มหาวิทยาลัยขอนแก่นประจำปีงบประมาณ 2554. รายงานการวิเคราะห์. ขอนแก่น : ศูนย์ผลิตเอกสาร กองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- ภาณุวัฒน์ สว่างแสง และนุชชญา เหลืองอังกูร. “แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบปรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554,” วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 9(1) : 172 ; มกราคม - มิถุนายน, 2555.
- มนตรี วงษ์สะพาน. การวิเคราะห์งานวิจัยสถาบันเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2551. รายงานการวิจัย. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์, 2552.
- ยุพดี หัตถสิน และคณะ. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาในการแนะแนวทาง
เพิ่ม - ลดวิชาเรียนแก่นักศึกษาปริญญาตรีในหลักสูตรที่มีวิชาเทียบโอน. รายงานการวิจัย.
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่, 2554.
- เรืองชัย จรุงศิริวัฒน์. การทำงานเชิงวิเคราะห์. ขอนแก่น : ศูนย์ผลิตเอกสาร กองแผนงาน
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.
- สมโภชน์ ถิ่นปรุ. การวิเคราะห์การจัดการศึกษา ภาคการศึกษาฤดูร้อน ระดับปริญญาตรี
ปีการศึกษา 2553 - 2555 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. รายงานการวิจัย. ขอนแก่น :
กลุ่มภารกิจทะเบียนเรียน สำนักบริหารและพัฒนามหาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2557.
- สโลพร ตรีพงษ์พันธ์. การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย.
สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- สวัสดี วิชระโกชน์. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการพัฒนาระบบการลงทะเบียนเรียน
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. รายงานการวิจัย. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.
- . การศึกษารูปแบบการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรี
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
รายงานการวิจัย. มหาสารคาม : กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559.
- สาวิตรี อดกกลิ่น. ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ที่มีต่อการลงทะเบียนเรียนเพิ่ม - ถอนรายวิชา. ปัญหาพิเศษ วท.บ. ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554.
- สุทัศน์ ชันเลข. สาเหตุการลาออกและการพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ :
หน่วยทะเบียนและประมวลผล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- สุนิสา จุยม่วงศรี. “รูปแบบการลงทะเบียนเรียนในระบบการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช,” วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 4(1) : มกราคม - มิถุนายน, 2554.
- สุพัชรี อังคสุวรรณ. สัมฤทธิ์ผลของการผลิตบัณฑิตปริญญาตรีที่รับตามโครงการพิเศษ
ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างปีการศึกษา
2533 - 2543. รายงานการวิจัย. สงขลา : กองทะเบียนและประมวลผล
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, 2555.

- สุภางค์ จันทวานิช. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุรเดช พันธุ์วิเศษ. **การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย พุทธศักราช 2519 ถึง 2529**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2558.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2553.
- อนุชิต ยอดใจยา. **ตัวแบบกฎความสัมพันธ์ระหว่างวิชาสำหรับการแนะนำการลงทะเบียนชุดวิชาเรียนภาคการศึกษาถัดไปในคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเนชั่น**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2557.
- อนุทิตา เล็กเพชร. **การพยากรณ์การฟื้นสภาพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกเปรียบเทียบกับวิธีตรรกศาสตร์คลุมเครือ**. สารนิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2556.
- อุทุมพร จามรมาน. **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ**. กรุงเทพฯ : ฟีนีซ์พับลิชชิ่ง, 2531.
- Adaboh, Samuel. "An Evaluation of the Bachelor Degree in Accounting Program in a Ghanaian Private University," **Dissertation Abstracts International**. 76(01) : unpagged-E ; July, 2015.
- Best, John W. and Jam V. Khan. **Research in Education**. 8th ed. Boston : Ally & Bacon, 1998.
- Bombaugh, Michelle D. "The Relationship of Pre-enrollment Timespans to Persistence and Time-to-Degree of Transfer Students at a Four-Year, Metropolitan University," **Dissertation Abstracts International**. 76(11) : unpagged-A ; May, 2015.
- Hartunian, Vaughn. "Effective Strategic Enrollment Management : Factors Influencing Strategic Enrollment Management Effectiveness at a Four-Year Public University," **Dissertation Abstracts International**. 73(03) : unpagged-A ; September, 2012.
- Kerlinger, F.N. **Foundation of Behavioral**. New York : Holt, Rinechart and Winston, Inc., 1973.

- Mills, Leslie S. "An Analysis of the Relationship between Registration Protocols and Student Retention and Student Success," **Dissertation Abstracts International**. 75(11) : unpaginated-E ; May, 2015.
- Pacheco, Victor Michale. "An Analysis of Public Policy Influences on Higher Education Performance Outcomes in New Mexico," **Dissertation Abstracts International**. 63(11) : 3878-A ; May, 2003.
- Sullivan-Ham, Katheryn. "Impact of Participation in a Dual Enrollment Program on First Semester College GPA," **Dissertation Abstracts International**. 71(11) : unpaginated-B ; May, 2011.
- Weiyi, Wang. "An Analysis of Strata Differences in Higher Education Opportunities (1982 - 2010) Based on an Empirical Survey of 16 Chinese Universities," **Chinese Education and Society**. 48(3) : 183 - 200 ; May - June, 2015.
- Wolter, Stefan C. and others. "Drop-outs from Swiss Universities : An Empirical Analysis of Data on all Students between 1975 and 2008," **European Journal of Education**. 49(4) : 471 - 483 ; December, 2014.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ใช้ในปัจจุบัน ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงให้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘” ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการนี้ เรียกว่า “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๘”

๒. ให้ใช้ประกาศกระทรวงนี้สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชาที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๓. ให้ยกเลิก

๓.๑ ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒” ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

๓.๒ ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น พ.ศ. ๒๕๓๕” ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐

๓.๓ ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ระดับวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๓๕” ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐

๓.๔ ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง “เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ระดับวิชาชีพ (ต่อเนื่อง ๒ ปี) พ.ศ. ๒๕๓๕” ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐

๔. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและ

มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น ๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถติดต่อสื่อสาร กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม

๕. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษา ที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค ให้ถือแนวทาง ดังนี้

ระบบไตรภาค ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ระบบจตุรภาค ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๔ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๐ สัปดาห์

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้น รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาคไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย

๖. การคิดหน่วยกิต

๖.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๖.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๖.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๖.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลา ทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ระบบทวิภาค

๑. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๕ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๘๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๔ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรี และจะต้องสะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรปริญญาตรีนั้น ๆ โดยครบถ้วนและให้ระบุคำว่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บต่อท้ายชื่อหลักสูตร

ทั้งนี้ ให้นับเวลาศึกษาจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรนั้น

๘. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๘.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์

ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

อนึ่ง การจัดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้นรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา ทั้งนี้ จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าว เมื่อนับรวมกับรายวิชาที่จะศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๘.๒ หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมดังนี้

๘.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๘๔ หน่วยกิต

๘.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๑๑๔ หน่วยกิต

๘.๒.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๑๔๔ หน่วยกิต

๘.๒.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๔๒ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่ หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต

๘.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีโดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถที่สามารถวัด

๑๑.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๑๐ ภาค การศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๒๐ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๑.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๔ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๘ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

สำหรับการลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๕ หน่วยกิต

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็น การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิต แตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพ การศึกษา ทั้งนี้ ต้องเรียนให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร

๑๒. เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์การวัดผล เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องเรียนครบ ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จึงถือว่าเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี

สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้จะต้อง กำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

๑๓. ชื่อปริญญา สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้นในกรณี ที่ปริญญาใดยังมีได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตรา พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อปริญญาตาม หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

๑๔. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของ หลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก ๔ ประเด็น คือ

๑๔.๑ การบริหารหลักสูตร

๑๔.๒ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑๔.๓ การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

มาตรฐานได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่อการศึกษาในระบบและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอน ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๕. จำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ซึ่งมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า ๕ คน และในจำนวนนั้นต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ อย่างน้อย ๒ คน ทั้งนี้ อาจารย์ประจำในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

๑๐. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี ๕ ปี และไม่น้อยกว่า ๖ ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญา (๓ ปี) หรือเทียบเท่า ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยหรือตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอนุปริญญา พ.ศ. ๒๕๔๘

๑๑. การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่น้อยกว่า ๘ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๘ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา และจะสำเร็จการศึกษาได้ดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๖ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๘ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๖ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๔.๔ ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

๑๕. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ ๕ ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก ๕ ปี

๑๖. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

อดิศักดิ์ โปธารามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2547

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๒) และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ และโดยมติสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗ สภามหาวิทยาลัย จึงออกข้อบังคับ ไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

“คณะกรรมการประจำคณะ” หมายความว่า คณะกรรมการตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ และให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่เหมือนกับคณะกรรมการประจำคณะ

“คณะ” หมายความว่า หน่วยงานในมหาวิทยาลัยมหาสารคามตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่และมีฐานะเทียบเท่าคณะ

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามข้อบังคับ หรือในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามข้อกำหนดในข้อบังคับนี้ ให้สภามหาวิทยาลัยเป็นผู้วินิจฉัย หรืออนุมัติ

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๒ ระบบการศึกษา

ข้อ ๗ ระบบการจัดการศึกษา ให้ใช้ระบบ ดังนี้

ระบบทวิภาค โดยหนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ
หนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษา
ภาคฤดูร้อน โดยกำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษา
ภาคปกติ

ระบบไตรภาค หนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติรวมภาคฤดูร้อน
หนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ระบบจตุรภาค หนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๔ ภาคการศึกษาปกติรวมภาคฤดูร้อน
หนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๐ สัปดาห์

ข้อ ๘ มหาวิทยาลัยอาจจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือรูปแบบผสมผสาน
ดังนี้

๘.๑ โปรแกรมเรียนในเวลาราชการ

๘.๒ โปรแกรมเรียนสุดสัปดาห์ เป็นการจัดการเรียนการสอนในวันหยุดสุดสัปดาห์

๘.๓ โปรแกรมเรียนนอกเวลาราชการ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เวลานอก
เวลาราชการ

๘.๔ โปรแกรมเรียนทางไกล โดยใช้ระบบทางไกลผ่านไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง
วิทยุทัศน์สองทาง หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระบบอินเทอร์เน็ต

๘.๕ โปรแกรมชุดวิชา (Module System) เป็นการจัดการเรียนการสอนเป็นคราว ๆ
คราวละหนึ่งรายวิชา หรือหลายรายวิชา ซึ่งอาจจัดเป็นชุดของรายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน

๘.๖ โปรแกรมนานาชาติ เป็นการจัดการเรียนการสอน โดยความร่วมมือกับสถาบัน
การศึกษาในต่างประเทศ หรือเป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการ และมาตรฐานเช่นเดียวกัน
กับหลักสูตรนานาชาติ โดยอาจจัดในเวลาและเนื้อหาที่สอดคล้องกับโปรแกรมในต่างประเทศ

๘.๗ โปรแกรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E - Learning) ให้เป็นไปตาม
ประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การจัดการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบให้พิจารณาตามความเหมาะสมกับแต่ละ
หลักสูตร ทั้งนี้ จะต้องจัดให้ได้เนื้อหาสมดุลกับจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตร โดยการเทียบหน่วยกิต
ตามข้อ ๙ และจัดทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๙ การคิดหน่วยกิต

ระบบทวิภาค

๙.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๙.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๙.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๙.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย ที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต
การจัดการศึกษาระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค ให้เทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาค ดังนี้

ระบบไตรภาค

๑ หน่วยกิตระบบไตรภาค เทียบได้กับ ๑๒/๑๕ หน่วยกิตระบบทวิภาค
หรือ ๔ หน่วยกิตระบบทวิภาค เทียบได้กับ ๕ หน่วยกิตระบบไตรภาค

ระบบจตุรภาค

๑ หน่วยกิตระบบจตุรภาค เทียบได้กับ ๑๐/๑๕ หน่วยกิตระบบทวิภาค
หรือ ๒ หน่วยกิตระบบทวิภาค เทียบได้กับ ๓ หน่วยกิตระบบจตุรภาค

หมวด ๓

จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

ข้อ ๑๐ ให้จัดหลักสูตรระดับปริญญาตรี ไว้ดังนี้

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน ๑๕๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๘ ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และอย่างมากไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน ๑๘๘ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และอย่างมากไม่เกิน ๑๕ ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา

๑๐.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๒๑๐ หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน ๒๖๓ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และอย่างมากไม่เกิน ๑๘ ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา

๑๐.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต และอย่างมากไม่เกิน ๘๗ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๔ ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และอย่างมากไม่เกิน ๖ ปีการศึกษาสำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา
ทั้งนี้ ให้นับเวลาศึกษาจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรนั้น

หมวด ๔

การรับเข้าเป็นนิสิต ประเภทนิสิตและสภาพนิสิต

ข้อ ๑๑ คุณสมบัติ และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าเป็นนิสิต

๑๑.๑ สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีปกติ หรือสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นอนุปริญญา หรือเทียบเท่า สำหรับหลักสูตรต่อเนื่อง

๑๑.๒ เป็นผู้มีความประพฤติดี

๑๑.๓ ไม่เป็นโรคที่จะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

๑๑.๔ มีคุณสมบัติอื่นครบถ้วน ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๒ การรับเข้าเป็นนิสิตให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย หรือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ข้อ ๑๓ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๓.๑ ผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตจะมีสภาพเป็นนิสิตเมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาตามข้อ ๑๑.๑

๑๓.๒ ผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตโดยส่งหลักฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระเงินตามระเบียบในวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๓.๓ ผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตที่ไม่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตาม วัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนดเป็นอันหมดสิทธิ์ที่จะขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต เว้นแต่จะได้แจ้งเหตุขัดข้องให้มหาวิทยาลัยทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายในวันที่กำหนดให้รายงานตัวและเมื่อได้รับอนุมัติแล้วต้องมารายงานตัวภายใน ๗ วัน นับจากวันสุดท้ายที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้รายงานตัว

๑๓.๔ ผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตในหลักสูตรสาขาวิชา และเป็นนิสิตระบบใด ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตในหลักสูตรสาขาวิชา และเป็นนิสิตระบบนั้นด้วย

๑๓.๕ ผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตและทำการศึกษา ณ วิทยาเขต หรือศูนย์บริการการศึกษาใด จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและทำการศึกษา ณ วิทยาเขต หรือศูนย์บริการการศึกษานั้น

ข้อ ๑๔ ประเภทนิสิต การเปลี่ยนประเภทนิสิต และสภาพนิสิต

๑๔.๑ นิสิตแบ่งเป็น ๒ ประเภท

๑๔.๑.๑ นิสิตระบบปกติ ได้แก่ นิสิตที่ศึกษาในระบบปกติของมหาวิทยาลัย

๑๔.๑.๒ นิสิตระบบพิเศษ ได้แก่ นิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเป็นพิเศษนอกจากระบบปกติ

๑๔.๒ การเปลี่ยนประเภทนิสิต

๑๔.๒.๑ ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตระบบปกติเปลี่ยนประเภทเป็นนิสิตระบบพิเศษได้ ทั้งนี้ นิสิตจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยรวมทั้งชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับนิสิตระบบพิเศษ โดยให้นับระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาเป็นนิสิตระบบปกติ

๑๔.๒.๒ นิสิตระบบพิเศษเปลี่ยนประเภทเป็นนิสิตระบบปกติไม่ได้

๑๔.๓ สภานิสิตแบ่งเป็น ๒ สภาน

๑๔.๓.๑ นิสิตสภานสมบูรณั ได้แก่ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนเป็นภาคแรก หรือนิสิตที่สอบได้ค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๑๔.๓.๒ นิสิตสภานพรอพิณจ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๑.๖๐ ถึง ๑.๙๙

ข้อ ๑๕ การเปลี่ยนสาขาวิชา และวิชาโท

๑๕.๑ นิสิตอาจเปลี่ยนสาขาวิชาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะ และได้รับอนุมัติจากคณบดี และให้คณบดีแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

๑๕.๒ นิสิตอาจขอเปลี่ยนวิชาโทได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าหัวหน้าภาควิชา และได้รับอนุมัติจากคณบดี และให้คณบดีแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

๑๕.๓ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนสาขาวิชา และวิชาโทจะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๕.๔ นิสิตที่เปลี่ยนสาขาวิชาจะต้องมีเวลาเรียนในสาขาวิชาเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษา

ข้อ ๑๖ การย้ายวิทยาเขต หรือศูนย์บริการการศึกษา

๑๖.๑ นิสิตที่สอบคัดเลือกได้ หรือได้รับคัดเลือกให้เข้าศึกษา ณ วิทยาเขตหรือศูนย์บริการการศึกษาใดจะต้องศึกษา ณ วิทยาเขต หรือศูนย์บริการการศึกษานั้น มหาวิทยาลัยจะไม่อนุญาตให้นิสิตย้ายไปศึกษา ณ วิทยาเขต หรือศูนย์บริการการศึกษานอื่น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผล ความจำเป็นอย่างยั้งเท่านั้น

๑๖.๒ ระยะเวลาการศึกษาของนิสิตที่ย้ายวิทยาเขตหรือศูนย์บริการการศึกษา ให้นับตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา ณ วิทยาเขตหรือศูนย์บริการการศึกษาเดิม

ข้อ ๑๗ การย้ายคณะ

๑๗.๑ นิสิตที่จะย้ายคณะ ต้องได้เรียนในคณะเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักการเรียนหรือถูกให้พักการเรียน และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๑๗.๒ นิสิตที่ประสงค์จะย้ายคณะ จะต้องยื่นเอกสารต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ต่อกองบริการการศึกษากายใน ๑ สัปดาห์ นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๗.๓ การย้ายคณะจะกระทำได้เมื่อได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะที่จะรับเข้าศึกษา และคณะที่สังกัดเดิมด้วย

๑๗.๔ นิสิตที่ย้ายคณะจะต้องมีเวลาเรียนในคณะที่ย้ายเข้ามาอย่างน้อย ๔ ภาคการศึกษา ก่อนจบการศึกษา

๑๗.๕ ระยะเวลาการศึกษา ให้นับตั้งแต่เข้าเรียนในคณะเดิม

๑๗.๖ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ย้ายคณะ จะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และสามารถย้ายคณะได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง

๑๗.๗ หลักเกณฑ์การโอนรายวิชา

๑๗.๗.๑ การโอนรายวิชาและจำนวนรายวิชาที่จะโอน ต้องได้รับอนุมัติจากคณะที่รับผิดชอบสาขาวิชานั้น

๑๗.๗.๒ การคิดค่าธรรมเนียมคณะแนะนำเรียน นิสิตที่ย้ายคณะให้คำนวณค่าธรรมเนียมแนะนำเรียนจากรายวิชาทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติให้โอนมาจากคณะเดิม รวมทั้งรายวิชาที่เรียนในคณะที่รับเข้าศึกษาด้วย

ข้อ ๑๘ การรับโอนนิสิต หรือนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น

๑๘.๑ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณารับโอนนิสิต หรือนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น และกำลังศึกษาในหลักสูตรที่มีระดับและมาตรฐานเทียบเคียงกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม การรับโอนจะกระทำได้เมื่อได้รับอนุมัติจากคณบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะที่ขอเข้าศึกษานั้น

๑๘.๒ คุณสมบัติของนิสิต หรือนักศึกษาที่จะได้รับการพิจารณารับโอน

๑๘.๒.๑ คุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๑๑

๑๘.๒.๒ ไม่เป็นผู้ที่พ้นสภาพนิสิตหรือนักศึกษาจากสถาบันเดิม

๑๘.๒.๓ ได้ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา ปกติ ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักการเรียน

๑๘.๓ นิสิตหรือนักศึกษาที่ประสงค์จะโอนมาศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะต้องยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๔ สัปดาห์ ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาของภาคที่ประสงค์จะเข้าศึกษานั้น พร้อมกับแนบเอกสารตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๙ การโอนหน่วยกิตรายวิชา

นิสิตหลักสูตรระดับปริญญาตรีอาจขอโอนหน่วยกิตรายวิชาในหลักสูตรระดับเดียวกัน ที่ได้เคยศึกษาแล้วจากการศึกษาในหลักสูตรอื่น หรือหลักสูตรเดียวกันในมหาวิทยาลัยหรือจากสถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง โดยให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- ข้อ ๒๐ การพ้นจากสภาพนิสิต
 นิสิตต้องพ้นจากสภาพนิสิตในกรณีต่อไปนี้
- ๒๐.๑ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร
- ๒๐.๒ ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยให้ลาออกหรือโอนไปยังสถาบันอุดมศึกษาอื่น
- ๒๐.๓ ถูกตัดชื่อออกจากมหาวิทยาลัยในกรณีดังต่อไปนี้
- ๒๐.๓.๑ ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต
- ๒๐.๓.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้ว ไม่ชำระค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อรักษาสภาพนิสิต
- ๒๐.๓.๓ ขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ อย่างใดอย่างหนึ่ง
- ๒๐.๓.๔ เมื่อเรียนครบ ๒ ภาคการศึกษามีค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๖๐
- ๒๐.๓.๕ เป็นนิสิตสภาพรอพินิจ ที่มีค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๗๕ เป็นเวลาสองภาคการศึกษาที่มีการจำแนกสภาพต่อเนื่องกัน
- ๒๐.๓.๖ เป็นนิสิตสภาพรอพินิจครบ ๔ ภาคการศึกษาต่อเนื่องกันที่มีค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสม ต่ำกว่า ๒.๐๐
- ๒๐.๓.๗ ไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดตามข้อ ๑๐
- ๒๐.๓.๘ ต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- ๒๐.๓.๙ กระทำการทุจริต หรือมีความประพฤติอันเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยวินัยนิสิต

ข้อ ๒๑ การคืนสภาพนิสิต

นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตด้วยเหตุสุดวิสัย โดยไม่ได้กระทำผิดทางวินัย และไม่ได้พ้นสภาพ เนื่องจากมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดในข้อ ๒๐ อาจขอคืนสภาพนิสิตได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ และต้องชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิต และค่าธรรมเนียมรักษาสภาพนิสิตย้อนหลัง

หมวด ๕

การลงทะเบียนเรียน

ข้อ ๒๒ การลงทะเบียนเรียน

- ๒๒.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาเรียนตามวิธีการ และวัน เวลา ที่มหาวิทยาลัยกำหนด มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าปรับตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ๒๒.๒ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาจะสมบูรณ์เมื่อนิสิตได้ชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ ภายในกำหนดเวลา

๒๒.๓ ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตในภาคการศึกษาใด ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้นเป็นจำนวนหน่วยกิตไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

๒๒.๔ นิสิตที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยสมบูรณ์ในภาคการศึกษาใด ภายในกำหนดเวลาตามประกาศของมหาวิทยาลัย จะไม่มีสิทธิ์เรียนในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่จะได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากคณบดี ทั้งนี้ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยสมบูรณ์ภายใน ๔ สัปดาห์ ของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๓ สัปดาห์ ของภาคการศึกษาฤดูร้อน นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๒๒.๕ นิสิตต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาก่อนการลงทะเบียนเรียนรายวิชา ถ้ารายวิชาใดในหลักสูตรมีข้อกำหนดว่าต้องเรียนรายวิชาอื่นก่อน หรือบูรพวิชา นิสิตต้องลงทะเบียนและสอบได้รายวิชา หรือบูรพวิชาที่กำหนดไว้ก่อน เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากหัวหน้าภาควิชาจึงจะมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นได้

๒๒.๖ จำนวนหน่วยกิตแต่ละภาคการศึกษา

๒๒.๖.๑ นิสิตมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนรายวิชาแต่ละภาคการศึกษาโดยนิสิตต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาละไม่ต่ำกว่า ๔ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ส่วนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่ต่ำกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๒๒.๖.๒ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องลงทะเบียนเรียนเกินกว่าที่กำหนด นิสิตต้องยื่นคำร้องขออนุมัติจากคณบดี แต่เพิ่มได้ไม่เกินภาคการศึกษาละ ๓ หน่วยกิต

๒๒.๖.๓ การลงทะเบียนเรียนต่ำกว่าที่กำหนดจะกระทำได้เฉพาะนิสิตที่จะจบหลักสูตร และเหลือรายวิชาเรียนตามหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๒.๖.๑ ให้ลงทะเบียนเท่าจำนวนหน่วยกิตที่เหลือได้

ข้อ ๒๓ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)

๒๓.๑ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต หมายถึง การลงทะเบียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตรวมเข้าในจำนวนหน่วยกิตในภาคการศึกษาและจำนวนหน่วยกิตตามหลักสูตรไม่บังคับให้นิสิตสอบ และมีผลการเรียนเป็น AU

๒๓.๒ นิสิตจะลงทะเบียนเรียนรายวิชาพิเศษ โดยไม่นับหน่วยกิตได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้น และต้องชำระค่าหน่วยกิตตามรายวิชาที่เรียนและให้นิสิตระบุปกติระบุในการลงทะเบียนด้วยว่าเป็นการลงทะเบียนเรียนรายวิชาเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๓.๓ การลงทะเบียนรายวิชาพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิตให้ลงในช่องผลการเรียนรายวิชาที่เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตเฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้น

๒๓.๔ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้บุคคลภายนอกใด ๆ ที่มีใช้นิสิตเข้าเรียนบางรายวิชาพิเศษได้ แต่ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติ และพื้นความรู้การศึกษา ตามที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรและจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและต้องเสียค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๔ การขอดอน ขอเพิ่ม หรือของดรายวิชาที่จะเรียน

๒๔.๑ การขอดอน ขอเพิ่ม และของดรายวิชาที่จะเรียน ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผ่านการอนุมัติจากคณบดี

๒๔.๒ การขอดอน หรือขอเพิ่มรายวิชาเรียนต้องกระทำภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติ หรือภายในสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามข้อ ๒๒.๕ และ ๒๒.๖

๒๔.๓ การของดเรียนบางรายวิชาหรืองดเรียนทุกรายวิชา ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี ก่อนถึงวันแรกของวันสอบปลายภาคเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์ สำหรับภาคเรียนปกติ และ ๑ สัปดาห์ สำหรับภาคการศึกษาฤดูร้อน

ข้อ ๒๕ การขอคืนเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาที่ถอน

นิสิตที่ขอดอน หรือของดรายวิชาภายใน ๒ สัปดาห์ของภาคการศึกษาปกติหรือ ๑ สัปดาห์ของภาคการศึกษาฤดูร้อน นับจากวันเปิดภาคการศึกษามีสิทธิ์ได้รับเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาที่ถอนโดยได้รับเงินคืนเต็มจำนวน หากพ้นกำหนดเวลานี้จะไม่ได้รับเงินค่าลงทะเบียนเรียนคืน

ข้อ ๒๖ การลงทะเบียนเพื่อรักษาสภาพนิสิต

๒๖.๑ นิสิตที่ลาพักการเรียน หรือถูกสั่งให้พักการเรียนตามระเบียบว่าด้วยวินัยนิสิตจะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมรักษาสภาพนิสิตตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด มิฉะนั้นจะพ้นสภาพนิสิต

๒๖.๒ การลงทะเบียนเพื่อรักษาสภาพนิสิตให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๒ สัปดาห์แรก นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ หรือภายในสัปดาห์แรก นับจากวันเปิดภาคการศึกษาฤดูร้อน มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการรักษาสภาพนิสิตภายในภาคการศึกษานั้นด้วย

ข้อ ๒๗ การลาพักการเรียน

๒๗.๑ นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนได้ ในกรณีต่อไปนี้

๒๗.๑.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมพลเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒๗.๑.๒ ได้รับทุนแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดที่

มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

๒๗.๑.๓ เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานเกินร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นตามคำสั่งแพทย์ โดยมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาลของทางราชการ หรือสถานพยาบาลของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ซึ่งเป็นของเอกชนที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒๗.๑.๔ เมื่อนิสิตมีความจำเป็นส่วนตัว อาจยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนได้ ถ้าได้ลงทะเบียนโดยสมบูรณ์ในมหาวิทยาลัยมาแล้วอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษา

๒๗.๒ การลาพักการเรียน นิสิตต้องยื่นคำร้องภายในสัปดาห์ที่ ๓ ของภาคการศึกษาที่ลาพักการเรียน และให้คณบดี เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ ยกเว้นการลาพักการเรียนในกรณี ข้อ ๒๗.๑.๑, ๒๗.๑.๒ และ ๒๗.๑.๓ โดยให้อธิการบดีเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

๒๗.๓ การลาพักการเรียน ให้อนุมัติครั้งละไม่เกิน ๑ ภาคการศึกษา ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นต้องขอลาพักการเรียนในภาคการศึกษาต่อไป ให้นิสิตยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนใหม่

๒๗.๔ ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียน ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการเรียนรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาด้วย

๒๗.๕ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียน เมื่อจะกลับเข้าเรียนต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าเรียนต่อคนบติ ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์ และให้คนบติ แจ้งให้นายทะเบียนทราบ

ข้อ ๒๘ การลาออก

นิสิตที่ประสงค์จะลาออกจากความเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัย ต้องยื่นคำร้องต่อคนบติ ให้เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ การลาออกจะสมบูรณ์เมื่อนิสิตได้รับอนุมัติให้ลาออกได้

หมวด ๖

การวัด และประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๙ การมีสิทธิ์เข้าสอบ

นิสิตต้องมีเวลาเรียนในรายวิชาหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น

ข้อ ๓๐ ให้มีการวัดผลระหว่างภาคการศึกษา และเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา

ข้อ ๓๑ การประเมินผลการศึกษา

ให้คณะกรรมการประจำคณะอนุมัติผลการศึกษาแต่ละรายวิชา

๓๑.๑ กำหนดให้ใช้ระบบลำดับชั้น และค่าระดับชั้นในการวัด และประเมินผล ดังนี้

ระดับชั้น	ความหมาย	ค่าระดับชั้น
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐
B+	ดีมาก (Very Good)	๓.๕
B	ดี (Good)	๓.๐
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	๒.๕
C	พอใช้ (Fair)	๒.๐
D+	อ่อน (Poor)	๑.๕
D	อ่อนมาก (Very Poor)	๑.๐
F	ตก (Failed)	๐.๐

ดังนี้

๓๑.๒ ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นค่าระดับชั้นได้ให้ประเมินผลโดยสัญลักษณ์

สัญลักษณ์	ความหมาย
S	ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ (Satisfactory)
U	ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ (Unsatisfactory)
I	ผลการประเมินยังไม่สมบูรณ์ (Incomplete)
W	การงดเรียนโดยได้รับอนุมัติ (Withdrawn)
AU	การเรียนรายวิชาพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต(Audit)
R	ลงทะเบียนเรียนซ้ำแล้วผ่าน (Course Repeated Later)

๓๑.๓ การให้ F ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้ด้วย

- ๓๑.๓.๑ นิสิตสอบตก
- ๓๑.๓.๒ นิสิตขาดสอบประจำภาคการศึกษาโดยไม่ได้รับอนุมัติจากคณบดี
- ๓๑.๓.๓ นิสิตมีเวลาเรียนไม่ครบตามเกณฑ์ในข้อ ๒๙
- ๓๑.๓.๔ นิสิตทุจริตในการสอบ
- ๓๑.๓.๕ นิสิตที่ได้รับการให้คะแนนระดับชั้น I แต่มิได้ดำเนินการขอประเมินผล

เพื่อแก้ระดับชั้น I ให้เสร็จสิ้นภายในสองสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นิสิตมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียน

๓๑.๔ การให้ S กระทำได้ในการประเมินรายวิชาเรียนที่ไม่นับหน่วยกิต และผลการเรียนในรายวิชานั้นผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด

๓๑.๕ การให้ U กระทำได้ในการประเมินรายวิชาเรียนที่ไม่นับหน่วยกิต และผลการเรียนรายวิชานั้นไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด

๓๑.๖ การให้ I ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

๓๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนครบตามเกณฑ์ในข้อ ๒๙ แต่ไม่ได้สอบเพราะป่วย หรือ เหตุสุดวิสัย และได้รับอนุมัติจากคณบดี

๓๑.๖.๒ อาจารย์ผู้สอน และคณบดี เห็นสมควรให้รอผลการศึกษาเพราะนิสิตยัง ปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นไม่สมบูรณ์โดยมิใช่เป็นความผิดของนิสิต

นิสิตที่ได้ I จะต้องดำเนินการขอรับการประเมินผลเพื่อเปลี่ยน I ให้เสร็จสิ้น ภายในสองสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นิสิตมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียน หากพ้นกำหนดดังกล่าว มหาวิทยาลัยจะเปลี่ยน I เป็น F โดยอัตโนมัติ เว้นแต่อธิการบดีอนุมัติให้ขยายเวลา เนื่องจากเหตุสุดวิสัย อันมิใช่เกิดจากการกระทำ หรือร่วมกระทำของนิสิตผู้นั้น

การนับภาคการศึกษาที่นิสิตระบบปกติมีสิทธิ์ลงทะเบียนนั้น ให้นับเฉพาะ ภาคต้นและภาคปลายเท่านั้น

๓๑.๗ การให้ W ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

- ๓๑.๗.๑ นิสิตได้รับอนุมัติให้งดเรียนรายวิชานั้น ตามข้อ ๒๔.๓
- ๓๑.๗.๒ นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียนตาม ข้อ ๒๗
- ๓๑.๗.๓ นิสิตถูกสั่งพักการเรียนในภาคการศึกษานั้น

๓๑.๗.๔ นิสิตได้รับอนุมัติจากคณบดี ให้เปลี่ยนจาก I ที่นิสิตได้รับตามข้อ ๓๑.๖.๑ และครบกำหนดเวลาของการเปลี่ยน I แล้ว แต่การป่วยหรือเหตุอันสุดวิสัยยังไม่สิ้นสุด โดยมีหลักฐานที่เชื่อถือได้

๓๑.๘ การให้ AU ในรายวิชาใดจะกระทำในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต ตามข้อ ๒๓

๓๑.๙ การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าระดับชั้นเฉลี่ย ให้นับจากรายวิชาที่มีระบบการให้คะแนนแบบระดับชั้น ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ หรือเรียนแทนในรายวิชาใด ให้นำจำนวนหน่วยกิต และค่าระดับชั้นที่ได้ไปใช้ในการคำนวณหาค่าระดับชั้นเฉลี่ยด้วย

๓๑.๑๐ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนิสิตเพื่อให้ครบหลักสูตร ให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

๓๑.๑๑ ค่าระดับชั้นเฉลี่ยเฉพาะรายภาคการศึกษา ให้คำนวณจากผลการเรียนของนิสิตในภาคการศึกษานั้น โดยนำผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับชั้นของแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมของภาคการศึกษานั้น การคำนวณดังกล่าวให้ตั้งหารถึงทศนิยม ๓ ตำแหน่ง และให้ปัดเศษเฉพาะทศนิยมตำแหน่งที่ ๓ ที่มีค่าตั้งแต่ ๕ ขึ้นไปเพื่อให้เหลือทศนิยม ๒ ตำแหน่ง

๓๑.๑๒ ค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสม ให้คำนวณจากผลการเรียนของนิสิตตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยนำผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิต กับค่าระดับชั้นของแต่ละรายวิชาที่เรียนทั้งหมดตามข้อ ๓๑.๙ เป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมทั้งหมด การคำนวณดังกล่าวให้ตั้งหารถึงทศนิยม ๓ ตำแหน่ง และให้ปัดเศษเฉพาะทศนิยมตำแหน่งที่ ๓ ที่มีค่าตั้งแต่ ๕ ขึ้นไปเพื่อให้เหลือทศนิยม ๒ ตำแหน่ง

ข้อ ๓๒ การเรียนซ้ำ หรือเรียนแทน

๓๒.๑ รายวิชาใดที่นิสิตสอบได้ D นิสิตอาจจะลงทะเบียนเรียนซ้ำได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี

๓๒.๒ รายวิชาใดที่นิสิตได้ F นิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำ หรือจะเลือกเรียนรายวิชาอื่นที่มีลักษณะเนื้อหาคล้ายคลึงแทนกันได้ ในการเลือกเรียนแทนนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี ยกเว้นวิชาเลือกเสรีจะเลือกเรียนรายวิชาอื่นแทนได้

๓๒.๓ นิสิตที่ได้ผลการศึกษา F ในรายวิชาใด จะปรากฏผลการศึกษา F ในใบแสดงผลการศึกษา นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทน ในรายวิชานั้นจนกว่าจะได้ผลการศึกษา A - D และผลการศึกษาในรายวิชาที่ได้ F จะถูกเปลี่ยนเป็นสัญลักษณ์ R ในใบแสดงผลการศึกษา เมื่อนิสิตได้ลงทะเบียนเรียนแก้ไขในรายวิชานั้นหรือรายวิชาที่เรียนแทนแล้ว

ข้อ ๓๓ การจำแนกสภาพนิสิต

๓๓.๑ จำแนกสภาพนิสิต จะกระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาแต่ละภาค ทั้งนี้ ยกเว้นนิสิตที่เข้าศึกษาเป็นปีแรก ซึ่งการจำแนกสภาพนิสิตจะกระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาที่สองของการลงทะเบียนเรียนนับแต่เริ่มเข้าศึกษา

๓๓.๒ นิสิตระบบปกติที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคฤดูร้อน ให้ถือว่าภาคฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาต่อเนื่องในการจำแนกสภาพนิสิต

ข้อ ๓๔ การทุจริตในการสอบ

นิสิตที่ทำการทุจริตเกี่ยวกับการสอบทุกชนิด จะได้รับการลงโทษตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการสอบ

หมวด ๗

การสำเร็จการศึกษา การขอรับปริญญา และการอนุมัติปริญญา

ข้อ ๓๕ การสำเร็จการศึกษา

๓๕.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้รับรองการสำเร็จศึกษาและให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันซึ่งงานทะเบียนและประมวลผลส่งรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา ให้คณะกรรมการประจำคณะพิจารณา

๓๕.๒ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๕.๒.๑ ต้องเรียนและสอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรสาขาวิชา

๓๕.๒.๒ ต้องมีเวลาเรียนครบตามหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓ ปีการศึกษา หรือไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรต่อเนื่อง หรือไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา สำหรับกรณีเทียบโอนรายวิชา

๓๕.๒.๓ ต้องไม่ได้รับค่าระดับชั้น F หรือ U หรือ I ในภาคการศึกษาสุดท้าย และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๓๕.๒.๔ ต้องไม่อยู่ระหว่างการถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยวินัยนิสิต

๓๕.๓ นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาใดต้องยื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษาซึ่งงานทะเบียนและประมวลผลภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๓๖ การขอรับปริญญา

ผู้มีสิทธิ์ขอรับปริญญาต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

๓๖.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาตามข้อ ๓๕

๓๖.๒ เป็นผู้มีความประพฤติดี

๓๖.๓ ไม่มีพันธะด้านหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๗ การให้ปริญญา

มหาวิทยาลัยจะพิจารณาให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๓๗.๑ ปริญญาบัณฑิต

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาบัณฑิตต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตร และได้ค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๓๗.๒ ปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับสอง

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับสอง ต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบหลักสูตร ได้ค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๒๕ ขึ้นไป และไม่เคยสอบได้ D หรือ F หรือ U หรือ R ในรายวิชาใด

๓๗.๓ ปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบตามหลักสูตร ได้ค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๗๕ ขึ้นไปและไม่เคยสอบได้ D หรือ F หรือ U หรือ R ในรายวิชาใด

๓๗.๔ นิสิตทุกระบบที่ขอเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา หรือนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรต่อเนื่อง หรือนิสิตที่โอนจากสถาบันการศึกษาอื่น ไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งหรืออันดับสอง

ข้อ ๓๘ การให้เกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดี

มหาวิทยาลัยจะพิจารณาเสนอชื่อนิสิตที่สำเร็จการศึกษาและที่มีผลการเรียนดีต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย เพื่ออนุมัติให้เกียรติบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลการเรียนดี โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๓๘.๑ นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดี ต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบหลักสูตร ได้ค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๒๕ ขึ้นไป

๓๘.๒ นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดีเยี่ยม ต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบหลักสูตร ได้ค่าระดับชั้นเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๗๕ ขึ้นไป

๓๘.๓ นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดี และเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดีเยี่ยม ต้องไม่เป็นนิสิตที่ได้ปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยม

ข้อ ๓๙ การอนุมัติปริญญา

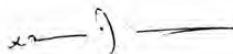
ให้มหาวิทยาลัยเสนอชื่อผู้สมควรได้รับปริญญาต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่ออนุมัติ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๐ ข้อบังคับข้อ ๓๒.๓ ให้มีผลบังคับใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๔๑ ข้อบังคับข้อ ๓๓.๒ ให้มีผลบังคับใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๗ เป็นต้นไป ยกเว้นนิสิตระบบปกติที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๔๗ และลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคฤดูร้อนให้นำผลการเรียนในภาคฤดูร้อนไปรวมกับผลการเรียนในภาคถัดไปที่นิสิตลงทะเบียนเรียนเพื่อการจำแนกสภาพนิสิตระบบปกติ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาคผนวก ค

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2557

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี
พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๒) และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ สภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกข้อบังคับดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗
- (๒) ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการลงทะเบียนเรียนของนิสิต พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

“คณะกรรมการประจำคณะ” หมายความว่า คณะกรรมการตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ และให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่เหมือนกับคณะกรรมการประจำคณะ

“คณะ” หมายความว่า หน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะและให้หมายความรวมถึงส่วนงานภายในที่จัดการเรียนการสอนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีปัญหาในการตีความ หรือการดำเนินการอื่นใดที่มีได้ระบุไว้ในข้อบังคับนี้ ให้เสนอสภามหาวิทยาลัยวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้

นายสรเดช บำรุง
นิติกร

หมวด ๑
ระบบการศึกษา

ข้อ ๗ ระบบการจัดการศึกษา ให้ใช้ระบบดังนี้

ระบบทวิภาค โดยหนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติหนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคการศึกษาพิเศษ โดยกำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคการศึกษาปกติ

ระบบไตรภาค หนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติรวมภาคฤดูร้อนหนึ่งภาคการศึกษาปกติระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๘ มหาวิทยาลัยอาจจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือรูปแบบผสมผสาน โดยการจัดการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบให้พิจารณาตามความเหมาะสมกับแต่ละหลักสูตร ทั้งนี้จะต้องจัดให้ได้เนื้อหาสมดุลกับจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตร โดยเทียบได้ตามการคิดหน่วยกิตตามข้อ ๙ และให้จัดทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๙ การคิดหน่วยกิต

ระบบทวิภาค

๙.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๙.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๙.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๙.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

การจัดการศึกษาระบบไตรภาคให้เทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาค ดังนี้

ระบบไตรภาค

หนึ่งหน่วยกิตระบบไตรภาค เทียบได้กับ ๑๒/๑๕ หน่วยกิตระบบทวิภาค หรือ ๔ หน่วยกิตระบบทวิภาค เทียบได้กับ ๕ หน่วยกิตระบบไตรภาค

นาง รรเดธ บำรุง
ฉัตรกร

หมวด ๒

จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาการศึกษา

ข้อ ๑๐ ให้จัดหลักสูตรระดับปริญญาตรี ไว้ดังนี้

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาตรี ๔ ปี ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาและไม่เกิน ๑๒ ปี การศึกษาสำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาตรี ๕ ปี ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาและไม่เกิน ๑๕ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๐.๓ หลักสูตรปริญญาตรี ๖ ปี ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๘๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาและไม่เกิน ๑๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๐.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ระบบเทียบเข้า) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม เท่ากับ หลักสูตรปริญญาตรี ๔ ปี ๕ ปี และ ๖ ปี แล้วแต่กรณีใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา การลงทะเบียนเรียนของนิสิตหลักสูตรปริญญาตรี(ระบบเทียบเข้า) เป็นการลงทะเบียน ไม่เต็มเวลา ทั้งนี้ ให้นำเวลาศึกษาจากวันที่เปิดการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรนั้น

ในกรณีที่มีความจำเป็นสภามหาวิทยาลัยอาจอนุมัติจำนวนหน่วยกิตแตกต่างจากที่ กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ ต้องเรียนให้ครบหลักสูตรตามจำนวนหน่วยกิตตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร

หมวด ๓

การรับเข้าเป็นนิสิต ประเภทนิสิตและสภาพนิสิต

ข้อ ๑๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนิสิต

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี ๔ ปี หรือ ๕ ปี หรือ ๖ ปี จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรีระบบเทียบเข้าจะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า

๑๑.๓ เป็นผู้มีความรู้คุณสมบัติอื่นตามเกณฑ์คุณสมบัติผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาวิชานั้น ๆ และหรือตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เกี่ยวข้อง กับการรับเข้าศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาวิชานั้น ๆ หรือของสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา

ศาสตราจารย์ บัญชี
อธิการบดี

ข้อ ๑๒ การรับบุคคลเข้าเป็นนิสิต สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

- (Admissions)
- ๑๒.๑ การรับผ่านระบบการคัดเลือกกลางของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
  - ๑๒.๒ การรับโดยวิธีรับตรงและวิธีพิเศษ
  - ๑๒.๓ การรับเข้าศึกษาตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบัน หรือข้อตกลงของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบัน
  - ๑๒.๔ การรับโดยวิธีอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๓ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

- ๑๓.๑ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตจะมีสภาพเป็นนิสิตเมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต และได้ชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ๑๓.๒ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตที่ไม่รายงานตัวและขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนดเป็นอันหมดสิทธิ์ที่จะขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต เว้นแต่จะได้ออกใบแจ้งเหตุขจัดข้อให้มหาวิทยาลัยทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายในวันที่กำหนดให้รายงานตัวและเมื่อได้รับอนุมัติแล้วต้องมารายงานตัวภายในเจ็ดวัน นับจากวันสุดท้ายที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้รายงานตัว
- ๑๓.๓ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเป็นนิสิตจะต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต ณ ศูนย์การจัดการศึกษานั้น ๆ
- ๑๓.๔ ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและได้ชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดแล้ว มหาวิทยาลัยจะไม่คืนเงินให้ เว้นแต่ มีเหตุจำเป็น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๔ ประเภทนิสิตแบ่งเป็น ๒ ประเภท

- ๑๔.๑ นิสิตระบบปกติ ได้แก่ นิสิตที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในระบบปกติตามประกาศมหาวิทยาลัยหรือของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ๑๔.๒ นิสิตระบบพิเศษ ได้แก่ นิสิตที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในระบบพิเศษตามประกาศมหาวิทยาลัย

ข้อ ๑๕ การย้ายศูนย์การจัดการศึกษา

- ๑๕.๑ นิสิตที่สอบคัดเลือกได้ ณ ศูนย์การจัดการศึกษาใดจะต้องศึกษา ณ ศูนย์การจัดการศึกษานั้น ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นอาจขอย้ายไปศึกษา ณ ศูนย์การจัดการศึกษาอื่นได้
- ๑๕.๒ ระยะเวลาการศึกษาของนิสิตที่ย้ายศูนย์การจัดการศึกษา ให้นับตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา ณ ศูนย์การจัดการศึกษาเดิม

นางสาวเดช ปาฐ
อธิการ

ข้อ ๑๖ การย้ายคณะเรียน การเปลี่ยนสาขา และวิชาโท

๑๖.๑ การย้ายคณะเรียน มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑๖.๑.๑ มีเวลาศึกษาอยู่ในคณะเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักการเรียนหรือถูกให้พักการเรียนและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๑๖.๑.๒ นิสิตย้ายคณะเรียนได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง และให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๑๖.๑.๓ นิสิตที่ประสงค์จะย้ายคณะเรียน จะต้องยื่นเอกสารต่าง ๆ ต่อกองทะเบียนและประมวลผลตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๖.๑.๔ การย้ายคณะเรียนจะกระทำมิได้เมื่อได้รับการอนุมัติจากคณบดีที่สังกัดเดิม และคณบดีที่จะรับย้ายคณะเรียน

๑๖.๑.๕ การนับระยะเวลาการศึกษาให้นับตั้งแต่เข้าศึกษาในคณะเดิม

๑๖.๑.๖ คุณสมบัติและเงื่อนไขการย้ายคณะให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะ

๑๖.๑.๗ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ย้ายคณะเรียนจะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๖.๒ การเปลี่ยนสาขา และวิชาโท มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑๖.๒.๑ นิสิตอาจเปลี่ยนสาขาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง และให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๑๖.๒.๒ นิสิตที่เปลี่ยนสาขาจะต้องมีเวลาเรียนในสาขาเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษา

๑๖.๒.๓ นิสิตอาจขอเปลี่ยนวิชาโทได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าหัวหน้าภาควิชาและได้รับอนุมัติจากคณบดี

๑๖.๒.๔ นิสิตที่ประสงค์จะเปลี่ยนสาขาและวิชาโท จะต้องยื่นคำร้องต่อกองทะเบียนและประมวลผลตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๖.๒.๕ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนสาขาและวิชาโทจะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๖.๓ หลักเกณฑ์การโอนรายวิชา

๑๖.๓.๑ การโอนรายวิชาต้องได้รับอนุมัติจากคณะที่รับผิดชอบสาขานั้น

๑๖.๓.๒ การคิดค่าธรรมเนียมค่านานเฉลี่ยสะสม นิสิตที่ย้ายคณะเรียนหรือเปลี่ยนสาขาให้คำนวณค่าธรรมเนียมเฉลี่ยสะสมจากรายวิชาทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติให้โอนรายวิชามาจากคณะ/ สาขาเดิมรวมกับรายวิชาที่เรียนในคณะ/ สาขาที่รับเข้าศึกษาด้วย

นายสรเดช บำรุง
นิติกร

ข้อ ๑๗ การรับโอนนิสิตหรือนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น

๑๗.๑ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณารับโอนนิสิตหรือนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น และกำลังศึกษาในหลักสูตรที่มีระดับและมาตรฐานเทียบเคียงกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และให้คณะที่จะรับเข้าศึกษาเป็นผู้พิจารณารับโอนโดยได้รับอนุมัติจากคณบดี โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการประจำคณะที่รับโอน

๑๗.๒ คุณสมบัติของนิสิต หรือนักศึกษาที่จะได้รับการพิจารณารับโอน

๑๗.๒.๑ คุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๑๑

๑๗.๒.๒ เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเดิม

๑๗.๒.๓ ได้ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา

ปกติ ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักการเรียน

๑๗.๓ นิสิตหรือนักศึกษา ที่ประสงค์จะโอนมาศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะต้องยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่สัปดาห์ ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาที่ประสงค์เข้า ศึกษาชั้น นั้น พร้อมกับแนบเอกสารตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๔ การเทียบโอนผลการเรียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๘ การโอนผลการเรียน

นิสิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี อาจขอโอนผลการเรียนในหลักสูตรระดับเดียวกันที่ได้ เคยศึกษามาแล้วจากการศึกษาในหลักสูตรอื่น หรือหลักสูตรเดียวกันในมหาวิทยาลัย หรือจาก สถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๙ การพ้นจากสภาพนิสิต

๑๙.๑ ตาย

๑๙.๒ ลาออก

๑๙.๓ โอนย้ายสถานศึกษา

๑๙.๔ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

๑๙.๕ ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๙.๖ เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งภาคการศึกษาแล้วไม่ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาต่าง ๆ

ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อรักษาสภาพนิสิต

๑๙.๗ ขาดคุณสมบัติหรือคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ อย่างใดอย่างหนึ่ง

๑๙.๘ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๑.๕๐ เมื่อมีหน่วยกิตสะสมตั้งแต่ ๓๐-๕๙ หน่วยกิต ตามระดับคะแนนตัวอักษรในข้อ ๓๐.๑ ยกเว้นรายวิชาที่เทียบโอนหน่วยกิตจากสถาบันอื่น

๑๙.๙ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๑.๗๕ เมื่อมีหน่วยกิตสะสมตั้งแต่ ๖๐ หน่วยกิต ขึ้นไป ตามระดับคะแนนตัวอักษรในข้อ ๓๐.๑ ยกเว้นรายวิชาที่เทียบโอนหน่วยกิต จากสถาบันอื่น

๑๙.๑๐ ไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดตามข้อ ๑๐

๑๙.๑๑ ต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษหรือ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

นางสรเดจ บารุ
อธิการ

๑๙.๑๒ กระทำการทุจริตหรือมีความประพฤติอื่นเป็นการเสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัย ใช้หลักฐานเท็จต่อมหาวิทยาลัย และกระทำการร้ายแรงในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัยแทนบุคคลอื่น โดยมีได้รับอนุญาตแล้วก่อให้เกิดความเสียหาย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออกตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยวินัยนิสิต

ข้อ ๒๐ การคืนสภาพนิสิต

นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ ๑๙.๖ อาจขอคืนสภาพนิสิตได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยความเห็นชอบจากคณบดี เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้ถือว่าเป็นการลาพักการเรียนตั้งแต่ภาคการศึกษาที่พ้นสภาพนิสิตจนถึงปัจจุบัน และให้ชำระค่าธรรมเนียมการคืนสภาพนิสิตและค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนย้อนหลัง

หมวด ๔

การลงทะเบียนเรียน

ข้อ ๒๑ การลงทะเบียนเรียน

๒๑.๑ นิสิตทุกคนต้องลงทะเบียนเรียน และชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จสิ้นภายในวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๑.๒ ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนภาคการศึกษาละไม่ต่ำกว่า ๙ หน่วยกิต และไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ส่วนในภาคการศึกษาพิเศษไม่ต่ำกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๒๑.๓ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องลงทะเบียนเรียนเกินกว่าที่ได้กำหนด นิสิตต้องยื่นคำร้องขออนุมัติจากคณบดี แต่เพิ่มได้ไม่เกินภาคการศึกษาละ ๓ หน่วยกิต

๒๑.๔ การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่าที่กำหนดจะกระทำได้กรณีที่ นิสิตจะจบหลักสูตรและเหลือรายวิชาเรียนตามหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือกรณีอื่น ๆ ต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

๒๑.๕ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนตามวันและเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนเรียนซ้ำตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๑.๖ เมื่อพ้นระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด มหาวิทยาลัยจะไม่อนุญาตให้นิสิตลงทะเบียนเรียน เว้นแต่จะมีเหตุผลอันสมควรและต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

๒๑.๗ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรมีข้อกำหนดว่าต้องเรียนรายวิชาอื่นก่อนหรือบูรพวิชา นิสิตต้องลงทะเบียนและสอบผ่านรายวิชาหรือบูรพวิชาที่กำหนดไว้ก่อน เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากคณบดี จึงจะมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้นได้

๒๑.๘ นิสิตที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติจะต้องลาพักการเรียนตาม

ข้อ ๒๖ มิฉะนั้นจะพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๒๑.๙ คณะสามารถพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อควบคุมดูแลการลงทะเบียนเรียนของนิสิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

นายสรเดช บำรุง
นิติกร

๒๑.๑๐ วิธีและขั้นตอนการลงทะเบียนเรียนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๒ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)

๒๒.๑ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต หมายถึง การลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวมเข้าในจำนวนหน่วยกิตในภาคการศึกษา และจำนวนหน่วยกิตตามหลักสูตรไม่บังคับให้นิสิตสอบและมีผลการเรียนเป็น AU

๒๒.๒ นิสิตจะลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้น และให้นิสิตระบุในการลงทะเบียนด้วยว่าเป็นการลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๒.๓ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตให้ลงในช่องผลการเรียนรายวิชา ที่เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตเฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้น

๒๒.๔ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้บุคคลภายนอกที่มีใบนิตินิต เข้าเรียนบางรายวิชาได้ แต่ ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๓ การเพิ่ม หรือถอนรายวิชา

ให้นิสิตทำรายการผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๔ การรับเงินคืนในรายวิชาที่ถอน ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๕ การรักษาสภาพนิตินิต

๒๕.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยและลงทะเบียนเรียนให้ต่อเนื่องทุกภาคการศึกษา พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๕.๒ การรักษาสภาพนิตินิต โดยไม่ต้องลงทะเบียนเรียน สามารถทำได้ในกรณีต่อไปนี้

๒๕.๒.๑ การลาพักการเรียน

๒๕.๒.๒ ถูกสั่งพักการเรียน

๒๕.๒.๓ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแล้วแต่ยังไม่ผ่านเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาอื่น ๆ เช่น ไม่ยื่นขอสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาหรือรอผลการศึกษา กรณีนี้ ต้องรักษาสภาพนิตินิตและชำระค่าธรรมเนียมรักษาสภาพตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ ต้องคงสภาพนิตินิตได้ไม่เกินระยะเวลาการศึกษาตามข้อ ๑๐

๒๕.๓ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนครบทุกรายวิชาตามหลักสูตรแล้ว แต่อยู่ระหว่างรอผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรืออื่น ๆ ตามเงื่อนไขที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งไม่ต้องลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น ๆ เมื่อคณะแจ้งผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรืออื่น ๆ ตามเงื่อนไขที่หลักสูตรกำหนดไปยังกองทะเบียนและประมวลผลแล้วให้กองทะเบียนและประมวลผลบันทึกข้อมูลแล้วแต่กรณีในระบบทะเบียนของมหาวิทยาลัย โดยนิตินิตไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมรักษาสภาพ

นายสรเดช บำรุง
นิติกร

ข้อ ๒๖ การลาพักการเรียน

๒๖.๑ นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนได้ ในกรณีต่อไปนี้

๒๖.๑.๑ ถูกเกณฑ์หรือระดมพลเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒๖.๑.๒ ได้รับทุนแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างประเทศหรือทุนอื่นใดที่

มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

๒๖.๑.๓ เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานเกินร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ซึ่งเป็นของเอกชนที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒๖.๑.๔ เมื่อนิสิตมีความจำเป็นส่วนตัว อาจยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนได้ ถ้าได้ลงทะเบียนโดยสมบูรณ์ในมหาวิทยาลัยมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งภาคการศึกษา

๒๖.๒ การลาพักการเรียน นิสิตต้องยื่นคำร้องภายในสัปดาห์ที่สามของภาคการศึกษาที่ลาพักการเรียน โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี ยกเว้นการลาพักการเรียนในกรณี ข้อ ๒๖.๑.๑ ข้อ ๒๖.๑.๒ และข้อ ๒๖.๑.๓ ต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

๒๖.๓ การลาพักการเรียน ให้อนุมัติครั้งละไม่เกินหนึ่งภาคการศึกษา ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องขอลาพักการเรียนในภาคการศึกษาต่อไปให้นิสิตยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนใหม่

๒๖.๔ ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียน ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการเรียนรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาด้วย

๒๖.๕ กรณีนิสิตถูกสั่งให้พักการเรียนตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยวินัยนิสิต กองทะเบียนและประมวลผลจะบันทึกการลาพักการเรียนในระบบทะเบียน

๒๖.๖ นิสิตที่ลาพักการเรียนต้องชำระค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดจึงจะถือว่าการลาพักการเรียนสมบูรณ์

ข้อ ๒๗ การลาออก

นิสิตต้องยื่นคำร้องขอลาออกและหลักฐานการแสดงว่าไม่มีหนี้สินค้างชำระ โดยผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีที่นิสิตสังกัด การลาออกจะสมบูรณ์ให้ถือตามวันที่อนุมัติจากคณบดี

หมวด ๕

การวัด และการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๘ นิสิตต้องมีเวลาเรียนในรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชา จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบ

ข้อ ๒๙ ให้มีการวัดผลการศึกษาระหว่างภาคการศึกษาและปลายภาคการศึกษา

นายจรเดช บำรุง
นิติกร

ข้อ ๓๐ การประเมินผลการศึกษา ให้คณะกรรมการประจำคณะอนุมัติผลการศึกษา
แต่ละรายวิชา

๓๐.๑ เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาให้มีการประเมินผลการศึกษาตามระดับคะแนน
ตัวอักษร ความหมาย และค่าคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนนตัวอักษร	ความหมาย	ค่าคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐
B+	ดีมาก (Very Good)	๓.๕
B	ดี (Good)	๓.๐
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	๒.๕
C	พอใช้ (Fair)	๒.๐
D+	อ่อน (Poor)	๑.๕
D	อ่อนมาก (Very Poor)	๑.๐
F	ตก (Failed)	๐.๐

๓๐.๒ ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นค่าระดับคะแนนตัวอักษรได้
ให้ประเมินผลโดยกำหนดตัวอักษร ดังนี้

ตัวอักษร	ความหมาย
S	ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ (Satisfactory)
U	ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ (Unsatisfactory)
I	ผลการประเมินยังไม่สมบูรณ์ (Incomplete)
W	การถอนรายวิชา (Withdrawn)
AU	การเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)
R	ลงทะเบียนเรียนซ้ำแล้วผ่าน (Course Repeated Later)

๓๐.๓ การให้ระดับคะแนนตัวอักษร F ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

๓๐.๓.๑ นิสิตถูกตัดสิทธิ์ไม่ให้เข้าสอบหรือขาดสอบปลายภาค

๓๐.๓.๒ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบ และได้รับการตัดสินโทษให้ได้

ระดับคะแนนตัวอักษร F ตามระเบียบเกี่ยวกับการสอบประจำภาคที่มหาวิทยาลัยกำหนดหรือไม่
ปฏิบัติตามเกณฑ์หรือเงื่อนไขการประเมินตามเกณฑ์การวัดผลและการประเมินผลในแต่ละรายวิชา

๓๐.๓.๓ นิสิตมีเวลาเรียนไม่ครบตามเกณฑ์ในข้อ ๒๘

๓๐.๓.๔ นิสิตทุจริตในการสอบ

๓๐.๓.๕ นิสิตได้รับการให้ตัวอักษร I แต่ไม่ได้ดำเนินการขอประเมินผล

เพื่อแก้ตัวอักษร I ให้เสร็จสิ้นภายในสองสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นิสิตมีสิทธิ์ลงทะเบียน
เรียน

๓๐.๔ การให้ตัวอักษร S กระทำได้ในการประเมินรายวิชาเรียนที่ไม่นับหน่วยกิต
และผลการเรียนในรายวิชานั้นผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด

ศาสตราจารย์ ดร. บำรุง
วิสิษฐ

๓๐.๕ การให้ตัวอักษร U กระทำได้ในการประเมินรายวิชาเรียนที่ไม่นับหน่วยกิต และผลการเรียนรายวิชานั้นไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด

๓๐.๖ การให้ตัวอักษร I ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

๓๐.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนครบตามเกณฑ์ในข้อ ๒๘ แต่ไม่ได้สอบเพราะป่วย หรือเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุมัติจากคณบดี

๓๐.๖.๒ อาจารย์ผู้สอนและคณบดี เห็นสมควรให้รอผลการศึกษาระหว่าง นิสิตยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นไม่สมบูรณ์โดยมิใช่เป็นความผิดของนิสิต นิสิตที่ได้ตัวอักษร I จะต้องขอรับการประเมินผลเพื่อเปลี่ยนตัวอักษร I ให้เสร็จสิ้นภายในสองสัปดาห์ แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นิสิตมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียน หากพ้นกำหนดดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะ เปลี่ยนตัวอักษร I เป็นระดับคะแนนตัวอักษร F โดยอัตโนมัติ เว้นแต่อธิการบดีอนุมัติให้ขยายเวลา เนื่องจากเหตุสุดวิสัยอันมิใช่เกิดจากการกระทำหรือร่วมกระทำของนิสิตผู้นั้น

การนับภาคการศึกษาที่นิสิตระบบปกติมีสิทธิ์ลงทะเบียนนั้น ให้นับเฉพาะภาคต้นและ ภาคปลายเท่านั้น

๓๐.๗ การให้ตัวอักษร W ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

๓๐.๗.๑ นิสิตได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชานั้น

๓๐.๗.๒ นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียนตามข้อ ๒๖

๓๐.๗.๓ นิสิตถูกสั่งพักการเรียนในภาคการศึกษานั้น

๓๐.๗.๔ นิสิตได้รับอนุมัติจากคณบดีให้เปลี่ยนจากตัวอักษร I แล้วแต่ การป่วยหรือเหตุอันสุดวิสัยยังไม่สิ้นสุด โดยมีหลักฐานที่เชื่อถือได้

๓๐.๘ การให้ตัวอักษร AU ในรายวิชาใดจะกระทำในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติ ให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิตตามข้อ ๒๒

๓๐.๙ การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ย

ให้นับจากรายวิชาที่มีระบบการให้คะแนนแบบระดับคะแนนตัวอักษร ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำ หรือเรียนแทนในรายวิชาใดให้นำจำนวนหน่วยกิตและค่าระดับคะแนนตัวอักษรที่ได้ไปใช้ ในการคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยด้วย

๓๐.๑๐ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนิสิตเพื่อให้ครบหลักสูตร ให้นับเฉพาะ หน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

๓๐.๑๑ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยเฉพาะรายภาคการศึกษาให้คำนวณจากผลการเรียน ของนิสิตในภาคการศึกษานั้น โดยนำผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนน ตัวอักษรของแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมของภาคการศึกษานั้น การคำนวณ ดังกล่าวให้ ตั้งหารถึงทศนิยม ๓ ตำแหน่ง และให้ปัดเศษเฉพาะทศนิยมตำแหน่งที่ ๓ ที่มีค่าตั้งแต่ ๕ ขึ้นไปเพื่อให้เหลือทศนิยม ๒ ตำแหน่ง

๓๐.๑๒ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมให้คำนวณจากผลการเรียนของนิสิตตั้งแต่เริ่มเข้า เรียนจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยนำผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนน ตัวอักษรของแต่ละรายวิชาที่เรียนทั้งหมดตามข้อ ๓๐.๙ เป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมทั้งหมด การคำนวณดังกล่าวให้ตั้งหารถึงทศนิยม ๓ ตำแหน่ง และให้ปัดเศษเฉพาะทศนิยมตำแหน่งที่ ๓ ที่มีค่า ตั้งแต่ ๕ ขึ้นไปเพื่อให้เหลือทศนิยม ๒ ตำแหน่ง

นายจรเดช บารุง
อธิการ

ข้อ ๓๑ การลงทะเบียนเรียนซ้ำ หรือเรียนแทน

๓๑.๑ รายวิชาใดที่นิสิตสอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D หรือ D+ นิสิตอาจลงทะเบียนเรียนซ้ำได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี

๓๑.๒ รายวิชาเลือกที่นิสิตได้รับระดับคะแนนตัวอักษร F นิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือจะเลือกเรียนรายวิชาอื่นที่มีลักษณะเนื้อหาคล้ายคลึงแทนกันได้ และรายวิชาเลือกเสรีนิสิตจะเลือกเรียนรายวิชาอื่นแทนได้ โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี

๓๑.๓ นิสิตที่สอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D+ D หรือ F ในรายวิชาใด เมื่อได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนในรายวิชานั้น และได้รับคะแนนตัวอักษรสูงกว่าเดิม ผลการศึกษาในรายวิชาที่เคยได้รับค่าคะแนนตัวอักษร D+ D หรือ F จะถูกเปลี่ยนเป็นตัวอักษร R ในใบแสดงผลการศึกษา เมื่อนิสิตได้ลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนในรายวิชานั้น

๓๑.๔ นิสิตที่ได้ผลการประเมินตัวอักษร U ในรายวิชาใด จะปรากฏตัวอักษร U ในใบแสดงผลการศึกษา นิสิตต้องลงทะเบียนซ้ำหรือเรียนแทนในรายวิชานั้นจนกว่าจะได้ผลการประเมินตัวอักษร S และตัวอักษร U จะถูกเปลี่ยนเป็นตัวอักษร R ในใบแสดงผลการศึกษาเมื่อนิสิตได้ลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนแทนในรายวิชานั้น

ข้อ ๓๒ การจำแนกสภาพนิสิต

๓๒.๑ การจำแนกสภาพนิสิต จะกระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาแต่ละภาค

๓๒.๒ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคฤดูร้อนหรือภาคการศึกษาพิเศษ

ให้ถือว่าเป็นภาคการศึกษาต่อเนื่องในการจำแนกสภาพนิสิต

ข้อ ๓๓ การสอบ ให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยการสอบของนิสิต

หมวด ๖

การสำเร็จการศึกษา การขอรับปริญญา และการอนุมัติปริญญา

ข้อ ๓๔ การสำเร็จการศึกษา

๓๔.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้รับรองการสำเร็จการศึกษา และวันที่สำเร็จการศึกษาให้ถือวันที่กองทะเบียนและประมวลผลส่งรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาให้คณะกรรมการประจำคณะพิจารณาอนุมัติ

๓๔.๒ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๔.๒.๑ สอบผ่านทุกรายวิชาให้ครบถ้วนตามหลักสูตร รวมทั้งรายวิชาอื่นที่ลงทะเบียนเรียนและผ่านเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด

๓๔.๒.๒ มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

นายสรเดช บารุง
อธิการ

๓๔.๒.๓ ต้องมีเวลาเรียนครบตามหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓ ปีการศึกษา หรือไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรเทียบเข้าหรือไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา สำหรับกรณีเทียบโอนรายวิชา

๓๔.๒.๔ ไม่มีพันธะหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

๓๔.๒.๕ ไม่อยู่ระหว่างการถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยวินัยนิสิต

๓๔.๓ นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาใด ต้องยื่นความจำนงขอสำเร็จการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาสามสิบวันนับตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษานั้น และให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๕ การขอรับปริญญา

ผู้มีสิทธิ์ขอรับปริญญาต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

๓๕.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาตามข้อ ๓๔

๓๕.๒ เป็นผู้มีความประพฤติดี

๓๕.๓ ไม่มีพันธะหนี้สินใด ๆ กับมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๖ การให้ปริญญา

มหาวิทยาลัยจะพิจารณาให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๓๖.๑ ปริญญาบัณฑิต

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาบัณฑิตต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิต

ครบตามหลักสูตรและได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๓๖.๒ ปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งและเหรียญทอง

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งและเหรียญทอง ต้องเป็นผู้ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงสุดในกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษาเดียวกันของแต่ละคณะ ทั้งนี้ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต้องไม่ต่ำกว่า ๓.๗๕ ขึ้นไป และไม่เคยสอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D หรือ D+ หรือ F หรือ U หรือ R ในรายวิชาใด กรณีที่ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมเท่ากัน ให้พิจารณาถึงทศนิยมตำแหน่งที่ ๔ หากยังเท่ากันให้พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสมในหมวดวิชาเฉพาะในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอกของหลักสูตร

๓๖.๓ ปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๗๕ ขึ้นไป และไม่เคยสอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D หรือ D+ หรือ F หรือ U หรือ R ในรายวิชาใด

๓๖.๔ ปริญญาเกียรตินิยมอันดับสอง

นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับสองต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๒๕-๓.๗๔ และไม่เคยสอบได้ระดับคะแนนตัวอักษร D หรือ D+ หรือ F หรือ U หรือ R ในรายวิชาใด

นางสาวตติช บารุง
อธิการ

๓๖.๕ นิสิตทุกระบบที่ขอเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา หรือนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรเทียบเข้า หรือนิสิตที่โอนจากสถาบันการศึกษาอื่น หรือนิสิตที่ย้ายคณะเรียน/เปลี่ยนสาขาวิชา ไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งหรืออันดับสอง

ข้อ ๓๗ การให้เกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดี

มหาวิทยาลัยจะพิจารณาเสนอชื่อนิสิตที่สำเร็จการศึกษาและที่มีผลการเรียนดีต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย เพื่ออนุมัติให้เกียรติบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลการเรียนดีมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๓๗.๑ นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดีเยี่ยมต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบหลักสูตรได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๗๕ ขึ้นไป

๓๗.๒ นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดีต้องสอบได้จำนวนหน่วยกิตครบหลักสูตรได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๓.๒๕ ขึ้นไป

๓๗.๓ นิสิตผู้มีสิทธิ์ได้รับเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดีและเกียรติบัตรผู้มีผลการเรียนดีเยี่ยม ต้องไม่เป็นนิสิตที่ได้ปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยม

ข้อ ๓๘ การอนุมัติปริญญา

ให้มหาวิทยาลัยเสนอชื่อผู้สมควรได้รับปริญญาต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่ออนุมัติ

บทเฉพาะกาล

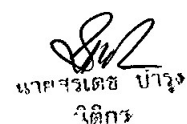
ข้อ ๓๙ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๔๐ ให้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๔๗ และประกาศแนวปฏิบัติที่ได้ออกก่อนข้อบังคับนี้ มีผลใช้บังคับกับนิสิตที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๕๗ ไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา ยกเว้นการลงทะเบียนและการให้ปริญญาตามข้อ ๓๖.๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายปัญญา ถนอมรอด)
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นางพรเดชะ ปารุ
อธิการ

ภาคผนวก ง

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน
การเพิ่มและถอนรายวิชา และการชำระเงินค่าหน่วยกิต
และค่าธรรมเนียมการศึกษา พ.ศ. 2557

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและถอนรายวิชา
และการชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๗

เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้การลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและการถอนรายวิชาของนิสิต ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐(๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๗ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคามครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“นิสิต” หมายถึง นิสิตที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีและนิสิตที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

“การลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์” หมายถึง การลงทะเบียนเรียนรายวิชาอย่างถูกต้องตามประกาศนี้ และได้ชำระค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา

ข้อ ๒ การลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษาให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ การลงทะเบียนเรียนช่วงก่อนเปิดภาคการศึกษา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

การลงทะเบียนเรียนช่วงก่อนวันเปิดภาคการศึกษา นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ สามารถแบ่งช่วงของการลงทะเบียนเรียนเป็นชั้นปี หรือวิธีการอื่นได้ตามความเหมาะสม โดยจะต้องชำระค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาตามวิธีการอัตรา และระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษาจึงจะถือเป็นการลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์

๒.๒ การลงทะเบียนเรียนช่วงเปิดภาคการศึกษา มีหลักเกณฑ์ดังนี้

การลงทะเบียนเรียนช่วงเปิดภาคการศึกษา นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้ภายในหนึ่งสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ สามารถแบ่งช่วงของการลงทะเบียนเรียนเป็นชั้นปี หรือวิธีการอื่นได้ตามความเหมาะสม โดยจะต้องชำระค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาตามวิธีการ อัตรา และระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษาจึงจะถือเป็นการลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์

๒.๓ การลงทะเบียนเรียนซ้ำ

ในกรณีที่ไม่สามารถลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์ได้ภายในกำหนด นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนซ้ำผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์ให้เสร็จภายในหนึ่งสัปดาห์ถัดมา นับจากครบกำหนดลงทะเบียนเรียนตามข้อ ๒.๒ และนิสิตจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนเรียนซ้ำตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนดด้วย

ข้อ ๓ นิสิตที่ไม่สามารถลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์ได้ภายในสองสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษาให้ถือว่าเป็นผู้ไม่มีสิทธิ์เรียนในภาคการศึกษานั้น และนิสิตจะต้องทำเรื่องลาพักการเรียนในภาคการศึกษานั้น ๆ

ข้อ ๔ กรณีนิสิตไม่อาจลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์ได้ตามกำหนด โดยมีเหตุผลจำเป็นตามข้อ ๑๑ ให้อธิการบดีหรือคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาอนุมัติแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ คณะหรือบัณฑิตวิทยาลัยสามารถพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อควบคุม ดูแล และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนของนิสิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้

ข้อ ๖ การเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ตั้งแต่การลงทะเบียนเรียนก่อนเปิดภาคการศึกษา และภายในสองสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษาผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๗ การถอนรายวิชา นิสิตสามารถดำเนินการผ่านระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย หรือวิธีการ ดังนี้

๗.๑ การถอนรายวิชาช่วงก่อนวันเปิดภาคการศึกษาและภายในหนึ่งสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษา รายวิชาที่ถอนจะไม่ปรากฏในใบแสดงผลการศึกษาและได้รับเงินคืนค่าถอนรายวิชาเต็มจำนวน ทั้งนี้ กรณีที่ถอนทุกรายวิชาและได้ชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาแล้วหากมีเหตุผลความจำเป็นสามารถขออนุมัติค่าธรรมเนียมการศึกษาคืน โดยให้อธิการบดีหรือคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาอนุมัติแล้วแต่กรณี และจะต้องดำเนินการลาพักการเรียนในภาคการศึกษานั้น ๆ และชำระเงินค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ การถอนรายวิชาภายหลังจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๗.๑ ต้องดำเนินการก่อนถึงวันแรกของวันสอบปลายภาคไม่น้อยกว่าสี่สัปดาห์ รายวิชาที่ถอนจะไม่ปรากฏในใบแสดงผลการศึกษาและไม่ได้รับเงินคืนค่าถอนรายวิชา

๗.๓ การถอนรายวิชาภายหลังจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๗.๒ ต้องดำเนินการก่อนถึงวันแรกของวันสอบปลายภาคไม่น้อยกว่าสองสัปดาห์ รายวิชาที่ถอนจะปรากฏตัวอักษร W ในใบแสดงผลการศึกษาและไม่ได้รับเงินคืนค่าถอนรายวิชา

ข้อ ๘ การเพิ่มหรือถอนรายวิชาแล้ว จำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนจะต้องเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข้อ ๙ การลงทะเบียนเรียน การเพิ่มหรือถอนรายวิชา ภายหลังจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๗.๓ จะไม่สามารถดำเนินการได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ

ข้อ ๑๐ การลงทะเบียน การเพิ่ม หรือถอน รายวิชาวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สามารถดำเนินการได้ภายในภาคการศึกษานั้น ๆ โดยต้องมาชำระ ค่าธรรมเนียมการศึกษาภายในสองสัปดาห์นับจากวันเปิดภาคการศึกษาตามปฏิทิน ทั้งนี้ การถอน รายวิชาให้ดำเนินการตามข้อ ๗

ข้อ ๑๑ การลงทะเบียนเรียนกรณีที่พักผ่อนระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๒.๓ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑๑.๑ ระดับปริญญาตรี

(๑) การลงทะเบียนเรียน การลงทะเบียนเรียนซ้ำ การลงทะเบียน เพิ่ม - ถอนรายวิชา การยกเลิกการลงทะเบียนเรียน การยกเลิกการถอนรายวิชา การขอรับเงินคืน หรือกรณีอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหรือการลงทะเบียนเรียน เมื่อพ้นกำหนดตามปฏิทิน การศึกษาแล้ว ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันแรกของวันสอบกลางภาคของแต่ละภาคการศึกษา เท่านั้น

(๒) การขออนุมัติกรณีพิเศษเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน ตามข้อ ๑๑.๑ วรรคหนึ่ง เมื่อพ้นกำหนดตามปฏิทินการศึกษาจะไม่อนุมัติให้ดำเนินการใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นมีเหตุผล ความจำเป็น ดังนี้

(๒.๑) นิสิตที่เข้าศึกษาต่อในภาคการศึกษาแรก

(๒.๒) นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษานั้น ๆ

(๒.๓) นิสิตที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๕๗ และมีสถานภาพ รอพิณิจ (มีค่าระดับชั้นคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ต่ำกว่าเกณฑ์ตามข้อบังคับ)

(๒.๔) นิสิตเจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุจนต้องพักรักษาตัว เป็นระยะเวลานานตามคำสั่งของแพทย์ (มีใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลของรัฐ) จนไม่สามารถ ดำเนินการได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด

๑๑.๒ ระดับบัณฑิตศึกษา

(๑) การลงทะเบียนเรียน การลงทะเบียนเรียนซ้ำ การลงทะเบียน เพิ่ม - ถอน รายวิชา การยกเลิกการลงทะเบียนเรียน การยกเลิกการถอนรายวิชา การขอรับเงินคืน การเปลี่ยน รายวิชาเรียน หรือกรณีอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหรือการลงทะเบียนเรียน เมื่อพ้นกำหนด ตามปฏิทินการศึกษาแล้ว ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันแรกของวันสอบปลายภาคไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

(๒) การขออนุมัติกรณีพิเศษเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนตามข้อ ๑๑.๒ วรรคหนึ่ง เมื่อพ้นกำหนดตามปฏิทินการศึกษาจะไม่อนุมัติให้ดำเนินการใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นมีเหตุผล ความจำเป็น ดังนี้

(๒.๑) นิสิตที่เข้าศึกษาต่อในภาคการศึกษาแรก

(๒.๒) นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษานั้น ๆ

(๒.๓) นิสิตมีค่าระดับชั้นคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๒.๔) นิสิตเจ็บป่วย หรือประสบอุบัติเหตุจนต้องพักรักษาตัวเป็นระยะเวลานาน ตามคำสั่งของแพทย์ (มีใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลของรัฐ)จนไม่สามารถดำเนินการได้ทันตาม ระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ ๑๒ การลงทะเบียนเรียนทุกภาคการศึกษา นิสิตต้องดำเนินการชำระเงินค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดในปฏิทินการศึกษา จึงจะถือว่าเป็น การลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์

ข้อ ๑๓ การชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา นิสิตสามารถชำระเงินได้ตั้งแต่วันที่แรกของการลงทะเบียนเรียนช่วงก่อนวันเปิดภาคการศึกษา ช่วงเปิดภาคการศึกษาจนถึงช่วงการลงทะเบียนเรียนซ้ำตามที่ปฏิทินการศึกษากำหนด

ข้อ ๑๔ การลงทะเบียนเรียนทุกภาคการศึกษา หากนิสิตไม่ชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทินการศึกษา กองทะเบียนและประมวลผล จะดำเนินการยกเลิกผลการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น ทั้งนี้ กรณีเป็นภาคการศึกษาบังคับ นิสิตต้องดำเนินการลาพักการเรียนและชำระเงินค่าธรรมเนียมการลาพักการเรียนตามที่มหาวิทยาลัย กำหนด

ข้อ ๑๕ นิสิตสามารถชำระเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ได้ช่องทาง ดังนี้

๑๕.๑ ชำระเงินผ่านเคาน์เตอร์ธนาคาร ได้แก่

- (๑) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- (๒) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)
- (๓) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
- (๔) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
- (๕) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
- (๖) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
- (๗) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
- (๘) ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน)

๑๕.๒ ชำระเงินผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิส

๑๕.๓ ชำระเงินผ่านช่องทางอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๖ การขอรับเงินค่าลงทะเบียนเรียน หรือการถอนรายวิชาภายในระยะเวลาที่กำหนด แล้วได้เงินคืนค่าถอนรายวิชา หรือการได้รับเงินค่าลงทะเบียนเรียนกรณีได้รับอนุมัติให้ปิดรายวิชาเรียน สามารถรับเงินคืนได้ที่กองคลังและพัสดุ

ข้อ ๑๗ ในประกาศฉบับนี้ หรือประกาศใด ๆ ที่ใช้ข้อความคำว่า “ภาคการศึกษาฤดูร้อน” ให้มีความหมายเดียวกับคำว่า “ภาคการศึกษาพิเศษ”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(รองศาสตราจารย์ศุภชัย สมบัติโต)

ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาคผนวก จ
ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการย้ายคณะ
การเปลี่ยนสาขาและวิชาโท พ.ศ. 2557

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการย้ายคณะเรียน การเปลี่ยนสาขา และวิชาโท
พ.ศ. ๒๕๕๗

เพื่อให้การดำเนินการย้ายคณะเรียน การเปลี่ยนสาขา และวิชาโทของนิสิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐(๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคามครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกประกาศดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ นิสิตอาจเปลี่ยนสาขาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง กรณีได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนสาขา และวิชาโทแล้ว (ครั้งที่ ๑) ภายหลังขอเปลี่ยนสาขา และวิชาโท (ครั้งที่ ๒) จะไม่สามารถเปลี่ยนกลับสาขาและวิชาโทเดิมได้

ข้อ ๒ การย้ายคณะเรียน ไม่สามารถย้ายข้ามระบบการศึกษาได้ ยกเว้น คณะที่มีการจัดการศึกษาระบบเดียว ทั้งนี้ การย้ายคณะเรียนครั้งที่สอง หากย้ายไปคณะเรียนที่มีการจัดการศึกษาสองระบบ สถานะระบบการศึกษาต้องกลับเป็นสถานะระบบการศึกษาเหมือนครั้งแรกที่เข้าศึกษา (ต้องย้อนกลับเป็นสถานะระบบการศึกษาแรกเข้า)

ข้อ ๓ การย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขาวิชา ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยการย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขา คณะสามารถกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือประกาศฉบับนี้

ข้อ ๔ การย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขา และวิชาโท ให้นิสิตดำเนินการตามระยะเวลาในปฏิทินการศึกษา และต้องชำระค่าธรรมเนียมการย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขา และวิชาโทตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ การย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขา และวิชาโทจะสมบูรณ์เมื่อส่งคำร้องต่อกองทะเบียนและประมวลผล

ข้อ ๕ นิสิตที่ย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขาวิชา ต้องชำระค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาในสังกัดคณะ/สาขาใหม่ ตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ นิสิตที่ย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขา ต้องดำเนินการยื่นคำร้องโอนรายวิชาต่อกองทะเบียน และประมวลผลให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษานั้นๆ ทั้งนี้ เฉพาะในข้อ ๖ ตามประกาศนี้ ให้มีผลใช้บังคับกับนิสิตที่เข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๕๗ ด้วย

ข้อ ๗ กรณีนิสิตอยู่ระหว่างรอผลการศึกษา และภายหลังผลการศึกษาปรากฏในใบแสดงผล การศึกษาครบถ้วนทุกรายวิชา นิสิตมีสถานะอยู่ในเกณฑ์ต้องพ้นสภาพนิสิตด้วยระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง เกณฑ์ตามข้อบังคับฯ หากนิสิตได้รับการอนุมัติให้ย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขา ถือว่าการย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขาเป็นโมฆะ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยจะคืนค่าธรรมเนียมการย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขา ให้กับนิสิตใน ภาคการศึกษานั้น ๆ

ข้อ ๘ นิสิตที่ย้ายคณะเรียน เปลี่ยนสาขา ไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งหรืออันดับสอง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(รองศาสตราจารย์ศุภชัย สมบัติโต)

ผู้อำนวยการการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประวัติย่อของผู้วิเคราะห์

ประวัติย่อของผู้วิเคราะห์

ชื่อ	นายสวัสดิ์ วิชระโกชน์
วันเกิด	วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 27 หมู่ที่ 14 ตำบลเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มงานทะเบียน กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาเคมี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2544	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ปว.ค.) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2549	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม